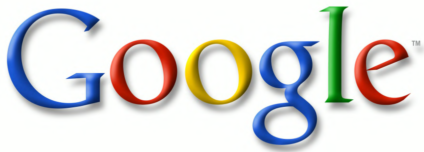
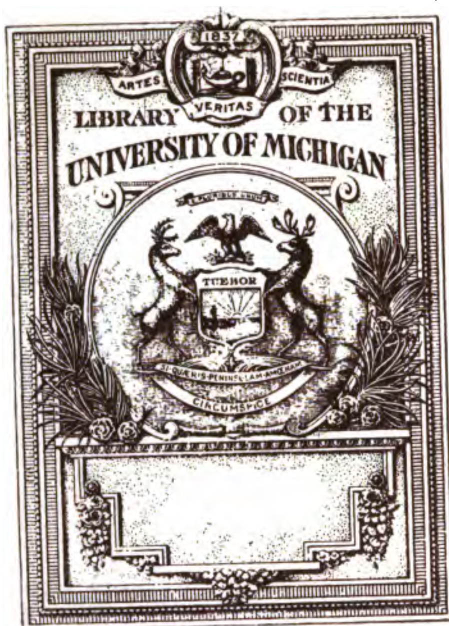

Google

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

HOLLAND

TEN TYDE VAN

KAREL V. EN PHILIPS II.

VYFDE DEEL.

HOLLAND
ONDER DE REGEERING
VAN
KEIZER KAREL DEN VIJFDEN;
BIJ DEN
OVERDRAGT DER NEDERLANDEN
AAN, EN GEDUURENDE HET BESTIER VAN, ZIJNEN ZOON
KONING PHILIPS DEN TWEEDEN;
OF
VERZAMELING
VAN ALLE DE
NOTULEN, PROPOSITIEN, RESOLUTIEN EN ANDERE BESOGNES, IN DE DAGVAARDEN BIJ DE VERGADERING VAN DE STAATEN DIER PROVINCIE, GEHOUDEN, GENOMEN EN GEDAAN,

DOOR

Mr. ADRIAAN VAN DER GOES,

ADVOKAAT VAN HOLLAND, ENZ. ENZ.

VYFDE DEEL.

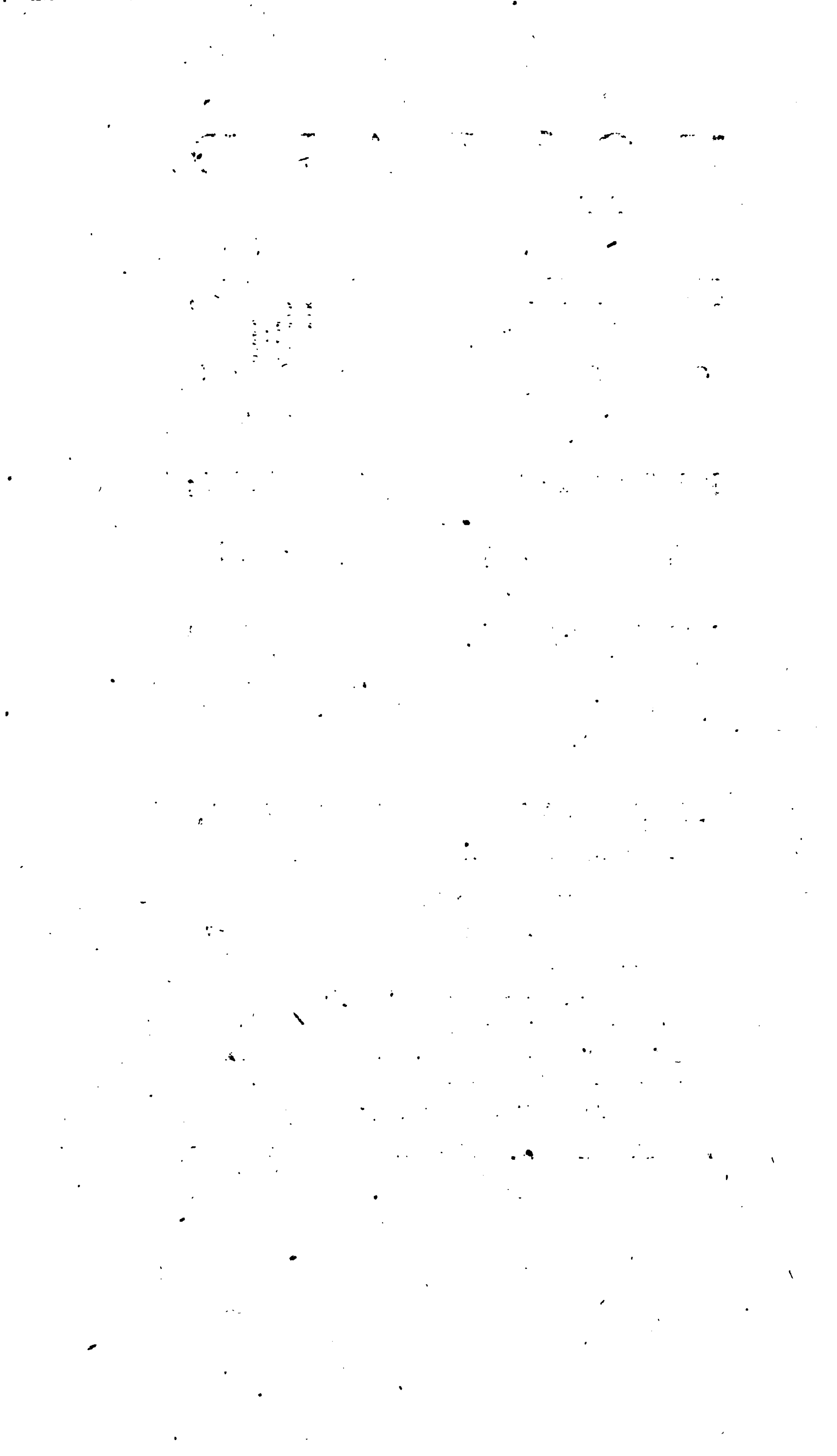
Beginnende met den drie- en twintigsten February MDLVII, *en eindigende met den zes- en twintigsten October* MDLVIII.

NAAR DE AUTHENTIEKE UITGAAVE LETTERLIJK GEVOLGD.

Te AMSTERDAM bij

H. GARTMAN, W. VERMANDEL EN J. W. SMIT,

MDCCXCI.

1557.
Den 23. en
24. Feb.
* Bl. 1.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op den 23 ende 24 Februarii 1557.

P R Æ S E N T E N.

Mijn Heere den Stadthouder,
Den Heere *van Assendelf*,
Van Goudriaen,
Van Obdam,
Van Lockhorst,
Van Roon,
Ridderen,
Otto van Egmont,
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
van Dordrecht.
Mr. *Lambert Jacobsz*,
van Haerlem.
Huych de Groot, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob van Eynde*,
van Delf.
Jacob vander Graft,
ende
Mr. *Jacob de Milde*,
van Leyden.
Mr. *Adriaen Sandelijn*,
van Amsterdam.
Gijsbrecht Jansz Mijl,
Burgemeester,
ende
Jan Hey,
vander Goude.

Omme te resolveren tot eenige provisie tot defensie van de Noordt-Zee, omme te eligeren eenen anderen Commissaris in de plaetse van Salpaert, omme met den Heere van Assendelf te verstaen tot horinge van 's gemeene Landts Reeckeninge, ende omme te resolveren meer andere poincten.

Beroerende de Equipage van de Schepen van Oorloge.

TEn voorsz drie' en twintighsten is by de Staten geresolveert, dat sy te vreden zyn, dat 'er geschreven werde aen den Hertogh van Savoyen, Gouverneur van dese Landen, dat 'er luttel hoop is van eenige

1557. Den 23. en 24. Feb.

Equipage van Schepen van Oorloge toe te maecken by die van Hollandt, ten ware 't selve generalijk geschiede by alle de Landen van herwaerts over., ende hebben evenwel rapport genomen, omme de saecke, die grooten haest heeft, te vorderen, ende sullen op naenoene vergaderen, omme te openen eenige middelen, dienende ten fine voorsz.

Beroerende de gratuiteit van den Marckgrave van der Veere.

OP de gratuiteyt van den Marckgrave van der Veere van thien duysent guldens, die by de Koninghlijcke Majesteyt hem geassigneert is, omme de selve te ontfangen van Coebel op twee Mey-dagen naestkomende uyt het overschot van de Beede van drie hondert en twintigh duysent guldens, by de Staten in December laetstleden geaccordeert, hebben de Edelen, die van Leyden ende vander Goude verklaert, te vreden te wesen, dat den Marquis vander Veere voor de eerste vijf duysent guldens, die vallen sullen Mey naestkomende, geassigneert zy op den Ontfanger Coebel, ten ware die van Leyden binnen twee dagen anders lieten weten; maer die van Dordrecht, Haerlem, Delf ende Amsterdam namen rapport, ende hoopten sulck rapport te doen, dat sy met de anderen hen conform soude mogen maecken; ende sullen de voorsz Gedeputeerden, haer rapport gedaen hebbende, den Advocaet met den eersten antwoordt oversenden; ende aengaende de andere vijf duysent guldens, die vallen sullen in Mey vijftien hondert acht en vijftigh, is noch uytgestelt voor sekeren tydt.

Is

IS by de Edelen, Haerlem, Delf, Leyden ende Gouda geresolveert, te Hove komende, Commissie te vervolgen op Reyer vander Does, Meester van * de Rekeninge, omme met den Heere van Assendelf ende de Gedeputeerden van de Staten te hooren Coebels Rekeninge, ende den selven ofte yemandt anders te committereren, omme te corrigeren de Quohieren van de geene die te veel aengebracht hebben; maer die van Dordrecht ende Amsterdam verklaerden daer toe geen last te hebben, *ende sal* eyndelijck op de naeste Vergaderinge hier op gedisponeert werden.

Den 23. en 24. Feb. Te vervolgen Commissie op Reyer, Verdoes, tot hooringe van 's gemeene Landts Rekeninge.

* Bl. 2.

IS geresolveert, dat de eene helft van de Propine, mijn Heere den Marquis geaccordeert, gevonden sal werden over de Steden van Hollandt uyt den Impost, die aldaer gecollecteert is in de maenden van Februarius, Maert ende April 1555, stilo Curiæ, ende de andere helft, soo wanneer by de Schiltale ommegeslagen sal werden de hondert veerthien duysent guldens, by de Schiltale op het platte Landt alleenlijck, de welcke sulcks te hooger gemaeckt sal werden, sonder in de Sommatien daer van eenighsints te mentioneren, maer sal van de selve middelen den Ontfanger in syne Reeckeninge mentie maecken.

Nopende de vindinge van de gratuiteyt van den Markgrave van der Veere.

IS Ornonnantie by de Staten gepasseert voor den Advocaet, van sestigh Daghgelden, tot seven en dertigh stuyvers daeghs, uyt saecke van een Reyse, by hem op den seventienden November laetstleden nae Brussel gedaen.

Ordonnantie voor den Advocaet.

Den 23. en 24. Feb.

Ordonnantie voor Otto van Egmont.

IS mede Ordonnantie gepasseert voor Otto van Egmont, van seven en veertigh Dagh-gelden, tot acht en veertigh stuyv. daeghs, uyt sake van gelijcke Reyse, by hem gedaen.

Ordonnantie voor den Heere van Lockhorst.

IS mede Ordonnantie gepasseert voor den Heere van Lockhorst, Ridder, van een en dertigh dagen, uyt saecke van twee reysen, de eene by hem gedaen op den vijfthienden Julii 1556, ende d'andere den negen en twintigsten Julii daer aen volgende.

Den 24. Februarii 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de voornoemde, behalven

Jacob vander Graft.

Beroerende het publiceren in den Grooten Rade 't Octroy van de openinge van alle getuygenissen, en de te vervolgen ampliatie op 't selve Octroy.

IS geresolveert, dat men, omme te mogen gekrijgen van de Koninghlijcke Majesteyt opene Brieven aen die van den Grooten Rade, daer by hen belast werde *Publicationem Testium*, ende voort ampliatie van 't Octroy in alle processen, oock in saken wesende ongedecideert, sal elcks van de Gedeputeerden leveren Copie van 't Octroy van de publicatie, omme die te doorsien, en op de naeste Vergaderinge te resolveren, wat vervolgh gedaen sal werden, en hebben dagh genomen, in den Hage in de Herberge te wesen den vierden Maert, omme hier op, ende op de saecke van de Equipage te resolveren.

Zyn

1557. Den 24. Februarii.

ZYn gecommitteert Mr. Jacob vander Duyn ende de Pensionarissen van Dordrecht ende Delf, omme eerstdaeghs te consuleren met eenige Advocaten in den Hage, of 'er fundament is ten principalen proces te institueren jegens de drie Personagien, die by de Majesteyt gestelt zyn in possessie van exemptie, ende dan voorts te reysen tot Mechelen, om te consuleren met den Advocaet Goudt ende Procureur Bouwensz.

Gecommitteerden, om te consuleren of 'er fundament is in de processen tegens de drie Personagien.

ZYn gecommitteert de oude Gecommitteerden, omme te visiteren 't gebesoigneerde van Goudt ende Bouwensz, beroerende de saecken en processen, gerecouvreert uyt den Sterfhuyse van wylen Mr. Pieter Wouters, ende is geresolveert, van noden te wesen alle de saecken hier te hebben, om te consuleren in de Processen jegens de drie Personagien.

Gecommitteerden, om te visiteren het gebesoigneerde van Goudt ende Bouwensz.

* Bl. 3.

* ZYn de selve mede gecommitteert, omme te taxeren de Declaratie van Salaris van Wouters ende van Bets.

Gecommitteerden, om te taxeren de Declaratie van Wouters en Best.

EOdem is rapport genomen op de Gratuiteyt van den Præsident Viglius, voor diensten ende Depeschen, by hem voor de Staten van Hollandt gedaen.

Rapport op de gratuiteyt van den Præsident.

Van gelijcken op de Gratuiteyt van de Weduwe van den Audiencier Verreycken.

Ad idem van de gratuiteyt van den Audiencier Verreycken.

IS mede op de naeste Daghvaert rapport op de Propine van Nicolaes Camerlinck, van mynen Heere den Marquies vander Veere.

Ad idem op de propine van Camerlink.

1557. Den 24. Februarii. Dat men d'executie van den Tienden penning surcheren sal.

DE Staten voorschreve gehoort hebbende van Mr. Jacob vander Duyn het rapport van sijn besoigne van den Thienden penningh; hebben verklaert, dat men, overmits de benaeuwtheyt van den tydt, met de executie en correctie van den Thienden penningh tot Mey toe sal surcheren, ende dat middelerteydt alle dinck gereedt gemaeckt sal werden.

Aengaende 't advis van geen Acten te lossen, dan die men behoeft.

EOdem aengaende 't advis van de Raden en de Reecken-kamer, van geen Acten te lossen, dan die men behoeft, heeft den Heere van Assendelf de Staten belooft aen expeditie te helpen, midts dat den Advocaet 't selve vervolgen soude.

Van de saecke tegens die van Maestricht, ofte Houben Piets.

IS geresolveert in de saecke van die van Maestricht ofte Houben Piets, dat partye mach Sententie verwachten, ende seggen de Staten, dat die sake henluyden niet meer en roert, de Copie van de Missive van die van Maestricht, en 't Appoinctement daer op gestelt, te registreren.

Gecommitteerden, omme te compareren voor den Commissaris in de saecke van de Staten tegens die van Antwerpen.

ZYn op den Appoinctemente interlocutoir, tusschen de Staten en die van Antwerpen, beroerende het waertschap van de Visch, gecommitteert den Advocaet ende Hogelande, omme te compareren voor den Commissaris, ende indien sy bevinden dat hen eenige swarigheydt wedervaert, daer van de Staten rapport te doen.

Nopende de saecke

IS, nopende de rejectie van de exceptie van Rennoy, geproponcert by Willem Ysbrandtsz

brandtsz van Delf, gedaen voor den Rade tegens Cornelis Jansz van Amsterdam, geresolveert, dat men by Requeste sal versoecken aen de Majesteyt, dat die van den Grooten Rade belast werden de voorsz saecke te renvoyeren *in Provinciam*, alsoo 't is *contra expressum Privilegium* van die van Hollandt, ende hen geinterdiceert, gelijcke exceptien meer te rejecteren, ende dat de selve Requeste by Mr. Pieter van Rotterdam ende den Pensionaris van Delf, die best van de saecke weten te spreecken, geconcipieert sal werden.

1557. Den 24. Februarii. ende exceptie te obtineren by Willem Ysbrandtsz van Delf ende de Staten met hem gevoeght voor die van den Grooten Rade.

IS noch geresolveert, dat gelijcke Requeste, als de Majesteyt overgegeven is, omme te hebben de Articulen van Snouckaert, den Marquies mede overgegeven sal werden, ende te versoecken, dat de Requeste geinsereert werde in 't Verbael, en dat, doende rapport, van de selve mentie by henluyden gemaeckt werde by de Majesteyt.

Gelijcke Requeste over te geven, als de Majesteyt gedaen is nopende het Extract van de verklaringe van Snoeckaert.

NOpende de sake van den Provisoor ende Deken van Delflandt, die jurisdictie pretenderen jegens de Concordaten, gemaeckt tusschen * Bisschop Roelof ende Hertogh Philips, daer die van Delf versoecken adjunctie van de Staten, omme provisie te vervolgen jegens den voorsz Provisoor ende Deken, 't zy voor den Hove van Hollandt ofte voor de Majesteyt; Is geresolveert, dat de consulatie, die hier op gemaeckt is, gevisiteert sal werden by Mrs. Jacob vander Duyn ende de Milde, omme, die gesien, dan verder gedisponeert te werden, dan de Gedeputeerden van Dordrecht namen

Beroerende de saecke van die van Delf tegens den Provisoor en Deken van Delf-landt.

* Bl. 4.

1557. Den 24. Februarii.

hier op rapport, omme op de naeste Vergaderinge hare Antwoordt inne te brengen.

By Coebel een staet te maecken van de penningen, onder hem wesende.

IS geresolveert, dat den Ontfanger jegens de naeste Vergaderinge een pertinente staet maken sal, wat penningen hy onder hem heeft, ende hoe veel Renten hy gelost heeft, ende sal 't selve henluyden leveren.

Missive, geschreven by die van Maestricht aen de Majesteyt, ende seecker Appoinctement daer opgestelt.

MIssive, by die van Maestricht geschreven aen de Majesteyt van den Koningh, met seecker Appoinctement daer op gestelt, sulcks hier naer volgt.

ALdergenadighste, Lieve Heere. Wy gebieden ons met alle schuldige onderdanigheydt demoedigh tot Uwe Majesteyt, de selve bidden wy, gelieve te weten, hoe dat ons gehandtreyck is eenen besloten Brief, geobtineert by de Staten 's Landts van Hollant aen Uwe Majesteyts Cancelier ende Raedt, van dato den 14 Augusti laetstleden, by de welcke ons geordonneert en bevolen werdt, ons te verdragen ofte yet te doen in de saecke van Houben Peetsen, Burger deser Stadt, tegens sekere Gemachtighden van eenige Burgers der Stadt Dordrecht, nae breeder inhalt des voorsz Briefs, daer af de Copie hier by gevoeght is, daer op Uwe Majesteyt in goeden genadigen te verstaen, dat alsoo die questie voor ons niet geintenteert noch hangende is, dan voor beyde de hooge Gerichten deser Uwe Majesteyts Stadt, wy de selve den voorsz

Brief

1557. Den 24. Februarii.

Brief getoont hebben, insgelijcks den voorſz Houben, de welcke ons daer op ter informatie hebben gegeven, dat alſoo den voorſz Houben ſich langen tydt beklaeght heeft gehadt, dat ettelijcke Burgeren van Dordrecht, daer van Hendrick Willemſz een is geweeſt, hem buyten recht ende redenen een koſtelijck Schip met ſijn toebehooren te niet gebracht hadde, eerſt gebeurt, dat den voorſz Houben den voorſz Hendrick Willemſz (eenen van de *principalen*) binnen deſe Uwe Majeſteyts Stadt gevonden heeft gehadt, ende doen arreſteren, hem eyſchende uyt kracht van ſeker Privilegie, de Oude Charte genaemt, uyt ſonderlinge gratie de Burgeren deſer Stadt verleent by beyde onſe Genadighſte Heeren, daer af oock de Copie hier by is leggende, reparatie van alſulcke ſchade, als den voorſz Hendrick met ſyne Conſorten hem aen ſijn koſtelijck Maes-Schip tot Venloo aengedaen hadde, blijckende by de Copie van de Proœmie van de Aenſprake, voor welcke Gerichten den voorſz Hendrick geantwoordt heeft, den eyſch ontkent ende litem geconteſteert ſonder eenige declinatoire proteſtatie ofte exceptie, alſoo dat beyde de parteyen ter konde ende proeve geweſen zyn, ende volgende dien hebben beyde de voorſz partyen hare Schrifturen geëxhibeert, ende hare producten daer op gedaen, ende van konde geconcludeert, alſoo dat dat proces voor Paeſchen laetſtleden geweeſt is in ſtate van wy-

1557. Den 24. Februarii.

wysen, ende want beyde de partyen in die judicature van beyde voorsz Gerichten geconsenteert hebben, oock nae uytwijsen van de Privilegie hier voor geroert, in dusdanige sake Judices competentes behooren te zijn, behoort daeromme (naer onsen gevoelen) de questie en differentie gedetermiteert te werden by Sententie der voorsz * Gerichten, van welcke (indien eenige van hen partyen sich gegraveert bevonden) appelleren mach tot de Commissarissen van beyde onse Genadighste Heeren, volgende de Concordaten daer op gemaeckt; ende is wel waer; dat voortydts de Majesteyt van de Koninginne, ter importuner instantien der Staten van Hollandt, de voorsz Gerichten geordonneert heeft gehadt, in de saecke voorsz niet te procederen, dan naemaels Uwe Majesteyts Cancelier ende Raedt, soo by de voorsz Gerichten, als oock ons, te recht geinformeert zijnde, heeft geconsenteert gehadt de voorsz partyen recht geadmistreert te werden na de Privilegien ende rechten deser Stadt; konde oock (onder reverentie) de voorsz Gerichten ende ons niet redelijck beduncken, dat men in aldusdanige Stadt van rechten, daer beyde onse Genadighste Heeren hebben hoogh ende laegh recht, ordonneren souden geen recht te doen, bysonder, in saken daer gehoorende, soo 't selve ware niet alleen in prejuditie van de rechten ende Privilegien deser Uwer Majesteyts Stadt, maer in grooten afne-

* Bl. 3.

men

1557. Den. 24. Februarii.

men van de Hoogheydt van beyde onse Genadighste Heeren, soo het Commer-recht het hooghste recht is, dat hare Genaden binnen dese Stadt zyn hebbende; ende want beyde de Gerechten Eedts-halven verplicht zijn, alle partyen, voor hun komende, gehoorende ende recht versoeckende, recht te doen na hare conscientie, ende wy oock by Eede verbonden zyn onse mede-Burgers by hare rechten ende Privilegien na onse macht te houden *ende te verantwoorden*, der *welcker* rechten ende Privilegien beyde onse Genadigste Heeren seer solemnelijck belooft hebben de Burgeren ende Ingezetenen deser Stadt te laten gebruycken ende genieten; bidden daeromme demoedigh Uwe Majesteyt, dat de selve, te niet doende de voorsz Ordonnantie, consenteren wil, den voorsz Houben Peetsen, onsen mede-Burger alhier, recht te laten ervaren, soo sulcks na de rechten deser Uwer Majesteyts Stadt is behoorende, ende hier op begeerende genadige antwoordt van Uwe Majesteyt, die Godt de Heere langh levende in voorspoedt beware. Geschreven den tweeden dagh Januarii vijftien hondert seven en vijftig, na style 's Hofs van Ludick.

Aldus ondergeschreven,

Uwer Majesteyts demoedige ende getrouwe Ondersaten, de Burgermeesteren, Gesworen ende Raedt Uwer Majesteyts Stadt Maestricht.

De

1557. Den 24. Februarii.

De Superscriptie,
Aen onsen alder-Genadigsten
Heere den Koningh.

Sur le Marge estoit escript;

[illegible] rescription, sa Majesté leve la [illegible], permettant que par ceulx de Mae-[illegible] soit procedé en cette matiere, comme [illegible] en bonne justice appartenir, pre-[illegible] regard aux allegations des parties que [illegible], & neantmoins soit communiqué aux Estats d'Hollande Copie de ceste Lettre, s'ils la requierent, afin qu'ils soient informez des verités & estat de ce different. Fait a Bruxelles le 29. de Janvier 1556.

[illegible] Rente van Cornelis Schuyten.

IS geresolveert, dat den Ontfanger Coebel ongelost sal laten Georgio Doria, die duysent guldens 's Jaers op sijn Lijf heeft, maer sal lossen de Rente van Meester Cornelis Schuyten, die vijf hondert guldens 's Jaers op sijn Lijf heeft.

* Bl. 6. Dat den Castelyn van Woerden jaerlijcks sal volstaen voor den Impost met hondert en twintigh Vaten Biers ende agt amen Wijn.

* IS mede geresolveert, dat den Castelyn van Woerden jaerlijcks sal volstaen midts betalende jaerlijcks hondert twintigh Vaten Biers ende acht Amen Wijns, ende is op de selve quantiteyt gestelt, overmidts hy in syne bewaernisse gehadt heeft sekere Francoisen.

Nopende den Impost

IS op het versock van Coebel, hoe dat Geurt van Ree, Schout van Utregt, sekeren tydt, geduyrende den Impost, gewoont heeft op Louvensteyn, en niet executabel en is in Hollandt.

1557. Den 24. Februarii. van Geurt van Ree, Schout van Utrecht.

landt, ende dat den Heere van Hardincxvelt syne quote betaeldt heeft; hier op is in 't hooren van de Rekeninge van de Collecteurs in 't Klooster geresolveert, dat den voorsz Ontfanger, bevindende den voorsz Geurt van Ree binnen den Hage, tegens den selven by executie sal procederen.

Nopende den ommaslagh van de seven grooten op de Margen, tot betaling van de loopende Renten.

OP het versoeck van den voorsz Ontfanger, of hy sal de seven grooten op de Margen, tot betalinge van de loopende Renten, ommeslaen ende uytsetten met dese jegenwoordige Bede van hondert veertien duysent ponden op de Schiltalen, of dat hy die sal laten noch een maendt berusten, hoe wel daer penningen moeten wesen om de loopende Renten te betalen, &c. Is geresolveert, dat de Gecommitteerden tot de visiteringe van de Requesten desen aengaende sullen de selve visiteren, ende dan de Staten rapport doen, om alsdan op alles gedisponeert te werden.

Dagh-

Daghvaert, gehouden in den Hage op den vijfden Maert 1557.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Assendelf*, *Mathenes*, *Goudriaen*, ende *van Roon*, Ridderen.
Mr. *Jacob vander Duyn*, Uyt de naem van d'Edelen,
Adriaen van Blijenburgh, Schout, ende *Arent Cornelisz*, van Dordrecht.
Lambrecht Jacobsz, van Haerlem.
Huych de Groot, ende
Mr. *Jacob van Eynden*, van Delf.
Jacob vander Graft, ende *Jacob de Milde*, van Leyden.
Joost Buyck, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Gijsbrecht Willemsz Meul, ende *Jan Hey*, vander Goude.
Omme te resolveren op de Equipage van Schepen van Oorloge.

Equipage van Schepen tot defensie van de Noort-Zee.

TEn selven dage is by de voorschreve Staten geresolveert, dat men seeckere Remonstrantie maecken soude, ten eynde de Majesteyt van den Koningh, tot defensie van de Noordt-Zee, toerusten soude sekere Schepen van Oorloge; ende zyn gecommitteert, om 't selve aen de Majesteyt te vervolgen, een van d'Edelen, Dordregt, Delf, Amsterdam ende den Advocaet.

1557. Den 5. Maert.

IS mede geresolveert, dat van die van Amsterdam gerecouvreert sullen werden de Sententien gewesen conform 't Privilegie *de non evocando*, ende dat de selve hebbende, die sullen werden geregistreert.

Van die van Amsterdam te gekrijgen de Sententien, gewesen in conformiteyt van 't Privilegie de non evocando.

* IS by de voorsz Staten mede geaccordeert, ende accorderen midts desen, dat een yegelijck sal mogen koopen Tarwe ende Rogge, die van buyten binnen den Lande van Hollandt gekomen is zedert Lichtmis dagh laetstleden, ende die voortaen noch van buyten binnen den selven Lande gebracht sal werden, midts dat van het selve Koorn eerst Marckt gehouden sal werden, ter plaetse daer men 't selve sal willen koopen, ende dat achtervolgende den Placate daer van zynde.

* Bl. 7. Nopende de koopinge ende uytvoeringe van de Tarwe en de Rogge.

NOpende de publicatie van alle Getuygenissen, is geresolveert, dat de Gecommitteerden boven sullen vervolghen ampliatie, volghende d'Acte van consent, oock in saken ongedecideert, ende oock in saken die ter eerster instantie voor die van den Grooten Rade sullen komen, ende voorts opene Brieven aen die van den Grooten Rade, daer by hen belast werdt de publicatie te admitteren.

Nopende de publicatie van de Getuygenissen en Ampliatie van dien.

EOdem is mede geresolveert, dat 'er te Hove vervolght sal werden, dat 'er drie uyt Hollandt genomineert sullen werden, omme een geëligeert te mogen werden tot Raedt in den grooten Rade, die apparentelijck daer Raedt soude willen wesen, ende nut ende bequaem daer toe wesende, achtervolgende het schrij-

Te nomineren by die van den Grooten Rade drie uyt Hollandt, tot den Raedt aldaer vacerende.

1557. Den 5. Maert.

schrijven van syne Majesteyt, aen henluyden gedaen in de maendt van Mey 1555.

Beroerende den Impost van die van Rijnsburg.

EOdem is mede geresolveert, dat die van Rijnsburgh sullen betalen Impost van Wijn ende Bier, soo wel die gedroncken zyn in de kleedinge ende professie als andere.

Te wijderen de swarigheden, beroerende de seven grooten op de Margen.

EOdem is mede geresolveert, dat de Gedeputeerden van de Staten dese toekomende weeck een dagh ramen sullen, omme te wijderen de swarigheden van diverse Supplianten Requeste overgegeven hebbende, beroerende de executie van de seven grooten op de Marge.

De vindinge van de gratuiteit van den Marquis vanderVeere.

EOdem hebben die van Dordrecht, Haerlem, Delf ende Amsterdam hen conform gemaeckt met de andere, te weten dat den Marquis vander Veere voor de eerste vijf duysent guldens, die vallen sullen Mey naestkomende, geassigneert zy op den Ontfanger Coebel, ende aengaende de andere vijf duysent guldens, die vallen sullen Mey 1558, is noch uytgestelt voor seeckeren teydt.

Te vervolgen Commissie op Rennoy ende Numan.

EOdem is mede geresolveert, dat de voorsz Gedeputeerden vervolgen sullen Commissie op Rennoy ende Numan, die best van hun beyden sal mogen vaceren, midts dat Numan Attestatie sal leveren, dat hy is van Mechelen, ende dat den Advocaet, de selve hebbende, sal registreren, ende dat die van Mechelen, niet en excluderen in officie die van Hollandt.

Eodem

Den 5. Maert.

Gratuiteyt van den Præsidens Viglius.

EOdem is den Præsident Viglius toegeleydt tot een gratuiteyt twaelf hondert guldens in gereeden gelde, mits dat die niet gevonden en sullen werden op de Schiltalen, de welcke Coebel conduiseren, dat sy betaeldt sullen werden; ende sal tegens Mey naestkomende geresolveert werden, waer die gevonden sullen werden.

Rapport op de gratuiteyt van de Weduwe van den Audiencier Verreycken.

EOdem is nopende de gratuiteyt van de Weduwe van den Audiencier Verreycken, rapport genomen tot op de naeste Daghvaert.

* Bl. 8.

Gratuiteyt van Nicolaes Camerlinck.

* EOdem is Nicolaes Camerlinck van mynen Heere den Marquis tot eene Propine toegevoeght vijftigh guldens gereedt geldt, ende sonder die by de Schiltale te vinden.

Gratuiteyt van Mr. Philibert de Bruxelles.

EOdem is Mr. Philibert de Bruxelles toegeleydt drie hondert guldens gereedt geldt, sonder die by de Schiltale te vinden, dan die van Dordrecht namen hier op rapport tot op de naeste Dachvaert.

Verklaringe van de Penningen onder Coebel wesende.

EOdem heeft den Ontfanger Coebel de Staten een verklaringe gedaen by geschrifte, van de penningen die hy onder hem heeft, ende wat Renten hy gelost heeft.

Requeste van den Heere van Cruningen.

EOdem is op de Requeste van den Heere van Cruningen geresolveert, voor Appoinctement te stellen. De Staten verklaren, dat de Supplianten patientie sullen hebben, ter tydt ende wylen anders geordonneert sal wesen by justitie.

Den 5. en 6. Maert.

Requeste van de Sitters van Dorp.

EOdem is mede op de Requeste van de Sitters van Dorp geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten verklaren, dat den Commissaris, die geordonneert sal werden, omme dese ende diergelijcke fauten te rechten, hier op mede sal disponeren, ende sullen de Supplianten soo lange patientie hebben.

Nopende de executie van die van Vlaerdingen en de Vlaerdinger-Ambacht.

EOdem is mede geresolveert, dat de Stede van Vlaerdingen sal geëxecuteert sal werden by de Schiltalen, als wesende een Stede, volgende de Acte van consent, ende die van Vlaerdinger-Ambacht by de Margentalen.

Den 6. Maert 1557.

P R Æ S E N T E N.

Alle de selve voorgaende,	*Duyn*,
Behalven	Die van Dordrecht, ende
Mathenes,	*Jacob. vander Graft*,
Goudriaen,	

Uytvoeringe van Haver.

IS geresolveert, dat men sal uytvoeren Haver, niet bequaem wesende om te brouwen, ende sal de Tollenaers alomme by die van den Rade geschreven werden, hen daer nae te reguleren.

Beroerende de saecke van die van Delf tegens den Provisoor en Deken van Delflandt.

IS nopende de saecke tusschen die van Delf endt den Provisoor ende Deken van Delflandt, om te hebben adjunctie van de Staten met die van Delf, deselve uytgestelt tot de naeste Dachvaert.

Is

1557.
Den 6, 7. en 8. Maert. Maeckinge van seeckere Remonstrantie.

IS by eenige Gecommitteerden de voorsz Remonstrantie gemaeckt, en naer voorgaende correctien ende visitatien by de Staten geresolveert sulks de Koninghl. Maj. over te geven.

Den 7. Maert. 1557.

Van de overleveringe van de Dechargen, by den Advocaet aen Coebel te doen.

IS gereſolveert dat den Advocaet den Ontfanger Coebel sal leveren sulcke Dechargen, als hy onder hem heeft, midts hem vertoont wesende, dat de Obligatien van de Staten, inhoudende gelijcke somme als de Dechargen, gecasseert zyn, ende mits hebbende Recepisse van de overleveringe van de selve Dechargen.

Den 8. Maert 1557.

Seeckere Decharge, Coebel overgelevert.

GElevert Coebel een Decharge van 78000. guld., na hy my getoont hadde vier Obligatien van de ses groote Steden, gecasseert, inhoudende de selve somme, ende my gelevert hadde behoorlijcke Recepisse.

* Hier nae volght de voorsz Remonstrantie met den Appoinctemente daer op gestelt. * Bl. 9.

1557.
Den 8.
Maert.

Remonstrantie, by de Staten van Hollandt overgegeven, tenderende ten fine dat by de Majesteyt van den Koningh, tot defensie van de Noordt-Zee, toegerust souden werden sekere Schepen van Oorloge.

Remonstrantie, de Majesteyt overgegeven, om te gekrijgen de Equipage van seeckere Schepen van Oorloge, dienende tot defensie van de Noordt-Zee; ende het Appoinctement, by syne Majesteyt daer op gestelt.

DAt in den Jare vijftien hondert negen en veertigh by de Staten van den Lande van herwaerts over, ende namentlyck by die van Hollandt, de Keyserlijcke Majesteyt geaccordeert is sekeren Impost op de Wijnen voor den tydt van vier Jaren, die by continuatie den tydt van seven Jaren geloopen heeft, ten eynde dat tot versekertheydt van dese syne Majesteyts Nederlanden, op de Zee gelegen, ende te verhoeden, soo veel als mogelijck is, de beschadigingen ende roof, die de Zeeroovers, Vyanden, vremde Schepen de Ondersaten van herwaerts over dagelijcks doende zyn tot by de Havenen van de voorsz Landen, seker getal van Schepen van Oorloge, wel gewapent ende toegerust, onderhouden soude werden, omme met deselve van tydt tot tydt de Stroom van herwaerts over te visiteren, ende de Schepen in de selve te versekeren; ende soo verre van noden ware die by te staen ende te seconderen, ende alle aenslagen ende geweldt van de Landen te keeren ende beletten, breeder blyckende by de Copie van d'Acte hier aen gehecht.

Dat,

1557. Den 8. Maert.

Dat, hoewel volgende de consenten voorsz, de toerustinge van de Schepen van Oorloge, de Staten toegeseydt, behoorde geschiedt te hebben uyt de penningen van den voorsz Impost, volgende de beloftenisse de voorsz Staten gedaen, soo en is 't selve nochtans niet geëffectueert geweest.

Ende gemerckt de jegenwoordige excessive armoede ende penurie van alle eetbaer Koorn, in alle de Landen van herwaerts over zynde, de welcke ontwijffelijck niet gespijst en mogen werden uyt den Gewas alhier gevallen, immers tot den aenstaenden Oughst toe, sonder te hebben assistentie van Koorn, van Oosten t'Scheep komende.

Ende dat de Schepen van dese zyde, van de Sondt herwaerts komende, ofte van hier derwaerts varende, sulcks gemaeckt en zyn, dat sy niet bequaem en zyn daer uyt eenige defensie te doen jegens de Vyanden ende Zeeroovers, als daer toe te seer klyn zynde, en niet gevoert en werden dan met twee ofte drie Mannen, ende oock geen meenighte van Volck lijden en mogen, overmidts hare kleynigheydt; dat oock uyt dier oorsaecke de selve nootelijck by andere Schepen, tot den Oorlogh toegerust, gedefendeert moeten werden, om alsoo vryelijck dese Landen te frequenteren.

Ende dat door het nemen van de selve de Vyanden van Uwe Majesteyt gesterckt ende gespijst, ende Uwe Majesteyts On-

1557.
Den 8.
Maert.

derSaten de subsidie van Koorn ontrocken soude werden.

Dat oock door de invasie van de Piraten de Koopluyden oorsaecke gegeven soude werden, dese Landen niet te frequenteren, ende de eene genomen, alle de andere lichtelijck achter blyven souden, omme de periculen te schouwen, ende alsoo de alimentatie van Koorn deselve onthouden, tot groot leedtwesen van de Suppliánten, ende achterdeel van alle Uwe Majesteyts Landen van herwaerts over, als met een generale penurie van allerhande Granen overvallen zynde, de welcke oock door den apparenten aenstaenden Oorlogh geschapen is grooter * te werden, ten ware daer inne by bequame Middelen in tydts voorsien wierde.

* Bl. 10.

Soo versoecken de Supplianten in alle ootmoedt, dat in regarde van de tegenwoordige groote generale penurie, die in alle de Landen van Uwe Majesteyt van herwaerts over is, de welcke causeren soude mogen occasie van oproerte ende commotie onder de arme schamele Luyden, ende dat de penningen uyt den Impost van de Wijnen den tydt van seven Jaren geheven zyn, sonder 't effect van dien, de Staten belooft, te volkomen, Uwe Majesteyt believe de Supplianten t'accorderen seker bequaem getal van Schepen van Oorloge, ende de selve eerstdaeghs in alle diligentie toe te rusten, omme alsoo de Koopluyden ende de Schepen, van Oosten herwaerts, ende van hier

Oost-

1557. Den 8. Maert.

Ooftwaerts varende, omme de Landen van herwaerts over te fpijfen, te defenderen tegens de invafie van de Vyanden ende andere Piraten, op Zee wefende.

Sur le Marge eftoit efcript,

Son Alteſſe eſtant informée des grands & exceſſifs fraits, faits la Guerre paſſée pour la ſeureté de la Negotiation, & arrierages deus a cette cauſe, & le peu que les Impoſts des Vins portent, y joinct l'eſtroicteſſe d'argent, & ce qui eſt beſoing ailleurs pour la neceſſité, garde & defenſe de la Frontiere, ne voit moyen, que le Roy ſceut entrer ſeul en la deſpence, qu'il commendroit faire pour l'Equipage ici requis, ſans que de la part des Marchands & aultres, ſe meſlans de la Negotiation & Navigations ſe font auſſi le debvoir, ſurquoy ſondite Alteſſe eſcriptvra au Marquis de la Veere, Admiral de la Mer, afin de communiquer plus avant, tant avecq ceulx dudit Hollande que aultres, auxquels icy peut toucher, & adviſer tous moyens convenables, & ſervans a la fin icy contenue, a quoy ſon Alteſſe regardera d'aſſiſter de la part de ſa Majeſté de tout ce que ſera poſſible. Fait a Bruxelles le 19. jour de Mars, 1556,

Soubſigné,

E. Philibert,

Den 9. Maert 1557.

Nopende het versoeck, by de Gedeputeerden van de Staten gedaen, omme te hebben 't Octroy van de publicatie van de Getuygenissen, by die van den Grooten Rade gepubliceerd.

BY den Advocaet, Hogelande ende Huych de Groot versocht zijnde aen den Præsident Vryaigie, dat hy soude willen in de Plyt-Kamer van den Grooten Rade doen publiceren 't Octroy van de openinge van alle Depositien ende Getuygenissen, sulcks 't selve in Hollandt gepubliceert was ende voorts eenige nomineren uyt Hollandt, nut ende bequaem wesende, omme daer uyt een genomineert te werden tot Raedt in den Grooten Raedt, in de plaetse van Mr. Cornelis Monick; heeft voor antwoordt geseydt, dat de selve publicatie op Saturdagh daer aen gedaen soude werden, ende van gelijcken ook de voorsz versochte nominatie.

Attestatie van Mathijs Croeser en Jan van Beringen, dat die van Mechelen admitteren die van Hollandt en alle andere Landen tot Officien, aldaer vallende.

Eodem soo hebben Mathijs Croeser, tegenwoordigh Commandeur der Stede van Mechelen, ende Jan van Beringen, geweest hebbende Commandeur der selver Stede, in 't voorleden Jaer de voorsz Gedeputeerden verklaert, hoe dat henluyden wel kennelijck is, dat de Commandeurs ende Regeerders van Mechelen dagelijcks admitteren tot Officien binnen den Bedrijve van de voorsz Stede vallende, de Ingezetenen ende gebooren van alle de Quartieren van de Landen van herwaerts over, als Vlamingen, Hollanders, Zeelanders, Arthesijnen, Luyckenaers, Hanuyers ende andere; verklarende den voorsz Mathijs Croeser, dat hy, wesende een gebooren Zeelander, nochtans tot 't Officie van Commandeurschap geadmitteert was; verklarende voorts den * voorsz

* Bl. 11.

Jan

1557. Den 9. Maert.

Jan van Beringen, dat eenen Rattalder, die getrouwt heeft de Weduwe van wylen Jan van Monickhouden, wesende gebooren Poorter van Mechelen, ende versocht hebbende seker Officie te hebben binnen den Lande van Vlaenderen, soo hadden de selve van Vlaenderen, al eer sy den voorsz Rattalder wilden tot 't voorsz Officie admitteren ende toelaten, geschreven aen de voorsz Commandeurs ende Regeerders van Mechelen, versoeckende van henluyden geadverteert te wesen, of die van Mechelen oock admitteren tot Officien, binnen hare Stede ende Vryheydt vallende, die van Vlaenderen; Waer op de voorsz Commandeurs ende Regeerders der Stede van Mechelen voor antwoordt geschreven hebbende, dat sy die van Vlaenderen, ende ook van andere Landen promiscue admitteren, soo heeft den voorsz Rattalder het voorsz versochte Officie in Vlaenderen geobtineert gehadt.

Gelijcke Attestatie van Mr. Jacob Wasteel ende Jan Lettin.

Eodem soo hebben myne Heeren Mrs. Jacob Wasteel, Raedt in den Grooten Rade van de Koninghlijcke Majesteyt, ende Jan Lettin, Griffier aldaer, oock verklaert, henluyden kennelijck te wesen, dat in den Grooten Raede dagelijcks geadmitteert werden Ondersaten van alle de Landen van herwaerts over, te weten Vlamingen, Hollanders, Zeelanders, Arthesijns, Hanuyers ende andere, sonder dat sy weten te seggen ofte gehoort hebben, dat die van Mechelen eenige Privilegie souden hebben, van alleen te admitteren de Ingezetenen ende Poorters van hare Stede, ofte dat sy 't selve oock oyt sulks geuseert hebben.

Den

1557. Den 9. en 16. Maert. Dat die van den Grooten Rade by de Majesteyt belast is drie uyt Hollandt te nomineren, om een te komen tot de vacerende staet aldaer.

DEn vijftienden Maert heeft den Præsident Viglius de voorschreve Gedeputeerden van de Staten geseydt, hoe by de Majesteyt van den Koningh die van den Grooten Rade by syne Majesteyts Missive belast is geweest, alsnu te nomineren drie nutte en bequame Personen uyt Hollandt, die apparentelijck den staet van Raedt tot Mechelen souden willen accepteren, om daer uyt by syne Majesteyt een gekooren te werden.

Resolutien, by de Gedeputeerden van de Staten, als Mathenes, den Advocaet, Hogelande, de Groot ende Nieuwenburgh tot Brussel genomen op den sestienden ende andere navolgende dagen van de maendt van Maert.

Den 16. Maert 1557.

Nopende de Requeste van Will. Ysbrandtsz van Delf, ende de Staten met hem gevoeght.

DE Staten gesien hebbende, dat op de Requeste, overgegeven by Willem Ysbrandsz van Delf, ende de Staten van Hollandt met hem gevoeght, daer by versocht was, dat die van den Grooten Rade bevoolen soude werden, te retracteren hare interlocutoire Sententie; daer by sekere exceptie van Renvoy by henluyden gerejecteert was, ende dat sy de saecke principale souden renvoyeren in de Provincie van Hollandt, omme aldaer recht ende justitie gedaen te werden, achtervolgende het Privilegie van den Lande van Hollandt *de non evocando*, ende dat den selven geinterdiceert sou-

soude werden, van gelijcken meer te doen, voor Appoinctement gestelt was. *Nihil ut petitur.* Hebben geresolveert, dat als nu by henluyden geen verder vervolg gedaen en konde werden, maer dat men daer van rapport soude doen aen de Staten, ende waren wel van advise, dat men in 't doen van den selven rapporte de Staten soude aengeven, dat het geraden soude zijn, dat men aen de Majesteyt soude versoecken Brieven van Placate, daer by verklaert soude werden, dat men uyt krachte van de Obligatien, inhoudende prorogatie van alle Rechters, niemandt en soude mogen betrecken ter eerster instantie *extra Provinciam Hollandiæ*. Den 16. en 17. Maert.

Den 17. Maert 1557. *Bl. 12.

DE voorsz Gedeputeerden gevisiteert hebbende de Attestatie, by den Advocaet verkregen, beroerende de geboorte van Mr. Adriaen Numan binnen de Stede van Mechelen, midtsgaders dat die van Mechelen admitteren Hollanders en andere tot Officien, binnen haren bedrijve vallende, hebben bevonden de selve suffisant genoegh te wesen, omme te versoecken den voorschreven Numan, mede gecommitteert te werden tot hooringe van des gemeene Landts Rekeninge, ende hebben sulcks geresolveert, dat men versoecken soude, dat de Majesteyt van den Koningh gelieven soude te committeren Mrs. Gerhard van Rennoy ende Adriaen Numan, Rekenmeesters in Hollandt, omme by den voorsz Rennoy, ende in syne absentie, by Numan met den Heere van Assendelf ende de Ge- Nopende het vervolgen van Commissie op Numan, gesien wesende by de Gedeputeerden de Attestatie van sijne geboorte.

Den 17. en 19. Maert.

Gedeputeerden van de Staten geprocedeert te werden tot hooringe ende sluytinge van des gemeene Landts Reeckeningen.

Den 19. *Maert* 1557.

DE voorsz Gedeputeerden gesien hebbende het Appoinctement by den Gouverneur op hare Remonstrantie gestelt, hebben den Præsident Viglius daer op aengegeven sulcks hier nae volght.

Antwoordt van de Staten, by hen gesien wesende 't Appoinctement van den Hertoge, op de voorschreve Remonstrantie gestelt.

DE Gedeputeerden van de Staten gevisiteert hebbende het Appoinctement van mynen Heere den Hertog van Savoyen, Gouverneur van dese Landen, gestelt op haerluyder Remonstrantie, hier by gevoeght, hebben mynen Heere den Præsident van den Secreten Rade geremonstreert, dat de Staten van Hollandt by den voorsz Appoinctemente niet gevordert en waren, uyt dien dat de Equipage van de Schepen van Oorloge, by henluyden versocht, de welcke sonderlinge acceleratie eyschte, genoegh scheen gedilayeert te werden, hebben daeromme, volgende hare alternative last, den voorsz Præsident verklaert gehadt, dat in gevalle de Majesteyt te vreden ware, overmidts de nootelijckheydt van de sake, toe te rusten een seker kleyn getal van Schepen van Oorloge, uyt de penningen, gekomen vanden Impost ofte andersints, ten minsten by provisie, dat de Staten van Hollandt te vreden souden wesen soo verre

1557. Den 19. Maert.

te alle de Landen van herwaerts over consenteerden, omme generalijck te helpen dragen de kosten van de toerustinge van de voorsz Schepen van Oorloge, ende de Koninghlijcke Majesteyt te rembourseren van syne versochten penningen, die sylųyden in dien gevalle van gelijcken naer advenant van hare quote ende portie van alsulcke toerustinge van Schepen van Oorloge mede presenteren te helpen dragen, ende de selve souden vinden by alsulcke middelen, als sy met de anderen onderlinge adviseren souden; verklarende voorts, dat henluyden geen oirbaer en dochte, de selve kosten te brengen tot laste van de Koopluyden, ende anderen, hen geneerende met de Negotiatie, midts dat het selve de Koopluyden den oorsaecke soude geven te diverteren uyt dese Landen, ende andere Landen te frequenteren, tot groote en irreparabele schade van den selven Lande; Waer op den voorschreven Præsident de voorschreve Gedeputeerden voor antwoordt gegeven heeft, dat, omme de redenen in den voorschreven Appoinctemente gestelt, ende andere, den Marckgrave vander Veere breeder overgeschreven, de Majesteyt van den Koningh alsnu niet doenlijk en was eenige Equipage van Schepen van Oorloge toe te maecken, hadde daeromme den voorsz Gouverneur van wegen syne Majesteyt veele en diversse middelen den voorsz Marquis vander Veere geopent ende overgeschreven omme deselve met

die

1557. Den 19. Maert.

die van Hollandt ende andere, die de selve saecke soude mogen toucheren, breeder te communiceren; dat evenwel den voorsz Marckgrave by de voorsz Missive belast wierde, middelertyde * eenige provisie te doen tot defensie van de Noordt-Zee; dat ook van wegen de Koninghlijcke Majesteyt sekere Gedeputeerden afgevaerdight waren aen den Koningh van Denemarcken, ten eynde syne G. tot versekertheydt van de Oostensche Zee, mede eenige Schepen van Oorloge soude gelieven te equiperen, de welcke nae hy verstaen hadde, alreede oock sekere Schepen van Oorloge toegerust hadde, hadde van gelijcken syne Majesteyt met eenige Gedeputeerden van Lubeck ende andere Hanzee-Steden, te Hove geweest hebbende, sulcks gehandelt, dat de selve syne Majesteyt toegeseydt hadden, gelijcke toerustinge te willen doen; dat men insgelijcks sekerlijck verhoopte dat die van Engelandt hen met de Koninghlijcke Majesteyt souden voegen tegens de Francoisen, ende dat tot dien eynde, ende omme 't selve te mogen effectueren, syne Majesteyt tegenwoordighlijck naer Engelandt overtoogh, ende dat, hebbende de Alliantie van de selve Engelschen, de Zee (met hulpe van Godt) tegens de Francoisen genoegh geveylight soude wesen, dan de versochte Equipage van Schepen van Oorloge te willen brengen tot laste van den gemeenen Lande van herwaerts over, en dochte hem alsnu niet practica-

* Bl. 13.

bel

bel te wesen, uyt dien dat de voorsz Landen uyt saecke van den voorgaenden Oorlogh te seer belast waren, ende genoegh te doen sullen hebben omme de Francoisen aen dese zyde te wederstaen, ende te beletten de invasie, die sy subitelijck ende onvoorsiens op dese Landen soude mogen doen, ende dat 't selve soude schijnen te wesen een nieuwe petitie, ende soude syne Majesteyt verachteren in eenige toekomende Beeden, ende genoegh beletten den voortgangh van de laetste petitie, die van Brabandt gedaen, de welcke by henluyden alsnoch niet geconsenteert en was, maer soude den voorsz Gouverneur sulks doen spreken ende handelen met die van Antwerpen, Gent, Brugge ende andere particuliere Steden, hen generende met de Negotiatie, dat hy verhoopte dat de selve nae de exigentie van de saecke mede souden contribueeren tot de versochte Equipage van de Schepen van Oorloge, begeerende aen de voorsz Gedeputeerden het selve de Staten ten besten te willen aengeven.

Den 19. en 20. Maert

Den 20. Maert 1557.

DIe van den Grooten Rade tot Mechelen hebben gepubliceert de Brieven van Octroy, beroerende de openinge ende publicatie van alle depositien ende getuygenissen.

Tot Mechelen gepubliceert het Octroy van de openinge van alle getuygenisse.

1557. Den 23 24. en 30. Maert.

Den 23. *Maert* 1557.

Verkrijginge van de Brieven van Ampliatie van 't voorscheve Octroy.

DE voorsz Gedeputeerden hebben verkregen de Brieven van Ampliatie op 't voorsz Octroy van de publicatie, volgende haer begeerte ende versoeck, blijckende by den inhoude van dien.

Den 24. *Maert* 1557.

Commissie op Rennoy en Numan, omme te hooren de Reeckeninge van het gemeene Landt.

HEeft den Hertogh van Savoyen gecommitteert Mrs. Gerhard van Rennoy, ende in syne absentie Mr. Adriaen Numan, Rekenmeesters, om met den Heere van Assendelf ende de Gecommitteerden van de Staten te hooren de Reeckeningen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel.

Den 30. *Maert* 1557.

Dach, omme te compareren voor den Commissaris Bruxelles, in de saecke van de Staten tegens die van Antwerpen.
* Bl. 14.

BY den Advocaet ende den Pensionaris Schoock van Dordrecht aen mynen Heere Bruxelles versocht zynde, naedien die van Antwerpen, trainerende de saecke, niet en wilden voor hem compareren volgende het Appoinctement interlocutoir, gegeven den vijfden Januarii te vooren, in den * Processe tusschen de Staten van Hollandt ende de voorsz van Antwerpen, beroerende de Waertschap aldaer, dat hy partye soude willen præfigeren een præfixen ende peremptoiren dagh, om voor hem te compareren, soo heeft hy den selven dagh peremptoir gegeven den sesden Mey naestkomende, ende dat hy voorts by een van de Deurwaerders van den Secreten

Ra-

1557. Den 30. en 31. Maert.

Rade den selven dag die van Antwerpen soude doen insinueren, ten eynde sy geen ignorantie van dien en souden mogen pretenderen.

Den 31. Maert 1557.

NAe dat by den Advocaet die van den Grooten Rade vertoont zynde de Brieven van Ampliatie op 't voorsz Octroy van de publicatie van alle getuygenissen, versocht hadde 't selve by henluyden gepubliceert te werden, soo hebben de voorsz van den Grooten Rade, nae voorgaende communicatie de voorsz Advocaet voor antwoordt gegeven, dat sy de voorsz Brieven van Ampliatie souden doen publiceren, soo wanneer henluyden soude blijken de voorschreve Brieven in Hollandt gepubliceert te zijn, ende dat, overmidts het principael Octroy eerst in Hollandt gepubliceert was, & *quod accessorium debeat sequi principale.*

Dat die van den Rade tot Mechelen de brieven van Ampliatie sullen doen publiceren, de selve in Hollant gepubliceerd zijnde.

EOdem hebben Mrs. Christoffel Goudt, Jacob van Eynde, Albrecht Bouwensz ende den Advocaet dagh genomen, tot Mechelen te wesen den 24 April naestkomende, omme met Mr. Cornelis van Hogelande, die mede gecommitteert is te visiteren de stucken van den Prince van Orange, Graven van Egmont ende Hornes, ende van haerluyder besoigne de Staten rapport te doen op 't hooren van Coebels Rekeninge, ten ware de Staten ofte den Heere van Assendelf van anderen advise waren, ende de voorsz Rekeninge van Coebel eerst wilde doen hooren; dat men voorts in 't visiteren van de selve processen regard soude ne-

Dach genomen by de Gedeputeerden, tot Mechelen te wesen, omme te visiteren de processen van de drie Personagien, den vier en twintigsten April toekomende.

1557. Den. 31. Maert.

men, hoe veel Bartholomeus van Eynde; Procureur in den Grooten Rade, door oudtheydt van den Procureur Generael in de selve Processen geschreven hadde, omme hem daer na te mogen contenteren.

Hier na volgen de Attestatien, dat Adriaen Numan, Rekenmeester in Hollandt, geboren is binnen de Stede van Mechelen.

Attestatie van Mariken Lambregts Dogter, aengaende dat Numan tot Mechelen gebooren is.

OP huyden compareerde in de Griffie van den Hove van Hollant Mariken Lambrechts Dochter, oudt omtrent twee en tseventig jaren, Dienstmaeght, woonende alhier in den Hage by Mr. Adriaen Numan, Rekenmeester in Hollandt, ende verklaerde, dat den voorschreven Mr. Adriaen gebooren is binnen de Stede van Mechelen, en Kersten gedaen is binnen de Parochie Kercke van St. Jan aldaer, ende was te vreden 't selve by Eede te verstercken, soo verre als 't noodt is; seyde voor reden van haer wetenschap, dat sy Comparante gewoont heeft by de Ouders van den voorsz Numan wel meer dan vier Jaren voor des selfs Mr. Adriaens geboorte, versoeckende hier van Acte. Gedaen in den Hage den vijfden Maert Anno vijftien hondert ses en vijftigh, stilo Curiæ.

Onder stondt,
In kennisse van my,
Onderteyckent,
Purtijck.

Op

1557. Den 31. Maert. Gelijcke Attestatie van Mr. Joachim Roelandts ende Janneken van Gistelen, * Bl. 15.

OP den dagh van huyden, datum van desen, compareerden persoonlijck voor my Jan Lettin, Secretaris ordinaris des Konings onsen aldergenadighsten Heere, ende Griffier van syne Majesteyts Grooten Rade tot Mechelen, te weten Heere ende Mr. Joachim * Roelandts, Doctor in de Medicinen, oudt een en festigh Jaren, of daer omtrent, ende Janneken van Gistele, Dienstbode, nu ter tydt woonende met de Weduwe wylen Willem *Peters*, oudt omtrent ses en festigh Jaren, hebben de selve Comparanten, des versocht zynde, van wegen van Mr. Adriaen vander Goes, Advocaet van de Staten van Hollandt, getuyght, verklaert ende geaffirmeert, by haerluyder Zielen zaligheydt, in plaetse van Eedt, eerst de voornoemde Mr. Joachim Roelants, dat hem geheught, dat hy van syne ouder Vrienden ende Magen over langen tydt verstaen heeft, ende onderlinge eertijdts heeft hooren seggen, dat Mr. Adriaen Numan, Rekenmeester in den Hage, gebooren is geweest binnen de Stede van Mechelen ten Huyse van Colaert de Potis, in sijn leven Rentmeester ende Ontfanger van den Lande van Mechelen, ten dage der geboorte des voorschreven Mr. Adriaen, woonende in St. Jans Parochie tot Mechelen staende in de Koestraet, ende nu ter tydt bewoont by mijnen Heere Mr. Jan de Masimy, Raedt Ordinaris der Koninghlijcke Majesteyt, hem ende syne Kinderen toebehoorende,

 of

1557. Den 31. Maert.

of in het Huys aldernaest staende, treckende nae de Koe-Poorte, daer Jan de Milde nu ter tydt inne woont, met welcken Colaert de Potis, wylen Jan Numan, ende Juffrouw Margrieta de Potis, sijn Huysvrouwe, Dochter van den selven Colaert, Vader ende Moeder vanden voorsz Mr. Adriaen, gewoont hebben; maer en soude hy Attestant in 't seker ende determinate niet weten te verklaren, in welcke van de voorsz twee Huysen den voorsz Jan Numan ende sijn Huysvrouw ten dage van de geboorte van den voornoemden Mr. Adriaen, haren Soone, woonende waren, als van des daer af gesеydt mach geweest zyn by syne voornoemde Ouders ende Vrienden, niet wel onthouden hebbende; ende de voornoemde Janneken van Gistele tuyght ende attesteert, dat sy goede getuygenisse ende memorie heeft, dat den voornoemden Mr. Adriaen Numan gebooren is binnen de voorsz Stadt van Mechelen, ende (soo haer dunckt) ten voorsz. Huyse van den voornoemden wylen Colaert de Pootis, seggende 't selve te weten by dien, dat haer seer wel gedunckt, dat ten dage van de geboorte des voornoemden Mr. Adriaens de voornoemde Juffrouw Margriete de Potis sijn Moeder met den voornoemden Jan Numan, haren Man, woonden met de voornoemde wylen Colaert de Potis, haerluyder Vader, in 't voorsz Huys in de Koestrate, ende dat den selven Jan Numan doen quam bidden de oude

Juf-

 1557. Den 31. Maert.

Juffrouw Wijts, Juffrouw Berbele Vrancks, Huysvrouw van den ouden Watergrave Jan Weyts, om den voornoemden Numan, den Jonck gebooren Kindeken, te houden ende te heffen als Pete over den Vondte, met welcken ouden Watergrave ende sijne Huysvrouwe de selve Janneken als Dienstbode doen ter tydt woonde, ende was sy Janneken in de Zale van den Huyse van den voornoemden wylen ouden Watergraef, staende op de Wollemarckt der voorsz Stede van Mechelen, doen den voornoemden Jan Numan de voornoemde Juffrouw Berbele, des selfs oude Watergraefs Huysvrouwe, quam bidden tot sulcken fine als vooren, de welcke tot dien tijde oock track tot in de voorsz Zale; van welcke voorsz Attestatien ick Jan Lettin voornoemt, des versocht zijnde, by den voornoemden Advocaet der Staten van Hollandt geëxpedieert ende hem gelevert hebbe dese Notule ende Acte, om te strecken ende van sulcker waerde te zyn tot behoef van den geenen daer ende soo behooren sal. Gedaen tot Mechelen den elfden dach van Maert Anno vijftien hondert ses en vijftigh.

Onderteyckent,

J. Lettin.

* OP huyden den vijftienden van Maert in 't jaer 1556, na 't schrijven van den Rade in Brabandt, voor my Jan van Vlier- *Bl. 16. Gelijcke Attestatie van Mr. Jan Hanneton.

1557. Den 31. Maert.

Vlierden, Secretaris ordinaris van den Koningh in ſynen Secreten Rade, is gecompareert in eygen Perſone den Eerwaerdigen, Wijſen Voorſienigen Heere Mr. Jan Hanneton, Prooſt der Collegiale Kercke van St. Lebuyns binnen de Stadt van Deventer, ende Raedt Ordinaris in ſyne Majeſteyts Rade van Brabandt, de welcke ten verſoecke van Mr. Adriaen vander Goes, Advocaet van de Staten van Hollandt, heeft verklaert ende gecertificeert by den Eede, die ter cauſe van ſijn Officie ſyne Majeſteyt gedaen heeft, dat hy wel weet, dat Mr. Adriaen Numan, Raedt ende Mr. van de Rekeninge van ſyne Majeſteyt in den Hage, is geboren binnen de Stede van Mechelen, ſeggende voor redenen van wetenſchap, dat wijlen Jan Numan, eertijdts Rentmeeſter van de Domeynen in 't quartier van Mechelen, ende wylen Juffrouw Margareta Potis, Vader ende Moeder van de voornoemde Mr. Adriaen Numan, hem, dat alſoo t'anderen tyde geſeydt en verklaert hebben, ende dat ſyluyden noyt buyten Mechelen voorſchreve Huys gehouden noch gewoont en hebben, ende heeft henluyden ook ſien woonen binnen de voorſz Stede van Mechelen, in de Strate, geheeten de Koeſtrate, voor ende nae de geboorte van den voornoemden Mr. Adriaen, haerluyder Soon. Des t'oirkonde ſoo heeft den voornoemden Heer Prooſt met my dit onderteyckent, ten verſoecke vanden voornoemden Mr. Adriaen vander

Goes.

1557.
Den 31.
Maert.

Goes. Gedaen tot Brussel ten dage ende jare als vooren,

Ondertyckent,

J. Hanneton,

Vlierden.

Gelijcke Attestatie van Mr. Pompilius Numan.

OP huyden den vijftienden Maert in 't jaer 1556, nae 't schrijven van den Rade van Brabandt, voor my Jan van Vlierden, Secretaris ordinaris van den Koningh in sijnen Secreten Rade, is gecompareert in eygen Persoon Pompilius Numan, Deurwaerder van den voorsz Raedt, de welcke ten versoecke van Mr. Adriaen vander Goes, Advocaet van de Staten van Hollandt, heeft verklaert ende gecertificeert by den Eede, die hy ter cause van sijn Officie syne Majesteyt gedaen heeft, dat hy wel weet, dat Mr. Adriaen Numan, Raedt ende Meester van de Rekeningen van syne Majesteyt in den Hage, is geboren binnen de Stadt van Mechelen, seggende voor redenen van syne wetenheydt, dat hy met den voornoemden Mr. Adriaen Numan tot Mechelen voorsz ter Schole gegaen heeft, ende dat hy sijn Vader ende Moeder in de voorsz Stede heeft sien woonen in de Srate, geheeten de Koestrate, sonder oyt gehoort te hebben, dat syluyden in eenige andere Stede gewoont ofte Huys gehouden hebben. Des t'oirkonde soo heeft

1557.
Den 31.
Maert.

den voornoemden Pompilius met my dit onderteyckent, ten versoecke van den voornoemden Mr. Adriaen van der Goes. Gedaen tot Brussel ten dage ende jare als boven.

Onderteyckent,

Vlierden,

P. Numan.

Commissie op Rennoy ende Numan; om te hooren 's gemeene Landts Rekeningen.

Acte van Commissie op Rennoy ende Numan, om te hooren de Rekeningen van 't gemeene Landt.

* Bl. 17.

ALsoo wylen Adriaen Stalpart, Rekenmeester in Hollandt, by de Koninghlijcke Majesteyt gecommitteert is geweest, omme met den Heere van Assendelf, eerste Raedt præsiderende in Hollant, * ende de Gedeputeerden van de Staten van den selven Lande, te hooren ende sluyten de Reeckeninge van het gemeene Landt van Hollandt, ende want jegenwoordelijck noch veele Rekeningen van den Ontfanger van het gemeene Landt van Hollandt, Mr. Arent Coebel, te hooren zyn, ende midtsdien van noden zy eenige andere daer toe te committeren in de plaetse vanden voorsz wylen Stalpart. Soo Ist, Dat den Hertogh van Savoyen, &c. Gouverneur ende Capiteyn Generael van de Landen van herwaerts over, willende hier inne voorsien, heeft ter ernstiger beede ende begeerte van de voor-

voornoemde Staten van Hollant, en hem ten vollen betrouwende de wijsheyt, getrouwigheyt, experientie en volle ernſtigheydt van Mrs. Gerhard van Rennoy ende Adriaen Numan, Rekenmeeſters in Hollandt, gecommitteert ende geordonneert, committeren ende ordonneren by deſen den voornoemden Mr. Gerhard van Rennoy, ende in ſijn abſentie den voornoemden Numan, om met den voorſz Heere van Aſſendelf ende de Gedeputeerden van de *Staten te procederen* tot hooringe ende ſluytinge van de Rekeninge des voornoemden Ontfangers van 't gemeene Landt, ſoo 't behooren ſal, waer toe ſyne F. G. de ſelve, ende elcken van hen byſonder, geauthoriſeert heeft ende authoriſeert by deſen. Gedaen tot Bruſſel den 24. Maert 1556. voor Paeſſchen. 1557. Den 31. Maert.

Onderteyckent,

Philibert.

Onder ſtondt geſchreven,

Door bevel van ſyne F. G.

Onderteyckent,

d'Overlope.

Dagh.

1557. Den 31. Maert.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 31. Maert 1557.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere *van Assendelf*, *Van Obdam*, *Van Lockhorst*, ende *Poelgeest*, als Edelen.
Den Schout *Willem Blasius*, ende Mr. *Cornelis van Hogelande*, van Dordrecht.
Mr. *Lambert Jacobsz*, van Haerlem.
Huych de Groot, Burgermeester, ende Mr. *Adriaen van Leyden*, van Delf.
Jacob vander Graft, ende Mr. *Jacob de Milde*, van Leyden.
Joost Buyck, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Jan Hey, ende *Jan Claesz*, vander Goude.

Omme te resolveeren op de Equipage van Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noort-Zee.

Beroerende de equipage van eenige Schepen van Oorloge.

TEn selven dage de Staten by den Heere van Assendelf voorgehouden zijnde sekere middelen, by hem uytgeslagen, beroerende de toerustinge van eenige Schepen van Oorloge, ende van gelijcken voorgehouden zijnde eenige middelen by de Majesteyt, aen den Stadhouder van Hollandt geschreven; Is by henluyden daer op genomen rapport tot de naeste Daghvaert.

No.

1557. Den 31. Maert.

* NOpende de voorwaerden van de Verpachtinge van den loopenden Impost op de Wynen ende Bieren, die gedaen moet werden voor Meydagh naestkomende, ende sonderlinge van de Scheeps Timmerluyden mede den Impost te doen betalen, ende of men deselve de verloopen jaren mede sal doen betalen; Item, of van de Bieren in de Schepen by de Schippers of Koopluyden gedroncken, den Impost betaeldt sal werden, ende mede of de Bierplagers ofte Bierstekers den Impost betalen sullen; Item, of de Edeluyden, gebruyckende twintigh margen Landts, ongehouden sullen zijn in den voorschreven Impost, dan of syluyden vijftien margen sullen moeten gebruycken, navolgende de laetste verhuyringe van den Impost, is mede rapport genomen tot de naeste Dagvaert.

* Bl. 18. Rapport genomen op 't maken vande voorwaerden van de Verpaghtinge van de Imposten van de Wijnen en Bieren.

AEngaende de versochte indemniteyt van die van Amsterdam, tegens het voornemen van diverse Koopluyden van Koorn ende Graen, die protesteren van schaden ende Interessen door 't verbot van Koorn uyt Amsterdam te voeren, ende elders 't selve te mogen verkopen.

Gelijck rapport op de versogte indemniteit van die van Amsterdam.

EOdem van de Griffie van Hollandt in pachte te obtineren van de Majesteyt, midts deselve beleenende met een gracelijcken penningh van thien of twaelf duysent ponden van veertigh grooten, midts dat Jan Francois, als men seydt, daer voor biedt ofte geboden heeft drie duysent ofte acht en twintigh hondert ponden 's jaers, is mede uytgestelt als vooren.

Gelijck rapport, omme de Griffie van Hollandt by de Staten in pagte genomen te werden.

Eodem

Den 31. Maert. Gelijck rapport op de gratuiteyt van den Commis van Loo.

EOdem aengaende de Gratuiteyt van meester Aelbrecht van Loo, Commis van de Financie des Koninghs; Is mede uytgestelt tot de naeste Dagvaert.

Requeste over te geven, om niet gedisponeert te werden op de pachte van de Griffie van Hollandt, voor dat 't advis van die van den Raede gesien sal wesen, van geen Acten te lossen, dan die van nooden zijn.

EOdem hebben de voorsz Gedeputeerden geresolveert, dat de Majesteyt van den Koningh Requeste overgegeven soude werden, ten eynde syne Majesteyt niet en soude willen verstaen tot eenige Verpachtinge van het Griffierschap van Hollandt, voor ende aleer op de Requeste van de Staten, daer by sy versocht hadden, dat niemandt gehouden soude wesen eenige Acten in de Griffie te lossen, dan die hy begeert ende behoeft, gedisponeert, ende de gerequireerde advisen van die van den Rade ende Rekeningen in Hollandt gesien souden wesen.

Requeste van die van der Goude ende de Staten met hen gevoegt, beroerende de neminge en arrest van sekere Schepen van der Goude in Vranckrijk gedaen.

VAn gelijcken is oock geresolveert, ten versoecke van die van der Goude, die de Staten aengegeven hadden, dat thien ofte twaelf Schepen, met Goederen ende Koopmanschappen geladen, van hare Ingezetenen en Poorters binnen Vranckrijck gehouden ende genomen waren, begeerende adjunctie van de Staten, ten eynde henluyden geaccordeert soude werden haer verhael te mogen hebben aen Goederen van de Francoisen, alhier gearresteert, dat de adjunctie geschieden soude, ende tot dien eynde de Majesteyt ook Requeste overgegeven, ende zijn beyde voorsz Requesten gesonden aen den Advocaet, wesende te Hove, ofte in syne absentie aen Mr. Jacob van Eynden, omme daer op expeditie te vervolgen.

Den

1557.
Den 31. Maert.
Requeste van Nanne Adriaensz, Pachter van den Impost tot Alckmaer.

DEn laetsten Maert 1557 is op de Requeste van Nanne Adriaensz, Pachter van den Impost tot Alckmaer, versoeckende voor een derde-part quijtscheldinge van synen Pacht; Is geseydt voor Appoinctement te stellen, dat de Commissarissen, die voor Meydagh van nieuws verpachten sullen den Impost, hen informeren sullen op 't inhouden van de selve Requeste, ende de Staten alsdan daer van rapport doen, omme, 't selve gesien, gedisponeert te werden nae behooren.

* Bl. 19.
Attestatie van diverse persones tot Mechelen, beroerende de geboorte van Mr. Adriaen Numan.

* DEn eersten April hebben Mathijs Croeser, Commandeur van Mechelen, Jan van Beringen ende Cornelis vander Grene, Schepenen, ende Francois van Cats, Deken van de Wollewercken tot Mechelen, gepasseert Attestatie voor den Griffier van den Grooten Rade, Mr. Jan Lettim, dat die van Mechelen admitteren tot de Officien, aldaer vallende, die van Hollandt, Zeelandt, Vlaenderen, Artois, Henegouwen, Namen, Luyck ende andere, ende dat sy geen Privilegie ter contrarie en hebben, noch oock en pretenderen te hebben, blijckende by de Acte hier nae geinsereert.

OP den dagh van huyden, eersten der maendt van April Anno 1556 voor Paesschen, Jonker Mathias Croeser, nu ter tydt Commoingmeester, Hr. Jan van Beringen, over een jaer Commoingmeester ende nu ter tijdt Schepen, Cornelis de Grene, oock Schepen, ende Joncker Francois van Cats, Deken van de Wolle-

werc-

1557. Den 31. Maert.

wercken der Stede van Mechelen, hebben voor my Jan Lettim, Secretaris ordinaris des Koninghs, onses Genadigen Heere, ende Griffier van sijne Majesteyts Grooten Rade tot Mechelen voorsz geinstitueert, ten versoucke van Mr. Adriaen vander Goes, Advocaet van den Lande ende de Staten van Hollandt, verklaert, gecertificeert, getuyght en geattesteert, als verklaren, certificeren, getuygen ende attesteren by desen, dat henluyden wel kennelijck is, ende sy sekerlijck weten, dat de Commoingmeesters, Wet ende Raedt van Mechelen, dagelijks admitteren ende ontfangen tot Officien, vallende ende te bedienen zijnde binnen den Bedrijve der voorsz Stede, de Ingezetenen ende Geboorne van alle andere quartieren van herwaerts over, als Vlamingen, Hollanders, Zeelanders, Arthesijnen, Luyckenaers, Hanuyers, Namuroisen ende andere; verklarende voorts den voorsz Croeser, dat hy, wesende een gebooren Zeelander, nochtans tot het Officie van Commoingmeesterschap der voorsz Stede geadmitteert was, ende 't selve tegenwoordelijck was bedienende; ende den voorsz Joncker Jan van Beringen verklaerde voorts, dat eenen by name Rattalder, die getrouwt heeft de Weduwe van wijlen Jan van Monickhoven, wesende geboren Poorter van Mechelen, versocht hebbende seker vacerende Officie te hebben binnen den Lande van Vlaenderen, soo hadden die van Vlaenderen,

al

Den 31. Maert.

al eer sy den voornoemden Rattalder wilden tot 't voorsz Officie admitteren, geschreven aen de voornoemde Commoingmeesters, en andere vande Wet der voorsz Stede van Mechelen, versoeckende by henluyden geadverteert te wesen, of die van Mechelen oock admitteren tot Officien, binnen de voorsz Stede en Vryheydt van Mechelen vallende, die van Vlaenderen; Waer op de voorsz Commoingmeesters ende Wethouderen van Mechelen voor antwoordt geschreven hebbende, dat sy die van Vlaenderen ende ook van andere quartieren promiscue ende indifferentelijck admitteren, soo hadde den voornoemden Rattalder het voorsz vacerende Officie, by hem versocht, geobtineert ende verkregen; Seggende voort meer alle de voornoemde Atteftanten, in confortante van desen, ende voor gewarige exempelen, hoe dat Joncker Willem van Berlo, gebooren van Ludick, nu ter tydt Officie bedient binnen den Bedrijve der voorsz Stede van Mechelen, als oock wesende Deken van de Wollewercken aldaer; dat oock Nicolaes vander Laen, wesende geboren in Hollandt, geadmitteert is geweest tot 't Officie van Ontfangerschap van den Lande van Mechelen; ende Mr. Pieter Walteel, gebooren in Vlaenderen, tot het Officie van Pensionaris ende Raedt der voorsz Stede, 't selve actu bedienende; seggende ende verklarende ten laetsten *, dat sy geen Privilegien ter contrarie en hebben, van welcke

* Bl. 20.

1557. Den 31. Maert.

ke voorsz Attestatien den voornoemden Advocaet van den Lande ende Staten van Hollandt dese Acte t'sijnen ernstigen versoecke verleent is geweest, om in tyden en wijlen, ende daer van noden wesen sal, van sulcker waerde te zijn als nae reden. Gedaen tot Mechelen ten dage ende jare voorsz

Onderteyckent,

Lettin.

1557. Den 10, tot den 15. April.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 10, 11, 12, 13, 14. ende 15. April 1557.

P R Æ S E N T E N:

De Heeren *van Assendelf*,
Van Obdam,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van d'Edelen,
Willem Blasius,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
van Dordrecht.
Joost van Hillegom,
ende
Lambrecht Jacobsz,
van Haerlem.
Huych de Groot,
ende
Mr. *Adriaen van Leyden*,
van Delf.
Jacob vander Graft,
ende
Jacob de Milde,
van Leyden.
Joost Buyck,
ende
Mr. *Adriaen Sandelijn*,
van Amsterdam.
Jan Hey,
vander Goude.

Omme te resolveeren op de Equipage van Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noordt-Zee.

DEn voorschreven thienden April is de Resolutie nopende de voorschreve Equipage, uytgestelt tot 's Maendaghs naest-komende.

Rapport van den Advocaet, beroerende d'ampliatie op de brieven van de publicatie van de Getuygenissen.

Eodem heeft den Advocaet rapport gedaen beroerende de Ampliatie op het Octroy van de publicatie van alle Getuygenissen.

Van de Nominatie

Van gelijken heeft den Advocaet rapport gedaen, dat by de Majesteyt geschreven is aen

D 2 die

Den 10, tot den 15. April.

van drie uit Hollant tot Raedt in den Grooten Raedt.

die van den Grooten Rade, dat ſy drie nomineren ſullen uyt Hollandt, omme daer uyt een te nemen tot Raedt in den Grooten Raede, ende dat ſy met de Nominatie vertoeven tot de komſte van den Præſident.

Van de Commiſſie op Rennoy ende Numan.

Van gelijcken, dat 'er Commiſſie geëxpedieert is op Rennoy ende Numan, omme in abſentie van den voornoemden Rennoy by den voorſz Numan met Aſſendelf ende de Gedeputeerden van de Staten te hooren 's gemeene Landts Rekeningen, ende dat 'er Atteſtatien gerecouvreert zyn dat Numan van Mechelen is, ende dat die van Mechelen admitteren die van Hollant ende alle andere.

Van de publicatie, tot Mechelen gedaen van de openinge van de Getuygeniſſen en van de Ampliatie.

* Bl. 21.

Van gelijcken, dat de Brieven van publicatie van de Getuygeniſſen tot Mechelen gepubliceert zyn, ende dat die van den Grooten Rade te vreden zijn * de Brieven van Ampliatie mede te publiceren, allhier gepubliceert zynde, en dat de ſelve tot dien eynde aldaer geſonden zijn, midts dat de publicatie van dien alhier op den vijfden April laetſtleden gedaen is.

Te compareren voor Bruxelles in de ſaecke van 't Waertſchap tegens die van Antwerpen.

Van gelijcken, ten verſoecke van de Gedeputeerden van de Staten in de ſake van de Staten jegens die van Antwerpen, beroerende het Waertſchap, gecommitteert is Bruxelles, die ten verſoecke van den Advocaet ende Schoock dagh peremptoir gegeven heeft, omme volgende den Appoinctemente interlocutoir voor hem te compareren den ſeſden Mey naeſtkomende, ende dat hy die van Antwerpen den voorſz dagh ſal doen inſinueren.

Dat

1557. Den 10, tot den 15. April.

Dat insgelijcks Mr. Jacob van Eynde, Goudt, Bouwensz ende den Advocaet dagh genomen hebben, tot Mechelen te wesen den vier en twintighsten April, omme met Mr. Cornelis van Hogelande te visiteren de stucken van den Prince van Orange, Graven van Egmont ende Hornes, ende van ons besoigne op het hooren van Coebels Rekeningen rapport te doen, ten ware de Staten eenen anderen dagh wilden ordonneren, waar op de voorschreve Staten verklaert hebben, dat men soude schrijven aen den Procureur Bouwensz, omme met den eersten de Stucken hier gesonden te hebben, alsoo sy volgende de voorgaende Resolutie eerst hier willen consuleren.

Van devisiteringe van de processen tegens den Prince van Orange en de Graven van Egmont en de Hornes.

EOdem den voorsz Advocaet rapport gedaen hebbende, dat op de Requeste van Willem Ysbrantsz van Delf, ende de Staten met hem gevoegt, daer by versocht was, dat seker proces, 't welk den voorsz Willem Ysbrantsz voor den Grooten Rade tegens eenen Cornelis Jansz hangen heeft, gerenvoyeert soude werden in de Provincie van Hollandt, uyt krachte van 't Privilegie *de non evocando*, niet tegenstaende dat den voorsz Willem Ysbrandtsz Obligatie gepasseert was, inhoudende prorogatie van alle Rechteren, voor Appoinctement gestelt was, *Nihil ut petitur*, ende dat daeromme de Gedeputeerden, te Hove geweest hebbende, gedocht hadde diesaengaende geen vervolgh te doen, dat evenwel syluyden hen lieten geduncken, dat men aen de Majesteyt soude mogen vervolgen seker Placaet, daer by geinterdiceert soude werden, dat men

Van de Requeste van Willem Ysbrandtsz, ende de Staten met hem gevoegt.

uyt krachte van Obligatien, inhoudende prorogatie van alle Rechteren, niemandt en soude mogen betrecken *extra Provinciam Hollandiæ*, soo hebben de voorsz Staten dagh genomen op Maendagh, om eyndelijk te resolveren, wat verder in de voorschreve sake behoorde gedaen te werden.

Van de prorogatie van de Jurisdictie van den Hove.

Van gelijcken, dat men mede soude resolveren beroerende de prorogatie van de Jurisdictie van den Hove van Hollandt.

Den 11. April 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de voornoemde, behalven

Willem Blasius.

Augmentatie van den Impost van den voorgaenden Jare.

ZYn by de Staten by geschrifte doen stellen ende geconcipieert sekere Articulen, die by augmentatie in de voorgaende Ordonnantie van den Impost inne gebracht souden werden, ende oock eenige Articulen, die in de Instructie gestelt souden werden, sulcks als hier nae by de insertie van de voorsz Ordonnantie breeder verklaert sal werden.

Missive van die van Sevenbergen, ende informatie van Teylingen van die van

EOdem is mede geresolveert, dat de Missive, geschreven by die van Sevenbergen aen de Staten, beroerende de correctie van den Tienden penningh, * midtsgaders de informatie, by Dirck van Teylingen aen de voorsz Staten gesonden, soo beroerende de saecke van den Tien-

* Bl. 22.

Den 11. April.

Tienden penningh van die van Schellinck, gelevert sal werden in handen van de Commissarissen, geordonneert op de correctie van den voorsz Tienden penningh, sulcks heeft oock den Advocaet de voorsz twee Stucken gelevert in handen van Mr. Jacob van der Duyn.

Schellink in de saecke van den Tienden penning.

EOdem *is* geresolveert, dat de Erfgenamen van Mr. Adriaen Stalpart sullen een Inventaris maecken in genere van alle de stucken bevonden in het Sterf-huys, 't gemeene Landt concernerende, volgende de intitulatie op de Rekeningen, Acquiten ende Quohieren gestelt, met verklaringe, op wat Rekeningen de voorsz Acquiten ende Quohieren dienen, indien de Biljetten 't selve sulcks niet en vermelden.

Van Stalpart te recouvreren 's gemeene Lants stucken.

EOdem is den Advocaet by de voorsz Staten geauthoriseert, omme by inventaris, ende onder syne Recepisse te ontfangen van de Weduwe ende Ergenamen van wylen Mr. Adriaen Stalpart, in sijn leven Meester van de Rekeningen in Hollandt, alle alsulcke Rekeningen, Acquiten, Quohieren en anders, als in den voorsz Sterf huyse gevonden sullen werden, 't gemeene Landt van Hollandt concernerende.

Authorisatie op den Advocaet omme de voorsz stucken te ontfangen.

EOdem is op de Requeste van Adriaen Dircksz Koningh, Pachter van den Impost tot Dordrecht, versoeckende sekere quijtscheldinghe voor een partye van synen Pacht, uyt saecke dat de Scheeps Bieren geen Impost betaelt en hebben, geseydt voor Appointement te stellen, dat den Suppliant voor de

Requeste van Adriaen Dirksz, Pachter van dem Impost tot Dordrecht.

1557. Den 11. April.

Commissarissen, die voor Paeschen naestkomende den Impost weder verpachten sullen, pertinente verklaringe doen van sijn interest, de welcke hen daer op sullen informeren, indien 't noodt is, ende van haer besoigne en wedervaren de Staten rapport doen, omme, het selve gesien ende gehoort, gedisponeert te werden soo men bevinden sal te behooren.

Requeste van den Prælaet van Baernt, om sekeren tax op te brengen.

EOdem is op de Requeste van den Prelaet van Baernt, versoeckende te mogen opbrengen sekeren tax in handen van den Pachter, uyt saecke van den Impost binnen synen Convente gedroncken, geseydt voor Appoinctement te stellen, dat den Suppliant sijn versoeck, in sijn Requeste de Staten gedaen, sal mogen doen aen den toekomenden Pachter van den Impost.

Requeste van diverse Conventen tot Haerlem ende Leyden.

EOdem op de Requesten van de Conventen van St. Sicilia, St. Catharina, ende de graeuwe Susteren te Leyden, ende van St. Barbera aldaer, ende van de Carmelitessen ende van St. Anna tot Haerlem, versoeckende exemptie van den Impost; Is geseydt te stellen, *Nihil.*

Requeste van den Pachter van den Impost tot Leyden.

EOdem is op de Requeste van den Pachter van den Impost tot Leyden, te kennen gevende dat 't Convent van Warmont, midtsgaders sekere twee Pastooren, in de selve Requeste gementioneert, omme te ontgaen den Impost der Wynen ende Bieren, doen tappen, als het voorsz Convent by haer Poortier, ende de voorsz twee Pastooren by hare Jonckwijfs,

ge-

1557. Den 11, en 12. April.

geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat den Suppliant den voorsz Poortier van Warmont, midtsgaders de Jonckwyfs van de voorsz Pastoren sal doen betalen den Impost van de Wijnen ende Bieren, by henluyden getapt.

Den 12. April 1557.

P R Æ S E N T E N.

Alle de selve, met

Poelgeest.

* IS op de Requeste van die van Scheveningen, versoeckende vrydom ende quijtscheldinge van den Impost van den voorleden jare 1556., geseydt voor Appoinctement te stellen, dat de Staten verstaen, dat de Tappers aldaer Impost sullen betalen van den voorleden jare, dan is in de Ordonnantie, by de Staten gemaeckt op de nieuwe verpachtinge, beroerende de voorsz Tappers, seker Articul gestelt, daer by de Ingezetenen van Scheveningen gerieft sullen wesen, blijckende by 't Articul, gestelt in de Ordonnantie van die van den Hage.

* Bl. 23. Requeste van die van Scheveningen, om quijtschelding van den Impost van den voorleden jare.

DEn Collecteur van den Impost in den Hage by de Staten gevraeght zynde, hoe veel dat den Impost van een stuyver op een Vat Biers binnen Scheveningen voor een jaer uytgebracht heeft, dat de selve uytgebracht heeft hondert veertigh ponden of daer omtrent.

Wat den Impost binnen Scheveningen in het voorgaende jaer uytgebragt heeft.

 Is

1557. Den 12. April. Requeste van Dirck Evertsz, Collecteur van den Impost tot Woerden.

IS op de Requeste van Dirck Evertsz, Collecteur van den Impost tot Woerden, versoeckende betalinghe van sijn Salaris, geseydt voor Appointement te stellen, dat den Suppliant syne betalinge sal vervolgen aen de Burgermeesters van Woerden, die hem te werck gestelt hebben, ende gehouden sijn te betalen, als andere Steden gedaen hebben; ende indien de voorsz Burgermeesters hem 't selve weygeren, dat hy alsdan henluyden sal doen roepen ten fine voorsz voor die van den Hove van Hollandt, alwaer de Staten, des versocht zynde, hen met den Suppliant in proces sullen voegen.

Beroeren de den ommeslagh van de seven grooten.

IS nopende den ommeslagh van de seven grooten by maniere van communicatie geresolveert, dat men behoort te volgen de Acte van consent, in dato den seven en twintighsten December 1556, ende dat men de inconvenienten, die by de Gecommitteerden by Memorie gestelt zijn, ten naesten dat men mag, remedieren sal, ende dat voor dit toekomende jaer alleenlijck.

Requeste van die van Abbenbroeck.

IS op de Requeste van die van Abbenbroeck, versoeckende quijtscheldinge van den Thiendenden penningh, Margen-geldt ende anders, geseydt voor Appointement te stellen. De Staten verstaen, dat de Supplianten tot haerluyder versoeck ongefondeert zyn.

Die van Heenvliet te executeren.

IS geresolveert, dat den Ontfanger Coebel die van Heenvliet sal doen betalen hare portie van alle de voorgaende Beeden, by de Staten

1557.
Den 12.
April.

ten geaccordeert, soo verre syluyden 't selve niet betaeldt en hebben.

IS op de Requeste van die van Asperen, versoeckende ontslaginge uyt de gijselinge, geseydt voor Appointement te stellen. De Staten gehoort hebbende den Ontfanger van 't gemeene Landt, verklaren, dat de Supplianten sullen blijven in gijselinge, ter tydt ende wijlen sy den voorsz. Ontfanger van alles voldaen sullen hebben.

Requeste van die van Asperen.

IS op de Requeste van de Ingesetenen van die van de Made, onder St. Geertruydenberge, versoeckende ontslaginge uyt de gijselinge; Is geresolveert, voor Appointement te stellen, De Supplianten sullen binnen een maendt naestkomende doceren, dat hare Landen gelegen zijn onder de Schiltale, en dat sy ter cause van dien met die van St. Geertruydenberge in de Schiltale contribueren, ende ontslaet henluyden soo lange uyt de gijselinge.

Requeste van die van de Made, onder St. Geertruydenberge.

IS op de Requeste van die van Honsenoorde, versoeckende ontslaginge uyt de gijselinge ende gevangenisse: Is geresolveert voor Appointement te stellen, dat de Staten ontslaen Pieter Pietersz, een van de Supplianten, uyt * de gijselinge ofte gevangenisse, midts betalende het Margen-geldt ende den Thienden penningh van de drie en vijftigh Margen, ende mits stellende cautie suffisant, daer den Ontfanger van 't gemeene Landt mede te vreden sal wesen, dat de Supplianten voor Meydagh naestkomende sullen overleveren de Quohie-

Requeste van die van Honsenoorde.

* Bl. 24.

hieren van de Haertsteden, van den Thienden penningh, ende dat de Huysen, staende binnen Honsenoorde, die niet verhuyrt en zijn met 't Landt, maer apart gebruyckt werden, sullen doen taxeren, ende dat sy voor den voorsz tydt hare Margentalen by een gesworen Landtmeeter tot haren kosten sullen doen meten.

Ordonnantie voor den Advocaet.

IS Ordonnantie gepasseert voor den Advocaet, van ses en dertig dagen voor de Reyse, die hy gedaen heeft den achtsten Maert daer te vooren.

Ordonnantie voor Hoogelande.

Gelijcke Ordonnantie voor den Pensionaris van Dordrecht, voor gelijcke Reyse, ses en twintigh dagen.

Ordonnan- voor Huygh de Groot.

Gelijcke Ordonnantie voor Huygh de Groot, Burgermeester der Stede van Delf, voor gelijcke Reyse, vier en twintigh dagen.

Ordonnantie voor Jacob de Milde.

IS Mr. Jacob de Milde gepasseert Ordonnantie van seven en twintig guldens, uyt sake van diverse vacatien, by hem gedaen met Suys, in de correctie van den Thienden penningh, ende van twee dagen gebesoigneert te hebben met Mr. Jacob vander Duyn ende Adriaen a Leyden, beroerende de ommeslagen van de seven grooten op de Margentalen, daer inne gerekent Wagenhuyr en andere onkosten.

Ordonnantie voor Hoogelande.

IS Hogelande gepasseert Ordonnantie van drie dagen gebesoigneert te hebben in absentie

van

1557. Den 12, en 13. April.

van den Advocaet beroerende de Greynen, ende wat Greynen men in brouwte van de Bieren behoort te ſtorten, om te remedieren tegens de dierte van de Greynen.

Den 13. April 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de ſelve, behalven *Aſſendelf,*	*Jan Danielſz,* Mr. *Hendrick Dirckſz,*
Ende dat 'er noch geweeſt is	ende *Simon Gerritſz.*

Reſolutie, beroerende de Equipage van ſekere Schepen van Oorloge, tot defenſie van de Noort-Zee.

BEroerende de Equipage van de Schepen van Oorloge, tot Convoy van de Greynen, komende uyt Ooſtlandt, Is gereſolveert, dat men mijn Heer den Marquis vander Veere ſal aengeven, hoe dat de Staten nae diverſſe rapporten, genomen hebbende op 't geene wes by ſyne Mo. Ho. van weghen den Hertoge van Savoyen, Gouverneur ende Capiteyn Generael vande Landen van herwaerts over, henluyden aengedient is geweeſt, verſtaen, dat de Equipage generael by alle de Landen behoorde gedaen te werden, alſoo de ſelve Greynen ſoo wel nodig zijn tot ſubſidie en alimentatie van d'Ingezetenen van de andere Landen van herwaerts over, als van de Ingezetenen van Hollandt, nochtans gemerckt dat de ſelve aſſiſtentie by ſekere Gedeputeerden van de Staten aen mijn voorſz Heer den Gouverneur verſocht zynde, genoegh afgeſlagen is geweeſt, ende nochtans de tegenwoordige penurie ende neceſſiteyt vereyſcht, dat de voorſz Grey-

Greynen, komende uyt Oostlandt, veyligh in dese Landen overgebracht mogen werden, tot alimentatie ende onderhoudenisse als vooren, ende dat tot dien eynde met alle vlijt ende acceleratie seccker getal van Schepen van Oorloge toegerust werden, soo souden de voorsz Staten sekerlijk verhopen last te gekrijgen, soo verre de Kon. Majesteyt tot equipa-

* Bl. 25. ge * ende toerustinge van thien Schepen van Oorloge, soo groot als kleyn, voor den tydt van drie maenden naestkomende geliefde uyt de tegenwoordige leeninge, syne Majesteyt by die van Hollandt gedaen, promptelijk te laten volgen de somme van vijf en twintigh duysent guldens tot veertig grooten vlaems 't stuck, ende voorts de selve te doen hebben sekere ses Schepen van Oorloge, met 't Geschut daer op wesende, leggende in Zeelandt, ende syne Majesteyt toebehoorende, de verdere kosten van de selve op hem te nemen, ende sullen de penningen, daer toe noodigh wesende, opbrengen by verkoopinge van Los-Renten den penningh twaelf, ofte andersints sulcks syluyden best sullen konnen ende mogen mits dat de voorsz Schepen van Oorloge by henluyden toegerust souden werden by advise ende rade van mijn voorsz Heer den Stadthouder, ende dat de voorsz Staten tot rembourfement van de penningen, die by hen uyt sake van de voorsz Equipage gedebourseert sullen moeten werden, sullen mogen opstellen sekeren gracelijken Impost op de Waren, die uyt Oostlandt in de Landen van Hollandt aengebracht zynde, weder uyt de Landen van Hollandt in andere Landen gebracht sullen werden, ende dat alleen-

leenlijck tot den eerften dagh van September naeftkomende, ten ware nochtans dat de andere Landen van herwaerts over middelertyde te vreden waren hare portie ende aenpart tot de voorfz Equipage van de Schepen van Oorloge te helpen dragen, in welcken gevalle de voorfz Staten te vreden fullen wefen, dat den voorfz Impoft cefferen ende af wefen fal; midts oock by mijn voorfz Heere den Marquis vander Veere alle Avonturiers toegelaten werden hen in Zee te mogen geven op den vryen buyt, omme de Francoifen, Vyanden van fyne Majefteyt, te mogen befchadigen, ende dat onder cautie Juratoir, ende op fulcke pœnen, omme niet te befchadigen de Onderfaten ofte Geallieerde van defe Landen, als men foude willen ordonneren, ende dat omme de voorfz Avonturiers te williger te maken, de Beftel-brieven, die by den Marquis vander Veere de voorfz Avonturiers gegeven fullen werden, onder anderen inhouden fullen defe Claufule, dat den onvryen Bodem maken fal onvry Goet, daer inne wefende, ende van gelijcken de onvrye Goederen een onvryen Bodem, ende dat mijn voorfz Heer den Marquis gelieve henluyden te remitteren fijn recht van den Thienden penningh, fyne Ho. Mo. competerende, en dat tot den eerften dagh van September naeftkomende; biddende ende verfoeckende de voorfz Staten, dat mijn voorfz Heer den Marquies gelieve de handt daer aen te houden, dat de voorfz twintigh duyfent guldens by de Majefteyt, tot vorderinge van de voorfz Equipage, met alle vlijtigheydt opgebracht mogen werden, ende dat fyne Mo. Ho.,

Den 13. April.

Ho., omme 't selve te bet te mogen effectueren, gelieve met den eersten hem te vinden by mijn voorsz Heer den Gouverneur van dese Landen.

Eodem naer de noene.

Rapport genomen, omme te resolveren op de voorsz Equipage en de op drie poincten.

DE voorsz Staten hebben rapport genomen op Vrydagh naestkomende op sekere Articulen, by henluyden by geschrifte gestelt, ende op seker advis van den Stadthouder, midtsgaders sekere verklaringe van 't getal van de Schepen van Oorloge, wesende in Zeelandt, de Koninglijcke Majesteyt toebehoorende, ende by wien de Victuaille, dienende op de selve Schepen, beschick sal werden, oock by geschrifte gestelt, ende hier na volgende.

Op dese drie poincten is by de Staten rapport genomen.

Te weten, of de Staten sullen doen Equipage van tien Schepen van Oorloge, te weten ses groote ende vier kleyne, mits hebbende van de Majesteyt twintigh duysent guldens.

Dan of de Staten de selve equipage sullen laten doen syne Majesteyt, mits daer toe contribuerende veerthien of vijfthien duysent guldens, * waer toe den Marckgrave geëyscht heeft vier en twintigh duysent guldens.

*Bl. 26.

Ten derden, of die van Amsterdam de voorsz Equipage aennemen souden willen, midts daer toe hebbende van de Maj. twintigh duysent guld., en van de Staten twaelf

1557.
Den 13
April.

twaelf duysent guldens, sonder dat men alsdan eenigen Impost soude opstellen.

Advis van den Stadthouder.

Advis van den Stadthouder, noopende de voorsz Equipage.

Den Stadthouder is van advise, dat de Staten souden de Equipage voorsz aennemen, *midts* hebbende van de Majesteyt twintig duysent guldens, of dat sy de voorschreve Equipage souden laten tot dispositie van de Majesteyt, midts daer toe contribuerende *gelijcke twintigh duysent guldens.*

Dat syne Mo. Ho. niet geraden en dunckt, eenighen Impost op de Greynen, varende uyt den Lande van Hollandt, te stellen, alsoo het selve oorsaecke soude geven die van Oostlandt, met hare Greynen te komen in Zeelandt, daer sy soo bequamelijck mogen komen als in Hollandt, ende souden mede pogen te komen in Brabandt, 't welck hen oock wel gelegen is.

Dat oock den voorsz Impost voor den tydt van drie maenden niet veel en sal uytbrengen, ende soude de andere Landen oorsake geven, des versocht zijnde, van niet mede tot de voorsz Equipage te willen contribueren.

Schepen, toebehorende den Koningh van Spaigne.

Verklaringe van sekere Sche-

De Valck, drie hondert vaten.

Den Zee-Ridder, drie hondert vaten.

1557. Den 13. April pen van Oorloge, by den Stadthouder by geschritte gestelt.

De Marie, drie hondert vaten.
Den Draeck, twee hondert vaten.
Den Arent, hondert vaten.
De Louise, toebehoorende den Admirael, hondert twintigh vaten.
Het Jacht van Jooſt Oliviers.
De twee Chaloupen, ofte Boots, van den Koning, die met Riemen gaen.

Item, noch zijnder drie of vier Schepen hier in Hollandt, die de Viſſcherye van Hollandt hebben helpen convoyeren, daer van men mochte de beſte uytkieſen, ende ſchijnt, dat omme wel te aſſeureren ende eensdeels te bedwingen de Vyanden, dat men voor de eerſte reyſe niet min en ſoude behooren toe te ruſten dan twaelf Schepen, daer inne begrepen de Chaloupen, het ſchijnt oock dat de Majeſteyts Schepen, als men daer toe ſal willen verſtaen, al klaer ſullen zijn van timmerage binnen drie weken, daer men op betrouwen mach; maer aengaende de Victuaille, daer moeten de Staten aenſien, of ſy de ſelve op de Schepen furneren willen, of met de Capiteynen daer af accorderen, om de Mont-koſten hooft voor hooft dagelijcks te betalen, 't welck ſulcks van ſyne Majeſteyts wegen altydt tot noch toe gedaen is geweeſt, welcke Capiteynen, om de dierte van den tyde, tot noch toe altijdt gereſen hebben, ende is apparent, dat de ſelve Capiteynen exorbitantelijck ſullen eyſchen; ende is 't dat de Staten niet en konnen overkomen met de Capitey-

1557. Den 13. April.

teynen, dat syluyden de Victuaille doen souden naer ouder gewoonte, soo sal van noden wesen, dat men op elck Schip stelle van der Staten wegen een Commissaris, om de Victuaille gade te slaen.

Gecommitteerden omme boven te reysen.

EOdem soo waren de Staten van advis, op 't geene voorsz is, eyndelijk Resolutie genomen hebbende, te Hove te schicken Obdam, den Advocaet, een van Dordrecht, Delf ende Amsterdam.

Beroerende het advis van niet gehouden te wesen acten te lossen, dan die men behoeft. * Bl. 27.

EOdem soo heeft mijn Heere den Stadthouder, ter begeerte van de Staten, nae dat by syne Hoogheydt ende den Rade den Griffier belast was sijn motif * by geschrifte te stellen, beroerende de sake van geen acten gehouden te wesen te lossen, dan die men behoeft, de Staten toegeseydt, dat 't advis nopende dese sake, geëxpedieert sal werden op den eersten Wercken-dagh naer de Heylige dagen van Paesschen; dat evenwel den Stadthouder aen die van de Financie sal schrijven, dat sy niet en procederen tot eenige verpachtinge, voor en al eer 't voorsz advis overgesonden ende gevisiteert sal wesen.

Den 14. *April* 1557.

PRÆSENTEN

Alle de voornoemde, behalven

Willem Blasius,	*Jan Damesz,*
Joost van Hillegom,	ende
Huych de Groot,	Mr. *Hendrick Dircksz.*

Beroerende de executie van de seven grooten op de Marge.

IS geresolveert, beroerende den ommeslagh van de seven grooten op de Marge, tot furnissement van een partye van de loopende Renten, dat van alle de Margentalen, gelegen onder de Schiltale in 't generael, een masse gemaekt sal werden, ende volgende de selve sal op den voet van de Schiltale soo veel opgebracht werden, als, ommeslaende seven groot op de Marge, soude bedragen, wel verstaende dat elck Dorp sijn portie ende aenpart sal mogen opbrengen by capitale Impositie, Impost ofte andersints, sulcks als een yegelijck in den synen bevinden sal gevoeghlijck te wesen, sonder de Margentalen te roeren.

Dat evenwel de Margentalen, daer de Steden ende die van den Hage op verpondt zijn, ende gebruyckt werden by eenige, woonende buyten de Steden ofte den Hage, ofte by Landtluyden gehouden sullen wesen te betalen de seven grooten, gelijck de Landtluyden doen, die buyten de Schiltale geleghen zijn.

Dat alle de Edelluyden ende Conventen sullen betalen den Impost, ende van 't Margengeldt vry wesen.

Dat, omme te komen tot de voorsz genera-

ra-

1557. Den 14. April.

rale masse, ommegeslagen sal werden hondert twintig duysent guldens, ofte soo veel meer ofte min als de voorschreve masse bevonden sal werden te bedragen.

Dat den Ontfanger Coebel sal maken een masse, hoe veel de seven grooten over de Margentalen, gelegen onder de Schiltale, bedraeght.

Of den Ontfanger behoefde een nieuwe Executoriael.

DEn Ontfanger Coebel by den Advocaet gevraeght zijnde, of van noden was een nieuwe Executoriael te vervolgen, omme te executeren het Margen-geldt, heeft verklaert, het selve van geen doen te hebben, maer dat hy de onwilligen dede executeren by Executorie van den Hove van Hollandt.

Visitatie van de nieuwe Ordonnantie en Instructie van de Verpachtinge van den Impost.

BY de Staten gevisiteert zijnde de nieuwe Ordonnantie ende Instructie van de verpachtinge van den Impost, hebben verklaert de selve sulcks in het nette te doen stellen, ende elcks van de Steden Copie van dien over te senden, midtsgaders oock Missive ende Biljet, in conformité van de Missiven en Billetten, henluyden gesonden in Martio 1556, welke Ordonnantie en Instructie hier nae volgen.

1557. Den 14. April.

Ordonnantie, daer op dat men verpachten sal den Impost van de Wijnen ende Bieren, by de Staten van den Lande van Hollant opgestelt binnen alle de besloten Steden, ende eenige opene Vlecken voor Steden gerekent, ingaende den eersten Mey 1557.

I.

* Bl. 28. Ordonnantie, daer op men den Impost sal verpagten voor den jare vijftien hondert seven en vijftigh.

* IN den eersten sal de voorsz verpachtinge van den Impost ingaen den eersten dagh van Mey eerstkomende Anno 1557. 's morgens met der Sonnen opgangh, ende wederomme uytgaen op den eersten dagh van Mey Anno vijftien hondert acht en vijftigh 's morgens opgaende Sons.

II.

Ende sal den selven Impost geheven werden over alle de Ingezetenen van de Stede van N, 't zy of syluyden zijn Geestelijcke of Weereldlijcke, Edele ofte Onedele, niemandt uytgesondert, mede over alle de besloten Huysen ofte Casteelen, binnen de voorsz Steden gelegen, midtsgaders over alle de Conventen, uytgesondert alleenlijck de vier biddende Ordenen, ofte andere die gewoonlijck zijn te bidden voor der gemeene Luyden Deuren, mitdsgaders Gasthuysen, Heyligegeest huysen,

Le-

1557. Den 14. April.

Leproos-huysen ende andere arme Huysen, die van de Aelmoessen leven, ende voorts die tot noch toe vrydom genoten hebben.

III.

Item, over alle Abdyen ofte Conventen, Commanderyen, Capittelen, Pastoren, haer eygen Cure bedienende, ende buyten de voorsz Stede N. woonende, leggende in ofte omtrent de Dorpen hier nae volgende.

IV.

Mede van alle Omegraven ofte andere Huysen, buyten de voorsz Steden ende binnen de voorsz Dorpen gelegen, toebehorende Edelen ofte Onedelen, die niet gewoonlijck en zijn in de Schiltale te contribueren, ofte daer inne te contribueren.

V.

Ende alsoo de Staten bevinden, dat volgende d'Acte van Consent een yegelijck, vry ende onvry, Geestelijck ende Weereldtlijck, niemandt uytgesondert, gehouden is den Impost te betalen, soo sullen de Scheeps-Timmerluyden mede den Impost betalen; ende alsoo de voorsz Scheeps-Timmerluyden de voorleden Jaren den Impost niet betaeldt en hebben, soo de Staten verstaen, maer het Landt daer van gefraudeert, soo sullen

 de

1557.
Den 14.
April.

de voorsz Scheeps-Timmerluyden tot betalinge van den voorleden Impost by executie geconstringeert werden.

VI.

Van gelijcken sullen de Bierstekers oock Impost betalen, te weten daer sy Accijns betaeldt hebben, ende noch betalen sullen, naer advenant van elck Vat twee stuyvers, ende daer men geen Accijns en betaeldt; ofte daer de Bierstekers by compositie in 't geheel ofte deel vry zijn, sullen Impost betalen, sulcks sy met den Pachter van den Impost sullen mogen overkomen, regard nemende op de meenichte van hare Familie; ende indien sy niet en konnen accorderen, sullen hen dragen tot discretie van den naesten Commissaris van de Verpachtinge, ten ware de Bierstekers tapten, de welcke alsdan gehouden sullen zijn Boeck ofte Regifter te houden van haer opgeslagen ende uytgeleverde Bieren, omme daer uyt gevonden te mogen werden wat Bieren sy uytgetapt hebben, daer van sy versocht zijnde by den Pachter ofte Collecteur, gehouden sullen wesen te doen verklaringe by Eede.

VII.

Item, de Bieren die binnen Scheepsboort gedroncken sullen werden, sullen van den Impost vry wesen, soo verre

daer

1557.
Den 14.
April.

daer van geen Accijns in 't geheel ofte deel betaeldt en werdt, maer indien daer van eenigen * Accijns betaelt werdt, sal mede daer van den geheelen Impost betaelt werden. * Bl. 29.

VIII.

Dat die geene, die binnen de Stede woonachtigh zijn, ende somwijlen op hare Huysen, buyten de Steden gelegen, gaen speelen, van de Wijnen ende Biedie sy op hare voorsz Huysen drincken, mede Impost sullen betalen.

IX.

Dat de Regeerders van de Steden niet en sullen mogen pachten, nog oock doen pachten den Impost, directelijck nochte indirectelijck in eeniger manieren, ende sal den Pachter gehouden wesen by Eede te verklaren, dat de Stede voorsz geen pacht daer aen en hebben, noch by sijn toedoen hebben en sullen.

X.

Item, sullen die van Scheveningen mogen stellen ses Tappers, die daer toe ontfangen sullen werden ter presentie van de Regeerders van den Hage, de welcke alleen by de Kanne ende Pinte Bier sullen uyttappen voor de Ingezetenen van Scheveningen, sonder dat de selve yemandt

1557. Den 14. April.

fullen mogen fetten , 't zy van buyten ofte binnen, ende fullen de Bieren, aldaer by de Ingezetenen gehaelt, van den Impoft vry wefen; Wel verftaende, indien de voorfz Tappers bevonden werden eenige Gaften gefet te hebben, fullen alsdan van alle de Bieren, by hen gefleten, gehouden wefen Impoft te betalen tot profijte van den Pachter van den Hage, ende fullen tot dien eynde de felve Bieren opgefchreven werden.

XI.

Item, fal den Pachter gehouden wefen voor de geheele Pacht verfekertheydt te doen, ende cautie fuffifant te ftellen, die de Commiffariffen, tot de Verpachtinge voorfz gecommitteert, ende de Wethouders van de Steden voor goedt ende fuffifant fullen kennen, ende dat binnens daeghs Sonnefchijn, ofte by gebreeke van dien fal men de felve 's anderen daeghs weder ophangen, ende foo wes den voorfz Impoft alfdan min geldt, fal den voorfz eerften Pachter gehouden wefen op te leggen ende te betalen met de koften daeromme gedaen.

XII.

Item, fal den Pachter gehouden wefen in de groote Steden ende den Hage alle vierendeel jaers te betalen ten Comptoire vanden Ontfanger van de Staten Mr. Arnout

1557. Den 14. April.

nout Coebel, ofte die anders in der tydt wesen sal, een gerechtvierendeel van sijn Pacht, maer in de kleyne sal den Pachter betalen van half jaer tot half jaer, ofte binnen een maendt daer na onbegrepen, sonder die langer te mogen innehouden onder eenig decksel van quade voorwaerden ofte andere pretexten,

XIII,

Ende soo verre den Pachter 't selve niet en dede, sal men alsdan de verschenen Pacht mogen executeren aen den voorsz Pachter ofte syne Borgen, als Principael, ten believen van de Staten, sonder henluyden by de electie eenighsints te prejudicieren in hare actie, ende dat met Heerlijcke ende reale executie, sulcks als men 's Koninghs Beeden ende Domeynen executeert, sonder eenighsints te letten op 't beneficie van Excussie ofte Divisie,

XIV.

Des sal den voorsz Pachter gelijck recht hebben tegens de geene die de betalinge van haren Impost sullen willen vertrecken ofte dilayeren, ende tot dien eynde sal men hem leveren Copie authenticq van 't Executoriael, by de Kon. Maj, de Staten verleent,

* XV,

1557. Den 14. April. * Bl. 30.

* XV.

Ende of 't gebeurde dat den Pachter eenige oppositie gekreghe van eenigh Geestelijck of Weereldtlijck, binnen ofte buyten de Steden geseten, ende die gehouden zijn den voorsz Impost te betalen, sullen in sulken gevalle de Staten den voorsz Pachter doen hebben parate executie tegens den Opposant ofte Opposanten.

XVI.

Item, sal den Pachter, des versocht zynde, gehouden wesen te betalen alle vierendeel jaers de Rentiers hare verschenen Renten, die sy op de Staten van Hollandt hebben gekocht zedert dat Jaer 1551, laetstleden, ende binnen een van de ses groote Steden woonachtigh zijnde, ende anders niemandt, midts den voorsz Pachter leverende behoorlijcke Quitantie, die hem by den Ontfanger van het gemeene Landt betalinge sal strecken, des en sal niemandt van de voorsz Rentiers den voorsz Ontfanger eenige Renten ofte betalinge van dien mogen eyschen, ten zy syluyden den selven Ontfanger eerst sullen hebben gebracht behoorlijcke Attestatie onder de handt van den Pachter, ende dat hy de geëyschte Rente den Rentier niet en heeft betaeldt, welcke Attestatie den Pachter, des versocht zijnde, de voorsz Rentiers gehouden sal wesen te geven.

XVII.

1557.
Den 14.
April.

XVII.

Item, sal den Pachter ontfangen van elcke Ame Rhijnsche Wijn, die met de Ame, halve Ame meer ofte min voor drinck-of fleet-wijn innegeleydt sal werden by de Tappers, ofte by eenige Geestelijcke ofte Weereldtlijcke Personen binnen de voorsz Steden, ofte buyten in de Vryheydt van dien, den Hage voor een Stede gerekent, geseten en woonachtigh, die gehouden zijn den Impost te betalen, van elcke Ame Dordrechtse Ritsinge de somme van vier en twintigh stuyvers.

Van elcke Pointsoen Fransche Wijn vier en twintigh stuyv.

Van elck Oxhooft Fransche Wijn 18. stuyv.

Van alle Romeynen en andere heete Spaenschen Wijnen, van de Ame 36. stuyv.

XVIII.

Van elck Vat Biers, 't zy dubbelt of enckelt, ende van het een en veertighste Vat van alle Brouwten, 't zy of de Brouwers binnen ofte buyten de Steden woonachtigh zijn, soo verre sy nochtans onder de Vryheydt der selver Stede zijn geseten, ende die den Impost schuldigh zijn te contribueren, ende verder niet, twee stuyv.

Ende van elck Vat Jopen Biers drie stuyv.

1557. Den 14. April.

XIX.

Item, ſal den Pachter den voorſz eersten dagh van Mey goed tijdts voor de middagh doen peylen alle de Wijnen, by de Wijn-Tappers innegeleydt, ende anders geen, tot dat men die weder den eerſten van Mey 1558. afgepeylt ſal hebben.

XX.

Item, en ſal geene Wijnen te Lande mogen afſteken, ſonder eerſt ende alvoorens den Pachter ofte Collecteur daer af te adverteren, welken Pachter alſdan gehouden ſal weſen te reſtitueren den Impoſt, voor ſoo veel als de voorſz afgeſtoken Wijn bedraeght.

XXI.

Ende de Bieren van de Conventen ende Tappers, voor den eerſten dagh van Mey ontſtoken zijnde, ſullen komen in handen vanden Pagter ende Impoſtmeeſter van den voorleden Jare, maer die noch vol * leggen, ſullen komen tot profijte van den nieuwen Pachter ofte Collecteur, daer van ſyluyden van gelijcken onderlinge malkanderen ſullen reſponderen als vooren, hier van zijn uytgeſondert alle andere particuliere Perſonen, welcker Bieren ſullen alleen koomen in handen van den voorſz Pachter van den voorleden Jare, 't zy of die ontſtoken zijn of niet.

*Bl. 31.

XXII.

1557. Den 14. April.

XXII.

Item, en ſal niemandt binnen de Steden ende andere plaetſen, daer men den Impoſt collecteert, geſeten, eenige Wijnen in mogen doen, hy en hebbe eerſt een Biljet van den Pachter ofte ſyne Gecommitteerden, op pœne van thien ponden van veertigh grooten Vlaems op elk ſtuck Wijns 't zy groot ofte kleyn, te verbeuren ſoo meenige reyſe als den voorſz Pachter bevinden ſal contrarie van dien ghedaen te zijn, een derdendeel van dien te appliceren tot profijte van den Officier van de plecke, ende de twee deelen tot profijte van den Pachter ofte Collecteur.

XXIII.

Van gelijcken en ſullen geen Brouwers ofte Bierſtekers eenige Bieren in de Steden uyt mogen leveren, voor dat hem blijcke by een teyken van den Pachter, dat 't recht van den Impoſt betaeldt is, nochte niemandt 't ſelve inneleggen ofte ontfangen, op de boete van vijf ponden op elck Vat, te appliceren als vooren.

XXIV.

Dat alle Collegien ende Perſonen, buyten de Steden geſeten, die gehouden zijn den Impoſt te betalen, ſullen van half jaer tot half jaer gehouden weſen onder

1557. Den 14. April.

der haren Eedt te leveren behoorlijcke verklaringe van de Wijnen ende Bieren, die sy in 't selve Jaer gedroncken hebben, volgende het Formulier den Pachter by de Commissarissen gelevert, ende daer van alsdan betalinge doen.

XXV.

Den Pachter sal gehouden wesen tot sy-nen Huyse ofte andere bequame plaetsen dagelijcks te sitten, ofte yemandt daer toe te committeren, omme een yegelijck te gerieven, omme syne Billetten te ge-ven, soo lange als de Pachters ende Col-lecteurs van de Accijnsen dagelijcks ge-houden zijn te sitten, ende daer geene Accijnsen en werden betaeldt, sal den Pachter gehouden zijn alle dagen te sitten twee uyren, te weten een uyre voor de noene, ende een uyre naer de noene.

XXVI.

Item, of 't gebeurde, dat yemandt buy-ten den voorsz tydt eenige Wijnen ofte vremde Bieren, van buyten komende, sal willen indoen, sal gehouden zijn eerst ende alvorens den voorsz Pachter ofte Collecteur daer af te adverteren ende te contenteren.

XXVII.

Ten laetsten, indien daer op resen eeni-

ge

1557. Den 14. April.

ge sonderlinge merckelijcke saecken, daer door de redenen souden eyschen de Pachters eenighe quijtscheldinge te doen, dat de Staten daer op sulcken regard sullen nemen, als nae recht ende reden behooren sal, sonder dat nochtans den Pachter te dier cause synen verschenen Pacht, ofte een partye van dien sal mogen innehouden.

Hier nae volght de voorsz Instructie.

* Instructie voor myne Heeren de Commissarissen, by de Staten geordonneert ende gecommitteert tot de verpachtinge van den Impost.

* Bl. 32.

I.

DE verpachtinge vanden voorsz Impost sal by de Commissarissen, daer toe gecommitteert, gedaen werden voor den eersten dagh van Mey eerstkomende, ende dat in presentie ende by wesen van den Officier ende twee Schepen met den Secretaris, daer van den Officier sal hebben ses stuyvers, de Schepenen ende Secretaris elcks vier stuyvers, des sal den Secretaris voor het schrijven ende teyckenen van de Acte noch vier stuyvers hebben, ende voorts de Boden, Concherglen ende Uytroepers, die by de Commissarissen te werck gestelt sullen werden, sullen hebben half geldt, te weten elcks twee stuyvers.

Instructie voor de Commissarissen van de verpachtinge.

1557. Den 14. April.

II.

Ende aengaende de onkosten van 't veylen, ende dat daer aen hangt, sal betaeldt werden tot discretie van de Commissarissen.

III.

Dat de voorsz Commissarissen den selven Impost van Wynen ende Bieren sullen gehouden wesen te verpachten voor een geheel jaer, innegaende ende eyndigende als in het eerste Articul van de Ordonnantie.

IV.

Ende sullen de voorsz Commissarissen een yegelijck in 't verpachten te kennen geven, hoe veel den voorsz Impost in 't voorgaende Jaer in pacht uytgebracht heeft.

V.

Item, sullen de voorsz Commissarissen naer haer goedtdunken den voorsz Impost mogen verpachten ofte ophouden, sulcks syluyden bevinden sullen het selve te wesen ten meesten oirbaer ende profijte van den Lande; ende soo verre syluyden geen Pachters en sullen weten te vinden, ofte dat den Impost niet genoegh en sal mogen uytbrengen, als vooren, sullen alsdan committeren eenen goeden, verstan-

di-

digen ende bequamen Collecteur, geëedt ende onder cautie suffisant, ende onder sulcken Salaris, als de Staten ordonneren sullen, de welcke betaeldt sal werden by de Regeerders der voorsz Steden.

VI.

Ende daer den voorsz Impost niet verpacht en is, sullen de voorsz Commissarissen den Collecteur ondervragen onder synen Eedt, wat de selve in 't voorleden Jaer uytgebracht heeft, ende committerende eenen nieuwen Collecteur, sullen van de Schepenen van de Steden vereyschen verklaringe, of sy de Borgen, die by den Collecteur voor sekere somme gestelt sullen werden, voor de selve somme suffisant houden, ende of sy de selve tot sulcken somme te vreden souden wesen te accepteren tot Burgen voor hare eygen personele schult.

VII.

Ende sullen voorts de voorschreve Commissarissen in het verpachten van den voorschreven Impost hen reguleren nae de gewoonte van de plaetse daer de voorsz verpachtinge geschieden sal, en tot meesten profijte van 't gemeene Landt.

VIII.

De voorsz Commissarissen sullen, in

1557. Den 14. April. * Bl. 33.

elcke plaetse besoignerende, * vernemen nae de Visscheryen in dat quartier leggende, ende een Persoon, hem dies verstaende, committeren, omme te vernemen van de Eygenaers ende Bruyckers van dien voor den Jare 1553, ende op wat voorwaerden in den selven Jare die gevischt zijn geweest, de welcke alle het selve by geschrifte stellen ende oversenden sullen in handen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, omme alsdan daer nae geloont te werden ter Ordonnantie van de Staten van den selven Lande.

IX.

De voorsz Commissarissen sullen van gelijcken vernemen naer de Margentalen, daer op de Steden verpondt zyn, ende nochtans by Buytenluyden gebruyckt werden, omme yemanden te committeren, daer van te ontfangen de seven grooten, als van Margen, gelegen buyten de Schiltale, volgens 't inhouden van de Ordonnantie en Acte van consent ontfangen werdt.

Van de overkominge van den Impost met de Pachters.

EOdem is by de Staten geresolveert, dat sy te vreden zijn, dat de Conventen, de Edelen ende andere particuliere Personen sullen van den Impost met de Pachters mogen overkomen.

Gecommitteerden van de

EOdem hebben de Edelen tot de Verpachtinge van den Impost gecommitteert in 't Quar-

Quartier van Haerlem Poelgeest, soo verre Obdam niet en mag vaceren, in 't Quartier van Dordrecht Duyn, ende in 't Quartier van Delf Otto van Egmont, ende de groote Steden sullen elcks een in den haren committeren.

Den 14, en 16. April. Edelen tot de verpaginge van den Impost.

Den 16. April 1557.

PRÆSENTEN.

Roon,	*Claes van Berendrecht,*
Duyn,	*Jacob van der Graft,*
Willem Blasius,	*Jacob de Milde,*
Hogelande,	*Joost Buyck,*
Dirk van Berkenrode,	*Sandelijn,*
Lambrecht Jacobsz,	*Nyenburgh,*
Huych de Groot,	ende
A Leyden,	*Simon Gerritsz.*

DE Staten gehoort hebbende 't advis van die van Amsterdam, dat sy, nopende het laetste poinct, daer op 's Woonsdaghs te vooren rapport genomen was, van geen meeninge en waren, de toerustinghe van de Schepen van Oorloge, dienende tot defensie van de Noordt-Zee, aen te nemen, ten ware de andere Steden van Waterlandt, als Hoorn, Enckhuysen, Edam en Monnickendam, met de ses Dorpen van Waterlandt de voorsz toerustinghe met hen wilden aennemen; verklarende voorts, dat sy tot dien eynde de voorschreve Water-Steden beschreven hadden, tot Amsterdam in de Herberghe te wesen op Maendagh naestkomende, ende dat sy verhoopten, dat de voorschreve Water-Steden wel souden verstaen,

Antwoorde van die van Amsterdam, beroerende de Equipage van de Schepen van Oorloge.

1557. Den 16. April.

ſtaen, om de koſten van de toeruſtinge van de voorſz Schepen van Oorloge te helpen dragen, dan verſochten die van Amſterdam verſekertheydt van 't geene wes hen ſoo by de Kon. Maj. als by het gemeen toegevoeght ſoude werden.

Reſolutie van de Staten, op de voorſchreve Equipage, gehoort de Antwoord van die van Amſterdam, die den Hertoge van Savoyen overgegeven is.

MIdts welcken de voorſz Staten op de twee eerſte poinčten, daer mede rapport op genomen was, ſulcke Reſolutie genomen hebben, als hier nae geinſereert ſtaet, ten eynde die by den Stadthouder, nae dat deſelve hem by monde van den Advocaet verklaert was, mijnen Heere den Gouverneur * ſoude overſchicken, omme daer op te weten, wat de Majeſteyt tot de voorſz toeruſtinge ſoude willen contribueren; ende hebben de Staten dagh genomen weder in den Hage in de Herberge te weſen den ſes en twintighſten van deſe Maendt van April, omme alſdan op alles eyndelijck te reſolveren.

* Bl. 34.

De voorſchreve Reſolutie.

DE Staten van den Lande van Hollandt in den haren diverſſe rapporten genomen hebbende op 't geene wes by mynen Heere den Marquies vander Veere, Stadthouder Generael van Hollandt, Zeelandt ende Vrieſlandt, van weghen den Hertoghe van Savoyen, Gouverneur ende Capiteyn Generael van de Landen van herwaerts over, henluyden aengedient is geweeſt, beroerende de Equipage en toeruſtinge van ſekere Schepen van Oorlog tot defenſie van de Noort-Zee, hebben op huyden den ſeſthienden April 1557, voor

1557. Den 16. April.

voor Paeſchen eyndelijck gereſolveert ende verſtaen, dat alſoo alle de Beeden ende Subventien, die by den Lande van Hollandt deſe laetſte jaren opgebracht zijn, ende nu onlanghs weder de Koninghlijcke Majeſteyt geconſenteert zyn tot groote exceſſive ſommen toe, ende meer dan henluyden wel dragelijck is, alle te ſamen geconſenteert zijn tot defenſie van den gemeenen Lande, ſulcks dat de Landen van Hollandt geinvadeert ende aengevochten zynde te Lande ofte ter Zee, ſulcks ſy tegenwoordigh werden by de Vyanden met groote meenichte van Schepen van Oorloge, tot groot verlies ende geheele ruine van hare Negotie op Ooſten, daer inne voor het meerendeel conſiſteert het welvaren van de voorſz Landen, ſonder de welcke, ende voortgangh van dien, de laetſte geconſenteerde Subventie oock ſeer qualijck ſal konnen gefurneert ende opgebracht werden; dat oock niet alleen de Landen van Hollandt, maer oock generalijck alle de Koninghlijcke Majeſteyts Landen van herwaerts over in groote ende extreme penurie en neceſſiteyt van Greynen zijn, als ſyne Majeſteyt genoegh kennelijck is, tegens welcke neceſſiteyt niet en mach in eeniger manieren geremedieert werden, dan met 't Koorn dat verwacht werdt uyt de Landen van Oosten, ende midtſdien het belet, dat die van Hollandt hier inne gedaen werdt by de Francoiſen, des Koninghlijcke Majeſteyts Vyanden, niet alleen concerneert

1557. Den 16. April.

ende betreft de selve Landen van Hollandt, maer generalijck alle syne Majesteyts Nederlanden, die in gelijcke ende meerdere necessiteyt zijn, ende midtsdien het voorsz Koorn niet langer en mogen ontbeeren; Behalven dat met het selve Koorn syne Majesteyts Leger ende oock de Frontieren sullen moeten gespijst ende gevictuailleert werden ten minsten voor seeckeren tydt, ende midtsdien sonder 't voorsz Koorn, dat door middel van de voorschreve defensie (by hulpe van Godt) van Oosten verwacht werdt, niet min inconvenienten geschapen souden wesen over alle de voorschreve Landen ende oock syne Majesteyts Legher te komen, dan of sy te Lande by de Vyanden geinvadeert wierden; dat insgelijcks den Impost, die op de Wijnen geheven werdt, specialijk daer toe geconsenteert is, omme daer mede te vallen de toerustinge van seecker merckelijck getal van Schepen, die by syne Majesteyt daer uyt souden toegerust ende jaerlijcks onderhouden werden, welcken Impost tot dien eynde sekere Jaren gelicht wesende, onlangs weder van nieuws door gelijcke beloften geconsenteert is, ende noch gelicht werdt, sonder dat den selven Impost, ende de penningen, daer van gekomen, alsnoch daer toe geëmployeert zijn geweest; dat daeromme, ende in consideratie van 't gunt voorsz is, 't Landt van Hollandt wel behoorde gedefendeert te werden by de Koninghlijcke * Majesteyt, ende tot de

* Bl. 35.

voorsz

1557. Den 16. April.

voorsz defensie by syne Majesteyt met den eersten toegerust te werden alsulck getal van Schepen van Oorloge, daer syne Majesteyt soude hoopen de voorsz Oostersche ende Noort-Zee, ende Schepen, aldaer frequenterende, mede te veyligen ende defenderen tegens alle aenvechtingen, die by syne Majesteyts Vyanden op de selve Schepen souden mogen gedaen werden, niet te min, geconsidereert de noodtsakelijckheydt ende groote necessiteyt, daer den Lande van Hollandt met de andere Landen tegenwoordelijck inne zijn, sullen noch te vreden wesen, niet tegenstaende alle hare lasten ende swarigheden, die sy qualijck voor desen tydt sullen mogen vervallen, en om dat de sake groote acceleratie behoeft, ende niet en mach langher vertrocken werden, midts hebbende van syne Majesteyt Subsidie van vijf en twintigh duysent Car. guldens, promptelijck te lichten uyt de Leeninge, die tegenwoordelijck van syne Majesteyts wegen van particuliere Persoonen, in den Lande van Hollandt geseten, geëyscht werdt, ende hebbende het gebruyck van syne Koninghlijcke Majesteyts Schepen van Oorloge, met al 't gunt daer toe behoort, sulcks die tegenwoordelijck leggen in Zeelandt, soo veel sy van de selve begeeren sullen, tot hare verdere kosten ende lasten, selver by advise van den Marckgrave vander Veere, syne Majesteyts Stadthouder van Hollandt, ende Admirael van de Zee, toe te rusten ende

1557.
Den 16.
April.

equiperen de nombre van thien Schepen van Oorloge, te weten ses groote Schepen, daer inne begrepen de Koninghlijcke Majesteyts Schepen, ende noch vier kleyne matelijke Schepen, ende de selve tot hare kosten in Zee, tot hare defensie als vooren, houden voor den tydt van drie toekomende maenden, midts dat sy op de selve sullen stellen de Capiteynen, uytgesondert den Admirael ende Vice-Admirael, midts sy ook tot remboursement ten minsten voor een deel van de voorsz hare verdere kosten sullen mogen opsetten een sekeren gracelijcken Impost op het Koorn, dat binnen den voorsz tydt van Oosten gekomen wesende, weder gebracht ende vervoert sal werden in andere Landen, ende dat tot den eersten dagh van September naestkomende, ende sonder de selve Subsidie ende rembоursement als vooren, souden de sake en defensie voorsz tot haren grooten leedtwesen moeten verlaten, ende souden geschapen zijn tot groote desolatie ende uyttersten honger te komen; Wel verstaende nochtans, dat soo verre de andere Landen souden willen in de voorsz verdere kosten haer aenpart dragen, ende tot redelijckheydt contribueren, den voorsz Impost soude cesseren en afwesen. Die van Amsterdam verklaerden, dat alsulcke penningen als de Staten van Hollandt sullen opbrengen tot furnissement van de voorsz Equipage, behooren gevonden te werden by verkopinge van Los-Renten op

1557. Den 16. April.

op 't Landt van Hollandt, ende dat de jaerlijcksche Renten, midtsgaders de Hooft somme, weder behoort betaeldt te werden uyt den Impost op de Wynen ende Bieren gestelt, soo wel over de Geestelijcke ende vrye Personen, als over de Weereldtlijcke ende onvrye, alsoo de tegenwoordige penurie van 't Koorn, ende 't ontset van den Honger, in den Lande zijnde, soo wel de Geestelijke als Weereldtlijcke Persoonen beroert, ende dat, overmidts de voorsz penurie, niet geraden en is, eenigen Impost op de Grynen, uyt Hollandt gaende, te stellen, alsoo de ommeleggende Landen daer door groote occasie gegeven soude werden, omme van gelijcken aen hare zyde eenigen Impost te stellen op de Greynen van die van Hollandt komende, 't welck noch meerder dierte ende opslagh in de Greynen soude maecken, gelijck die van Gelderlandt, Cleve ende Gulick * alreede pogen te doen, die in Hollandt geen Tarwe, aldaer gewassen, en willen senden, uyt dien dat sy de Rogge nae haren appetijte niet en mogen uyt Hollandt trecken, soude oock 't selve tenderen tot infractie van de Recessen, met die van Oostlandt gemaeckt, de welcke haer Koorn willende schepen uyt Hollandt, souden met den voorsz Impost getravailleert werden, in prejuditie van haren ouden ende gewoonlijcken vrydom, ende gelijcken Impost op 't Koorn, aldaer te halen, souden stellen, soo veel te meer, dat in den voorsz Impost

* Bl. 36.

1557.
Den 16.
April.

post die van Hollandt geëximeert souden zijn van alle de Granen, binnen Hollant verbesight, ende die last soude komen op de Uytheemschen, die uyt Hollandt de voorsz Granen halen; ende alsoo in alle voorgaende Oorlogen de Koopvaerdye naer Oosten, in de Landen van Hollandt groote welvaert inbrengende, noyt eenige subsidie tot haerluyder defensie genoten heeft gehadt, ende alsnu seer by de Francoisen geopprimeert werdt, soo is de reden wel eyschende in dese noodtsaeckelijckheydt, ende omme alle inconvenienten ende beroerte te præcaveren die by faute van Koorn in den Lande souden mogen opkomen, dat voor dese reyse de penningen gevonden werden by 't Landt, uyt den Impost voorsz, dan op den Koorn, 't welck van soo grooten bederf is in den Lande voorsz, als een yegelijck wel kennelijck is.

Advis van die van den Raede op de versochte indemniteit van die van Amsterdam.

EOdem soo hebben die van den Rade van Hollandt de Staten op 't advis, by henluyden versocht, wat hen dochte oirbaer gedaen ende geseydt te werden op de indemniteyt, by die van Amsterdam van de Staten begeert, beroerende de protestatie, by sekere Koopluyden tegens henluyden gedaen, overmidts de interdictie van 't uytvoeren van den Koorn door last van den Rade; by Weldam voor antwoordt doen seggen, dat alsoo de voorschreve interdictie door oudtheydt van die van den Raede van Hollandt, ende tot oirbaer ende profijt van 't Landt gedaen was, dat indien

1567. Den 16. April.

dien de voorsz van Amsterdam uyt sake van de voorsz protestatie yet sonderlings gebeurde of wedervoer, de Staten henluyden behooren te assisteren.

Verklaringe van den Impost van de Wijnen ende Bieren voor den Jare vijftien hondert ses en vijftigh, volgende de Verpachtinge daer van gedaen.

Wat den Impost by verpachtinge voor den Jare vijftien hondert ses en vijftigh uytgebragt heeft.

	ponden
Dordrecht	4005
Geertruydenberge	459
Gornechem	1300
Heusden	410
Sevenbergen	200
Haerlem	2900
Alcmaer	1372
Hoorn	950
Medenblick	270
Enckhuysen	1100
Amsterdam	8940
Edam	670
Monnickendam	400
Naerden	395
Weesp	158
Muyden	115
Leyden	4300
Woerden	429
Oudewater	215
Delf	5450
Hage	3700
Rotterdam	2200
Schiedam	575

De

De Stede van Vlaerdingen werdt bedient op Rekeninge.
Gouda - - - - - - - - - - 2120
Schoonhoven werdt bedient op Rekeninge.
Heuckelum - - - - - - - - 30
Asperen.
Woudrichem.
Ysselsteyn.
Leerdam.

* Bl. 37.
Van de Missiven ende Billetten, aengaende de verpachtinge van den Impost.

* TEn voorsz dage soo zijn by den Advocaet in alle de Steden van Hollandt gesonden Missiven ende Biljetten, beroerende de verpachtinge van den Impost conform de Missiven ende Billetten, aen henluyden gesonden in Maert 1556.

Den 26. April 1557.

Van de weygeringe van die van den Hage tot de assistentie van de Verpachtinge van den Impost.

HEer Arent van Duvenvoirde, Ridder, Huych de Groot, Burgermeester van Delf, ende Quirijn Allertsz, Schepen van Leyden, als gecommitteert by de Staten tot de Verpachtinge van den Impost over 't quartier van Rhijnlandt ende Delflandt, versocht hebbende aen den Schout ende Gerechte van den Hage assistentie, omme te verpachten den Impost van de Wijnen ende Bieren binnen den Hage voor den toekomenden Jare van 1557, volgende de Ordonnantie by de Staten daer op gemaeckt; ende naedien den voorsz Schout en Gerechte henluyden geweygert hadde de voorsz assistentie te doen, overmidts seker Articul, beroerende die van Scheveningen, in de voorsz Ordonnantie gestelt, soo hebben de voorschre-

Den 26. April.

schreve Gecommitteerden van de Staten teghens henluyden ghedaen seeckere Protestatie, als hier naer volgt.

Protestatie van de Gecommitteerden van de Staten op de Verpachtinge van den Impost tegens die van den Hage.

OP huyden den ses en twintighsten dagh van April Anno vijftien hondert seven en vijftigh, soo hebben de Edele ende Voorsichtige Persoonen Heer Arent van Duvenvoirden, Ridder, uyt den name van de Heeren Edelen van Hollandt, Huych de Groot, uyt den naem van de Stadt van Delf, ende Quirijn Allertsz, uyt den naem van de Stadt van Leyden, als Gecommitteerden tot verhuyringe van des gemeene Landts Impost, in presentie van my Notaris Publicq, by den Hove van Hollandt geadmitteert, ende Getuygen hier onder geschreven versocht aen den Schout ende Gerechte van den Hage, volgende hare Instructie, henluyden by de Staten mede gegeven, openbaerlijck te verpachten den Impost van de Bieren ende Wijnen voor den toekomenden Jare van vijftien hondert seven en vijftigh; dan alsoo de voorschreve van den Gerechte van den Hage weygerden assistentie tot de voorschreve Verpachtinge te doen, overmidts seecker Articul, beroerende die van Scheveningen, in de Ordonnantie van de Verpachtinge gestelt; Soo hebben de voorschreve Gecommitteerden geprotesteert van kosten, schaden ende interessen, die 't Landt door weygeringe van de voorsz assistentie soude mogen lijden, in meeninge de selve in tyden ende wij-

1557. Den 26. April.

wijlen aen henluyden te verhalen; Waer op den voorschreven Schout ende Gerechte seyden, midts hebbende de Protestatie, dat sy my Notario 's anderen daeghs haer antwoordt leveren souden by geschrifte, de welcke sy begeerden mede hier inne geinsereert te werden; van al 't welck dat voorschreven is versochten de voorsz Gecommitteerden van my Notario gemaeckt te hebben Acte, ende indien 't noodt zy, een Instrument ofte Instrumenten in de beste forme. Aldus gedaen in den Hage op 't Stadthuys in des Schepenen Raedt-kamer ten tyde als boven, daer by, aen ende over waren de Eersame Mannen Pieter Huybrechtsz, Deurwaerder 's Hoofs van Hollandt, ende Jan Joachimsz, gesworen Bode van den selven Hove, als wettige Getuygen, hier over geroepen ende gebeden. Oirkonde mijn kleyn Handt-teycken hier onder gestelt.

Onderteyckent,

H. Proost,

Not. Publ.

* Dagh.

1557. Den 27. April. * Bl. 28.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op den 27. April 1557.

PRÆSENTEN.

Den Heere *van Lockhorst*, Ridder, *Poelgeest*, ende *Otto van Egmont*, als Edelen.
Den Schout *Willem Blasius*, ende Mr. *Cornelis van Hogelande*, van Dordrecht.
M. *Lambrecht Jacobsz*, van Haerlem.
Pieter Sasbout, *Cornelis Jansz Cruysser*, ende Mr. *Adriaen van Leyden*, van Delf.
Jacob vander Graft, ende Mr. *Jacob de Milde*, van Leyden.
Joost Buyck, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen, ende Mr. *Jan Jacobsz*, vander Goude.

Omme te resolveren op de Equipage van tien Schepen van Oorloge, tot defensie vande Noort-Zee, en convoy van de Schepen naer Oosten zeylende, ende weder uyt Oostlandt in dese Landen komende.

Beroerende de Equipage van tien Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noordt-

TEn voorsz dage is ter presentie van den Marckgrave vander Veere en Suys by den Heere van Wackene ende Mr. Carel Carre, als Gecommitteerden by den Hertogh van Savoyen, Gouverneur van dese Landen, op de Resolutie, by de Staten den sestienden der selver Maendt genomen, ende den voorsz Her-

1557.
Den 27.
April.
Zee, en convoy van de Schepen van en nae Oosten zeylende.

Hertogh by Geschrifte overgesonden, beroerende de voorsz Equipage, verklaert ende den selven voorgehouden, dat de Majesteyt tot defensie van den Lande van Hollandt ende de Noordt-Zee, ende convoy van de selve Schepen, te vreden was te accorderen de geëysch-te vijf en twintigh duysent Caroli guldens, en voorts daer toe te doen vijf Schepen van Oorloge, syne Majesteyt toebehoorende met al het Geschut, Clooten ende Poeyer daer toe dienende, ende dat hy de verdere Schepen oock soude doen voorsien van Geschut, Poeder, Clooten ende ander Geweer, daer op van noden wesende, midts dat de Steden van Hollandt daer toe souden doen seeckere Stucken van Geschut, als sy t'anderen tyden gedaen hadden, dan wilde syne Majesteyt hebben een getal van twaelf Schepen, ende daer op twee duysent Hoofden ofte daer omtrent, ende voorts de dispositie soo wel van de Capiteynen als Admirael ende Vice-Admirael van de voorsz Schepen, ende voorts breeder nae vermelden van 't Geschrifte, by de voorsz Gecommitteerden de Staten gelevert, hier geinsereert.

Som-

1557. Den 27. April.

Sommier van het geproponeerde, gedaen in presentie van mijne Heere den Marquis van der Veere, Gouverneur, &c. ende den Raetsheer Suys, by den Heere van Wackene en Quarre, Gecommitteerden by Brieven van Credentie de Staten van Hollandt op den seven en twintighsten April 1557.

ROerende het slot van wegen der selver Staten genomen den 16. April 1556. voor Paeschen, van de toerustinge van thien * Schepen van Oorloge, daer af Copie authenticq gesonden is geweest by mijnen Heere den Marquis voorgeschreve, te Hove aen de Hoogheyt van den Hertogh, Gouverneur ende Capiteyn Generael, &c. ende was geteyckent, *A. Goes.*

Geschrifte van het geproponeerde van de Gecommitteerden van den Hertoge van Savoyen, beroerende de Equipage van seeckere Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noordt-Zee.

* Bl. 39.

Hebben de voorsz van Wackene ende Quarre, volgende haren last verklaert, eerst, dat de Hoogheydt van den Hertogh met die van den Rade van State hadde gedetermiteert, dat om meerder beschermenisse 's Landts van Hollandt ende versekertheydt vande Navigatie, komende van Oosten, van wegen de Majesteyt gefurneert soude werden gereedt in gelde de somme van vijf en twintigh duysent guldens, te nemen uyt de leeninge van Hollandt ofte andersints.

Ten tweeden, dat van syne Majesteyts

 we-

1557. Den 27. April.

wegen toegereedt ende gedaen sullen werden de vijf Schepen van Oorloge van sijne Majesteyt, sulcks die Ter-Veere leggen in de Haven, welcke twee poincten zijn de geene die de voorschreve Staten begeert hebben gefurneert te werden.

Aengaende de Capiteynen, die men op de Schepen van Oorloghe soude stellen, de Majesteyt begeert uyterlijck die te stellen, om diverse redenen daer toe porrende, oock om de welvaert 's Landts van Hollandt ende Navigatie voorsz.

Aengaende den Impost op 't Koorn te setten, 't welck uyt Hollant soude werden gevoert, is verklaert het selve niet redelijck te wesen, eerst midts het Koorn, in Hollandt te slijten, werdt uytgesondert; ten tweeden, ende principalijck, dat overmidts den dieren tydt van den Koorn, 't selve niet en is geraden, ende daer en boven uytermaten is periculeus, uyt welcke consideratien de Hoogheyt vanden Hertoge niet en is in meeninge daer inne te consenteren; ende alsoo van noden is andere gevoeghlijcke manieren te vinden, omme op te brengen de penningen, van noden zijnde ter Equipage voorsz, boven de somme van wegen de Majesteyt te furneren, dat de Staten van stonden aen daer inne voorsien willen, sulcks nae gelegentheydt van den tydt gevoeghlijck sal wesen daer inne te voorsien, dat alles soo worde geaccordeert, dat de Navigatie van Oosten by notabele merringe niet en werde beschadight.

Ende

1557. Den 27. April.

Ende om contentement der Staten voorsz, ende ten fine sy bet versekert werden van hare defensie ende bescherme-nisse van de Navigatie voorsz, sal hen van weghen de Majesteyt toegelaten werden te committeren, ende met de Armeye voorsz te schicken eenige Personagien ofte Personen, by de welcke sy versekert ofte geadverteert sullen mogen zijn van 't devoir, dat gedaen sal werden by de Oversten ende andere van de Armeye voorsz.

Sullen noch moghen deputeren eenige Persoonen, omme Ter-Veere te aensien de naerstigheydt, die van des Princen wegen gebeuren sal, omme te accelereren der Schepen toerustinghe voorschreve.

Sullen noch mogen stellen in 't betalen van de Armée eenige Personen, om te weten waer ende tot wat eynde de penningen, hier toe behoevende, sullen werden geëmployeert, ende by de selve particuliere betalinge doen doen, soo behooren sal.

Van wegen des Konings sullen de Schepen van syne Majesteyt werden gefurneert van Artillerye, Poeder, Clooten, Spijsen ende diergelijcke, insgelijcks de andere vijf Schepen, met de twee Jachten daer toe van noden wesende; Behoudelijck, dat die van Hollandt furneren eenige Stucken van Artillerye, die van nooden sullen zijn * boven alle het Geschut van syne Majesteyt, tot Veere wesende, met de Klooten daer toe dienende; de Majesteyt sal oock leveren alle het Ballast. * Bl. 40.

Die

1557. Den 27. April.

Die van Hollandt sullen furneren ende betalen alle de penningen, van nooden wesende tot onderhoudt der selver Armée, boven de somme van vijf en twintigh duysent guldens voorsz, voor den tydt van drie maenden.

Dat de Hoogheydt van den Hertoge geraden ende van noden vindt dese Schepen soo toe te rusten van Artillerye, Victuaille ende Luyden van Oorloge, dat die machtigh mogen wesen de Vyanden te wederstaen.

NOch hebben ten selven dage de voorschreve Gecommitteerden de selve Staten tot haerluyder versoeck gelevert een staet van 't geene de Equipage van de voorsz Schepen soude moeten kosten, innehoudende sulcks hier na volght.

Estat en bref, a quoy reviendront les despences de l'Esquipage de dix Navieres de Guerre, que l'on pretend mectre sus pour la garde, seurreté & preservation du Bled, venant d'Oostlande au Pays de pardeça.

Navieres du Roy.

Staet, hoe veel de Equipage van de voorsz Schepen

LE Faulcon, estant d'environ 400. tonneaux de port, sur lequel l'on pourra distribuer 250. Personnes, au pris de 2. sc. 6. d. chacun

par

1557. Den 27. April. van Oorloge soude kosten.

par jour, vient pour un Mois 937-10-0

Le Chevallier de Mer, estant de port d'environ 400 tonneaux, comme dessus, sur lequel l'on pourra aussi distribuer 250. Personnes, au pris que dit est, vient par mois 937-10-0

La Marie, estant environ de de trois cents tonneaux, sur laquelle l'on pourra distribuer 200 Personnes audit pris par jour, vient par mois 600- 0-0

Le Dragon, estant de 200. tonneaux de port, sur lequel l'on pourra distribuer 150. Personnes, vient par ledit mois 562-10-0

Et l'Aygle, estant de 150. tonneaux de port, sur laquelle l'on pourra distribuer 110. Personnes, vient par ledit mois 412-10-0

Aultres cincq Navieres de louaige.

Trois Navieres de la grandeur, ou d'avantage, du Faulcon & Chevalier de Mer, a l'autre les, dont sur chacun d'icelles l'on distribuera 250. Personnes, qui sont 750. Personnes, audit pris de 2. sc. 6. d. chacun par jour, vient par mois 2812-10-0

1557. Den 27. April.

Et aultres deux Navieres, de la grandeur, l'une de 200. tonneaux, & l'autre de 150. tonneaux, sur lesquelles l'on distribuera 260. Personnes, comme sur le Dragon & l'Aigle, a l'autre les, audit pris de 2. sc. 6. d. chacun par jour, vient par mois . . . 975- 0-0

Somme des Personnes 1970

Somme des simples Gaiges par mois 7237-10-0

*Bl. 41. * Et pour les Gaiges & Soldées de Capitaines & Officiers 4900- 0-0

Somme des Gaiges pour un mois 11237-10-0

Pour Vivres & Victuailles desdits 9700 personnes, chacun estimé par jour a quatre sols, vient par mois . . . 11820- 0-0

Pour le frait desdits cincq Navires de louaige cy dessus, estant ensemble estimez de port a 1550 tonneaux a de trente sols le tonneau par mois, vient 2325- 0-0

Somme toute, tant de Gaiges, Vivres & Fraicts, par mois . 25304-10-0

Par dessus ce conviendra avoir pour calfater & necessairement reparer ledit Faulcon, Dragon & l'Aigle, selon la visitation de ce fait,

dont

1557. Den 27. April.

dont la declaration & eſtimation eſt içy attachée, portant a	1400- 0-0
Pour auſſi reparer le Chevallier de Mer & la Marie, enſemble eſtimer les Cordailles d'icelles & aultrement a eſtimation . . .	200- 0-0
Pour tirer hors du Havre a la Veere leſdits cincq Batteaulx de ſa Majeſté, & les mettre en ordre & accouſtrer de leurs Cordailles, Cables, Voyles, Ancres, & remectre deſſus icelles les Artilleriers, Poudre, Boulets, & tout ce qui en depend, avec aultres cents mille minutez, qui ſurviennent de jour a aultre, la ſomme de	4090- 0-0
Pour equiper leſdits cincq Batteaulx de louage a la Guerre, comme il appartient, le Charpenter, les Cabuſes, Chambrettes, pour la Pouldre & Canoniers, auſſi Botteleriers & ſembles aultres; partiers; dont les Aſſelles, Ferrailles, Machonoriers, Manonuraiges & autrement, couſteront par eſtimation	1300- 0-0
Somme . . .	6900- 0-0
Totalis Somme .	32204-10-0

Si l'on prent Hulques, ayans convoyé l'Empereur, n'y ſera ſi grande depenſe, par ce que ſont encore aucunement en ordre.

 Dat

1557. Den 27. April

Aengeven van de Staten, beroerende de Equipage van de Schepen van Oorloge.

DAt de voorsz Staten, gehoort en gelesen hebbende 't voorsz Geschrift, hebben by den Advocaet doen verklaren, dat 't inhouden van 't voorschreve Geschrifte geheel divers was van de Resolutie, by henluyden op den sestienden der selver maendt genomen, ende den Hertoge van Savoyen by geschrifte overgesonden, uyt dien dat de selve Resolutie expressselijck vermelde, dat alsoo alle de Beeden, by henluyden geduyrende desen Oorlogh geconsenteert, tot dien eynde geaccordeert waren, dat de Landen van Hollandt soo wel te Water als te Lande souden gedefendeert werden, ende dat den Impost, geaccordeert op de Wynen, die den tydt van seven Jaren geheven was, alleen tot dien fine geconsenteert was, sonder dat nochtans eenige penningen, daer van gekomen, tot defensie van de Zee geëmployeert zijn geweest, daeromme syne Majesteyt wel behoorde seker getal van Schepen van Oorloge tot synen kosten, *tot* defensie van de Noordt-Zee ende convoy van de Greynen, toe te doen rusten; des niet te min, aenmerckende de groote necessiteyt ende gebreck van de Greynen, wesende in de Landen van herwaerts over, die daeromme notelijck onderhouden ende gealimenteert moesten wesen van alle Greynen komende van Oosten, soo hadden syluyden geoffereert, mits hebbende subsidie van de Majesteyt van de somme van vijf en twintig duysent * guldens, te vreden te wesen, tot haren kosten te doen equiperen thien Schepen van Oorloge, te weten ses groote ende vier middelbare, de welcke sy verstonden te mogen bemannen met acht hon-

* Bl. 42.

1557. Den 27. April.

hondert Koppen, of daer omtrent, en dat voor den tydt van drie maenden, midts dat syluyden, omme te moghen komen tot rembourſement van een partye van de penningen, die by henluyden tot de voorſz Equipage geemployeert ſouden moeten werden, ſouden mogen opſtellen eenen gracelijcken Impoſt op de Greynen, die, komende uyt Ooſtlandt in den Lande van Hollandt, weder uyt Hollandt in andere Landen van Herwaerts over gevoert ſouden werden, ende dat tot St. Gillis dagh naeſtkomende; Wel verſtaende, indien de andere Landen van herwaerts over tot de voorſz toeruſtinge haer aenpart te vreden waren te dragen, den voorſz Impoſt ceſſeren ende af weſen ſoude, ende waren te vreden, dat de voorſz Equipage geſchieden ſoude by Raedt ende advis van den Marquis vander Veere, ende dat ſyne Majeſteyt ſoude ſtellen den Admirael ende Vice-Admirael, ende dat henluyden alleen ſoude toegelaten werden de diſpoſitie van de andere Capiteynen; maer 't voorſz aengeven ende Geſchrifte van de voorſz Gecommitteerden van mijn Heere den Hertoge vermelt expreſſelijck, dat de Majeſteyt te vreden ſoude weſen, tot de voorſz Equipage te contribueren de voorſchreve geëyſchte vijf en twintigh duyſent guldens, ende voorts te doen de verſochte ſyne Schepen van Oorloge, tot vijf toe in getale; met al 't Geſchut, Klooten, Poeder ende ander Geweer daer toe dienende, ende dat hy voorts de andere Schepen mede ſoude doen voorſien van haerluyder behoeften, mits hebbende van de Steden van Hollandt ſekere Stucken van Artillerye, ge-

lijck

Den 27. April. lijck sy t'anderen tyde tot gelijcke Equipage gedaen hadden, dan verstaet syne Mo. Ho., dat 't getal van de Schepen van Oorloge, noch toe te rusten, soude wesen niet alleen tot defensie van de Noordt-Zee, ende van de Greynen van Oosten komende, maer oock tot defensie van den Lande van Hollandt, ende dat op de voorsz Schepen van Oorloge souden moeten wesen twee duysent Hoofden, ofte daer omtrent, tot onderhoudenisse van welcke Hoofden, met de toeredinge van de voorsz Schepen, volgende den voorsz Staet, wel soude kosten twee en tachtigh duysent guldens, ende soude midtsdien de voorschreve Equipage meer dan de helft meer kosten, dan by de voorsz Staten geraemt was; dat daer en boven de Majesteyt verstaet, de geheele dispositie ende administratie van de voorsz toerustinge aen hem ofte aen syne Gecommitteerden te houden, overmits de saecke bet ende te vaerdiger soude mogen gedirigeert werden; dat oock syne Majesteyt van geene meeninge en soude wesen te accorderen den voorsz Impost op de Greynen, uyt dien dat daer door geschapen waren eenige periculen ofte inconvenienten te komen, overmidts de voorsz Greynen tot soo grooten excessiven prijse gekomen zijn, dat daeromme de voorsz Staten, verstaen hebbende de voorsz groote veranderinge ende excessive kosten, die de Majesteyt soude willen doen, equiperende de voorschreve Schepen, daer van sy te vooren noyt gehoort en hadden, geenen last en hadden omme daer inne eenig consent te dragen, immers geen ofte weynigh hoops hadden daer toe last te mogen krijgen,

Dat

1557.
Den 27.
April.

Responsie van de Gecommitteerden van den Hertoge van Savoyen op de selve Equipage.

DAt den Marckgrave vander Veere ende de voorsz Gecommitteerden van den Hertoge verstaan hebbende van de Staten 't geene wes voorsz is, en dat sy hen lieten duncken, dat, omme te beschermen de Noordt-Zee, ende omme te convoyeren de Greynen van Oosten komende, van geenen nooden en was soo groote kosten te doen, ende soo veel Volcks op de voorsz Schepen te houden, immers dat men 't selve wel versekerlijck soude mogen uytrechten met het getal van acht honderdert Hoofden; hebben nae voorgaende communicatie, met den anderen gehouden, weder doen seggen, dat de Majesteyt of den Hertogh van Savoyen in geene meeninge en was, syne Schepen ende * Geschut, met de andere Behoeften daer toe dienende, 't welck eenen grooten penningh waerdigh was, sonder te hebben het getal van de voorsz twee duysent Hoofden, ofte daer omtrent, in Zee te geven, alsoo syne Majesteyt de selve niet en wilde in danger ende pericul stellen, ende dat de voorsz Schepen ende Geschut by de Francoisen genomen zynde, daer mede groote invasie en onsprekelijcke schade op dese Landen, ende oock andere Landen, souden mogen doen; dat oock syne Majesteyt van geene meeninge en was de administratie van de voorsz syne Schepen, daer soo veel aan hangt, yemanden toe te laten, dan syne eygen Gecommitteerden; dat oock den Hertogh van Savoyen ende die van zyne Majesteyts Rade van State, in geender manieren en vonden oirbaer ofte geraden, eenigen Impost te stellen op de voorsz Granen, ende want de voorsz

* Bl. 43.

Sta-

1557. Den 27. April.

Staten verklaerden, geen last met allen te hebben, omme tot haren laste te nemen de verdere kosten, van nooden tot de voorsz Equipage, sulcks die van wegen den Hertogh van Savoyen versocht werden, soo heeft den Marckgrave vander Veere van hem begeert, daar op een kort rapport te willen nemen, ende dat sy de saecke sulks in den haren souden aengeven, dat, aenschouw nemende op de groote penurie ende necessiteyt van de Granen, de voorsz Equipage in alle diligentie mochte geëffectueert werden.

Dagh genomen, omme weder in de Herberge te wesen.

MIdts welcken de voorschreve Gedeputeerden, versocht hebbende Copie van het voorschreve Geschrift ende Staet, aengenomen hebben het selve rapport in alle diligentie te doen, ende dagh ghenomen weder alhier in de Herberge te wesen op den eersten dagh van Mey eerst-komende.

Protestatie van de Staten tegens die van den Hage.

DE Staten verstaen hebbende de weygeringe ende assistentie van die van den Gerechte van den Hage tot de Verpachtinge van den Impost, hebben verklaert, dat sy protesteren van kosten, schaden ende interessen, ende dat sy aen den Schout ende Schepenen van den Hage in haer privé Personen in meeninge zyn alle vierendeel jaers te verhalen soo veel, als den voorsz Impost in 't voorleden Jaer in Pacht gegouwen heeft, ende dat daer van Acte gemaekt soude werden voor Notaris ende Getuygen, maer want die van den Hage anders bedacht zynde, den Advocaet verklaert hebben, te vreden te wesen,

tot

1557. Den 27. April.

tot de voorsz Verpachtinge assistentie te doen, soo zyn de voorschreve Staten te vreden geweest, dat van de voorschreve Protestatie geen Acte en soude gemaackt werden.

Beroerenne het vervolg van de Pacht van de Griffie van Hollandt.

IS mede geresolveert, dat 'er by Request vervolght sal werden, dat de Griffie van Hollandt niet verpacht en sal werden, dan eerst ende alvoorens ghesien ende gedisponeert wesende op 't advis van die van den Rade van Holland, ende te vervolgen alternative Missiven ten voorsz fine aen die van den voorsz Rade; ende soo verre syne Majesteyt soude willen verstaen tot nieuwe Verpachtinge, sonder te willen verwachten 't voorsz advis, dat alsdan vervolgh gedaen sal werden, dat de voorsz Verpachtinge niet en geschiede, dan onder conditie, dat niemandt gehouden en sal wesen eenige acten te lossen, dan die hy begeert ende van doen heeft, ende dat de Staten te vreden souden wesen, onder de selve conditie de oude Pacht te geven, ende daer toe eenige, bequaem wesende, te nomineren, die de Majesteyt ende den Hove van Hollandt aengenaem souden wesen, ende indien de Gedeputeerden bevonden, dat 'er op de Pacht eenige leeninge gedaen soude moeten werden, dat in dien gevalle sy de Staten daer van met alle diligentie zullen adverteren, omme alsdan diesaengaende verdere Resolutie genomen te mogen werden; ende zyn gecommitteert, om die Requeste te vervolgen, Delf, Amsterdam, ende om de Instructie te maecken met de Requeste, Dordrecht, Delf, Leyden ende Amsterdam.

* Is

1557. Den 27, en 28. April. * Bl. 44. Requeste van die van Scheveningen.

* IS op de Requeste van die van Scheveningen, aen de Staten versocht hebbende exemptie van den Impost van den voorgaenden Jare, by de voorsz Staten doen stellen *Nihil;* maer aengaende het verder versoeck, is geresolveert, dat in de Ordonnantie van den Impost in 't Articul beroerende die van Scheveningen, in de plaetse van twee Tappers, ses Tappers gestelt sal werden.

Den 28. *April* 1557.

Ordonnantie voor Mr. Adriaen van Leyden.

IS gepasseert Ordonnantie voor Mr. Adriaen van Leyden, van twee daghen met Duyn ende Milde gevisiteert te hebben de Requesten, beroerende den ommeslag van de seven grooten op de Marge, ende Instructie te helpen maecken, om de Staten rapport te doen.

Ontslaginge uyt de gijselinge van die van Werckendam.

ZYn by advise van Mrs. Adriaen van Leyden ende Jacob de Milde gedaen ontslaen uyt de gijselinge die van Werckendam, die by de probatie van haer Quohier van den Tienden penningh, gedaen by den Schout, te hoogh gestelt waren veertigh guldens, alsoo de principale somme van den Thinden penningh veertigh guldens failleerde.

1557.
Den 2, tot den 5 Mey.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den tweeden, derden, vierden ende vijfden Mey 1557.

PRÆSENTEN.

Den Heere *van Opmeer*,
Van Duvenvoirde,
Van Obdam,
ende
Van Roon,
Ridderen.
Gerrit van Poelgeest,
ende
Jacob vander Duyn,
als Edelen.
Den Schout *Willem Blasius*,
ende
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
van Dordrecht.
Dirck van Berkenrode, Burgermeester.
ende
Mr. *Lambert Jacobsz.*
van Haarlem.
Michiel Jansz, Burgermeester.
Cornelis Jansz Cruyser,
ende
Mr. *Adriaen van Leyden.*
van Delf.
Jonge Dirck Jansz,
Jacob vander Graft, Burgermeesters.
ende
Mr. *Jacob de Milde*,
van Leyden.
Pieter Cantert, Burgermeester,
Claes Doedesz,
ende
Mr. *Adriaen Sandelijn*,
van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Simon Gerritsz.
van der Goude.

Omme eyndelijck te resolveren op de Equipage van sekere Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noort-Zee, ende convoy van de Schepen van Oosten komende, ende derwaerts varende.

1557. Den 2, tot den 5 Mey. Beroerende de Equipage van seeckere Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noordt-Zee, en convoy van de Schepen van en nae Oosten zeylende.

* Bl. 45.

DEn voorsz tweeden Mey soo heeft den Advocaet uyt den naem van de Staten mijne Heeren den Marquis van Wackene, den Commissaris Quarre, ter presentie van Suys, verklaert, dat de Edelen ende ses groote Steden, in den haren gevisiteert hebbende, eerst seecker Geschrift, henluyden mede gegeven by den Heere van Wackene ende Mr. Carel Quarre, als Gecommitteerden van den Heere * Hertoge van Savoyen, innehoudende onder anderen, dat tot meerder beschermenisse 's Landts van Hollandt, ende versekertheydt van de Navigatie van Oosten, gefurneert souden werden in gereede penningen vijf en twintigh duysent guldens uyt de Leeninge van Hollandt ofte andersints, ende dat voorts van syne Majesteyts wegen toegerust sullen werden vijf Schepen van Oorloge, syne Majesteyt toebehoorende, sulcks die Ter-Veere leggen, gefurneert van Artillerye, Poeder, Klooten, Spijsen, ende dat voorts de andere vijf Schepen met twee Jachten, van gelijcken van alles gefurneert sullen werden, mits dat die van Hollandt daer toe sullen voegen eenige Stucken van Artillerye, van noden wesende boven het Geschut van syne Majesteyt; dat voorts syne Majesteyt uytterlijck begeert te stellen de Capiteynen, om diverse redenen, ende dat syne Majesteyt niet geraden en dunckt, eenigen Impost te stellen op de Greynen, omme de inconvenienten ende commotien, die geschapen waren daer uyt te komen, dat die van Hollandt sullen betalen ende furneren alle de penningen, van noden wesende tot onderhoudenisse van de voorsz Schepen, boven de

voorsz

1557. Den 2, tot den 5 Mey.

voorsz somme van vijf en twintigh duysent guldens, voor den tydt van drie maenden; ende daer nae seker Concept, henluyden by den Marckgrave vander Veere ende den Raedt van Hollandt by sekere Commissarissen toegeschickt, vermeldende onder anderen, dat op het believen van de Hoogheydt van den Hertogh van Savoyen, Gouverneur ende Capiteyn Generael van dese Landen, tot de toerustinge van de twaelf Schepen van Oorloge, wesende tot beschermenisse van de Noordt-Zee ende convoy van de Schepen, komende van Oosten met Granen, ende van de Schepen na Oosten varende om Granen te halen, van wegen syne Koninghlijcke Majesteyt gecontribueert soude werden de somme van veertigh duysent guldens, ende dat voorts syne Majesteyt tot de selve Equipage soude employeren vijf syne Majesteyts Schepen, leggende in Zeelandt, met alle Geschut, Klooten, Poeder ende ander Geweer daer toe dienende, midts dat de Staten daer toe souden contribueren gelijcke veertigh duysent guldens, ende uyt de selve somme souden furneren de Victuaille, die men tot de selve Schepen van Oorloge soude behoeven, geëstimeert ter somme van drie en dertigh duysent guldens, deselve te betalen op alsulcke dagen ende termijnen, als sy met de Koopluyden souden mogen overkomen, ende dat de resterende seven duysent guldens by hen opgebracht souden werden in 't eynde van de toekomende Maendt van Augustus; Wel verstaende, dat by de Staten vijftien duysent guldens van de voorschreve somme opgebracht souden werden sonder eeni-

Den 2, tot den 5 Mey. ge restitutie, ende dat de resterende vijf en twintigh duysent Caroli guldens by henluyden gevonden souden werden by sulcken Impost, als op de Granen, gekomen wesende uyt Oostlandt in den Lande van Hollandt, ende van daer weder in andere Landen van herwaerts over gevoert sullen werden, ende andere Waren, by advise van mijn voorsz Heere den Marquis opgestelt souden werden; hebben op huyden den derden Mey 1557 eyndelijck geresolveert, dat syluyden 't voorschreve laetste Concept wel redelijck souden gevonden hebben, indien 't selve henluyden in tydts geproponeert hadden geweest, ende dat de Schepen, syne Majesteyt toebehoorende, voor de komste van de eerste Vloote van de Schepen van Oosten, geladen met Koorn, in Zee hadden moghen wesen, maer alsoo 't selve niet doenlijck en is, ende dat overmidts de groote necessiteyt en penurie van de Granen, wesende in dese Landen, van noden is met den eersten te hebben Koorn, komende uyt Oostlandt, ende de sake eyscht alle acceleratie, eerst omme te verhoeden dat de Granen, die alreede gescheept zijn, langhe blijven in de Schepen, door groote hette, die 'er soude mogen opkomen, niet en verbroeyen ende gantschelijck bederven, sulcks dat men de selve niet en soude mogen oirboiren, ende voorts omme te eviteren commotie ende alle andere inconvenienten, die by gebreck van Koorn in dese Landen souden * mogen oprijsen, soo souden de voorsz Staten te vreden wesen, tot haren laste toe te rusten ses bequame Schepen van Oorloge, daer mede sy souden verhoopen de

* Bl. 46.

voorsz

1557. Den 2, tot den 5 Mey.

voorsz Schepen, van Oosten komende, te defenderen tegens de Vyanden, ende daer op voegen sulck Geschut ende andere Munitien van Oorloge, ende voorts soo veel Hoofden, daer mede sy, by advise van den geenen hen dies verstaende, souden meenen ende hoopen bewaert te zijn, midts dat by mijn voorsz Heere den Marquis daer op gestelt sullen werden den Admirael en Vice-Admirael, ende dat syluyden sullen hebben de dispositie van de andere Capiteynen, ende dit voor den tydt van drie maenden; Wel verstaende dat den voorsz Hertogh van Savoyen, volgens syne Hoogheydts presentatie, ende in consideratie van de goede diensten, by henluyden de Keyserlijcke ende Koninghlijcke Majesteyt gedaen, ende dat dese toerustinge sal geschieden soo wel tot welvaert van de andere Landen van herwaerts over, als tot onderhoudenisse van syne Majesteyts Frontieren ende Armée, gelieve tot kosten van de Majesteyt toe te doen rusten ende equiperen de voorsz vijf Schepen van Oorloge, leggende in Zeelandt, syne Majesteyt toebehoorende, tot convoy en defensie van de tweede, derde ende mogelijck de vierde Vloot, vande Schepen, die, geladen met Koorn, uyt Oostlandt in dese Landen noch aengevoert sullen werden, de welcke andere Vloten wel het meeste Koorn noch aenbrengen sullen, waer door oock principalijck dat slagh van de Greynen geschapen is te komen; dat de voorsz Schepen van de Majesteyt, in Zee wesende, de voorsz ses Schepen, by die van Hollandt toegerust, hen van stonden aen by de selve sullen voegen, ende hen stel-

 len

len onder den Admirael ende Vice-Admirael van de voorsz Schepen van de Majesteyt, midts dat alsdan cesseren sal 't Officie van Admirael ende Vice-Admirael van de voorsz ses Schepen, om gesamentlijck de Schepen, geladen met Koorn, van Oosten in dese Landen komende, ende van hier derwaerts varende, sullen convoyeren ende alle hulp ende assistentie doen.

Commissie op Obdam, omme te handelen met Jan Francois op de Verpachtinge van den Impost van Enckhuysen.

EOdem hebben de Staten gecommitteert den Heere van Obdam, omme beroerende de Verpachtinge van den Impost binnen de Stede van Enckhuysen te handelen met Jan Francois van Bodeghem ende syne Complicen, het zy voor thien hondert, ofte thien hondert ende vijftigh guldens 's Jaers, midts dat de Staten daer door mogen weten 't secreet van de saecke.

Beroerende den Pagter van den Impost tot Haerlem.

IS mede geresolveert, dat men den eersten Pachter, gepacht hebbende den Impost van de Stede van Haerlem, sal houden, ende dat hy Jacob Herweyer, den welcken hy de Pacht overgedaen heeft, sal mogen geven sulcke versekertheydt, daer sy onderlinge mede te vreden sullen wesen.

De Pachters van den Impost te doen Executorialen.

IS mede verklaert, dat men de Impostmeesters ofte Pachters sal schicken Executorialen, omme de Onwilligen te constringeren, op te brengen den Impost, inhoudende executie reael ende met 'er daedt.

Den

Den 3. *Mey* 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de voornoemde, behalven

Jonge Dirck Jansz.

Overkomste van de Staten met die van Amsterdam aen de toerustinge van de Schepen van Oorloge.

DE Staten hebben met die van Amsterdam ende Waterlandt overkomen, dat by de voorsz van Amsterdam met hare Consorten toegerust souden werden ses Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noordt-Zee, volgende 't inhouden van de Acte hier nae geinsereert.

* Bl. 47. Het voorschreve Accord.

* ALsoo de Staten van Hollant in voorgaende Daghvaerden geconcipieert hadden toe te rusten thien Schepen van Oorloge, ende daer op te stellen acht hondert Hoofden, met Geschut ende andere Munitien van Oorloge daer op van noden wesende, midts dat de Majesteyt van den Koningh daer toe soude contribueren vijf en twintigh duysent guldens, ende alsoo 't selve, overmidts diversse incidenten, vertrocken ende niet ten effecte gekomen en is, soo hebben de Staten op huyden geresolveert, toe te rusten ses Schepen van Oorloge, ende die te furneren van Volck, Geschut ende andere Munitien van Oorloge, naer advenant van de voorsz toerustinge, die op de voorschreve thien Schepen geconcipieert was, ende hebben tot dien eynde ge-

1557. Den 3. Mey.

accordeert ende overkomen met de Gedeputeerden van Amsterdam, uyt de naem van hen selven, ende hen sterck makende voor die van Hoorn, Enckhuysen, Edam, Monnickendam ende de ses Dorpen van Waterlandt, dat sy de voorsz ses Schepen inder manieren voorsz sullen toerusten ende equiperen, ende de selve tot haren kosten ende laste in Zee brenghen ende houden den tydt van drie maenden, daer vooren de voorsz Staten henluyden belooft hebben, ende belooven midts desen op te brengen ende te betalen de somme van negenthien duysent guldens van veertigh grooten Vlaems 't stuck, te ontfangen uyt handen van den Ontfanger van 't gemene Landt, ende wes de voorsz toerustinge meer kosten sal dan de voorsz negenthien duysent guldens, sullen de voorsz van Amsterdam ende de voorsz van Waterlandt het selve furneren, sonder de voorschreve Staten te dier cause weder te moeyen.

EOdem hebben de voorsz Staten mede geresolveert te schrijven aen den Præsident ende Raden van Vrieslandt, omme by henluyden mede toegerust te mogen werden twee ofte drie Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noordt-Zee ende Convoy van de Schepen, komende met Greynen uyt Oosten, naer breeder vermelden van de Missive hier nae volgende.

Missive, geschreven aen den

MOgende, Edele, seer Voorsienige, Discrete Heeren. Wy gebieden Ons diens-

1557. Den 3. Mey. Rade van Vrieslandt, omme dat sy souden toerusten twee of drie Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noort-Zee.

dienstelijck t'Uwer E. Alsoo de Francoisen, Vyanden van de Koninghlijcke Majesteyt, met groote meenighte van Schepen van Oorloge hen houdende zijn in de Noordt-Zee, om te nemen ende te overvallen de Schepen, geladen met Greynen, komende uyt Oostlandt naer dese Landen, ende dat midtsdien van noden is daer tegens behoorlijcke provisie te doen, soo is 't, dat Wy jegenwoordelijck doen equiperen ende toerusten ses goede Schepen van Oorloge tot onsen eygen kosten, ende sonder hulpe van de Koninghlijcke Majesteyt ende de andere Landen van herwaerts over, omme daer mede te versekeren, soo veel als mogelijck wesen sal; de Noordt-Zee ende de Schepen, die ons uyt Oostlandt alle soorten van Granen aenbrengende zijn, die alsnu sonderlinge behooren beschermt te wesen, door dien dat de voorsz Granen seer nootelijck zijn tot alimentatie ende onderhoudenisse van alle de Ondersaten van de Landen van herwaerts over, ende dat overmidts de penurie ende het gebrek van de Granen, wesende in dese Landen; ende want de voorsz defensie oock toucheert ende van noden is den Lande van Vrieslandt, als die van Hollandt, bysonder alsoo aldaer oock veele Reeders ende Schepen zijn, die naer Oosten zeylen, ende groot profijt voor die van Vrieslandt inne brengen, soo souden Wy van Uwer E. wel begeeren, dat de selve gelieven wilden de Staten van Vrieslandt, ofte in

 al-

1557. Den 3. Mey. * Bl. 48.

allen * gevalle de Reeders aldaer, als Uwer E. tot acceleratie van de voorsz sake bevinden sullen bequaemst te wesen, sulcks te induceren, dat by henluyden tot de voorsz ses Schepen van Oorloge noch twee ofte drie bequame Schepen van Oorloge gevoeght mogen werden, op dat de voorsz defensie te bet versekert mach wesen; ende sal Uwer E. voorts gelieven den Brenger van desen geloof te geven in 't geene wes hy, beroerende dese saecke, Uwer E. breeder sal verklaren. Mogende, Edele, seer Voorsienige, Discrete Heeren, Godt Almachtigh verleene U goede zalige gesontheydt. In den Hage desen vijfden Mey 1557.

Geen Koorn uyt den Lande van Hollandt te laten gaen.

DE Staten hebben geresolveert, aen den Marquis vander Veere te versoecken, dat alsoo tot Amsterdam nu niet meer Koorns en is, dan die van Hollandt wel behoeven, ende dat alle de Steden nootelijcke provisie van Greynen behoeven, die door last van den Rade geen verdere provisie gedaen en hebben dan tot Mey naestkomende, dat, niet tegenstaende de protestatie by den Raedtsheer Quarre gedaen, syne Edelheydt de handt daer aen wil houden, dat de Staten de voorsz Granen binnen 's Landts mogen houden, sonder daeromme te incurreren de indignatie van de Majesteyt.

Van de pachtinge van den Impost van

DE Staten hebben mede verklaert te vreden te zyn, dat Jan Francois in Pachte hebbe den Impost van die van Enckhuysen, mits de

de Staten vast staende voor thien hondert guldens, ende midts stellende behoorlijcke Cautie volgens d'Ordonnantie.

IS mede geresolveert Ordonnantie te passeren voor die van Amsterdam op den Ontfanger Coebel, sulcks hier na volght.

Heer Ontfanger van 't gemeene Landt van Hollandt, Mr. Arnout Coebel, de Staten van den selven Lande ordonneren U, te leveren de Burgermeesters ende Regeerders der Stede van Amsterdam, ofte hare Gecommitteerden, de somme van negentien duysent guldens van veertigh grooten Vlaems 't stuck, omme daer mede, met assistentie van die van Waterlandt, te equiperen ende toe te rusten ses Schepen van Oorloge, tot defensie van de Noordt-Zee ende de Greynen van Oosten komende; ende overbrengende desen, ende behoorlijck acquit daer op dienende, sal 't selve U in Rekeninge gepasseert werden. Gedaen ten dage als boven.

IS by de voorsz Staten gemaeckt sekere Commissie op den voorsz. Ontfanger Coebel, als volgt

Op huyden den derden Mey 1557. soo hebben de Edelen ende ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande, gecommitteert, en committeren midts desen Mr. Arnout Coe-

Den 3. Mey. Enckhuysen, by Jan Francois gedaen.

Ordonnantie voor die van Amsterdam van negentien duysent guldens, tot equipage van ses Schepen van Oorloge.

Commissie op Coebel, omme te verkoopen Los-Renten ter hooft somme van twintigh duysent guldens.

1557. Den 3. Mey.

Coebel, Ontfanger van 't gemeene Landt, omme van 's Landts wegen in alle diligentie te verkoopen Los-Renten den penningh twaelf, ter Hooft-somme toe van twintigh duysent guldens, omme de selve penningen te employeren tot toerustinge van ses Schepen van Oorloghe, tot defensie van de Noordt-Zee ende van de Greynen van Oosten komende, omme te succurreren de groote penurie, wesende in dese Landen door gebreck van de Greynen. Actum ten dage ende jare als boven.

Nopende de Avonturiers Schepen, omme assistentie te doen de Schepen van Oorloge, by de Staten toegerust. * Bl. 49.

IS mede geresolveert, dat die van Amsterdam met de Watersteden onderlinge met den anderen sullen spreken, of geraden ware de Avonturiers Schepen * in prijse te accorderen, indien sy tusschen de Maze ende de Sondt eenige Schepen nemen, ofte dat beter ware, dat men met hen overquame, dat sy den tydt van een Maendt de voorsz Schepen van Oorloghe assisteerden, ende daer van de Staten adverteren met den eersten.

Gratuiteyt voor den Commis Loo.

Is den Commis Loo by de Staten voor een gratuiteyt toegevoeght drie hondert guldens.

Van de geeyste Victuaille by den Marckgrave van der Veere op de Schepen van Oorloge.

NOpends de vereyschte Victuaille op de Schepen van Oorloge, by den Marquis vander Veere gedaen, hebben de Staten geresolveert, dat alsoo die van Hollandt soo weynigh voorsien zyn van Koorn, dat sy 't selve niet ontbeeren en mogen, ende dat in Gelderlandt Koorns genoegh is, ende dat die van Gelderland

land zyn Onderfaten van fyne Majefteyt, aldaer behoort te fchicken, omme provifie van Koorn te hebben; ende aengaende de verdere Victuaille van Boter, Kaes, Speck ende anders, gemerckt de felve alfnu is redelijcks koops, ende dat fyne Majefteyt in meeninge is met gereedt gelt die te koopen, foo de Staten aengedient is, dat de Steden in 't particulier elck in haer regard te vreden zijn, fyne Majefteyts Gecommitteerden alle affiftentie te doen, die van hen verfocht fal werden.

Den 3. Mey.

IS mede geresolveert, dat de Tappers, gefeten op den opflagh vanden Turf buyten Schoonhoven, ende buyten de Jurifdictie der felver Stede gelegen, gemerckt fy contribueren in de Schiltale, fullen van den Impoft vry wefen, ten ware contrarie bleke.

Nopende de Tappers, gefeten op den opflag van den Turf buyten Schoonhoven.

EOdem is by den Ontfanger Coebel de voorfchreve Staten gelevert feeckere Memorie, omme by hen luyden daer op gedifponeert te werden.

Memorie, by den Ontfanger Coebel de Staten gelevert, ende de Appoftillen daer op geftelt.

In den eerften, van wat tyden den Ontfanger Aert Coebel fal executeren die van Heenvliet ende Abbenbroeck, gemerckt die feeckeren tydt in furcheantie gehouden zyn, ende den felven Ontfanger uyt de Acten van confent niet en weet	Is by de Staten gerefolveert, dat den Advocaet fal teghens de naefte Daghvaert uyt alle de Acten extraheren de Claufule, defe faecke aengaende, ende voorts met Coebel doorfien de Reeckeninge, of die van Heenvliet en Abbenbroeck in

1557. Den 3. Mey.

weet te colligeren, noch daer uyt specificatie vanden tydt verstaen.

Aengaende dat den Ontfanger bevindt in het ommeslaen van de 47200 ponden, dat hy te kort komen sal met de Schiltalen van de Dorpen van Egmont, als van Neck, Oudtkerspel, Warmenhuysen, Harinckarspel, Bucken, Petten, Huysduynen, Purmereynde ende Purmerlandt ende Wijck. In den Lande van Heusden, die t'samen hebben 1161 Schilden, ende beloopt haerluyder portie in den tegenwoordigen ommeslagh over het platte Lant ter somme van twee duysent twe hondert negen en veertigh pond. acht sch. negen den., ende en soude, onder correctie, geen reden wesen, dat men haerluyder portie op de andere Schiltalen soude verhogen.

* Dat in sulcken jare betaelt hebben als de Actem en'tioneert, en daer van alsdan rapport doen.

Hier op is by de Staten geresolveert, dat, hebbende van den Ontfanger een staet van het geene wes hy behoort te betalen op de loopende Beede, ende soo geordonneert is, dat men de selve penningen furneren sal, sullen dan het geene wes sal resteren, vinden by eenige extraordinaris middelen, die men alsdan ramen sal.

Is

1557. Den. 3. Mey.

* Bl. 50.

* Dat insgelijcks den ommeslagh van de hondert en negentien duysent guldens op de Schiltale niet uytbrengen en sal alsulcke somme, als by de Staten geraemt was, tot furnissement van den eersten termijn, verschijnende Mey Anno 1557., op de selve reden als in 't voorgaende Articul, 't welck mede sal schelen over de voornoemde Dorpen twee duysent vier hondert ses en veertigh ponden veertien schellingen vier deniers.

Is geresolveert als op het voorgaende Articul.

Alsoo niet meer geconsenteert en is om te slaen dan hondert en veertien duysent ponden.

Dat den Advocaet van den Lande belast zy de Rekeninge van den Ontfanger te leveren in handen van den Rekenmeester Numan, met den staet by Adriaen Stalpert daer op gemaekt, omme, de selve by hem gevisiteert zynde, eenigen bequamen tydt, die hy kiesen sal, eenen dagh by de Staten geraemt te werden, omme de selve

Is by de Staten den Advocaet belast dit te volkomen.

ve Reeckeninge te hooren ende te sluyten.

Dat de Staten gelieven in tydts de fauten van den Tienden penningh te doen corrigeren, ende 't recolement te doen vorderen, terwijlen de Somer op handen is, omme nieuwe Quohieren gemaekt te werden dese Somer by diversse Commissarissen in diversse Quartieren, die de Staten daer toe nomineren sullen, ende 't selve t'anderen tyde gehandelt hebben, want den selven Thienden penningh sal moeten in de Winter ommegeslagen werden, en is van noden, dat de Landluyden een half jaer te vooren haerluyder Quohieren maken, omme volgende dien de collectatie te mogen doen, ofte anders sal de laetste dwalinge arger zyn dan de eerste.

Is geresolveert, dat hier van al was gedisponeert.

Dat de Staten gelieven eenighe van henluyden te committeren, die

Is by de Staten geresolveert, dat Coebel sal recouvreren de Acten,

Den 3. Mey.

die aen myne Heeren van den Rade versoecken, datse van nu voortaen niemandt en ontslaen, 't zy uyt de gijselinge ofte uyt de hechtenisse sonder consent van den Ontfanger, ofte is den Ontfanger geschapen aen sijn restanten nimmermeer te geraecken, ende soude sulcks mijn Heer Snoeckaert ontslagen hebben eenen Govert Antonisz tot Drimmelen, die in de Voorpoorte gelegen hadde drie weken, schuldig wesende * van ses ommeslagen, ende van gelijcken die van Honsenoort, Abbenbroeck ende meer andere.

* Bl. 51.

ten, daer by blijckt, dat Snouckaert diversche partyen uyt de gijselinge ontslagen heeft, ende op 't verdere is by henluyden rapport genomen.

Requeste van die van Scheveningen.

IS op de Requeste van die van Scheveningen, versoeckende quijtscheldinge van den Impost van den voorleden Jare, geresolveert voor Appoinctement te stellen.

De Staten van Hollandt verklaren, dat alsoo die van Scheveningen gelijck versoeck ontseydt is, de Supplianten van gelijcken patientie sullen hebben, dan ac-

corderen de Supplianten atterminatie van betalinge van den Impost van den voorleden jare op vier toekomende halve jaren, mits daer voor stellende cautie suffisant binnen den tydt van veertien dagen.

Den 4. Mey 1557.

P R Æ S E N T E N.

Roon,	*A Leyden,*
ende	*Jacob de Milde,*
Duyn,	*Pieter Cantert,*
Hogelande,	*Sandelijn,*
Dirk van Berkenrode,	*Jan Dircksz 't Hoen,*
Lambrecht Jacobsz,	ende
Michiel Jansz	*Simon Gerritsz*

Jacob van der Duyn te spreken den Heere van Assendelf van de Commissie op Weldam.

IS by de Staten geresolveert, dat Jacob van der Duyn sal spreken den Heere van Assendelf, of hy te vreden is, dat 'er Commissie, als hy niet vaceren en magh, vervolght sal werden op een ander, ende indien gevalle te versoecken Commissie op Weldam, en dat den Advocaet sal schrijven om de voorsz Commissie te hebben.

Eodem naer de noene.

P R Æ S E N T E N.

Alle de voornoemde, behalven

De Edelen,	ende
Berckenrode,	*Michiel Jansz.*

Commissie op Sasbout, by believen van Suys.

IS mede geresolveert, by believen van Suys, te vervolgen Commissie op Sasbout, om te pro-

Den 4. Mey.

procederen tot correctie en recolement van den Tienden penningh, in absentie van den voorsz Suys.

IS mede geresolveert, dat men het Concept, gelevert by den Stadhouder ende de Commissarissen van den Hertogh, omme noch twee Schepen met drie hondert Hoofden soude schicken toe te rusten, ende dat den Prince daer toe soude geven thien duysent guldens, 't selve sal oversenden aen de Water-Steden, omme te sien wat sy daer op segghen, dat evenwel vervolgh gedaen sal werden om te hebben de geëyschte vijf Schepen van de Majesteyt, ofte ten minsten de somme van twintigh duysent guldens, tot toerustinge van noch drie ofte vier Schepen van Oorloge, tot de Schepen by 't gemeene Landt toegerust ende geequipeert.

Concept van den Marquis en de Commissarissen van den Hertoge, beroerende de toerustinge van twee Schepen van Oorloge, boven de ses Schepen.

IS geresolveert Coebel te leveren de gesloten Rekeningen van de particuliere Collecteurs van den Impost, gerust hebbende onder Stalpart.

Coebel te leveren de Reeckeningen van de Collecteurs van den Impost.

OP de Requeste van die van Brasaep, versoeckende ontlast te wesen van dat Margen-geldt van thien Margen, daer niet af en komt; Is geresolveert, dat die van Haerlem hen sullen informeren op 't inhouden van de Requeste, tot kosten van de Supplianten, omme rapport te doen; ende indien * sy bevinden 't inhouden van de Requeste waerachtigh te wesen, zijn te vreden, dat de Supplianten van de thien Margen, in hare Requeste gementi-

Requeste van die van Brasaep.

* Bl. 52.

tioneert, van het Margen-geldt vry sullen wesen voor den tydt van acht Jaeren.

Van de Penningen by Coebel uyt krachte van anticipatie van betalinge tot 'sLandts profijt gekomen.

BY de Staten van den Ontfanger versocht zynde, wat penningen hy onder hem heeft, uyt saecke van de anticipatie by hem gedaen, heeft verklaert, dat hy by anticipatie 't Landt profijt gedaen heeft tusschen de drie of vier duysent guldens, ende dat hy te vreden is daer uyt te betalen de gratuiteyt van Viglius, Bruxelles ende den Commis Loo, beloopende t'samen ter somme van achtien hondert guldens.

IS mede geresolveert, dat den Ontfanger Coebel Ordonnantie sal maecken voor den voorschreven Viglius, Bruxelles ende Loo, sulcks als hier naer volght.

Ordonnantie voor Viglius, Bruxelles ende Loo.

Heer Ontfanger van 't gemeene Landt van Hollandt, Mr. Arnout Coebel, de Staten van den selven Lande ordonneren U, te betalen Heer Viglius Swijgem, Ridder, Hooft ende Præsident van den Sekreten Rade van de Koninghlijcke Majesteyt, twaelf hondert Caroli guldens van veertigh grooten Vlaems 't stuck; mijnen Heere Philibert de Bruxelles, Raedt van den Rade van State, drie hondert gelijcke Caroli guldens, ende mijnen Heere Mr. Albrecht van Loo drie hondert gelijcke Caroli guldens, maeckende t' samen achtien hondert Caroli guldens, ende dat voor een gratuiteyt ende goede diensten, die de voorsz. drie Heeren 's Lands van Hollandt respectivelijck ghedaen hebben, ende

ende soo sy hoopen, in toekomende tyden noch doen sullen, ende dat uyt de penningen, die 't gemeene Landt van Hollandt geprofiteert heeft uyt saecke van de betalinge by anticipatie, by U diversse Koopluyden tot Antwerpen t'anderen tyde ghedaen; ende overbrengende desen alleenlijck, sal het selve U in Rekeninge gepasseert werden.

IS mede geresolveert, dat den Ontfanger een staet sal maken, hoe veel Los-Renten dat er verkocht zijn tot lossinge vande *Lijf*-Renten, ende hoe veel Lijf-renten daer noch ongelost zyn. Staet te maecken van de aflossinge van Lijf-Renten

OP de Requeste van den Collecteur van Medenblick, versoeckende quijtscheldinge voor een partye van sijn Pacht, hebben de Staten op het believen van de Edelen geresolveert te stellen, dat de Staten hem accorderen quijtscheldinge van een vierendeel van synen Pacht, mits affirmerende by Eede, soo veel schade by den Brandt geleden te hebben, meer ende niet min. Requeste van den Pachter van den Impost tot Medenblick.

OP de Requeste van Hendrick Faes ende Jan Adriaensz, versoeckende sekere Gratuiteyt; Is geresolveert, dat den Advocaet henluyden sal spreken, ende indien sy met een kleyntjen te vreden zyn, als met een Engel ofte twee Kroonen, hen te contenteren, ende indien sy veel willen hebben, te vereyschen wat sy gedaen hebben, ende oock daer op te hooren Pieter Bonesselaer, ende of sy eenigh Patroon gemaeckt hebben. Requeste van Hendrick Faes ende Jan Adriaensz.

Den 4. Mey. Rapport genomen, omme een plaetse te maken in 't Klooster, tot bewaringe van 's Landts Stucken.

DE Staten hebben rapport genomen, omme te sien of men noch in het Clooster soude een plaetse maecken, omme 's Landts Papieren en Stucken te leggen.

* Bl. 53. Requeste van die van Enckhuysen, om restitutie van de penningen, indebité aen den Impost betaelt.

* OP de Requeste van Burgermeesters ende Regeerders van Enckhuysen, versoeckende restitutie van de penningen, die de Ingezetenen aldaer van den Impost indebité betaeldt hebben; Is geresolveert, dat de Staten verklaren, dat dese Requeste gestelt sal werden in handen van den Ontfanger van het gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel, ten eynde hy by hem ontbiede den Collecteur van den Impost van Enckhuysen van de jaren in de selve Requeste geroert, omme hem te informeren op 't inhouden van desen; midtsgaders oock, of binnen Enckhuysen Impost betaeldt is by de geene die de nieuwe Haven aldaer gemaeckt hebben, ende oock by de Scheeps-Timmerluyden aldaer, om, de selve informatie gesien wesende, alsdan op alles gedisponeert te werden soo men bevinden sal te behooren.

Requeste van de Geswoorens van Schoot, om visitatie van haren quohieren van den Thienden Penningh.

OP de Requeste van de Geswoorens ende Buyren van Schoot, versoeckende visitatie van hare Quohieren van den Thienden Penningh; Is geresolveert. De Staten van Hollandt, gesien hebbende dese Requeste, verklaren, dat de selve gestelt sal werden in handen van den Rekenmeester Adriaén Numan, midtsgaders het Quohier van den Thienden Penningh van de Supplianten, omme het selve te visiteren, ende te sien of daer eenigh erreur

in

in is, ende in dien gevalle het selve te corrigeren, ende, soo verre het noodt is, daer op oock te hooren den Ontfanger van het gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel. Den 4, en 5. Mey.

Den 5. Mey 1557.

PRÆSENTEN.

Lambrecht Jacobsz,	*Sandelijn,*
a Leyden,	*Jan Dirckſz 't Hoen,*
Milde,	ende
Pieter Cantert,	*Simon Gerritſz.*

OP de Requeste van Herman Segersz, Burgermeester van Heuckelom, versoeckende uytstellinge van hare portie van betalinge in de seven grooten ende anders; gehoort 't advis van Coebel, is geresolveert, *Nihil*, maer alsoo dese jegenwoordige Geapprehendeerde bleef leggen, soo werdt den Ontfanger belast, met alle diligentie te vorderen de executie, by den Hove verleent jegens de andere Wethouders, ende die mede te doen apprehenderen volgende syne Executorialen.

Requeste van Herman Segersz, om uytstel van betalinge van de seven grooten.

OP gelijcke Requeste van den voorsz Herman Segersz, Burgemeester van Heuckelom, mede versoeckende gelijcke atterminatie ende ontslaginge uyt de Voorpoorte; gehoort zynde 't advis van Coebel, by de Staten geresolveert is, *Nihil*, maer alsoo dese jegenwoordige geapprehendeerde bleef leggen, soo werdt den Ontfanger belast, met alle diligentie te vorderen de executie, by den Hove verleent je-

Den selven om ontslaginge uyt de Voorpoorte.

1557. Den 5. Mey.

jegens de andere Wethouders, ende die mede te doen apprehenderen volgende syne Executorialen.

Requeste van die van der Meede, om restitutie van de seven oortgens op de Marge.

OP de Requeste van de Ingezetenen ende Buyren vande Meede, versoeckende restitutie van de seven oortgens op de Marge, by henluyden betaeldt van drie hondert vier en tsestigh Margen; gehoort hebbende het advis van Coebel, is by de Staten geresolveert, zy gesien 't Quohier van den Tienden penningh van die van St. Geertruydenberge ende vander Meede, ende 't selve by de Rekeninge van de Margentalen geconfirmeert by den Secretaris van Leyden, Mr. Jacob de Milde, ende den Ontfanger van 't gemeene Landt, ofte den Advocaet, omme, gehoort het rapport, te disponeren naer behooren.

* Bl. 54. Aen die van de Reeckeningen te vervolgen, dat die van Sevenbergen op een portie in de Schiltale gestelt werden.

* IS geresolveert, dat men sal versoecken die van de Reken-kamer, dat sy willen de sake manieren, dat die van Sevenbergen, die bedijckt zyn, mede mogen gestelt werden op een portie in de Schiltale, alsoo de Majesteyt ende het Landt daer by groot interest lijden, ofte dat by gebreke van dien de Staten van advise zijn, by hare Gedeputeerden, die sy boven sullen schicken, 't selve by Requeste te vervolgen aen de Majesteyt, ende zijn daer toe by de Staten gecommitteert Lambrecht Jacobsz ende Adriaen van Leyden.

Requesten van die van Sevenbergen ende

OP de Requeste van den Heer van Sevenbergen, versoeckende exemptie van den Impost, midtsgaders op de Requeste van Heer

Adri-

Den. 5. Mey.

Adriaen van Egmont, Priester, mede versoeckende exemptie van den Impost; Is by de Staten doen stellen *Nihil*, ende dat overmidts de Certificatien, by hen beyden geproduceert, niet en vermelt, dat de Landen, die sy bruycken, hen eygentlijck toebehooren.

Heer Adriaen van Egmont.

ZYn gecommitteert Mrs. Jacob vander Duyn, Lambrecht Jacobsz en den Advocaet, omme te visiteren de Vacatien van den Griffier.

Gecommitteerden, omme te visiteren de Vacatien van den Griffier.

ZYn mede gecommitteert den Advocaet ende de Mr. Lambrecht Jacobsz, om op 't inhouden van de Requeste, overgegeven by Mr. Pieter Bruynsz, met hem te spreken; ende te sien of sy souden mogen met hem accorderen met het vierendeel ofte de helft van de somme dat den Impost tot Scheveningen in het voorleden Jaer bedragen heeft, ende dat op het believen van de Edelen, ende dat de selve Gecommitteerden hem voorhouden sullen de redenen, waeromme hy tot den voorschreven Impost niet en soude wesen gefundeert.

Den Advocaet ende Lambrecht Jacobsz gecommitteert, omme te spreken Mr. Pr. Bruynsz op het inhouden van syne Requeste.

OP de Requeste van die van Alckemade, cum Sociis, versoeckende vouginge van de Margentalen; Is by de Staten geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten verklaren, dat hier in voorsien is voor den toekomenden tydt, by de nieuwe Ordonnantie daer op gemaeckt.

Requeste van die van Alckemade, cum suis.

1557. Den 5, en 6. Mey. Dat van de gratuiteyt van Viglius, Bruxelles ende Loo een Rekeninge apart gemaekt sal werden.

IS mede geresolveert dat den Ontfanger Coebel van de achtien hondert guldens, geschoncken voor een gratuiteyt den Præsident Viglius, Bruxelles ende Loo, een Reeckeninge apart sal houden, sonder ter presentie van de Commissarissen, als den Heere van Assendelf, Rennoy ofte Numan daer af rekeninge te doen.

Den 6. Mey 1557.

Overkomste van den Advocaet en Lambrecht Jacobsz met Mr. Pieter Bruynsz, aengaende den Impost van de Tappers van Schevening-gen.

BY den Advocaet ende Mr. Lambrecht Jacobsz den voorsz Meester Pieter Bruynsz gesproken zynde op het inhouden van de Requeste, schoen genoegh te vreden te wesen, midts hebbende de drie deelen van den Impost van de Tappers tot Scheveningen van 't voorleden Jaer, op de selve termijnen te betalen, die de selve Tappers by de Staten gegundt is, dan versochte ernstelijck, dat den geheelen Impost hem soude mogen volgen, ende dat tot dien eynde by ons aen de Staten favorabel rapport gedaen soude werden.

Overlevering Coebel gedaen, van sekere Ordonnantie voor Viglius, Bruxelles ende Loo.

IS by den Advocaet den Ontfanger Coebel gelevert sekere Ordonnantie op Viglius, Bruxelles ende Loo gepasseert, tot achtien hondert guldens, mitsgaders sekere Commissie op den selven Ontfanger, omme te mogen verkoopen Los-Renten ter somme van twintigh duysent guldens, met noch seeckere Memorie, by den selven Ontfanger de Staten op den derden Mey overgegeven, met diverse Resolutien, by de selve Staten daer op gestelt.

Den

1557. Den 14, 18 en 19 Mey. * Bl. 55.

* *Den 14. Mey* 1557.

GEsonden Mr. Adriaen Numan de Commissie, sprekende op Rennoy ende hem, omme met den Heere van Assendelf te mogen hooren 's gemeene Landts Rekeninge.

Numan gesonden sijn commissie, omme te hooren 's gemeene Landts Reeckeningen.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 18 ende 19. Mey 1557.

P R Æ S E N T E N.

De Heeren *van Duvenvoirde*,
Van Lockhorst,
ende
Otto van Egmont,
Uyt de naem van d'Edelen,
Willem Blasius,
ende
Mr. *Willem Schoock*,
van Dordrecht.
Joost van Hillegom,
Dirck van Berckenrode,
ende
Lambrecht Jacobsz,
van Haerlem.
Jan Sasbout, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob van Eynde*,
van Delf.
Jacob de Milde,
van Leyden.
Pieter Cantert, Burgermeester,
Mr. *Adriaen Sandelijn*,
ende
Jan van Nyenburgh,
van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen,
ende
Simon Gerritsz, Burgermeesters,
vander Goude.

Omme te resolveren, van de Majesteyt noch te hebben drie ofte vier Schepen van Oorloge, ofte dat syne Majesteyt tot de Equipage van noch eenige Schepen soude willen accorderen de somme van veertien ofte vijftien duysent guldens,

Den

1557. Den 18, en 19. Mey. Van sijne Majesteyt nog te versoecken drie ofte vier Schepen van Oorloge, ofte de somme van veerthien of vijftien duysent guld.

DEn voorsz achtienden Mey is by de voorsz Staten geresolveert, dat aengesien de Staten van Hollandt, considererende de groote necessiteyt ende extreme penurie ende gebreck van alle Granen nootelijck wesende niet alleen tot onderhoudenisse ende alimentatie van den Lande van Hollandt, maer van alle de Landen van herwaerts over, omme te obvieren, ende voor soo veel als doenlijck is, de selve necessiteyt ende penurie te beletten, de voorsz Staten geaccordeert hebben toe te rusten tot haren laste ses Schepen van Oorloge, daer van de toerustinge bedragen sal een groote merckelijcke somme van penningen, sonder nochtans tot de Equipage van dien te hebben eenige assistentie ofte hulp van de andere Landen van herwaerts over, de welcke in de selve ende merkelijk meerder necessiteyt zyn, dan die van Hollandt; dat daeromme de Majesteyt gelieve te accorderen de toerustinge van drie ofte vier Schepen van Oorloge tot syne Majesteyts laste, boven de assistentie, by hem gedaen van twaelf duysent guldens, tot toerustinge van noch twee andere Schepen van Oorloge, die by de voorsz ses Schepen van Oorloge gevoeght zyn, omme de selve Vloot te bet te versekeren ende te stercken, ende soo verre 't selve versoeck niet en soude geaccordeert werden, dat in dien gevalle by nieuwe Requeste aen syne Majesteyt versocht sal werden, dat hem gelieve alsdan ten minsten te accorderen de somme van veertien of vijftien duysent guldens, omme daer mede by die van Hollandt toegerust te werden een ofte twee Schepen van Oorloge, voor soo veel als de sel-

selve penningen sullen mogen strecken ende uytbrengen.

HEbben mede geresolveert te versoecken aen de Staten van Brabandt, dat syluyden, in consideratie van de necessiteyt ende gebreck van de Greynen * als vooren, gelijcke, ofte ten minsten een redelijcke assistentie ende bystandt gelieven te doen, tot soulagement ende alimentatie van hare schamele Gemeente, bysonder alsoo 't gebrek ende noodt van 't Koorn henluyden meer urgeert dan die van Hollandt.

Van die van Brabant te versoecken contribucie tot eenighe Schepen van Oorloge.

* Bl. 56.

DE Staten vertoont zynde de Requeste van Cornelis Maertensz, gevangen op de Voorpoorte in den Hage, daer by hy versocht assistentie van de Staten, omme te mogen hebben publicatie van de Getuygenissen ofte informatie, by Mr. Cornelis Monick, Raedt tot Mechelen, op sekere pointen van Officie gedaen ofte genomen, volgende de Octroyen de Staten daer van gegunt; Is geseght, dat den Advocaet, die van Dordrecht, Leyden ende Amsterdam sullen consuleren met Boot ende Treslong, omme te weten of de versochte publicatie gecomprehendeert is onder de voorschreve Octroyen van de Staten, ende in wat saecken naer Rechten geen publicatie en valt.

Requeste van Cornelis Maertensz, gevangen op de Voorpoorte in den Hage.

BY den Advocaet de Edelen rapport gedaen zynde van de Resolutie vande ses groote Steden, op de voorgaende Daghvaert genomen, beroerende 't Appoinctement, te stellen op de Requeste van den Collecteur van den Impost binnen Medenblick; hebben de voorsz Ede-

Beroerende den Pachter van den Impost tot Medenblick.

Den 18, en 19. Mey.

Edelen, soo sy maer drie sterck en waren, uytgestelt haer opinie te seggen tot de naeste Vergaderinge.

Requeste van den Pagter van den Impost tot Alckmaer.

IS oock by de voorsz Staten uytgestelt de Resolutie van den Appoinctemente, te stellen op de Requeste van Nanninck Adriaensz, Pachter van den Impost tot Alckmaer, versoeckende insgelijcks quijtscheldinge, overmidts de sterfte, het voorleden jaer aldaer geweest hebbende, ende dat overmidts de Edelen niet willigh en waren te resolveren.

Te schrijven aen die van den Rade van Vrieslandt.

BY den Advocaet de Staten vertoont zynde de Missive van die van den Rade van Vrieslandt, inhoudende antwoordt op de voorgaende Missive, by den Advocaet uyt haren naem aen henluyden geschreven, hebben verklaert, iterativelijck aen die van Vrieslandt te schrijven, sulcks als hier nae is volgende.

Missive aen de voorschreve Raden gesonden.

MOgende, Edele, seer Voorsienige, Discrete Heeren. Ick gebiede my dienstelijk t'Uwer E., ende hebbe op huyden ontfangen Uwer E. Missive van dato den elfden deser maendt, ende hebbe het inhouden van dien gecommuniceert met de Staten van Hollant, de welcke Uwer E. hooghlijck dancken, dat deselve met alle diligentie aengenomen hebben de Ondersaten van Vrieslant te induceren tot toeredinge van eenige Schepen van Oorloge, dienende tot de gemeene defensie van de Negotiatie ter Zee, ende van de Greynen die uyt Oostlandt in dese Landen aen-

1557. Den 18. en 19. Mey.

aengebracht werden, biddende seer ernstelijck, dat 't selve met den eersten volbracht ende geëffectueert mach werden, ende dat Uwer E. gelieven zy, my te adverteren van de besoigne, die de selve Uwer E. met de Ondersaten van Vrieslandt, nopende dese saecke gadaen hebben, ende wes diesaengaende de selve wedervaren is, omme daer van ter naester Daghvaert de Staten rapport te mogen doen. Mogende, Edele, seer Voorsienige, Discrete Heeren, Godt Almachtigh spare U lange zaligh ende gesondt.

Den 19. *Mey* 1557.

P R Æ S E N T E N.

Alle de voornoemde, behalven

Duvenvoirde ende *Egmont.

* Bl. 57. Te vervolgen commissie op Sasbout, in absentie van Suys, om te procederen tot recolement van den Tienden penningh.

*BY den Advocaet de Staten verklaert zynde, dat hy gesproken hadde Suys, of hy te vreden soude wesen, dat 'er op Sasbout Commissie vervolgt soude werden, omme in syne absentie met de andere Gecommitteerden van de Staten te procederen tot correctie ende recolement van den Tienden penning, ende dat den voorsz Suys verklaert hadde, dat hy alsnu ten vollen gedaen hadde het besoigne van de Leeninge, uytgesondert alleen van die van Alckmaer, 't welck hy terstondt af soude doen, ende was alsdan gereedt, omme tot het voorsz recolement tot allen tyden te verstaen, dan in ge-

Den 19. Mey.

gevalle men den voorsz Sasbout mede wilde committeren, mocht 't selve wel lijden; soo hebben de voorsz Staten verklaert, dat hare meeninge was niet te besoigneren met Sasbout, dan in absentie van Suys, ofte dat hy niet en mochte vaceren, ende dat men in dien gevalle mede soude mogen versoecken Commissie op Sasbout.

Gecommitteerden, omme te visiteren de stucken van de drie Personagien.

BY den Advocaet de Staten verklaert zynde, dat hy van den Procureur van de Staten tot Mechelen ontfangen hadde de stucken, beroerende den Prince van Orange ende de andere Personagien; soo hebben syluyden gecommitteert Mr. Jacob vander Duyn, den Advocaet ende den Pensionaris van Delf, omme in alle diligentie de voorsz stucken te doorsien, nemende tot haerluyder assistentie twee Advocaten van den Hove van Hollandt, niet dienende de voorsz Personagien, omme te resolveren, of 'er fundament is ten principalen proces by de Staten te institueren tegens de voorsz Personagien.

Requeste van den Burgermeester van Heuckelom, Gegijselde op de Voorpoorte.

IS geresolveert op de Requeste van den Burgermeester der Stede van Heuckelom, gegijselt op de Voorpoort, ende versoeckende ontslaginge, voor Appoinctement te stellen. Den Suppliant sal patientie hebben, ende schicken den Ontfanger van 't gemeene Landt te contenteren, welck Appoinctement by den Advocaet daer op gestelt zynde, hy gelevert heeft den Dienaer van Lockhorst, genaemt Jacob.

By

Den 19. Mey.

BY den Advocaet de Staten vertoont zynde de verklaringe van die van Honſenoort, beroerende 't getal van hare Margentalen, ende de waerde van de Huyſen, niet verhuyrt weſende met het Landt; Is geſeydt de ſelve te leveren in handen van Suys, ſulcks oock den Advocaet tenſelven dage die gelevert heeft.

Verklaringe van die van Honſenoorde, beroerende 't getal van hare Margentalen.

IS den voorſz Advocaet gecommitteert, omme te viſiteren de Declaratie, by den Griffier overgelevert van ſyne Vacatien, ende te teyckenen, wat daer van by de Staten behoort gepaſſeert te werden, en daer van op de naeſte Daghvaert rapport te doen.

Den Advocaet gecommitteert, omme te viſiteren de Declaratie vanden Griffier.

IS den Ontfanger Coebel gecommitteert, omme, te Hove te reyſende, te doen corrigeren ſeker erreur, weſende in de ſtaet van liquidatie, gemaeckt by die van de Financie van de Majeſteyt ende de Staten van Hollandt.

Den ontfangerCoebel gecommitteert, om ſeecker erreur te corrigeren in den ſtaet van liquidatie.

BY de Staten geſien weſende ſekere Miſſive, geſchreven by de Vrouwe van Arenberge aen den voorſz Coebel, daer by ſy ſuſtineerde, dat overmits Polsbroeck, gelegen onder den Prince van Orange, was by de Majeſteyt geeximeert van de Contributien, geaccordeert by de Staten van Hollandt, daeromme Polsbroeck, gelegen onder Arenberge, mede exempt ſoude weſen; ſoo hebben de voorſz Staten geresolveert, dat den Ontfanger Coebel die van Polsbroeck, gelegen onder Arenberge, ſal doen executeren, alſoo ſyluyden by de Majeſteyt niet en zijn geëximeert, ende dat den Advocaet ſal ſchrijven aen de Gravinne van Aren-

Beroerende ſeeckere Miſſive, geſchreven by de Vrouwe van Arenberge aen Coebel.

1557. Den 19. Mey.

Arenberge, dat hem om de redenen voorsz 't selve belast is sulcks te doen.

* Bl. 58. Gecommitteerden omme te maken de Ordonnantie van de seven grooten.

* ZYn gecommitteert Duyn, a Leyden ende Milde, omme te extenderen de Ordonnantie, beroerende de collectatie van de seven grooten op de Marge.

Beroerende het versoeck, by Meester Pieter Bruynsz gedaen, van den Impost van de Tappers tot Scheveningen.

BY den Advocaet ende Mr. Lambrecht Jacobsz de Staten rapport gedaen zijnde van hare communicatie ende besoigne, gehouden met Mr. Pieter Bruynsz, beroerende sijn versoeck by Requeste gedaen, omme te moghen genieten den Impost van de Bieren van de Tappers tot Scheveningen van den voorleden Jare 1556.; soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat, hoewel daer wel reden is omme den voorsz Mr. Pieter Bruynsz niet te laten volgen den voorsz Impost, nochtans, omme te schuwen processen ende moeyte, ende regard nemende op syne groote klachten, ende dat in de Ordonnantie van de Verpachtinge geinsereert staen de woorden, *Dat hem soude volgen den Impost van de Wijnen ende Bieren, soo wel buyten als binnen den Hage*, dat zy te vreden waren, dat den voorsz Bruynsz by forme van gratie den voorsz Impost van de Tappers van Scheveningen sal volgen, ende dat op vier halve Jaren, sulcks als de voorsz Tappers by de Staten geaccordeert is de betalinge te doen.

Requeste, uyt de naem van Staten over

DE Staten gehoort hebbende de Resolutie van Boot, Treslong ende de andere Gecommitteerden, die geconsuleert hadden op het

 1557. Den 19. Mey.

het versoeck van den voorsz Cornelis Maertensz, gevangen; soo is by henluyden verklaert, dat sekere Requeste, gemaeckt by den voorsz Boot ende Treslong, op den naem van de Staten die van den Grooten Rade gepresenteert, ende expeditie daer op vervolght sal werden, tot conservatie van 't Octroy ofte Privilegie van de publicatie van alle Getuygenissen, ende Ampliatie daer op gevolght; ende soo verre de voorsz van den Grooten Rade geen redelijck Appoinctement, en genoegh conform 't versoeck van de Staten, en accorderen, dat alsdan gelijk versoeck, met vertoninge van 't selve refus gedaen sal werden aen de Majesteyt of aen den Hertoge, als Gouverneur, *mutatis mutandis*, welke voorsz Requeste van woorde tot woorde hier nae volght.

te geven tot Mechelen, omme te hebben publicatie van de informatie op seeckere poincten, ex Officio gedaen tegens Cornelis Maertensz.

TOonen ende geven in alle ootmoet te kennen de Staten van Uwe Majesteyts Landen in Hollandt, hoe dat tot haerluyder kennisse gekomen is, dat van wegen eenen Cornelis Maertensz, Gevangen op de Voorpoorte in den Hage in Uwe Majesteyts voorsz Landen, onlangs overgegeven is geweest sekere Requeste aen Uwe Majesteyt, ten fine omme te hebben ouverture ende publicatie van de Getuygen ende Getuygenis, gedaen voor mijn Heere S. Monyck, als Commissaris in seecker proces, voor den selven Rade hangende in appel, tusschen den voorsz Cornelis, Appellant ter eenre, ende Uwe Majesteyts Procureur Generael aldaer, Geappelleerde ter andere zyde; ende dat volgende se-

De voorschreve Requeste.

1557. Den 19. Mey.

kere Privilegie ende Octroy, midtsgaders Ampliatie daer op gevolght, by henluyden Supplianten nu onlanghs van Uwe Majesteyt geimpetreert, inhoudende dat van nu voortaen in alle saecken, oock ongedecideert wesende, in wat state dat de selve zyn, soo voor Uwe Majesteyts Raden in Hollandt, of andere Officieren in den selven Lande van Hollandt, als voor Uwe Majesteyts Grooten Rade hangende, 't zy de selve aldaer by ressorte of rau actie gekomen of gedevolveert waren, ofte devolveren souden, openinge ende publicatie van de depositien ende Getuygenissen gedaen soude werden, niet tegenstaende eenige stijl ofte usantie ter contrarie, uytgesondert alleen in saken, daer inne de openinge nae beschreven Rechten geen stadt en grijpt; op welcke Requeste (als gestelt in handen van Uwe Majesteyts

* Bl. 59.

* Procureur voorsz) by hem geappostilleert is, dat, voor soo veel als aengaet de namen van de Getuygen, hy daer inne consenteerde, ende aengaende de versochte publicatie ofte visie van de poincten, op de welcke de Getuygen gehoort zyn, verklaerde, dat alsoo 't besoigne van den overleden Commissaris geschiedt was *ex Officio*, wesende secreet, ende concernerende crim, dat 't selve niet en behoorde partye gecommuniceert te wesen, sulcks dat den selven Cornelis Maertensz, Suppliant, alleenlijck geaccordeert is by Uwer Majesteyts voorschreven Rade Copie van de namen ende toenamen; ende aengaende

1557. Den 19. Mey.

de het verder verſoeck, het ſelve hen alſnoch ontſeydt is, te weten, voor 't viſiteren van het proces ende de informatie, maer indien men naemaels in 't viſiteren van het Proces ende informatie voorſz eenighe poinĉten bevondt, den voorſz Cornelis beroerende, ende in communicatie vallende, dat 't Hof doen ſoude 't geene dat ſy redelijk bevonden, daer by immers den voorſz Cornelis, contrarie het voorſz Octroy, ende in prejuditie van dien, ontſeydt werdt het effect van dien, in 't geene daer inne nochtans het ſelve principalijck behoort te opereren ende meeſt belangh aen hanght, als in poinĉten van Officie, die den Rechter præſumeert te doen *ex Officio*, ſonder partyen eenige openinge ofte viſie te doen van de pointen of getuygeniſſen, daer op beleydt, daer ſyluyden dies geadmitteert ende hem kenniſſe daer van gedaen zijnde, mogelijck met een woordt die ſwarigheydt, den Rechter gemoveert hebbende, om te interloqueren de informatie op poinĉten van Officie, te doen ſolveren ende dilueren ſouden, ende want den voorſz Cornelis Maertenſz de informatie eerſt gegunt werd nae 't viſiteren van dien, ende in ſaken die van Uwe Majeſteyts Grooten Rade verſtaen ſouden werden *pro arbitrio* communicabel te zijn, daer nochtans de ſelve naer beſchreven rechten, midtſgaders 't voorſz Octroy, indifferentelijck voor 't viſiteren van 't proces, ende delibereren van dien behoort geopent

 te

1557. Den 19. Mey.

te werden, als geen saken secluderende, dan alleenlijck die in rechten begrepen zijn, daer onder immers de voorsz sake, hangende tusschen den voorsz Cornelis en Uwe Majesteyts Procureur Generael, in de welcke by den voorsz Uwer Majesteyts Rade de eerste informatie by den voorsz Commissaris voor de eerste reyse *ex Officio* gedaen is, niet bevonden en werdt gecomprehendeert te zijn, alsoo men na beschreven Rechten in alle saken Civil en Crimineel, 't zy men ordinarie ofte by inquisitie informatie precedent ende *ex Officio*, jae dat meer is in saken, daer men overmidts de enormiteyt van dien extraordinarie ende sommarie *de plano & absque strepitu Judicii* procedeert, als te weten, *in criminibus læsæ Majestatis Divinæ ac Humanæ* admitteert publicatien der Getuygenissen, ten versoecke van de Geinquireerden of Geaccuseerden, al is 't soo, *dat in crimine læsæ Majestatis Divinæ*, omme te schuwen alle periculen ende inconvenienten, die 'er vallen souden mogen, midts dat de macht ende potentie van den geenen, daer tegens geinquireert is, alleenlijck gedenegeert werdt de publicatie van de namen van de Getuygen, permitterende al evenwel de openinge van de Getuygenissen, desen gemerckt, want sy Supplianten, mits communicerende, met de voorsz denegatie hen selven seer souden prejudieren in het recht van haer voorsz Octroy, dat by desen ende gelijcke manieren van doen, gantschelijck sijn effect amitteren ende

ver-

1557. Den 19. Mey.

verliesen soude. Soo versoecken sy Suppli̇anten in alle ootmoet, dat Uwe Majesteyt gelieve te ordonneren den Griffier Lettin, als Adjunct den voorsz Commissaris geweest hebbende, den voorsz Cornelis te leveren Copie uyt * de informatie ende poincten, hem directelijck ofte indirectelijck concernerende, ende van 't geene daer mede den Procureur voorsz hem verstaet in desen tegens hem te willen behelpen sonder verder.

* Bl. 60.

IS by de voorsz Staten geresolveert te maecken Commissie op Jan Francois, dat hy den Impost van Enckhuysen gepacht heeft voor den Jaere 1557. sulcks als hier naer volght, welcke Commissie belast is te maecken van dato den derden Mey, als den voorsz Jan Francois de voorsz Pacht geaccordeert is.

Commissie voor Jan Francois van Bodegem, beroerende de pacht van den Impost van Enckhuysen.

OP huyden den derden Mey anno 1557. soo hebben de Edelen en ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande, verpacht Jan Francois van Bodegem, Bailliuw van Delflandt, ende Rentmeester van Zuydt-Hollandt, den Impost van de Wynen ende Bieren der Stede van Enckhuysen, sulcks als de Ordonnantie, by de voorsz Staten daer op gemaeckt, dat breeder inhoudt ende vermelt, ende dat voor de somme van duysent Car. guld. van veertigh grooten Vlaems 't stuck, ingaende prima Mey laetstleden, ende expirerende den laetsten dagh van April Anno 1558.

bey-

1557. Den 19. Mey.

beyde incluys, midts dat den voorsz Jan van Bodegem gehouden werdt te passeren een Acte voor den Geregte van den Hage, daer by hy bekennen sal, den Impost voorsz in pachte genomen te hebben voor den voorsz tydt, ende midts stellende voor de voorsz Pacht cautie suffisant, daer mede den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel, te vreden sal wesen.

IS by de voorschreve Staten den Advocaet belast, te ontwerpen seeckere Acte van bekenninge, daer by die van den Gerechte van den Hage certificeren sullen, dat Jan voor henluyden bekent heeft den voorsz Impost van Enkhuysen in pacht genomen te hebben voor den jare 1557, ende daer inne mede souden stellen die voor den Pacht Borge geworden is, sulcks als hier naer volgt.

Ontwerp van de Acte van bekenninge van den voorsz Pachte, en van de Borgtochte by den voorsz Jan Francois gepasseert.

WY N. ende N., Schepenen van den Hage, oirkonden ende certificeren, dat op huyden, datum van desen, voor ons gecompareert is Jan Francois van Bodegem, Bailliuw van Delflandt, en Rentmeester van Zuydt-Hollandt, ende bekende van de Staten van Hollandt in Pachte genomen te hebben den Impost van de Wijnen en Bieren der Stede van Enkhuysen, ingaende den eersten dagh van Mey laetstleden, ende uytgaende den laetsten dagh van April Anno 1558. naestkomende, byde incluys, sulcks als de Ordonnantie, by de voorsz Staten daer op gemaeckt,

1557. Den 19, en 22. Mey.

maeckt, dat breeder inhoudt ende vermelt, ende dat voor de somme van duysent Caroli guldens van veertigh grooten Vlaems 't stuck; ende is ten selven dage voor ons Schepenen voorsz mede gecompareert N., ende hem selven geconstitueert Borge, ende als principael voor de voorsz Pacht van duysent Caroli guld. renuntierende 't beneficie van excussie ende divisie. Actum, &c.

Geen penningen den Grave van Egmont te leveren, voor dat het erreur, bevonden in den staet van liquidatie gecorrigeert zy.

DE voorsz Staten hebben Coebel geordonneert ende belast, den Grave van Egmont geen penningen te betalen, uyt krachte van sekere liquidatie, by die van de Financie van de Koninglijcke Majesteyt ende de voorschreve Staten gemaeckt, voor ende al eer seecker erreur, bevonden in den voorsz staet, by die van de voorsz Financie ende den Ontfanger van 't gemeene Landt gecorrigeert zy.

* *Den 22. Mey 1557.*

* Bl. 61.

Overleveringe Coebel gedaen, van d'Acte, om te corrigeren het erreur in den staet van liquidatie; van den Grave van Egmont geen penningen te geven

DEn Advocaet heeft Coebel gelevert, by Coenraedt sijn Dienaer, de Acten, daer by hy gecommitteert is, omme te corrigeren seker erreur, bevonden in den staet van liquidatie, de Acte, daer by hem belast is den Grave van Egmont geen penningen te leveren, uyt krachte van den voorsz staet, voor dat voorsz erreur gecorrigeert zy, ende Commissie van de Verpachtinge, Jan Francois gedaen, van den Impost binnen de Stede van Enckhuysen voor den Jare 1557., ende van sekere Missive, geschreven uyt den naem van de Staten aen

1557. Den 22. en 24. Mey. voor het selve erreur gecorrigeert zy; van de Commissie Jan Francois van de pagt tot Enckhuysen, en van seeckere Missive aen de Vrouwe van Arenberge.

aen de Vrouwe van Arenberge, inhoudende dat die van Polsbroek, gheleghen onder hare Jurisdictie, gehouden zijn met die van Hollandt te contribueren, ende dat Coebel henluyden voor hare portie sal executeren.

Den 24. Mey 1557.

By den Advocaet ontfangen de tweede Missive van den Rade van Vrieslant, beroerende de Equipage van eenige Schepen van Oorloge.

DEn Advocaet heeft ontfangen de tweede Missive van die van Vriesland, wesende in effecte de antwoordt op den voorsz Advocaets tweede Missive aen henluyden geschreven, soo veel sy de selve alsnoch niet ontfangen en hadden, luydende als volght.

De voorschreve Missive.

Ersame, Wyse, Voorsienige Heer ende goede Vriendt. Omme te voldoen de begeerte van de gemeene Staten 's Landts van Hollandt, hebben volgende onse voorgaende schrijven, op den achtienden deser Maendt alhier voor ons beschreven de Volmachtigden van de Reeders, hen met de Negotiatie ter Zee geneerende, ende den selven by alle tamelijcke middelen gepooght te induceren tot equipage ende gemeene vergeldinge ofte onderhoudenisse van eenige Schepen van oorloge, omme met gemeender handt soo veel mogelijck ware te veyligen de Noordt-Zee, ende te versekeren de Schepen, die uyt Oostlandt met Koorn komende, ende andere Koopmanschappen te Lande van herwaerts over aenbrengende zijn, dan alsoo sy ons voor antwoort gegeven hebben, in haerluyder macht niet te zijn, het versoeck,

soeck, by ons aen hen gedaen, te mogen volbrengen, gemerckt de kleynigheydt van de Negotiatie, die in dese Landen alsnoch gepleeght wert, die niet te gelijcken en is jegens de meenighvuldigheydt van de Reeders aldaer, en hebben wy, als goede Naebuyren 's Landts van Hollandt; Uwer E. ons wedervaren niet konnen verbergen, ten eynde door dien het gemeene oirbaer ende profijt niet gepostergeert nochte verlet soude werden. Eersame, Wijse, Voorsienige Heer ende goede Vriendt, onse Heere Godt zy met U. Geschreven tot Leeuwarden den een en twintighsten Mey vijfthien hondert seven en vijftigh.

1557. Den 24, en 27. Mey.

Onder stondt geschreven,

De Luyden van den Rade des Koninghs, &c. geordonneert in Vrieslandt.

Onderteyckent,

J. Dunecree.

Den 27. *Mey* 1557.

DEn Heere van Assendelf heeft den Advocaet gelevert sekere Acte van indemniteyt, de Staten by de Koninghlijcke Majesteyt geaccordeert op hare Obligatien, inhoudende twee hondert en thien duysent guldens, sonder nochtans hem mede te geven de decharges daer

Overleveringe, by Assendelf gedaen van d'Acte van indemniteit in dato den

1557. Den 27, en 28. Mey. twee en twintighsten December 1556 sonder de overleveringe van de Dechargen.

daer op dienende, seggende, dat Coebel die van geenen doen en hadde, dan in 't doen van syne Rekeninge van den consente, daer op de voorsz Obligatien gepasseert zijn.

* *Den* 28. *Mey* 1557.

* Bl. 62.

Coebel Copie gelevert van de voorsz Acte van indemniteit.

IS Coebel by den Advocaet gelevert Copie authenticq van de voorsz Acte van indemniteyt.

Dagh.

1557. Den 23. Junii.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den 23. Junii 1557.

P R Æ S E N T E N.

De Steden hen generende met de Visscherye ende Haringvaert, als
Huych de Groot, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob van Eynden*,
van Delf.
Jan Jansz Roos, Burgermeester,
Pieter Hendricksz van Veen,
ende
Mr. *Roelandt*,
van Rotterdam.
Tieleman Oom, Burgermeester,
Jan Gerritsz,
ende
Jan Goossensz,
van Schiedam.
Pieter Paulusz, Burgermeester,
ende
Dammas Adriaensz,
vanden Briel.
Lucas Dircksz,
van Enckhuysen.
Cornelis Dirckfz,
ende
Harck Willemsz,
van Grootebroeck.
Cornelis Adriaensz,
ende
Dignum Heymansz,
van Bommenede.
Jan Thaemsz,
ende
Willem Jansz,
van Wormer ende Jisp.

Omme te resolveren eenige bequame middelen, dienende tot defensie van de voorsz Visscherye ende Haringhvaert.

Eenige Middelen te beramen tot defensie van de Visscherye en Haringhvaert.

DE voorsz Gedeputeerden door voorgaende de beschrijvinge van den Hove van Hollandt ten fine voorsz hebben nae voorgaende communicatie den selven Hove voor antwoordt doen seggen, dat aenschouw nemende op

1557. Den 23. Junii.

op 't groot verlies, schade ende interest, die de gemeene Reeders ende Stuyrluyden in de voorlede jaren gehadt hebben, soo overmidts de sobere vanghst als neminge van diverse hare Schepen, geschiedt by de Francoisen, Vyanden van de Koninghlijcke Majesteyt, onsen genadigen Heere, midtsgaders oock op de groote dierte van de Greynen ende alle andere Victuaillen, van nooden wesende tot onderhout van de Stuyrluyden ende Bootsgesellen, hen met de Buysen ende Schepen in Zee gevende, omme Haringh ende Visch te vangen, henluyden niet mogelijk en is tot haren kosten ende laste eenige Schepen van Oorloge toe te rusten, dienende tot defensie als vooren, ende beschermenisse van de voorsz Haringvaert ende Visscherye, ende dat evenwel de voorsz Haringhvaert ende Visscherye sonderlinge behoort gevordert te werden, als wesende voor een groote partye 't welvaren van alle de Landen van de Majesteyt van herwaerts over, daer by meenig duysent Menschen gealimenteert ende onderhouden werden ende dat hier en boven syne Majesteyts Leger daer by oock merckelijck gespijst ende onderhouden sal werden, ende voorts syne Majesteyt doort 't transport ende passeren van den selven Haringh ende Visch voor syne Majesteyts Thollen groot profijt sal consequeren, dat men daeromme van de selve van den Rade versoecken soude, dat sy de Staten souden doen beschrijven tot sekeren bequamen dage, ten eynde by henluyden, tot onderhoudenisse van seker tamelijck getal van Schepen van Oorloge, dienende tot defensie als vooren, geaccordeert soude werden

de

1557. Den 23. Junii.

de somme van vijf ofte ses duysent guldens, ende dat voorts by de voorsz Staten aen de Majesteyt vervolgh gedaen soude werden, * omme tot defensie als vooren van syne Majesteyt te gekrijgen gelijcke hulp of assistentie van vijf ofte ses duysent guldens, ende dat voorts aen mijn Heere den Marquis vander Veere, Stadthouder Generael van Hollandt, souden versoeken, dat syne Mo. Ho. gelieven wilde te schrijven aen die van Vlaenderen en Zeelandt, omme van henluyden te weten, wat assistentie ende hulp sy te vreden souden wesen te doen tot defensie van de voorsz Haringhvaert, soo die van Hollandt geensints doenlijck en soude wesen eenige toerustinge te doen, sonder te hebben de voorsz assistentie van henluyden, ende dat de voorsz hare antwoordt jegens de voorsz Daghvaert overgesonden mochte werden, omme by de voorsz Staten alsdan op 't geene wes voorsz is pertinentelijck geresolveert te werden, welcke antwoordt by den Advocaet den voorsz Hove gedaen zijnde, hebben in 't voorsz versoeck geaccordeert, ende de Staten beschreven alhier in den Hage in de Herberge te wesen den derden dagh van de toekomende Maendt van Julius, ende versocht de voorsz antwoordt by geschrifte te hebben, omme dien achtervolgende te dresseren de Missiven, te schrijven soo aen mijnen Heer den Marquis vander Veere, als aen de Staten, welcke antwoordt oock henluyden sulcks ten selven dage gelevert is geweest.

* Bl. 63.

Dagh genomen, in den Hage in de Herberge te wesen.

Dagh-

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 4. ende 5. Julii 1557.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Assendelf*, ende *Jacob vander Duyn*, Uyt de naem van d'Edelen,
Pieter Jacobsz Muys, ende Mr. *Cornelis van Hogelande*, van Dordrecht.
Lambrecht Jacobsz, van Haerlem.
Huych de Groot, ende Mr. *Jacob van Eynde*, van Delf.
Jacob de Milde, van Leyden.
Pieter Cantert, Burgermeester, van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Burgermeester, ende *Jan Hey*, vander Goude.
Omme te resolveren bequame Middelen, dienende tot desensie van de Visscheryen ende Haringvaert.

Die van de Haringhvaert ende Visscherye versoecken assistentie van vier, vijf of ses duysent guldens, tot defensie van de selve Visscherye.

TEn voorsz vierden Julii, naer dat by den Advocaet de Staten voorgehouden was het versoeck, by de Gedeputeerden van de Staten, hen generende met de Visscherye ende Haringhvaert, gedaen op den drie en twintighsten van de voorlede Maendt van Junius, te weten, dat sy van de voorsz Staten begeerden tot assistentie van de Haringhvaert ende Visscherye vijf ofte ses duysent guldens, ende dat sy met henluyden souden helpen vervolgen aen de Majesteyt, omme van de Majesteyt gelijcke assistentie te gekrijgen; soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat sy wel verstonden, dat

1557. Den 4, en 5. Julii.

dat de Haringhvaert seer nootelijck ende profijtelijck was voor alle dese Landen, ende dat meenig Mensch daer by onderhouden ende gealimenteert wierde, ende daeromme de selve soo gaerne gevordert sagen, als de voorsz Gedeputeerden souden mogen begeeren, dan gemerckt de groote lasten, daer 't Landt van Hollandt uyt saecke van de voorgaende beeden inne was, ende dat sy noch tot defensie van de Noordt-Zee en convoy van de Greynen uyt Oostlandt, boven al notelijck wesende tot alimentatie van de Ondersaten van dese Landen, hadden moeten contribueren negentien duysent guldens, ende dat overmidts de groote dierte van de Granen * ende alle andere Victuaillen, syluyden elcks in den haren genoegh te doen hadden omme hare schamele Gemeente te onderhouden, henluyden alsnu niet doenlijck en was eenige assistentie tot de voorsz Visscherye ende Haringvaert te doen, dan waren wel te vreden eenige te committeren, omme met sekere Gedeputeerden van de Visscherye aen de Majesteyt te vervolgen vier, vijf of ses duysent guldens, tot assistentie als vooren, ende souden wel begeert hebben van die van Amsterdam twee ofte drie Schepen van Oorloge, wesende in de Noort-Zee, tot defensie van de Haringhvaert, indien sy de selve hadden mogen ontbeeren, welcke Resolutie van wegen de Staten de voorsz Gedeputeerden van de Visscherye aengedient zijnde, hebben verklaert, dat overmidts de groote schade, by hen geleden in de voorgaende jaren, soo overmits de sobere vanghst als neminge van diverse hare Schepen ende Buysen, by de Vy-

* Bl. 64.

1557. Den 4. en 5. Julii.

anderr gedaen, ende dat overmidts de groote dierte van de Granen ende alle andere Waren, de toerustinge van de Buysen wel een derde part meer soude kosten, dan de selve in 't voorleden jaer gedaen hadde, ende dat door dien wel een vierde-part min Buysen, dan in het voorleden jaer toegerust souden werden, syluyden met de assistentie, die aen de Majesteyt vervolght soude werden, niet en waren beholpen, maer geschapen waren grootelijcks ten agteren te reeden, danckten evenwel de Staten van hare presentatie, verklarende geen last te hebben de selve in sulcker voegen te accepteren, ende is mitsdien de Daghvaert daer mede gescheyden.

Commissie op Rennoy en Numan, omme te verstaen tot correctie vande fauten, gebesigt in het aenbrengen van den Thienden penningh.

TEn voorsz dage by den Advocaet de Staten aengegeven zijnde, dat by hem van den Rade van Hollandt versocht zijnde, in de plaetse van wylen Adriaen Stalpart te willen committeren Gerrit van Rennoy, ende in sijn absentie Adriaen Numan, Rekenmeesters, omme te verstaen tot de correctie van de fauten, gevallen in 't aenbrengen van den Tienden penningh, soo hadden syluyden 't selve hen geweygert, ende gecommitteert Mr. Cornelis de Jonge, ende in sijn absentie Reyer vander Does, niet teghenstaende dat den voorsz Rennoy ende Numan, by den Hertogh van Savoyen gecommitteert waren, omme met den Heere van Assendelf ende de Gedeputeerden van de Staten te hooren 's gemeene Landts Rekeningen, ende dat hy Advocaet de voorsz Acte niet en hadde willen accepteren; soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat by den voorsz

1557. Den 4, en 5. Julii.

voorsz Advocaet uyt den naem van de Staten acte gemaeckt sal werden op Rennoy, ende in sijn absentie op Numan, in conformité van d'Acte, die by den voorsz Rade te voren op Stalpart gepasseert was, en hier na volgt.

De voorschreve Missive.

Op huyden hebben de Staten van Hollandt geordonneert ende gecommitteert, ordonneren ende committeren midts desen Gerhardt van Rennoy, eerste Meester van de Rekeningen in Hollandt, ende in syne absentie Adriaen Numan, oock Rekenmeester van Hollandt, omme te ontfangen de klachten, die eenige Gedeputeerden van Dorpen sullen willen doen, van te hoogh aengebracht te hebben den Tienden penningh, sonder declaratie van Goederen, toekomende Heyligeesten, Geestelijcke Personen ende andere Leprosen, daer op de voorsz Gecommitteerden genomen assistentie van Mr. Arent Coebel, Ontfanger Generael van 't gemeene Landt, sal mogen sien ende visiteren de gesloten Rekeninge, by den selven Coebel daer af gedaen, ende oock de quohieren by elcks aengebracht; ende indien hy bevint de voorsz detractie niet gedaen te zijn, sal daer af maken Notule, om tot ontlastinge van den voorsz Ontfanger ende andere, des noodt zijnde, daer op gedisponeert te werden nae behooren, ende sal den voorschreven Ontfanger soo lange, ende tot anders by de Staten sal wesen geordonneert, supersederen jegens de selve Gedeputeerden van de Dorpen by gyselinge te procederen.

 * By

1557. Den 4, en 5. Julii. * Bl. 65.

Van de Missive, geschreven aen Mr. Willem Schoock, beroerende de lossinge van de Acten in de Griffie.

* BY den Advocaet vertoont zijnde de Missive van Mr. Willem Schook, geschreven aen den Heere van Assendelf beroerende, dat geen oirbaer soude wesen te vervolgen aen de Majesteyt, ofte aen die van syne Majesteyts Financie, verklaringe, ofte onder 't woordt van geen Acten gehouden te wesen te lossen, in 't Octroy, by de Staten verkregen, begrepen, mede gecomprehendeert zijn Sententien, midts dat die van de Finantie lichtelijck de selve Sententie souden willen eximeren; Soo hebben de voorsz Staten geresolveert te schrijven aen den voorsz Schoock, sulcks als hier nae volght.

De voorschreve Missive.

EErsame, Wyse, seer Voorsienige, Discrete Heer. Ick gebiede my uyt goeder harten t'Uwaerts, ende hebbe op huyden het inhouden van Uwe Missive, van dato den drie en twintighsten vande voorlede Maendt van Junius, gecommuniceert de Staten van Hollant, alhier vergadert geweest hebbende, de welcke my belast hebben Uwer E. voor antwoordt te schrijven, dat alsoo henluyden by de Koninghlijcke Majesteyt geaccordeert is, dat voortaen niemandt gehouden en sal wesen te lossen eenige Acten, dan de geene die hy begeert ende van doen heeft, sy verstaen, dat onder 't woordt van Acten alle Sententien, soo wel provisioneel als diffinitief, als wesende Hooftacten, daer alle andere Acten hen toe dirigeren, naer Rechten gecomprehendeert zijn, ende dat sulcks oock in

de

Den 4. en 5. Julii.

de Cancelerye van Brabandt ende in den Grooten Rade van Mechelen, daer men van gelijcken niet gehouden en is te lossen eenige Acten, dan die men behoeft, sulcks geuseert werdt, dat men geen Sententien en loste, dan die men begeert; versoeckende daeromme dat gy uyt den name van de Staten aen de Majesteyt, ofte aen die van syne Majesteyts Financie, vervolgh sult doen, dat de Acte, die sy van 't geene wes voorsz is van de Majesteyt geobtineert hebben, in 't geene wes voorsz is niet gerestringeert noch gelimiteert en werde, ende dat voorts den toekomenden Griffier in allen gevalle belast sal werden; alle Sententien, soo wel provisioneel als diffinitief, in 't lange ende met insertie van de Middelen te registreren, ende alsoo de Staten verstaen, dat in de Cancelerye van Brabandt sekere Ordonnantie gemaeckt is op 't stuck van de Justitie, soo begeeren sy, indien 't selve sulcks is, dat gy daer van wilt decouvreren Copie ende dat met den eersten oversenden ofte mede brengen. Eersame, Wyse, &c.

Rapport van Milde, beroerende de versochte publicatie van de enqueste ex Officio gedaen in den Pro-

HEeft Mr. Jacob de Milde, die gecommitteert was geweest, omme aen die van den Grooten Rade te vervolgen publicatie van de enqueste, *ex Officio* gedaen in de saecke van Cornelis Maertensz de Swart; gevangen op de Voorpoorte in den Hage, op ende tegens den Procureur Generael aldaer rapport gedaen van sijn wedervaren, te weten dat hy,

1557. Den 4. en 5. Julii. cesse van Cornelis Maertensz de Swarte tegens den Procureur Generael van den Grooten Rade.

hy, gesprooken hebbende den Præsident ende eenige andere van den Rade, ende dat hy de selve divers gevonden hadde, te weten, eenige genegen, omme de voorsz. publicatie te weygeren, ende de andere omme de selve te accorderen, als wesende het versoeck van de Staten in rechten gefundeert; dat evenwel eyndelijck voor Appoinctement op de Requeste gestelt was, dat de selve gelevert soude werden in handen van den Procureur Generael, omme daer op te seggen 't geene hem goedtduncken soude, ende dat hy Milde vervolght hebbende aen den selven Procureur, omme antwoordt van hem te hebben, tot ses ofte seven reysen toe, daer toe niet en hadde konnen geraken, ende midtsdien 't vervolgh van dien gecommitteert hadde Mr. Albrecht Bouwensz, Procureur van de Staten in den Grooten Rade; Soo is by de voorsz Staten geresolveert, dat met 't vervolgh van dese saecke vertoeft sal werden, tot gehoort wesende de antwoordt * van den Procureur Generael, op haerluyder Requeste gedisponeert sal wesen.

* Bl. 66.

Van de augmentatie van den Raedt, ende te besoigneren met twee Kameren, &c.

IS geresolveert, dat by den Advocaet op de naeste Vergaderinge vermaen gedaen sal werden, omme te hebben augmentatie van den Rade; en dat 'er met twee Kameren mochte gebesoigneert werden, ende voorts de Commissarissen geordonneert, die alleen buyten de Vacantie, omme enqueste te doen, uyt souden reysen.

By

1557, Den 4, en 5. Julii.

Van de subdelegatie en Commissie van den Pastoor van de oude Kercke tot Delf, als Inquisiteur vande Ketterye, ende wat provisie daer tegens versocht sal werden.

BY den Advocaet de Staten aengegeven zijnde van de subdelegatie ende Commissie, gepasseert op den Pastoor van de oude Kerck tot Delf, als Inquisiteur van de Ketterye, de selve uyt krachte van syne Commissie van de Majesteyt, spreeckende soo wel op die van den Rade, als andere Officieren van Hollandt, in meeninge was, ende sulcks gepooght hadde den Officier aldaer te bedwingen, hem assistentie te doen, omme te apprehenderen die geene, die hy hem soude nomineren ende designeren, sonder te vertoonen van eenige voorgaende informatie, ende sonder dat oock syne Commissie soo verre vermelt, ende versocht wesende omme te hebben Copie van de Instructie, daer van de selve syne Commissie oock mentioneert, de selve oock hadde geweygert, ende dat de selve manieren van procederen waren seer prejudiciabel voor de Ondersaten van dese Landen, ende van seer quade consequentie; Soo hebben de voorsz Staten geresolveert; van haren 't wegen aen den Rade van Hollandt Requeste over te geven, ten fine dat den voorsz Inquisiteur by henluyden ontboden werde, dat hy in 't doen syner inquisitie hem regulere na den teneur van syne Commissie, ende voorts procedere naer forme van beschreven Rechten, ende de voorsz Staten levere Copie van de Instructie, daer af de selve syne Commissie vermelt.

Coebel t'huys gekomen zijnde, te beschrij-

BY den Advocaet de Staten verhaelt ende gelesen wesende het inhouden van sekere Missive van den Ontfanger Coebel, aen henluyden geschreven, hebben geresolveert, dat den

Den 4. en 5. Julii. ven de Gedeputeerden tot hooringe van syne Rekeninge, ende voorts de Gedeputeerden, om te verstaen tot volmaekinge van de Acte, beroerende de executie van de seven grooten, &c.

den selven Ontfanger, t'huys gekomen wesende, den Heere van Assendelf den Advocaet by hem ontbieden sal omme te doen beschrijven de Gedeputeerden van de Staten, ten fine dat tot hooringe van Coebels Rekeninge geprocedeert mach werden.

IS den Advocaet belast, ten selven tyde mede te doen beschrijven die gecommitteert zyn omme te procederen tot opmakinge van de Acte ende anders, beroerende de executie van de seven grooten op de Marge.

Den 5. Julii 1557.

Dit refereert hem tot de voorgaende Appostille.

Requeste van die van Breda, omme in Erfpagte te hebben de Thollen van Hollandt.

BY den Advocaet de Staten verhaelt zynde 't inhouden van sekere Requeste, by die van Breda de Koninghlijcke Majesteyt gepresenteert, daer op versocht is geweest advis van die van de Rekenkamer in Hollandt, die de selve Requeste in handen van den Advocaet gelevert hadden, omme die de Staten te communiceren; soo hebben sy geresolveert, daer op voor antwoort te seggen, ende oock by Geschrifte over te leveren, sulcks als hier naer is volgende.

Antwoordt van de Staten op hare voorschreve Requeste.

DE Staten van Hollandt, gevisiteert hebbende de Requeste, by de Burgermeesters, Schepenen, Raedt ende Inwoonders der Stede van Breda, gepresenteert de Koninghlijcke Majesteyt, daer by sy onder anderen versoecken in een Erfpacht te hebben de Thollen van Hollandt ende Zeelandt, omme alsulcken rede-

1557. Den 5. Julii.

delijcken Jaerlijckschen Pacht, als sy met die van syne Majesteyts Financie souden mogen overkomen, laten hen duncken, sprekende onder alle behoorlijke * reverentie, dat de voorsz van Breda het selve haer versoeck behoort ontseydt ende geweygert te werden, als wesende directelijck contrarie ende in prejudicie van sekere Privilegie, in den jare 1452. de voorsz Staten verleent ende geaccordeert by wijlen ho: me. Hertog Philips van Bourgondien, by de welcke den Lande van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt expresselijck gegunt ende beloofft is geweest, dat van toen voortaen geen Steden ofte Personen buyten de voorschreve Landen en soude verleent ofte gegeven werden eenigerhande vryheydt ofte verminderinge van Tollen, die binnen de voorsz Landen van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt geheven werden, blijckende by de Copie van 't voorsz Privilegie, hier aen gehecht, te min behoort de voorsz van Breda het voorsz haer versoeck geaccordeert te werden, alsoo 't selve synen voortgangh hebbende ende effect sorterende, de voorsz van Breda by successie van tydt, ende genietende de voorsz exemptie, tot henluyden trecken souden een groote partye van alle Koopmanschappen, niet alleen die binnen de Landen van herwaerts over gehandelt, maer oock die van Oosten ende Westen in dese Landen gebracht werden, waer door de voorsz Landen van Hollandt,

* Bl. 67.

 Zee-

1557. Den 5. Julii.

Zeelandt ende Vrieslandt in hare Negotiatie ende Koopmanschappen, daer de selve Landen principalijck op gefundeert zijn, groot verlies, schade ende interest souden hebben, ende by de selve middelen ende redenen laten hen de voorsz Staten insgelijcks duncken dat men de voorsz van Breda niet en behoort te laten volgen de Pacht, die sy ter cause van de voorsz Tollen met de Keyserlijcke Majesteyt in den Jare 1553. voor den tydt van tien jaren gemaeckt hebben, daer van haerluyder Requeste oock mentioneert, ende dat uyt dien, dat sy de voorsz Pacht van de Keyserlijcke Majesteyt verkregen hebben, de voorsz Staten ongehoort, ende sonder dat sy daer van kennisse gehadt hebben; versoecken daeromme de voorsz Staten, dat Uw Mogende Heeren van de Rekenkamer in 't adviseren van de voorsz Requeste van die van Breda op 't geene wes voorsz is gelieven sonderling reguard te nemen, ende het selve Uw advis sulcks te dresseren, dat de voorsz van Breda haer voorsz versoeck by de Koninghlijcke Majesteyt geweygert werde, ende dat voorts syne Majesteyt henluyden niet langer en laet volgen de voorsz Pacht van de Tollen van Hollant, met de Keyserlijcke Majesteyt gemaeckt voor den tydt van thien Jaren; ende want de voorsz Staten by 't narré ende confessie van die van Breda in hare voorsz Requeste, bevinden, dat syluyden, overmidts den Brandt, den tydt van twintig Jaren exemp-

1557, Den 5. Julii.

emptie ende vrijheydt van Tollen in Hollandt gehadt hebben, sonder dat de voorsz Staten van de voorsz exemptie oyt gehoort hebben; soo begeeren de voorsz Staten, dat U mijne Heeren gelieven in toekomende tyden, in 't verpachten van de Tollen van Hollandt, den Tollenaer ofte Pachters onder haer Eedt te belasten, dat sy voortaen geene Steden ofte Personen, geseten buyten de Landen van Hollandt, eenige exemptie van Tollen toeen laten, sonder de voorsz Staten daer af eerst te adverteren, ende dat tot conservatie van 't voorsz Privilegie, en ten eynde 't selve daer door niet geinfringeert en werde.

Requeste van de Duytsche Hanze, om te hebben confirmatie ende ampliatie van sekere privilegien.

BY den Advocaet de Staten verhaelt zijnde het inhouden van seeckere Requeste, by de Duytsche Hanze de Koninghlijke Majesteyt gepresenteert, daer op geschreven was om advis aen die van den Rade ende Reken-kamer in Hollandt, die oock de selve Requeste den Advocaet gelevert hadden, omme de Staten te communiceren; soo hebben sy geresolveert, daer op voor * antwoordt te seggen, ende oock by geschrifte over te leveren, sulcks als hier naer volgt.

* Bl. 68.

Antwoordt van de Staten op de selve Requeste.

DE Staten van Hollandt gesien hebbende de Requeste van die van de Duytsche Hanze, ende andere Stucken daer by gevoegt, by welcke Requeste sy versoecken van de Koninglijcke Majesteyt confirmatie van sekere drie Privilegien,

als

1557. Den 5. Julii.

als van seker Privilegie van wylen Hertogh Jan van Brabant van den Jare dertien hondert vijftien, van seker Privilegie van wylen Hertogh Anthonis van Brabandt van den Jare veertien hondert negentien, ende van seecker Privilegie van wijlen hooghloffelijcker memorie Hertogh Philips van Bourgondien van den Jare veertien hondert vier en vijftigh, midtsgaders ampiatie van de voorsz twee Privilegien van de voorsz Hertogen van Brabandt, over alle de Landen van herwaerts over, seggen de voorsz Staten, dat alsoo de Koninghlijcke Majesteyt, confirmerende eenige Privilegien, niet nieuws en geeft ofte concedeert, syluyden wel lijden mogen, dat de voorsz van de Hanze de confirmatie van de voorsz drie Privilegien volge, maer sustineren, sprekende onder alle behoorlijcke reverentie, dat hen de voorsz versochte ampliatie niet en behoort geadmitteert te werden, uyt dien dat sy uyt krachte van dien merckelijk min Tollen in den Lande van Hollandt gehouden souden zijn te betalen, dan sy tot noch toe altoos gedaen hebben, 't welck directelijck soude wesen contrarie seker Privilegie, by wijlen hooghloffelijcker memorie Hertogh Philips van Bourgondien in den Jare veertien hondert twee en vijftigh de voorsz Staten geaccordeert, by de welcke den Lande van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt expresselijck gegunt en belooft is, dat van doen voortaen geen Steden ofte Personen

van

Den 5. Julii.

van buyten den voorsz Lande en soude verleent ofte gegeven werden eenigerhande vryheydt ofte vermindering van Thollen, die binnen den Lande van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt geheven werden, blijckende by de Copie van 't voorsz Privilegie, hier by gevoeght; ende souden daer en boven de voorsz van de Duytsche Hansen door admissie van de voorsz Ampliatie by langheydt van tyden een groot deel van de Koopmanschappen, soo wel van de Landen van herwaerts over, als van de geene die van Oosten ende Westen in dese Landen gebragt werden, naer hen trecken, tot excessive schade ende groot verlies van de Landen van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt, die gantschelijck op de Negotiatie ende Koopmanschap gefundeert zijn; versoecken daeromme de voorsz Staten, dat U Mogende Heeren van den Rade ende Rekenkamer, reguard nemende op 't geene wes voorsz is, ende tot conservatie van 't voorsz Privilegie van die van Hollandt, gelieven sulcks te adviseren, dat de voorsz van de Duytsche Hanzen by de Koninghlijcke Majesteyt hare versochte Ampliatie ontseydt mach werden.

Requeste van de Burgermeesters ende Tresoriers van Rotterdam.

IS geresolveert op de Requeste van de Burgermeesters ende Tresoriers van Rotterdam, daer by sy versoecken, van seker Landt, gelegen buyten de Oost-Poort der selver Stede, te mogen volstaen, betalende alle Margentalen nae de grootte van dien, volgende de metin-

Den 5. Julii.

tinge daer van gedaen, &c. voor Appoinctement te stellen. Zy dese Requeste gestelt in handen van den Ontfanger Coebel, om op de naeste Vergaderinge de Staten van 't inhouden van dien te adverteren.

Requeste van die van Asperen.

IS geresolveert op de Requeste van die van Asperen, daer by sy versoecken, de penningen, daer voor sy gegijselt zijn, te mogen betalen op twee termijnen, &c. te stellen *Nihil.*

* Bl. 69. Requeste van den Pachter van den Impost tot Medenblick, dat by Assendelf geconsenteert is in 't Appoinctement, geresolveert by de ses groote Steden op de selve Requeste te stellen.

* DEn Heere van Assendelf heeft uyt den naem van de Edelen geaccordeert, dat op de Requeste van den Pachter van den Impost tot Medenblick gestelt zy 't Appoinctement, by de ses groote Steden geresolveert daer op te stellen op den vierden Mey laetstleden, die 't selve Appoinctement gedifferert hadde te stellen op 't believen van de Edelen.

Requeste van Paulus van Honne, Pagter van den Impost van den Hage.

GEsien wesende by de Staten de Requeste van Paulus van den Honne, Pachter van den Impost binnen den Hage, begerende sekere provisie tegens de Biervoerders van den Hage, die Bier inne brengen eer den Impost van 't Landt betaeldt is, soo hebben de Staten ontboden gehadt den Schout en eenige van den Gerechte van den Hage, ende de selve voorgehouden, dat sy den Suppliant behoorden assistentie te doen, ten eynde by de voorsz Biervoerders geen Bier inne gedaen en werde, voor ende al eer hem blijcke, den Impost van 't Landt betaeldt te zijn, 't welck sy verklaert hebben te vreden te wesen sulcks

te

1557.
Den 5.
Julii.

te volkomen, maer dat den voorsz Pachter, omme 't selve te mogen effectueren, hem behoort te vinden in 't Sit-Huysken by de Pachters van den Accijns ende Impost van den Hage, om aldaer voor 't opdoen van de Bieren den Impost van 't Landt te mogen ontfangen.

Te doen collationeren de Copien van de Privilegien van het gemeene Landt, rustende onder die van Delf, en deselve alsdan te registreren.

IS geresolveert, dat den Advocaet hem vinden sal tot sekeren dage tot Delf omme de Copien van de Privilegien van 't gemeene Landt, aldaer rustende, die gereedt gemaeckt zyn, te collationeren tegens de Originelen, ende de selve alsdan te registreren; ende hebben voorts alle de ses groote Steden versogt Copie autenticq van 't Privilegie van Hertogh Philips van Bourgondien, inhoudende, dat niemandt buyten den Lande van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt eenige vryheydt van Tollen, ofte verminderinge van dien, geaccordeert sal werden, &c., wesende 't selve Privilegie van dato den elfden Junii 1452.

Ordonnantie voor Mr. Jacob van Eynden.

IS gepasseert Ordonnantie voor Mr. Jacob van Eynden van veertien dagen, ende noch twee en dertigh stuyvers van verleydt geldt, ende van sekere Bodeloonen, uyt sake van sekere sollicitatien ende vervolgh, by hem gedaen in 't begin van April laetstleden.

Ordonnantie voor Jacob de Milde.

IS gepasseert Ordonnantie voor Mr. Jacob de Milde van ses dagen, uyt sake van seker vervolgh, by hem in het eynde van Mey laetstleden gedaen aen die van den Grooten Rade, om te

te hebben publicati van sekere enqueste, by henluyden *ex Officio* gedaen.

*Bl. 70. * Daghvaert, gehouden in den Hage op den 23. Julii 1557.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Assendelf*,
ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van d'Edelen,
Pieter Jacobsz Muys,
ende
Mr. *Willem Schoock*,
van Dordrecht
Dirck Jacobsz de Vries,
Burgermeester,
ende
Lambrecht Jacobsz,
van Haerlem.
Huych de Groot,
ende
Mr. *Adriaen van Leyden*,
van Delf.
Jacob de Milde,
van Leyden.
Pieter Cantart, Burgermeester,
van Amsterdam.
Simon Gerritsz, Burgermeester,
ende
Mr. *Jan Jacobsz*,
vander Goude.

Omme te resolveren een bequaem Middel ofte somme van penningen tot defensie ende convoy van de Visscherye ende Haringvaert.

Eenigh bequaem Middel ofte somme van penningen te ramen, tot defensie en Convoy

TEn voorsz dage by den Heere van Assendelf de Staten voorgehouden zynde, hoe dat den Marquis vander Veere, Stadhouder van Hollandt, soo veel by de Majesteyt ofte den Hertog van Savoyen gedaen hadde, dat syne Majesteyt te vreden was, mits by de Steden, hen geneerende met de Visscherye, de ge-

1557. Den 23. Julii.

gemeene Reeders ofte de Staten opbrengende ende verschietende thien duysent guld. tot defensie van de voorsz Visscherye, syne Majesteyt te vreden was, dat deselve weder genomen ende gerestitueert souden werden uyt de eerste Beede, die by de Staten van Hollandt syne Majesteyt geaccordeert soude werden, ende dat de voorsz van de Visscherye ende Haringhvaert den Hove van Hollandt verklaert hadden, dat henluyden niet mogelijck en was eenige penningen op te brengen, overmidts de groote schaden, by henluyden in de voorgaende Jaren geleden, ende de dierte van alle Waren ende Victuaillen, nootelijck wesende tot toerustinge van de Buysen, te min, want sy niet en wisten wanneer eenige Beede by de Staten geaccordeert, ende henluyden 't voorsz Rembourſement gedaen soude werden, ende versocht zijnde aen de voorsz Staten, of sy de voorsz thien duysent guldens by verkoopinge van Renten ofte andersints souden willen ende mogen opbrengen tot vorderinge van de voorsz. Haringhvaert; Soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat, considererende de groote lasten, daer 't Landt van Hollandt, uyt saecke van de voorgaende Beeden, inne gekomen is, ende dat sy oock tot Convoy ende defensie van de Schepen komende met Koorn van Oosten, hadden geaccordeert negenthien duysent Caroli guldens, ende oock dat omme de consequentjes wille, van eenige penningen te verschieten op toekomende accorden ende consenten, henluyden alsnu niet doenlijck en was de voosz thien duysent guldens by verkopinge van Renten of andersints

van de Visscherye en de Haringvaert.

Den 23. Julii.

sints te furneren, dan waren te vreden, dat soo verre de Steden ende Reeders, hen generende met de Haringhvaert, in den haren in het generael ofte in 't particulier de voorsz somme van thien duysent guldens, ofte soo veel min, als sy bevinden souden tot versekertheydt van de Haringhvaert van noden te wesen, te vreden waren by verkopinge van Renten ofte andersints op te brengen ende te furneren, dat hen de selve somme by de selve Staten weder gerestitueert ende gerembourseert soude werden uyt den eersten termijn, die vallen ende verschijnen sal op de eerste

* Bl. 71. Beede, die by henluyden de * Koninghlijcke Majesteyt geaccordeert sal werden, midts eerst ende alvorens hebbende Acte van syne Majesteyt, dat de selve te vreden is, dat 't selve rembourfement by de voorsz Staten de voorsz Reeders uyt de eerste Beede gedaen werdt.

Rapport van Meester Willem Schoock, wegens sijn vervolgh ten Hove.

BY Mr. Willem Schoock rapport gedaen zijnde van 't vervolgh, by hem van wegen de Staten te Hove gedaen, als eerst, dat hy op 't vervolgh om te hebben tot kosten van de Majesteyt noch drie ofte vier Schepen van Oorloge tot de geene die in de Noord-Zee tegenwoordelijck zijn, *nihil* verkregen hadde; Ten anderen, dat hy, verkregen hebbende, dat niemandt gehouden soude wesen eenighe Acten te lossen, dan die hy begeert ende van doen hadde, volgende de Acte, daer van die van de Financie geëxpedieert, ende voorts versocht hebbende, dat onder 't woordt Acten alleen Sententien, soo wel definitief als interlocutoir, als wesende hooft-Acten, mede be-

hoor-

1557. Den 23. Julii.

hoorden gecomprehendeert te wesen, 't selve hem geweygert was geweest; Ten derden, dat nae veele diverse dagen die van Antwerpen in de sake van 't Waertschap van de Visch, geprefigeert omme te compareren voor den Commissaris Bruxelles, daer van sy geen gehouden en hadden dan eene, ten welcken soo oock niet gereedt en waren omme yet eyndelijck in de saecke te doen, de Staten ende henluyden eyndelijck dagh peremtoir geprefigeert was op den derden Augusti toekomende; Ten vierden, dat hy van die van Brabant gerecouvreert hadde de Ordonnantie op 't stuck van de Justitie; Soo hebben de voorschreve Staten gecommitteert den Advocaet ende die van Dordrecht, omme den voorsz. Dagh, beroerende 't Waertschap van de Visch, waer te nemen; ende aengaende de andere twee poincten, beroerende de lossinge van de Sententien, ende omme te volgen gelijcke Ordonnantie, hebben rapport genomen tot Woonsdagh naestkomende.

Rapport op de augmentatie van den Raede van Hollandt. &c.

HEbben van gelijcken rapport genomen, omme ten selven dage te resolveren, of men sal vervolgen augmentatie van den Raede van Hollandt, dat men met twee Kameren aldaer sal besoigneren, en dat 'er drie Commissarissen geordonneert souden werden, die buyten de Vacantien alle enquesten alleen souden doen.

Rapport op de afdoeninge van de pro-

HEbben oock rapport genomen, omme te resolveren, of men vervolgen sal af te hebben prorogatie van de Jurisdictie van den Ho-

rogatie van de Jurisdictie van den Hove van Hollandt, tot sekere somme toe.

Hove van Hollandt in de Obligatien, inhoudende dertigh ponden van xl. grooten, ende dat over Zeelandt, ende van vijf en twintigh ponden over Hollandt; Wel verstaende, dat partyen geaccordeert sal werden, uyt krachte van default ofte bekenninge van de Obligatien, gelijcke condemnatie ende executie voor de lage Vierscharen als voor den Hove van Hollandt henluyden geaccordeert werden.

Nopende de Requeste van de Staten teghens den Pastoor van de oude Kercke tot Delf.

IS geresolveert, van weghen de Staten den Hove van Hollandt Requeste te presenteren, omme te hebben beslotene Brieven aen Meester Jacob vander Goude, Pastoor van de oude Kerck tot Delf, als gecommitteerde Inquisiteur soo by den Paus als by de Koninghlijcke Majesteyt, daer by hem belast zy de Staten te leveren Copie van syne Commissie ende sekere Instructie, daer van de selve Commissie mentioneert, ofte dat by refus van dien hy op Woonsdag naestkomende hem vinde by den voorsz Hove, omme te seggen de redenen van syne weygeringe, ende dat ter presentie van eenige Gedeputeerden vande Staten.

* Bl. 72. Dach genomen, omme in de Herberge te wesen.

* DE voorsz Staten hebben dagh genomen, omme weder in de Herberghe te wesen op Dinghsdagh naestkomende, tegens welcken dage den Heere van Assendelf aengenomen heeft te doen beschrijven de Heeren van Obdam ende Lockhorst.

Dagh-

1557. Den 28. Julii.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 28. Julii 1557.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Assendelf*, ende *Jacob vander Duyn*, Uyt de naem van d'Edelen,
Willem Blasius, ende Mr. *Cornelis van Hogelande*, van Dordrecht.
Jan van Suyren, van Haerlem.
Huyeh de Groot, Mr. *Jacob van Eynde*, ende Mr. *Adriaen van Leyden*, van Delf.
Jacob de Milde, ende Mr. *Cornelis van Veen*, van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgermeester, *Dirck Hillebrandtsz*, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen, ende *Witte van den Homme*, vander Goude.

Omme te resolveren op het maecken van sekere Ordonnantie op 't stuck van de Justitie, op de augmentatie van den Raedt, op het besoigneren met twee Kameren, ende dat 'er drie Commissarissen geordonneert souden werden, die buyten de Vacantien alleen enqueste doen souden, op de afdoeninge van de prorogatie van de Jurisdictie van den Hove van Hollandt tot sekere somme toe.

GElesen wesende de Ordonnantie van die van Brabandt op het stuck van de Justitie, Beroerende het maecken

 tie,

1557. Den 28. Julii. van sekere Ordonnantie op 't stuck van de justitie.

tie, soo zyn gecommitteert geweest, omme de voorsz Instructie te doorsien, ende by geschrifte te stellen het geene dat daer en boven tot vorderinge ende expeditie van de Justitie soude mogen dienen, de Mrs. Cornelis van Hogelande, Adriaen van Leyden, Jacob de Milde ende Adriaen Sandelijn, omme teghens de naeste Daghvaert, die wesen sal den vierden Augusti toekomende, gevisiteert te werden, ende daer op eyndelijck gedisponeert.

Rapport van de Ordonnantie op de Collectatie van het Margengeldt in de plaetse van den Impost.

BY Mrs. Jacob vander Duyn, Adriaen van Leyden, Jacob de Milde ende den Advocaet rapport gedaen zynde van de geconcipieerde Ordonnantie op het collecteren van 't Margen-geldt tegens den Impost in de Steden, ende de selve heenluyden voorgelesen zijnde, hebben de Gedeputeerden van de Steden daer van begeert Copie, omme die te visiteren, ende dat t'adderen, indien sy bevinden sulks van noden te zyn, ende haer antwoort in te brengen den voorsz vierden Augusti.

Dagh genomen, omme te hooren Coebels Rekeninge.

DE voorschreve Gedeputeerden hebben teghens der vierden dagh Augusti aengenomen hare Gedeputeerden hier te schicken, omme te procederen tot hooringe ende sluytinge van Coebels Reeckeninghe, van welcken dagh den Advocaet den voorschreven Coebel heeft geadverteert.

* Bl. 73. Versoeck te doen, dat onder 't woordt

* IS by de Staten geresolveert, dat men, te Hove komende, sal insisteren by 't voorgaende versoeck by de Staten gedaen, dat onder het woordt van niet gehouden te wesen te

1557. Den 28. Julii.

te lossen eenighe Acten, mede gecomprehendeert sullen wesen alle Sententien, soo wel difinitief als interlocutoir, daer by voegende, dat die van Artois ende Vlaenderen, daer de Griffie mede verpacht wordt, partye niet gehouden is eenige Sententien te lossen.

Acten gecomprehendeert sullen wesen alle Sententien.

IS mede geresolveert, dat den Ontfanger Coebel geen penningen ontfangen en sal van eenige Oosterschen, tot koopinge van Renten op het gemeene Landt, soo lange hy binnen 's Landts Koopers sal weten te krijgen, ende dat omme te ontgaen de inconvenienten ende molestatie van arrest, die by henluyden op de Ondersaten van Hollandt gedaen souden mogen werden, indien sy precise op haer verschijndagh geen betalinge en kregen, waer van oock den Advocaet Coebel geadverteert heeft.

Geen Oosterschen eenige renten te verkoopen, soo lange binnen 's Lands Renten te gekrijgen zijn.

BY den Advocaet rapport gedaen zynde van de informatie, by Dirck van Teylingen gedaen, op de meenighte ende waerde van de Margentalen van die vander Schellinck, van sijn advis ende anders; Soo is by de voorschreve Staten geresolveert, voor tweede Appoinctement op hare Requeste, daer by sy versoecken vouwinge van acht ofte thien Margen tot een, voor Appoinctement te stellen.

Requeste van die vander Schellinck, versoeckende vouwinge van acht ofte thien Margen tot een.

De Staten van Hollandt, gesien hebbende 't Quohier van de meenighte van de Landen vander Schellinck, daer by blijckt, dat hare Margentalen groot zyn acht hondert een en twintigh Margen of daer omtrent, midtsgaders 't Quohier van

1557. Den 28. Julii.

de taxatie van de Huysen ende Haertste-den, en voorts de informatie by Dirck van Teylingen in desen gedaen, en oock sijn advis, verklaren te vreden te wesen, dat de voorschreve Margentalen gevouwen werden drie voor een, ende sulcks gehouden voor twee hondert tachtigh Margen, die geëstimeert werden jaerlijcks in huyre waerdigh te zyn, de een door d'andere, drie guldens, ende volgende dien sullen de voorsz vander Schellinck, betalen den Thienden penningh van hare Huysen ende 't Haertstedegelt volgende 't Quohier van Taxatie daer van zijnde, by henluyden aengebracht, mitsgaders alle de kosten van de informatie, executie ende andere, tot desen dage toe gevallen, ende dit al by provisie ende tot anders by de Staten geordonneert sal zyn.

Requeste van Herman Segersz, Burgermeester van Heukelom, om gesupporteert te wesen van de twee en festig guld, boven de acht en dertig guldens, die den Impost uytgebragt heeft.

IS op de Requeste van Herman Segersz, Burgermeester van Heuckelom, versoeckende gesupporteert te wesen van de twee en tsestigh gulden, boven de acht en dertig guldens, die den Impost uytgebracht heeft, voor Appoinctement gestelt.

Alsoo de Burgermeesters ende Regeergeerders van Heuckelom haer Rekeninge van den Impost van Wynen ende Bieren, beginnende den eersten Februarii Anno 1553, ende eyndigende den laetsten Januarii 1554, *Stilo Curiæ Hollandiæ*, niet overgebracht en hebben in handen van de Gedeputeerden van de Staten, daer toe specialijck gecommitteert, hoewel sy by den

1557. Den 28. Julii.

den Hove van Hollandt daer toe tot sekeren prefixen dage beschreven zijn geweest, ende dat sy midtsdien by de voorsz Gedeputeerden voor den Impost van den voorsz jare gestelt zijn op tsestigh guldens, soo sullen die van Heuckelom voorsz, boven de acht en dertigh guldens, die sy uyt sake voorsz opgebracht hebben, noch betalen in handen van den Ontfanger van 't gemeene Lant twee en twintigh guldens, ende midts opbrengende ende betalende de voorsz twee en twintigh guldens, ende de verdere reste, daer * omme sy by den voorsz Ontfanger zyn gegijselt, zyn de voorsz Staten te vreden, dat die geene, die van henluyden alhier in gijselinge zyn, daer uyt ontslagen werden.

* Bl. 74.

Requeste van die van der Meede, om restitutie van de seven oortgens, by henluyden indebité betaeldt.

OP de Requeste van de Ingezetenen vander Meede, versoeckende restitutie van de seven Oortgens, die by henluyden indebité betaeldt zyn; Is geresolveert voor tweede Appoinctement te stellen. De Staten van Hollandt, gehoort hebbende het rapport van de voorsz Gecommitteerden, verklaren, dat de voorsz Staten behooren te volstaen, mits betalende seven oortgens van hare Margentalen; ordonnerende den Ontfanger van het gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel, henluyden weder te restitueren alle 't geene wes hy meer van hen ontfangen heeft.

Requeste van den Bode Coen Jansz.

IS op de Requeste van Coen Jansz, Bode van 't Landt, geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten van Hollandt accorderen

1557. Den 28. Julii.

ren den Suppliant continuatie van de drie stuyvers daeghs, soo wanneer hy met de Staten ofte den Advocaet van den Lande reysen sal, ende dat tot haerluyder wederseggen.

Requeste van den Heere van Opmeer.

BY vander Duyn rapport gedaen zynde van de informatie, by hem, Milde ende Jan Dircksz 't Hoen genomen op de meenichte ende waerde van de Margentalen van den Heere van Opmeer, genaemt de wilde Veenen; Is geresolveert op de Requeste van den voorsz Heere van Opmeer voor Appoinctement te stellen, dat de Margentalen, tot ses hondert een en festigh toe in getale, gevouwen sullen werden de twee op een, ende sulcks gehouden ende geëstimeert werden voor drie hondert dertigh ende een halve Margen, ende dat sy-luyden volgende dien van den voorleden Jare, en den tydt van thien toekomende Jaren betalen sullen dat Margengeldt, ende alle andere lasten, ende dat by provisie ende anders by de Staten geordonneert sal wesen, des is hier van uytgesondert de Landtscheydinge van den selven Lande, daer op de voorschreve Staten informatie sullen doen nemen.

Gecommitteerden, omme informatie te doen van de Landtscheydinge van de wilde Veenen.

ZYn gecommitteert Jacob vander Duyn ende die vander Goude, omme haer te informeren op de Landtscheydinge van de voorsz Wilde Veenen, midtsgaders andere Landtscheydingen, omme al mede te contribueren met de Dorpen daer de selve aen strecken, ende voorts mede op de deughde ende waerde van de hondert en veertigh Margen gelegen buyten de voorsz Wilde Veenen.

By

1557. Den 28. Julii. Antwoordt van den Pastoor van de oude Kercke tot Delf op de Missive van den Hove, omme te hebben Copie van sijne Commissie ende Instructie.

BY den Heere van Assendelf de Staten vertoont zynde de Missive van Mr. Jacob van der Goude, Pastoor vande oude Kercke tot Delf, daer by hy antwoordt schrijft op de Missive, by den Hove aen hem gesonden, inhoudende dat syne Commissie van subdelegatie in de Griffie geregistreert was, en anders geen Instructie en was, dan die de Inquisiteurs gelevert is geweest in den Jare 1550, wesende in dato den laetsten Mey in 't selve Jaer, ende dat hy de selve niet en hadde, maer in handen was van Mr. Nicolaes de Castro, Canonick van St. Marien tot Utrecht; Soo hebben de voorsz Staten besloten, dat men van de voorsz Subdelegatie Copie soude doen maken, mitsgaders van de voorsz informatie; indien die mede in de Griffie geregistreert was, soo den Heere van Assendelf meende, ende indien niet, dat men soude begeeren een Missive van den Hove van Hollandt aen den voorsz Mr. Nicolaes de Castro, ten eynde hy soude oversenden Copie authenticq van de voorschreve Instructie.

* Bl. 75. Reyse nae het Hof.

*DE voorsz Staten hebben geconcludeert, nae 't Hof, wesende tot Valenchien, te reysen op 's anderen daeghs, omme des avondts te wesen tot Dordrecht.

Den

1557. Den 3. Augusti.

Den 3. *Augusti* 1557.

PRÆSENTEN.

Otto van Egmont,
Arent van Hardincxvelt,
Uyt de naem van d'Edelen,
Adriaen Adriaensz, Schout,
ende
Willem Blasius, Gedeputeerde,
van Dordrecht.
Jan van Suyren,
ende
Pieter van Dorp,
van Haerlem.
Ewout Jacobsz, Burgermeester,
ende
Mr. *Jacob van Eynden*,
van Delf.
Mr. *Cornelis van Veen*,
van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgermeester,
ende
Dirck Hillebrandtsz,
van Amsterdam.
. . . .
ende
Mr. *Jan Jacobsz*,
vander Goude.

Ende de Gedeputeerden van d'andere Landen van herwaerts over.

Propositie generael.

Is by de Koninghlijke Majesteyt binnen de Stadt van Valenchien de generale propositie gedaen, tenderende in effecte, dat de Staten gesamentlijck eenige bequame middelen ende wegen souden adviseren, waer door dese Landen in toekomende tyden tegens de Francoissen bewaert ende beschermt souden mogen werden, ende voorts ontlast van den tegenwoordigen noodt, daer sy alsnu in zyn, breeder blijckende by 't inhouden van de voorschreve Propositie, onder den Advocaet wesende.

Den

1557.
Den 3. Augusti. Propositie particulier.

DEn vierden Augusti is by den Heere van Lalangh, ter presentie van den Heere van Molenbays, den Præsident Viglius, de Raets-heeren Reynaert, Bruxelles ende Tijsnack, de Staten van Hollandt door bevel van de Koninghlijcke Majesteyt voorgehouden, dat sy ten fine voorsz teghens den eersten dagh van September naestkomende souden tot Brussel schicken acht Gedeputeerden van de bequaemste, ende de Walsche Tale wetende, omme met de Gedeputeerden van de andere Landen gesamentlijck te besoigneren, oock blijckende by de Copie authenticq daer van zynde.

Dach genomen, omme in den Hage in de Herberge te wesen.

EOdem soo hebben de Gedeputeerden dagh genomen, omme in den Hage in de Herberge te wesen den achtienden Augusti eerstkomende, omme te deputeren de voorschreve acht Persoonen, ende te concipieren eenighe middelen, dienende ten fine voorschreve, ofte sulcke andere Resolutie te nemen, als men bevinden soude te behooren, ende dat voorts teghens den voorsz dagh by den Advocaet gesolliciteert soude werden beschrijvinge van de andere Edelen.

Dagh-

Den 13, en 14. Aug. * Bl. 76.

* Daghvaert, in den Hage gehouden op den 13. ende 14. Augusti 1557.

PRÆSENTEN.

De Steden ende Vlecken hen geneerende met de Visschery ende Haringhvaert, als
Ewout Jacobsz, Burgermeester, ende
Mr. *Jacob van Eynden*, van Delf.
Jan Jacobsz Roos, Burgermeester, ende
Mr. *Roeland Gillisz*, van Rotterdam.
Tielman Oom, Burgermeester,
Jan Gerritsz, ende
Mr. *Jan Joostensz*, van Schiedam.
Pieter Paulusz,
Arent Paulusz, ende
Barthout Adriaensz, van den Briel.
Lucas Dircksz, van Enckhuysen.
Cornelis Dircksz, van Grootebroeck.
Gillis Jacobsz, van Goederede.
Willem Jansz, ende
Jan Thaemsz, van Wormer ende Jisp.

Omme te resolveren op de toerustinge van sekere Schepen van Oorloge, ende de dispositie vanden Admirael, Vice-Admirael ende Capiteynen van dien, ende waer men by provisie de thien ofte acht duysent guldens, by de Koninglijke Majesteyt daer toe geaccordeert, soude mogen recouvreren ende ligten.

Beroerende de equipage van seeckere

TEn voorsz dage, nae dat de voorsz Gedeputeerden aengegeven was, dat den Ontfanger Coebel te vreden was, van de voorsz

voorſz tien duyſent guldens henluyden by verkoopinge van Renten op 't gemeene Landt promptelijck te doen hebben acht duyſent guldens, midts hebbende van de Staten tot ſyne ontlaſtinge eenighe Acte van ooghluyckinge ofte ander beſcheydt, ende mits hebbende van de voorſz Gedeputeerden van de Viſſcherye acte of recognitie, daer by ſy hem beloven ſullen te indemneren, koſteloos ende ſchadeloos te houden van de voorſz agt duyſent guldens ende 't frait van dien, ende dat voorts den ſelven vertoont was dat den Marquis vander Veere aen die van den Rade van Hollandt geſchreven hadde, dat hy wilde houden de diſpoſitie van den Admirael van de ſes Schepen van Oorloge, die by die van de Viſſcherye toegeruſt ſouden werden, dan was te vreden, dat de ſelve van de Viſſcherye ſouden mogen ordonneren den Vice-Admirael ende andere Capiteynen; ſoo hebben de voorſz Gedeputeerden gereſolveert, dat men op overmorgen, nopende de voorſz Acte van oogluyckinge, de ſelve aen de Gedeputeerden van de Staten, ofte ander beſcheyd, ſoude verſoecken, tot ontlaſtinge van den voorſz Ontfanger; ende aengaende het poinct van de voorſz Acte van indemniteyt ende admiſſie van den Marquis vander Veere tot ſtellinge van den Admirael, hebben de voorſz Gedeputeerden van Delf, Rotterdam ende Schiedam verklaert geen laſt te hebben, maer rapport genomen, omme op morgen dieſaengaende haer antwoordt inne te brengen; maer de Gedeputeerden van de andere Steden ende Vlecken verklaerden laſt te hebben ende te vreden te weſen, de voorſz Ac-

Den 13, en 14. Aug. Schepen van Oorloge, de diſpoſitie van den Admirael, ende waer men by proviſie de agt of thien duyſent guldens tot de ſelve equipage ſoude mogen recouvreren.

1557. Den 13, en 14. Aug.

Acte van indemniteyt den Ontfanger Coebel te passeren, ende dat den Marquis vander Veere, als Stadthouder van Hollandt, soude mogen ordonneren een Admirael, mits aen henluyden houdende de dispositie van den Vice-Admirael en andere Capiteynen, ende dat omme de Visscherye te vorderen, die groote acceleratie * eyschende was, ende als meer dan tydt wesende, dat alle de Buysen in Zee waren.

* Bl. 77.

Den 14. *Augusti.* 1557.

P R Æ S E N T E N.

Alle de voornoemden, behalven

Barthout Adriaensz.

Antwoordt by de Gedeputeerden van Delf, Rotterdam ende Schiedam innegebracht op het rapport, by henluyden daeghs te vooren genomen.

DE voorsz Gedeputeerden van Delf, Rotterdam ende Schiedam hebben nae voorgaende rapport voor antwoordt inne gebracht, dat sy wel indagtigh waren, hoe zedert den jare 1552. verscheydelijck in de saecke van de Visscherye gehandelt was, als somwijlen de dispositie van den Admirael geweest hebbende tot dispositie van den Marquis vander Veere, Stadthouder van Hollandt, en de dispositie van den Vice-Admirael en Capiteynen by de gemeene Reeders en Visschers, en somwijlen de geheele dispositie soo van Admirael als anders by de gemeene Reders en Visschers, en dat wel bevonden was de sake bet belet geweest te zyn, soo wanneer de gemene Reeders ende Visschers de administratie hadden, nochtans aenmerkende dat den Marquies van der

 1557. Den 14. Augusti.

der Veere gantschelijck van advise was de administratie van 't Admiraelschap aen hem te houden, ende dat de voorsz toerustinge van ses Schepen van Oorloge groote acceleratie eyschte, waren te vreden, dat de dispositie van de generale Admiraelschap over dese Landen wesen soude by den voorsz Marquis vander Veere, makende midtsdien hen conform in dat poinct met de voorgaende opinie van de andere Gedeputeerden van de Visscherye; hebben voorts de voorsz van Delf, in conformité van de opinie van de andere Gedeputeerden, mede geaccordeert de verzegeltheydt van de Obligatie ofte Acte van versekertheydt, die hier nae geinsereert sal werden, te doen; maer de voorsz Gedeputeerden van Rotterdam ende Schiedam verklaerden, dat alsoo syluyden geen Acte en hadden, daer by bleeck, dat den Hertogh van Savoyen henluyden geaccordeert hadde tien duysent guldens tot toerustinge van de voorsz Schepen van Oorloge, ende syluyden hare voorsz gemeene Reeders niet en hadden konnen induceren, omme te consenteren, dat over henluyden de voorsz Obligatie ende verzegelinge, by de voorsz Burgermeesters van Rotterdam ende Schiedam gedaen soude werden, te min, soo haerluyder Buysen meest al tegenwoordelijck in Zee waren, die de periculen van de Schepen van Oorloge van die van Vranckrijck, wesende tegenwoordelijck in Zee wel tot twaelf in getale, souden moeten lijden, al eer de voorsz ses Schepen van Oorloge toegerust mochten werden, midts dat de selve binnen veertien dagen in Zee niet en souden mogen komen, ende

 dat

dat nae de expiratie van den selven tydt, ende naer St. Gillis, men de voorsz Schepen van Oorloge niet en soude behoeven, overmidts de Alliantie van de Engelschen, ende de meenighte van hare Schepen in Zee wesende, alsoo de vanghst van den Haringh alsdan was onder Engelandt.

Aengevinge den Heere van Assendelf by den Advocaet gedaen van de voorsz Resolutie.

WElcke antwoordt by den Advocaet den Heere van Assendelf voorgehouden zijnde, heeft, nae communicatie, met eenige van den Rade daer op gehouden, de voorsz Gedeputeerden voor antwoordt gegeven, dat sy gesamentlijck behoorden de voorsz Obligatie te verzegelen, omme van den Ontfanger te gekrijgen de acht duysent guldens, ofte by gebreke van dien, dat men de voorsz van Rotterdam ende Schiedam soude interdiceren voor sekeren tydt de Haringhvaert ende Visscherye, soo overmidts haerluyder onwilligheydt 't gemeen profijt, komende uyt de Visscherye ende Haringhvaert, niet en behoorde achter te blijven, dat daeromme syluyden in den haren de saecke sulcks souden aengeven, dat de voorsz verzegeltheydt uyt haren name mede gedaen mochte werden, ende van haer wedervaren rapport doen op Dinghsdagh naestkomende, 't welck de voorsz Gedeputeerden van Rotterdam ende Schiedam sulcks aengenomen hebben te doen.

* Bl. 78. Minute van de Obligatie, te verzegelen by de Regeerders van de Steden, hen generende met de Haringvaert.

* DE Obligatie, die by de voorsz Gedeputeerden gepasseert ende verzegelt soude werden, is sulcks hier na volgt.

Wy

1557. Den 14 Augusti.

Wy Burgermeesteren der Steden van Delf, Rotterdam, Schiedam, den Briel-le, Enckhuysen, Wormer, Jisp ende Grootebroeck, als representerende de gemeene Visscherye van de Haringhvaert van den Lande van Hollandt, bekennen mits desen, ontfangen te hebben uyt handen van Aert Coebel, Ontfanger van de Staten van Hollandt, de somme van acht duysent ponden van veertigh grooten Vlaems 't pont, tot behoef van de toerustinge van ses Schepen van Oorloge tot defensie van de selve Haringhvaert, die hy ons aen goeden gelde aengetelt heeft by believen van de selve Staten, als blijckt by de Acte, den selven Coebel daer af gelevert, welcke somme, hier boven genomineert, beloven de selve Staten te rembourseren ende te betalen binnen twee Jaren ten langhsten nae datum van desen, met al 't verloop ende frait van dien, geestimeert op den penningh twaelf, alsoo de voorsz penningen by verkopinge van Renten den penningh twaelf op den naem van de selve Staten gelicht werden, ende dat onder het verbandt van alle rechten. T'oirkonde van desen hebben wy dese tegenwoordighe Obligatie met onse Stede Zegel bezegelt op den

Den 16. *Augusti* 1557.

P R Æ S E N T E N.

Lockhorst,	*Milde*,
Wouter Barthoutsz,	ende
Lambrecht Jacobsz,	*Jan Dircksz 't Hoen*,
Ewout Jacobsz,	
ende	mede present zynde,
Pieter Cantart,	dese Ordonnantie
Alsoo	toucheert.

Ordonnantie voor Jacob van der Duyn, Milde ende Jan Dircksz 't Hoen.

IS by de Gedeputeerden van de Staten, wesende in 't Klooster op de Rekeninge van Coebel, gepasseert Ordonnantie van elcks twee Dagh-gelden, op Jacob vander Duyn tot acht en veertigh stuyvers daeghs, ende Milde ende Jan Dircksz 't Hoen elcks tot twee en dertigh stuyvers daeghs, uyt saecke van de informatie, by hen genomen op de waerde van de Wilde Veenen, toebehoorende Heer Jan van Culemburgh, Heer van Opmeer, ende noch van vijf en twintigh stuyvers, by henluyden verleydt en gegeven eenige Personen, die syluyden tot haerluyder assistentie genomen hebben.

Den 17. *Augusti* 1557.

Overleveringe, Coebel gedaen van de Requeste van die vander Schellinck.

DEn Advocaet heeft den Ontfanger Coebel gelevert de Requeste met het Appoinctement van die vander Schellinck, met de Copie van de meetinge van de Margentalen ende taxatie van de Huysen ende Haertsteden aldaer daer aen gehecht.

Den

Den 15, tot den 18. Augusti.

Den 15. 16. 17. ende 18. Augusti 1557.

Hooringe van Coebels Rekeningen van de twee hondert duysent guldens, geaccordeert in Mey vijfthien hondert vier en vijftigh.

ZYn by den Heere van Assendelf, Adriaen Numan, Willem van Lockhorst, Wouter Barthoutsz van Dordrecht, Mr. Lambrecht Jacobsz van Haerlem, Ewout Jacobsz van Delf, Mr. Jacob de Milde van Leyden, Pieter Cantert van Amsterdam, ende Jan Dircksz 't Hoen vander Goude, ende den Advocaet, gehoort de Rekeningen van den Ontfanger Coebel van de twee hondert duysent guldens, geconsenteert in Mey 1554, die gevonden zyn soo by verkopinge van Los ende Lijf-Renten, als op de Margen, te weten op elcke Marge drie stuyvers, d'eene helft tot laste van den Eygenaer, en de andere helft tot laste van den Bruycker.

* *Den 17. Augusti 1557.*

* Bl. 79.

Appoinctement van den Rade, beroerende de Visscherye ende Haringhvaert, op de swarigheyt gemoveert by die van Rotterdam ende Schiedam.

BY den Advocaet van wegen de Steden, hem geneerende met de Visscherye, die van den Rade vertoont zynde, dat die van Rotterdam en Schiedam mede te vreden waren te verzegelen ende hare Obligatien te geven met de andere Steden, tot versekertheydt van Coebel, voor de somme van agt duysent guldens, die hy hen op Renten doen soude, midts dat hare Buysen, tegenwoordelijck in Zee wesende, vry souden wesen van het Last-geldt, ende dat de andere Gedeputeerden sustineerden, dat sekeren dagh behoorde geprefigneert te werden, binnen de welcke de voorsz Buysen van Rotterdam ende Schiedam behoorden in te wesen; Soo hebben die van den Rade verklaert

1557. Den 17. Augusti.

tot vorderinge van de Haringhvaert, soo wel die van Rotterdam ende Schiedam, als d'andere de voorsz verzegelinge doen sullen, des sullen hare Buysen, die inne gekomen sullen wesen, al eer de ses Schepen van Oorloge, noch toe te rusten, in Zee sullen zijn, ende noch veertien uyren nae dat de selve in Zee sullen zijn, vry sullen wesen van 't Last-geld, maer dat die geene, die daer nae sullen komen, 't Last-geldt als andere Buysen gehouden sullen wesen te betalen, ende heeft den Heere van Assendelf verklaert hier van by den Hove acte te doen maken.

Van de overlevering, by Coebel te doen, van drie sijne Rekeningen.

DEn Ontfanger Coebel heeft ter presentie van de voorsz Gecommitteerden tot hooringe van syne Rekeningen verklaert, te vreden te zijn, binnen veertien dagen te leveren in handen van den voorsz Numan, drie sijne Rekeninge, te weten van de twee hondert duysent guldens, geaccordeert in October 1554, van de twee hondert duysent guldens, geaccordeert in Mey 1555. ende van de twee hondert duysent guldens, geaccordeert in December 1555. omme de selve by hem gevisiteert te mogen werden, ende alsdan eenen dagh genomen te mogen werden, omme de selve te hooren ende te sluyten, mits dat de Staten verklaert hebben, te vreden te zijn, uyt den Hage niet te scheyden, voor ende al eer de selve Rekeningen gevisiteert ende gesloten sullen wesen, ende dat de eerste by henluyden gesloten sal werden, eer men in de tweede sal treden, ende de tweede geslooten, eer men in de derde sal treden.

Den

Den 18. Augusti.

Den 18. Augusti 1557.

DE voorsz Gedeputeerden hebben aldaer geresolveert, dat de Edelen en Gedeputeerden van de ses Steden gecommitteert tot hooringe van de voorsz Rekeningen, beschreven sullen werden alhier in den Hage, drie dagen voor 't hooren van de selve Rekeningen, omme de eerste Rekeninge binnen dien tydt te mogen visiteren, en geduyrende 't hooren van de selve Rekeninge, de twee andere Rekeningen te mogen visiteren.

Dat de Gedeputeerden van de Staten drie dagen voor 't hooren van Coebels Rekeninge beschreven sullen werden.

DE voorsz Gedeputeerden hebben geaccordeert, dat de Commissie, die by den Stadthouder van Hollant geëxpedieert is op Hendrik Hendricksz, als Bode van den Hove van Hollandt, ende als Bode van 't Comptoir van het gemeene Landt, by den Heere van Assendelf gezegelt werde, midts by den voorsz Hendrick gedoceert zijnde by Certificatie van de plaetse van syne Geboorte, ende dat hy geen Brabander en is, ende midts dat Coen Jansz, Bode van 't gemeene Landt, by huys wesende, by den voorsz Ontfanger voor den voorsz Hendrick te werck gestelt sal werden.

Commissie op Hendrik Hendriksz, als Bode van het Comptoir van het gemeene Landt.

DE voorsz Gedeputeerden hebben den Advocaet belast, dat hy voor den Rekenmeester Numan soude doen maken Sleutelen van de groote Kasse van 't Tresoorken, ende van de Deure van de Kamer, daer de Rekeninge gehoort wert, als hy onder hem heeft, ende die leveren den voorsz Numan, om mede een toegangh te mogen hebben tot de Reke-

Numan te doen hebben de Sleutelen van de gemeene Landts Rekeningen, Kassen ende Kisten.

1557.
Den 18.
Augusti.
* Bl. 80.

keningen ende andere behoeften * van 't gemeene Landt, welcke Sleutelen den Advocaet den voorschreven Numan by synen Dienaer Sebastiaen op den negentienden Augusti gelevert heeft.

Van dieven den Secreten Rade te recouvreren de Rekeningen van 't Hontsbosch.

DE voorsz Gedeputeerden hebben den Advocaet belast, te Brussel komende, te recouvreren vijf ofte ses Rekeningen van 't Hontsbosch, rustende onder die van den Secreten Rade, om weder in de gemeene Kiste geleydt te werden.

Dagh-gelden voor deGedeputeerden op de voorsz Rekeningen.

ZYn by slote van de voorsz Rekeningen elck van de voorsz Gedeputeerden toegevoegt acht Dagh-gelden, te weten den Heere van Assendelf, Numan ende den Advocaet tot achtien stuyvers daeghs, Lockhorst tot agt en veertigh stuyvers daeghs, ende de andere Gedeputeerden elcks twee en dertigh stuyvers daeghs.

Dagh-

1557. Den 19. Augusti.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 19. Augusti 1557.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Assendelf*,
Van Duvenvoirde,
Van Lockhorst,
Otto van Egmont,
Jacob vander Duyn,
ende
Jacob van Wijngaerden,
Uyt de naem van d'Edelen,
Adriaen Adriaensz, Schout,
ende
Pieter Jacobsz Muys, van Dordrecht.
Lambrecht Jacobsz, van Haerlem.
Ewout Jacobsz,
ende
Mr. *Jacob van Eynde*, van Delf.
Jacob de Milde,
ende
Mr. *Cornelis van Veen*, van Leyden.
Pieter Cantert, Burgermeester,
Gerrit Claesz, Burgermeester,
ende
Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Jan Dirckfz 't Hoen,
ende
Mr. *Jan Jacobsz*, vander Goude.

Omme te hooren 't rapport van 't inhouden van de Propositien, de Staten van de Landen van herwaerts over, ende particulierlijck die van Hollandt, by de Koninghlijcke Majesteyt binnen Valenchien gedaen.

Rapport van 't inhouden van de Propositien, soo geneerael als particulier.

BY den Advocaet de Staten rapport gedaen zijnde van het inhouden van de voorsz Propositien, soo hebben de voorsz Staten eendragtelijk te vreden geweest te deputeeren de versochte acht Personen van wegen de Majesteyt,

steyt, ende hebben voorts geresolveert, dat 'er sekere Instructie gemaeckt en by geschrifte gestelt soude werden, daer nae de voorsz Gedeputeerden hen souden reguleren, ende dat de selve by den Advocaet uyt haren naem soude ondertekent werden, welcke Instructie hier nae volght.

Instructie, by de Staten van Hollandt hare Gedeputeerden, te Hove reysende, mede gegeven, omme dien achtervolgende te besoigneren met de Gecommitteerden van syne Koninghlijcke Majesteyt, ende de andere Gedeputeerden *van de Staten van de Landen van herwaerts over, op de Propositie, soo wel generalijck de gemeene Staten, als particulierlijck die van Hollandt, gedaen binnen de Stede van Valenchien.

*Bl. 81.

Instructie, waer nae de Gedeputeerden van de Staten, tot Brussel komende, hen sullen reguleren.

DE voorsz Staten gehoort hebbende 't rapport van de voorsz Propositie, ende bevindende de selve te wesen geheel generael, sonder eenige eyntelijcke specificatie ende expressie van des voorsz Koninghlijcke Majesteyts intentie ende meeninge, sonder de welcke nochtans naeder te wesen, de voorsz Staten niet mogelijk en ware eenige Resolutie te nemen, ofte de voorsz hare Gecommitteerden eenige absolute last diesaengaende te geven, hebben,

 1557. Den 19. Augusti.

ben, achtervolgende de wille ende goede geliefte van de voorsz syne Majesteyt, gecommitteert sekere Gedeputeerden ende Commissarissen, tot acht in getale, omme ten præfixen dage ende plaetse hen selven te vinden by de andere Gedeputeerden van de Staten van de andere syne Majesteyts Landen van herwaerts over, ende de Commissarissen, die van wegen de Majesteyt tot 't gunt voorsz is gecommitteert zijn ofte gecommitteert sullen werden.

Dat de voorsz Gedeputeerden sullen eerst ende alvoren aenhooren 't gunt by de voorsz Commissarissen van syne Majesteyts wegen de gemeene Staten, ofte hare Gedeputeerden, aldaer nader voorgehouden sal werden, soo wel op 't verstandt, intentie ende meeninge van syne Majesteyt, nopende de voorsz generale ende indiffinite Propositie, als oock op alle de circumstantien ende gelegentheden van dien, midtsgaders mede te hooren alsulcke verdere middelen, als by de voorsz Commissarissen van syne Majesteyts weghen, ofte eenighe andere Gedeputeerden, aldaer geproponeert ende voorgehouden sullen werden.

Ende van al 't gunt aldaer vertoont ende geremonstreert sal werden, te versoecken Copie ofte verklaringe by geschrifte, omme van alle het selve pertinentelijck rapport te mogen doen, ende te versoecken een bequamen ende competenten dagh, omme daer op naeder

ende

1557. Den 19. Augusti.

ende breeder last te mogen recouvreren, ende alsoo met volle kennisse, ende alle saecken verstaen hebbende, de voorsz saecke te moghen helpen vorderen, ende adviseren op de nootelijcke remedie van dien, sulcks als na reden behooren sal.

Bysonder, soo boven dien dat de voorsz Propositie geheel generael is, ende sonder eenige pertinente ende particuliere verklaringe, de voorsz Staten van Hollandt alsnoch niet mogelijk en is eenige nieuwe middelen ofte wegen voor te stellen, omme de nootelijckheyt van dese Landen te helpen succurreren, overmits diverse groote ende excessive voorgaende belastingen, ende dat de voorsz Staten geen middelen en weten, uyt de lasten, daer sy jegenwoordelijck inne zyn, te geraken, ten wäre de Negotiatie, Visscherye en alle andere Neeringen beter voortgang hadden, dan sy tot noch toe en dese voorleden jaren gehadt hebben.

Beroerende Louis Scheraerts Bailliu van den Hage.

BY den Advocaet de Staten aengegeven zijnde, dat Louis Scheraerdts, die geobtineert hadde 't Bailluwjchap van den Hage, ende sulcks Eedt ghedaen hadde in handen van die van de Reken-kamer, ende voorts geadmitteert was tot exercitie van 't selve Officie, onder 't deckfel van verklaert te hebben te wesen een Mechelaer, de selve Scheraerdts niet behoort en hadde behoorlijcke * Certificatie te brengen; soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat aen die van den Rade ende Reken-kamer versoeck gedaen sal werden,

*Bl. 82.

den,

Den 19. Augusti.

den, dat sy voortaen niemandt van den geenen, daer groote twijffelheydt is of sy Brabanders zyn, admitteren sullen tot exercitie van eenigh Officie, ofte den selven eenigen Eedt af te nemen, voor dat behoorlijcke Certificatie of ander wettelijck Document blijcke van de plaetse van syne geboorte, en dat hy geen Brabander en is.

By Requeste te versoecken, dat Louis Scheraerdts de exercitie van 't Bailliuwschap in den Hage geinterdiceert zy.

DAt oock van wegen de Staten tegens den voorsz Louis Scheraerdts, tegenwoordige Bailliuw, oppositie gedaen sal werden, ende van wegen de Staten by Requeste versocht, dat hem geinterdiceert sal werden de exercitie van sijn Officie, ter tydt toe hy wettelijck gedoceert sal hebben van de plaetse van syne geboorte, volgende 't inhouden van de Requeste hier na volgende.

De voorschreve Requeste.

VErtoonen in aller ootmoet de Edelen ende ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande, hoe dat hen Supplianten by de Keyserlijcke Majesteyt op den sevenden dagh van Mey anno 1555. onder anderen geoctroyeert, geconsenteert ende geaccordeert is, dat voortaen niemandt, gebooren uyt de Landen, die de voorsz van Hollandt excluderen van de Officien, in haren bedrijve vallende, tot eenigh Officie in de voorsz Landen van Hollant ende West-Vrieslandt geadmitteert sal werden, noch insgelijcks eenige, niet gebooren zynde uyt syne Majesteyts Landen van herwaerts over, welck Octroy of Pri-

1557. Den 19. Augusti.

Privilegie by de Koninghlijcke Majesteyt geconfirmeert is. 't Is oock sulcks, dat die van Brabandt niemandt en admitteren tot eenigh Officie, binnen hare Landen en Hertoghdom vacerende, dan ingeboren Brabanders, ende dat nae vermogen sekere Privilegie, 't welck sy sustineren van de Koninghlijcke Majesteyt ofte syne Majesteyt, Voorsaten te hebben; ende hoewel midts desen niemandt van den geenen, die apparentelijck voor Brabanders gehouden werden, ende groote twijffel is, of sy Brabanders zyn, dan niet, tot eenigh Officie, vallende ende vacerende binnen den Lande van Hollandt, noch tot de exercitie van dien behoren geadmitteert te werden, nochte oock eenigen Eedt deselve afgenomen, voor ende al eer de selve by behoorlijcke Certificatie ofte andere deugdelijcke bescheydt deden blijcken van de plaetse haerluyder geboorte, ende dat syluyden geen Brabanders en waren; soo schijnt nachtans, dat onlanghs geleden eenen Louis Scheraerdts, geobtineert hebbende den staet van Bailliuwschap van den Hage, tot doeninge vanden Eedt ende exercitie van 't voorsz Officie geadmitteert is, hoewel de Scheraerdts notoirlijck voor Brusselaers gehouden werden, ende mitsdien den voorsz Bailliuw oock gepresumeert werdt eenen Brusselaer, ende sulcks een Brabander te wesen, ende dit al sonder eenigh wettelijk Document geëxhibeert te werden van de plaetse van syne geboorte; ende alsoo by

1557. Den 19. Augusti.

by dese manieren van doen, ende toelatende eenige gebooren in Brabandt tot de Officien, binnen den Lande van Hollandt vallende, 't voorsz Octroy of Privilegie van de Supplianten, 't welk sy met groote moeyte ende arbeydt van de Keyserlijke Majesteyt verkregen hebben, geinfringeert, ende eyndelijck by de voorsz admissie te niet gebracht soude werden, tot irreparabele schade van hen Supplianten; Soo versoecken syluyden, dat U Mogende Heeren gelieven zy, henluyden te accorderen Appoinctement op de marge van desen, uyt krachte van de welcke den voorsz Louis Scheraerdts op sekere groote pœnen, jegens de Koninghlijcke Majesteyt te verbeuren, geinterdiceert * zy de exercitie van 't voorsz Bailliuwschap, ter tydt ende wylen toe hy by wettelijcke Certificatie ofte ander legitim Document vertoont sal hebben van de plaetse van syne geboorte, ende dat hy geen gebooren Brabander en is, ende in cas van oppositie, de voorsz beveelen pœnael stadthoudende, van niet te mogen exerceren 't voorschreve Officie, door de exhibitie van 't voorsz wettelijck Document zy den voorsz Bailliuw gedaghvaert, omme te aenhoren sulken eysch ende conclusie, als de Supplianten ter cause van dien sullen willen doen ende nemen, ende sult wel doen.

* Bl. 83.

Appoinctement van den Hove op de voorschreve Requeste.

OP welcke Requeste, die van den Hove gepresenteert zijnde, op 's anderen daeghs voor Appoinctement gestelt is.

Zy

1557. Den 19. Augusti.

Zy dese Requeste gestelt in handen van de Luyden van de Rekeningen alhier, ten eynde sy die visiteren, ende voor henluyden doen komen den jegenwoordigen Bailliuw van den Hage, Scheraerdts, en van hem te vereyschen de plaetse van syne geboorte, daer van hy gehouden werdt suffisantelijck te doen blijcken, ende soo verre syluyden bevinden de selve een gebooren Brabander te wesen, hem van 't selve Officie deporteren, volgende 't Octroy, by de Supplianten van de Koninghlijcke Majesteyt geobtineert, ende een ander, geen Brabander zijnde, daer van voorsien.

Onderteyckent,

W. Dam.

Beroerende de metinge van de Aenwassen van die van Roon ende Pendrecht.

DE voorsz Staten hebben geresolveert, dat by den Advocaet Acte gemaeckt sal werden, dat de Staten van Hollandt geordonneert hebben, dat die van Roon ende Pendrecht sullen doen meten ende aenbrengen de grootte van haerluyder Aenwassen, sulcks in den jare 1553. geweest zijn, ende oock soo die tegenwoordelijck zijn, ende dat binnen den tydt van een maendt, en de selve Metinge leveren in handen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Arnout Coebel, ofte by gebreke van dien, sullen de voorsz Staten de voorsz Aenwassen doen meten tot haerluyder kosten.

By

1557. Den 19. Augusti.

BY den Advocaet de Staten aengegeven zijnde, dat by de informatie, daer op de Verpondinge gemaeckt is, bevonden werdt, dat boven de twee duysent Margen, daer op die van Weesp verpondt zijn, noch aldaer leggen insouden acht hondert Margen, geheeten de Broeck-Campen, Noort ende Ringebroeck, soo hebben syluyden gecommitteert die van Amsterdam, om hem te informeren op de grootte van de voorsz drie Polderen, waer die gelegen zijn, en waer de selve contribueren, om daer van op de naeste Daghvaert rapport te doen.

Commissie op die van Amsterdam, omme hen te informeren op de groote ende waerde van drie Polderen, gelegen buyten Weesp.

BY den Advocaet rapport gedaen zijnde van de Requeste ende andere stucken van die van Urck ende Emelordt, daer by syluyden te kennen geven de onvruchtbaerheydt ende kleyne waerde van hare Landen, midtsgaders van hare Huysen, begeerende midtsdien van 't Margen-geldt, Tienden penning ende anders geëximeert te wesen; soo hebben de Staten verklaert, dat den Advocaet Suys ende Coebel sal spreken, omme te weten, of die van Urck ende Emelordt in den Jare 1544. den Thienden penningh gecontribueert hebben, dan niet, omme dat wetende, dan verder gedisponeert te werden.

Requeste van die van Urck en Emelordt, om exemptie van 't Margengelt en anders.

BY den Advocaet de Staten rapport gedaen zijnde van de distinctie, wesende in de Acte van Consent zedert den Jare 1552. stilo communi tot nu toe * geaccordeert, in de copulative (*ende*) ende disjunctive (*of*); Soo is by henluyden den Advocaet belast, mede te

By den Advocaet te sien na de Acten van Consent vanden jare

* Bl. 84.

 sien

Den 19. Augusti. 1543, ende van de jaren 1544, 1545, 1546, en 1547. van den Impost.

sien de Acte van 't Consent van de jaren 1544, 1545, 1546, ende 1547, omme daer van by hem rapport gedaen zijnde, alsdan gedisponeert te werden op de contributie van die van Heenvliet ende Abbenbroeck.

Commissie op Suys, Duyn, Leyden en Milde, omme te besoigneren op de correctie van den Thienden penningh.

IS geresolveert Commissie te maken op Suys, Duyn, Leyden, Milde, om gesamentlijck te besoigneren op de correctie van den Tienden penning, en dat in absentie van Suys, Sasbout sal mogen besoigneren, ende in absentie van Sasbout, een van de andere van den Rade, ende dat in absentie van een ofte twee van de voorsz vier Gecommitteerden, altoos de andere sullen mogen besoigneren.

Approbatie van 't Accord, gemaeckt by de Commissarissen van de suyveringe van den Thienden penningh en Cornelis Sandelijn.

IS seker Accordt gemaeckt by de voorsz Commissarissen van de correctie van den Thienden penningh, ende Cornelis Sandelijn, uyt den naem van de Kinderen van wijlen Mr. Rombout Steynemolen, beroerende de contributie van den Thienden penningh van den Jare 1553. van de Goederen, den Abt van Sint Truyen toebehoorende, geleghen in den Lande van Heusden, geaccepteert ende geapprobeert, welck Accord hier werdt geinsereert.

Het voorschreve Accord.

OP den sevenden Augusti 1557. is overdragen met Cornelis Sandelijn, als Oom ende Vooght van de Wees-kinderen wylen Mr. Rombout Steynenmolen ende Huysvrouw, ter presentie van Joris van Steynenmolen, als dat sy sullen betalen voor den Thienden penningh van den in-

1557. Den 19. Augusti.

inkomen van den Jare 1553 van alle de Goederen, die de voorsz Weduwe met hare Kinderen in arende gehadt hebben, ende noch hebben van den Prelaet van St. Truyen, geleghen in den Lande van Heusden ende daer omtrent, hondert en tachtigh Caroli guldens, des en sal geen afslagh doen, dat eenighe van de Goederen in de voorsz arende begrepen, geleghen zijn in Alem ende Lit in de Meyerye van den Bosch, welcke Goederen wel bedragen een derden deel van de Pacht, die t'samen was achtien hondert Caroli guldens, soo den voorsz Sandelijn verklaert. Aldus gedaen by myne Heeren de Commissarissen van de suyveringe ende correctie van den Tienden penningh, in tegenwoordigheydt van my, hier toe speciael by de Staten van Hollandt gecommitteert.

Onderteyckent,

W. Berendrecht.

Dagh-gelden van de Gedeputeerden, komende op Coebels Rekeninge, voor gaen en komen.

IS geresolveert, dat de Gedeputeerden van de Staten, komende op de hooringe van Coebels Rekeninge, gaens ende komens hebben sullen, te weten die van Amsterdam, die van Dordrecht ende Gouda drie dagen, die van Haerlem twee, die van Delf een, ende die van Leyden anderhalven dagh.

Requeste, boven over te geven,

BY den Advocaet rapport gedaen zijnde, dat die van den Rade niet en wilden publiceren

Den 19. Augusti. omme van den Hove belast te werden, d'Ordonnantie van de Staten te doen publiceren.

ren sekere Ordonnantie, by de Staten gemaekt op de executie ofte collectatie van 't Margengeldt, maer dat sy de selve, als by henluyden geapprobeert ende geëmaneert zijnde, wel te vreden waren te publiceren; Soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat by de Gedeputeerden, boven reysende, Requeste gemaeckt sal werden, omme te versoecken aen de Majesteyt, dat die van den Rade by Missive belast werde, de Ordonnantien, die by de Staten gemaeckt zijn, ofte noch gemaeckt souden werden, tot vorderinge ende executie van de Beeden, by henluyden geconsenteert, ofte noch te consenteren, de selve te doen publiceren, ende daer toe te verleenen behoorlijcke attache.

* Bl. 85. Visitatie van de Rekeningen van de Visscherye en Haringhvaert, by van der Does ende den Advocaet te doen.

* IS geresolveert dat den Advocaet met den Rekenmeester Reyer vander Does sal visiteren de Reeckeninge van de Visscherye ende Haringhvaert, omme daer uyt te weten, of de thien duysent guldens, by de Keyserlijcke Majesteyt geaccordeert tot vorderinge van de Haringhvaert, op 't consent van twee hondert duysent guldens, gedragen in Mey 1554, aldaer ten vollen in ontfangh gebracht zijn, omme, 't selve sulcks bevonden zijnde, den Ontfanger Coebel van wegen de Staten achtervolgende den last van die van de Financie, van de voorsz thien duysent guldens Quitantie gelevert te werden.

Den 19. Augusti.

Eodem naer de noene.

BY den Advocaet de Staten ostensie gedaen zijnde van sekere Protestatie, hem tot Antwerpen gelevert van wegen Arent vander Dalen, beroerende de weygeringe by Coebel gedaen, omme te betalen sekere Rente van duysent guldens 's jaers, die de selve op het gemeene Landt sprekende heeft; hebben geseydt, dat hy daer van soude spreken met Coebel, en van sijn wedervaren rapport doen, om, dat gehoort, alsdan verder nae behooren gedisponeert te werden. Beroerende de Protestatie van Arent van der Dalen, den Ontfanger Coebel gedaen.

IS Otto van Egmont gepasseert Ordonnantie van ses en twintigh dagen, voor de reyse, by hem op den negen en twintighsten Julii gedaen tot Valenchien, om te hooren de Propositie. Ordonnantie voor Otto van Egmont.

IS den Advocaet gepasseert Ordonnantie van vier en twintig dagen, uyt sake van gelijcke reyse. Ordonnantie voor den Advocaet.

IS Heer Arent van Duvenvoirden, Huych de Groot ende Quirijn Allertsz gepasseert Ordonnantie van acht dagen, uyt sake vande vacatien by henluyden gedaen in 't verpachten van den Impost van de Wijnen ende Bieren voor den Jare 1557. binnen de Steden Leyden, Delf, Rotterdam, Oudewater Woerden, Schiedam, Vlaerdingen, ende den Hage, mitsgaders noch ses en tachtigh guldens ende negen stuyvers, ter cause van gedebourseerde penningen, by Huych de Groot in de voorsz Verpachtinge gedaen. Ordonnantie voor Heer Arent van Duvenvoirden, Huych de Groot ende Quirijn Allertsz.

1557. Den 19. Augusti.

Ordonnantie voor Milde.

IS Milde gepasseert Ordonnantie van seven dagen, uyt sake van sijn besoigne beroerende de correctie van den Tienden penningh.

Requeste van Nanne Adriaensz, om surcheantie van sekere Gijselinge.

IS geresolveert op de Requeste van Nanne Adriaensz, Pachter van den Impost voor 't voorleden Jaer binnen de Stede van Alckmaer, versoeckende dat den Ontfanger geordonneert soude zijn, met sekere Gijselinge te supersederen, ter tydt toe by de Commissarissen op de selve Requeste de Staten rapport gedaen soude zijn, voor Appoinctement te stellen.

Den Suppliant van het laetste termijn van sijn Pacht van den Impost van de Wijnen ende Bieren mogen innehouden dertigh ponden van veertigh grooten, ende dat ter tydt ende wijlen toe 't rapport van de Commissarissen, in sijn Requeste gementioneert, gehoort zijnde, by de Staten anders geordonneert sal wesen.

Requeste van Meester Pieter Bruynsz, om te hebben sekere Executorialen van de Geestelijckheydt.

IS geresolveert op de Requeste van Mr. Pieter Bruynsz, versoeckende van de Staten te hebben sekere Executorialen van de Geestelijckheyt, en voorts sekere surcheantie, &c. voor Appoinctement te stellen, dat de Staten te vreden zijn hem te doen hebben sulcke Executorien tegens de Geestelijckheyt als de andere Pachters gegeven is, maer aengaende de versochte surcheantie, *Nihil*.

* Bl. 86. Requeste van die van Vresaep.

* IS geresolveert, op de Requeste ofte informatie, by die van Haerlem genomen, voor Appoinctement te stellen, dat de Staten, ge-

1557. Den 19. Augusti.

gesien hebbende dese informatie, midtsgaders de Certificatie, verklaren, dat de thien Margen, alhier gementioneert, voor den tydt van acht jaren vry ende exempt sullen wesen van 't Margen-geldt, ende dat volgende 't voorgaende Appoinctement van dato den vierden Mey 1557. laetstleden gestelt op de Requeste van den Schout ende gemeene Buyren van Vresaep, hier aen gehecht.

Dagh-gelden van de geene die in den Hage resideren.

IS geresolveert, dat de geene die in den Hage woonachtigh zijn, besoignerende in 's Landts saken, daeghs hebben sullen achtien stuyvers voor de voorleden Vacatien, ende dat den Advocaet volgende dien sal mogen passeren Ordonnantie.

Requeste van de Ambachts-bewaerders ende Heemraden van nieuw Matenes.

IS geresolveert, op de Requeste van de Ambachts-bewaerders ende Heemraden, met de Bruyckers van Nieuw Mathenes, versoeckende gevrijdt te wesen van de drie stuyvers ende seven grooten op de Margen, voor Appoinctement te stellen. *Nihil.*

Requeste van Quirijn Allertsz tot Leyden.

IS Ordonnantie gepasseert op Quirijn Allertsz, Schepen van Leyden, van vier dagen, uyt saecke dat hy, als Gecommitteerde, by de Ssaten drie mael in den Hage ten Huyse van Mr. Cornelis Suys, ende eens met hem te Rijswijck geweest; Is, omme te helpen recoleren de Quohieren van den Tienden penningh van vier Dorpen.

Den 21. Augusti 1557.

Dat die van de Visscherye van den Ontfanger Coebel genooten hebben de volle tien duysent guldens, by de Keyserlijcke Maj. in de maent van Mey 1554. henluyden geaccordeert.

BY den Rekenmeester Does ende den Advocaet gevisiteert zijnde de Rekeninge van de toerustinge van sekere Schepen van Oorloge tot beschermenisse van de Visscherye ende Haringhvaert voor den Jare 1554, van die van Delf, Rotterdam, Schiedam ende Enckhuysen, werdt aldaer bevonden van de thien duysent guldens, by de Keyserlijcke Majesteyt geaccordeert tot defensie van de Haringhvaert in den selven Jare 1554, de helft van de voorschreve somme, te weten vijf duysent guldens, in ontfangh gebracht te werden, ende werdt bevonden, dat de andere vijf duysent guldens ontfangen zijn by de voorgaende Penninghmeesters van die van Delf, Rotterdam, Schiedam, Enkhuysen ende Grootebroeck, ende dat by slot van haerluyder Rekeningen van den Jare 1552.

Dat die van de Rekenkamer voortaen niemant, daer twijfel is of hy Brabander is of Uytheemsche, tot het afnemen van eenigen Eedt sullen admitteren, &c.

DEn Advocaet aen die van de Rekenkamer versocht hebbende, dat syluyden voortaen niemanden, geobtineert hebbende eenigh Officie van de Majesteyt in Hollandt, ende daer geen versekertheydt en is van de plaetse van hare geboorte, ende men niet en weet of sy Brabanders zyn, ofte gebooren zijn buyten de Landen van de Keyserlijcke Majesteyt van herwaerts over, tot afneminge van eenigen Eedt souden admitteren, sonder dat by de selve by wettelijcke Certificatie ofte ander deugdelijck bescheydt gedoceert werde van de plaetse van haerluyder geboorte, hebben geaccordeert het selve sulcks in toekomende ty-

den

den te onderhouden, ende de Auditeurs 't selve souden doen tekenen voor memorie.

Den 21, en 28. Aug.

DE voorsz van de Reken-kamer gelevert zijnde de voorsz Requeste, by de Staten overgegeven tegens Louis Scheraerdts, tegenwoordige Bailliuw van den Hage, ende het Appoinctement, by den Hove van Hollandt daer op gestelt, hebben verklaert, datse 't selve Appoinctement souden achtervolgen.

Dat die van de Reken-kamer hen sullen reguleren volgende 't Appoinctement van den Hove in de saecke van Louis Scheraerts.

*Den 28. Augusti 1557.

* Bl. 87.

BY Coenraedt, mijn Dienaer, gesonden den Ontfanger Coebel de Requeste van die van Vresaep met den Appoinctemente, sekere informatie ende Certificatie daer by gehecht.

Coebel gesonden de Requeste van die van Vresaep.

DEn selven gesonden de Requeste van Nanne Adriaensz Pachter van den Impost tot Alckmaer, met den Appoinctemente daer op gestelt.

Noch de Requeste van Nanne Adriaensz.

DEn selven gesonden de Ordonnantie van de Staten, daer by die van Roon ende Pendrecht belast is te meten, ofte te doen meten haerluyder Aenwassen.

Noch seeckere Ordonnantie beroerende die van Roon ende Pendrecht.

DEn selven gelevert het Appoinctement, gestelt op Requeste van den Heere van Opmeer, beroerende de versochte vouwinge van syne Landen, genaemt de wilde Veenen.

Noch het Appoinctement, gestelt op de Requeste van den Heere van Opmeer.

1557.
Den 5.
September.

Besoigne, by de Gedeputeerden van de Staten tot Brussel gehouden, nopende de vindinge van de middelen tot ontlastinge van 't Landt.

Den 5. September 1557.

DEn Heere van Lalang by hem ontboden hebbende alle de Gedeputeerden van de Staten van de Landen van herwaerts over, heeft van een yegelijk in 't particulier vereyscht haren last.

Dat de Gedeputeerden van Hollandt den voorsz Heere van Lalang verklaert hebben, geen anderen last te hebben, dan volgende de Instructie, henluyden by geschrifte mede gegeven, daer van sy oock den voorsz Heere van Lalang ende de andere Gecommitteerden van syne Majesteyt, des by syne Mo. E. versocht zynde, gelevert hebben Copie, sulcks oock mede gedaen hebben de Gedeputeerden van de andere Landen.

Dat de voorsz Commissarissen de voorsz Gedeputeerden voor antwoordt gegeven hebben, datse de selve hare Geschriften ende last souden visiteren, ende alsdan breeder antwoordt de selve geven.

De voorsz Gedeputeerden weder ontboden wesende by den Heere van Lalang, overmidts de non-comparitie van die van Brabandt, de selve doen seggen, dat hy wel gehoopt hadde, dat de voorsz van Brabandt mede gereedt souden geweest heb-

Den 5. September.

hebben, omme te compareren voor syne Mo. E., maer naedien hy bevonde de selve noch niet gereedt te wesen, noch geresolveert te hebben, soo heeft hy de andere Gedeputeerden van de Staten dagh bescheyden, weder by syne E. te komen op den dertienden der voorsz Maendt 's morgens ten neghen uyren, hoopende dat middelertydt die van Brabandt mede geresolveert souden wesen, ende hen alsdan by de andere Gedeputeerden vinden souden.

Dat de voorsz Gedeputeerden van de Staten, uytgesondert die van Brabandt, voor mijnen Heere van Lalang gecompareert zijnde, heeft de selve doen voorhouden ende lesen den staet van alle de belastingen van dese Landen, daer van een sommier recueil is, ende de voorsz Staten voorgelesen is geweest.

Dat de voorsz Staten, naedien sy 't selve gehoort hadden, begeert hebben Copie van den voorsz staet, ofte ten minsten van 't sommier van dien, ende voorts versocht, dat de Commissarissen van syne * Majesteyt eenige middelen souden willen uytslaen, ende henluyden by geschrifte leveren, omme te remedieren ende tolleren de tegenwoordige belastinge, daer dese Landen inne zijn, ende te voorsien, hoe in toekomende tyden de voorsz Landen souden mogen beschermt ende bewaert werden.

* Bl. 88.

Waer op henluyden by de voorsz Commissarissen voor antwoordt gegeven is, dat

1557. Den 5. September.

dat ſy op 't ſelve verſoeck nae de noen ſouden delibereren, ende den ſelven alſdan antwoordt geven, ende dat ſyluyden tot dien fine hen ſouden vinden by ſyne Mo. E. tegens vier uyren naer de noene.

Dat de voorſz Gedeputeerden ter voorſz uyren gecompareert zynde, ſoo is henluyden geaccordeert Copie van het voorſz ſommier van den ſtaet, ende voorts dat een yegelijck, die het inhouden van de generale ſtaet, henluyden voorgeleſen, niet ten vollen verſtaen en hadden, hen ſouden mogen vinden by mijn Heere den Theſaurier, die henluyden lecture ende viſie ſoude doen van het geene wes ſy ſouden requireren.

Heeft voorts den voorſz Heere van Lalangh de voorſz Gedeputeerden doen proponeren ſekere middelen, dienende ten fine voorſz, ende voorts verſocht, dat ſy op 's anderen daeghs, niet tegenſtaende de abſentie ende non-comparitie van die van Brabandt, in communicatie ſouden willen treden.

Dat de voorſz Gedeputeerden, achtervolgende de begeerte van mijn Heere van Lalang ende de andere Gedeputeerden, op den veertienden September by den anderen vergadert zynde, hebben eyndelijck gereſolveert, den voorſz Heere van Lalang voor antwoordt te ſeggen, dat 't meerendeel van henluyden niet verder gelaſt en was, dan omme te hooren ende te verſtaen 't geene wes by de voorſz Gecom-

1557. Den 5. September.

committeerden van syne Majesteyt, ende by eenige van de Gedeputeerden, henluyden geremonstreert ende vertoont soude werden, ende dat de geene die last hadden omme in communicatie te treden ende eenige openinge te doen, als die van Artois, Namen, Valenchien, Tornese ende Zeelandt, van geen advise en waren daer toe te verstaen, nae dien alle de Gedeputeerden niet en waren gelijckelijck tot dien fine gelast, ende voorts te begeeren Copie van 't voorsz sommier van den staet, midtsgaders van de middelen, by den Heere van Lalang henluyden daeghs te vooren gedaen proponeren, ende voorts te versoecken eenen bequamen dagh, om van alles rapport te mogen doen, ende op alles te resolveren, ende verder ende breeder last te gekrijgen, ende hen alsdan alhier weder by sijne Mo. E. te mogen vinden, ende dat oock die van Brabandt sulcks behoorden onderwesen ende geinduceert te werden, dat sy, als wesende Lidtmaten van de andere Staten, by de anderen hen behoorden te vinden, omme gesamentlijck, volgende de begeerte van syne Majesteyt, te mogen adviseren bequame middelen, dienende ten fine voorsz; welcke antwoordt den voorsz Heere van Lalang ende de andere Commissarissen van syne Majesteyt de voorsz Gedeputeerden van de Staten gedaen zijnde, soo hebben de voorsz Commissarissen henluyden geaccordeert Copie van 't voorschreve sommier, midtsgaders

van

van de middelen, by henluyden daegs te vooren geproponeert, hoewel nochtans syluyden, nae sy verklaerden, daer toe van de Majesteyt geenen last en hadden, dan werdt het selve by henluyden de voorsz Gedeputeerden geaccordeert, op dat sy te beter rapport souden mogen doen, ende absolute Resolutie nemen; ende is de selve Gedeputeerden eerst dagh gegeven, omme weder hen * albier tot Brussel te vinden op den sesden dag van October toekomende, maer want de Gedeputeerden van Hollandt ende eenige andere verklaren den selven dagh te kort te wesen, midts dat 'er apparentelijck eenige retracten voor de absolute Resolutie van de saecken genomen souden werden, soo is hen eyndelijck by den voorsz Heere van Lalangh dagh geprœfigeert, tot Brussel te wesen den 15. der voorsz maendt van October.

*Bl. 89.

Dach genomen, omme in den Hage in de Herberge te wesen.

DEn vijftienden September hebben de Gedeputeerden, tot Brussel wesende, dagh genomen, in den Hage in de Herberge te wesen den ses en twintighsten der selver maendt, omme op 's anderen daeghs te besoigneren.

Requeste, overgegeven by Coenraet JansZ Bode, mitsgaders het Appoinctement op de

VErtoont ende geeft ootmoedelijck te kennen Uwe onderdanige en goetwillige Dienaer, Coenraedt Jansz, Gesworen Bode van den Hove ende Staten van Hollandt, dat hy Suppliant op den dertighsten Januarii 1551. Stilo Curiæ laestleden, by U mijne Heere ten Bode geaccepteert te wesen, van U mijne Hee-

Den 15. September

felve Requeste gestelt, van dato den seventhienden Maert vijfthien hondert ses en vijftigh stilo Curiæ.

Heeren, representerende de Staten van 't gemeene Landt, en hebt den selven geaccordeert drie stuyvers daeghs, soo wanneer hy met de Staten, ofte met mijn Heere den Advocaet van 't gemeene Landt, reysen soude, ende dat ter tydt ende wijlen toe hy de ordinaris Wedden, die tot desen dage toe by Dirck Wouterfz, als by U myne Heeren Dienaer S. G. ontfangen zyn geweest, genieten ende profiteren soude, ende langer niet, blijckende breeder by de Requeste ende Appoinctement, op de marge van dien gestelt, hier aen gehecht; ende alsoo den Suppliant zedert de acceptatie van synen voorsz dienst sonder jactantie hem eerlijck ende naerstelijck in 't exerceren van dien gedragen heeft, ende dan op desen jegenwoordigen benaeuwden dieren tydt den Suppliant seer swaer valt, syne Huysvrouw ende kleyne Kinderen te nutrieren ende onderhouden; Soo versoeckt hy ootmoedelijck aen U mijne voorsz Heeren, hem te consenteren acte van continuatie van de voorsz drie stuyvers daeghs, soo wanneer hy met U mijne Heere ofte den Advocaet van 't Landt reysen sal, geduyrende tot Uwe mijne Heeren kennelijcke revocatie, ende dat hem voorts in de plaetse van den voorsz Dirck Wouterfz, overleden, verleent zy gelijcke acte ofte versekeratheydt van de voorsz drie ponden grooten 's jaers, als den voorsz Dirck Wouterfz van U mijne Heere heeft gehadt. Dit doende.

Op

1557. Den 15. September.

Op de Marge stondt geschreven.

Den Suppliant sal hebben ende ontfangen de Jaerlijcksche ordinaris Wedden van drie ponden grooten Vlaems 's jaers, zedert de doodt van Dirck Woutersz S. G., daer van den Advocaet hem sal geven behoorlijcke Acte; ende aengaende de continuatie van de drie stuyvers, by den Suppliant verder versocht, sal hebben patientie tot de komste van den Advocaet, die nu in Brabandt is. Actum in den Hage den seventhienden Maert Anno 1556. *stilo Curiæ Hollandiæ*, by Heeren Willem van Lockhorst, Ridder, ende Otto van Egmondt. Willem Buket, Gedeputeerden van Dordrecht; Joost van Hillegom, Burgermeester, Lambrecht Jacobsz, Secretaris van Haerlem; Mr. Jacob van Eynden, Pensionaris van Delf, Mr. Jacob de Milde, Secretaris van Leyden; Joost Buyck, Burgermeester van Amsterdam; ende Gijsbrecht Jansz Meul, Burgermeester vander Goude. Actum present my in absentie van den Advocaet.

Onderteyckent,

Lamb. Jacobi.

* Bl. 90. * *Noch stondt op de selve Marge geschreven.*

De Staten van Hollandt accordeeren den Suppliant continuatie van de drie stuyvers daeghs, soo wanneer hy met de Staten

of-

1557. Den 15. September.

ofte den Advocaet reysen sal, ende dat tot haerluyder wederseggen. Gedaen in den Hage op den 28 Julii 1557.

Onderteyckent,

H. Goes.

Commissie voor Coenraedt Jansz de Boode, van dato den agtienden Maert vijftien hondert ses en vijftigh, stilo Curiæ.

OP huyden den seventienden dagh van Maert Anno 1556, nae stijle van den Hove van Hollandt, soo hebben de Edelen ende Gedeputeerden van de ses groote Stede van Hollandt, representerende de Staten van den selven Lande geaccordeert, ende accorderen midts desen Coenraedt Jansz, Bode van 't gemeene Landt van Hollant, de ordinaris Wedden van drie ponden grooten Vlaems 's Jaers, ende dat zedert 't overlijden van Dirck Woutersz Bode van 't gemeene Landt, sijn Voorsaet in 't selve Officie, de selve te ontfangen tot drie termijnen 's Jaers, t'elcken termijne een der voorsz ponden, in allen schijn als den voorsz wylen Dirck Woutersz die te vooren ontfangen heeft. Actum ten dage ende jare als boven.

Sommier van 't achterwesen van de Landen van herwaerts over.

L'on trouve par les estats des Domaines de pardeca pour l'an 1551, que lors de cler du revenu desdits Domaines montoit a la somme de . . . 327960-17-0

1557. Den 15. September.

Depuis lequel temps sont vendues plusieurs Rentes, engagement & venditions, faites pour causes, plus amplement declarés en un aultre estat, communiqué aux Estats.

A scavoir,

En l'an 1551. .	23160- 1- 6	par an
En l'an 1552 & 1553.	178229- 8- 0	
Es années 1554 & 1555.	73469- 4- 7	
En l'an 1556 . .	27660-10- 9	

Revenans lesdits Rentes vendues, engagement & venditions, faites depuis ledit temps a . . . 307519-16-5

Et les diminutions du Domaine survenues depuis ledit an 1551, pour causes declarés audit estat, montent a . . .

Montent toutes lesdits charges, survenues depuis ledit an 1551, a cause des Rentes vendues, engagement & venditions, faites tant par l'Empereur que le Roy, nostre Sire pour non trop charge, mais soulager les Subject ensemble les diminutions du Domaine a la somme de . . . 346818- 5-5

Ainsi apparut que ledit Domaine de Pays de pardeça est annuellement trop chargé de 18857-15-5

Et

1557. Den 15. Septembre.

Et par dessus ce convient payer pour entretenir l'estat des Pays de pardeca, & furnir aux Gages, Traictemens, Pensiones & aultres parties, assignez sur la recepte generale des * finance par an . . . 241574-19-0

*Bl. 91.

Pour l'entretenement des Vivres, mises en Buze Villes Frontieren, a esté accordé aux chacun an, pour frainéte le vingtiéme de la valeur, que pourra monter par chacun an, six ans durant 25000- 0-0

Prenant seulement le fraict a douze par cent par an, monteront pour ceste somme deue 630000 livres par an.

Somme avec le trop charge

Deniers deux courans a Finance.

Du temps de l'Empereur 4 . 303041 0-0
Du temps du Roy . . . 140000- 0-0
Somme

Aultres deniers deus.

Aux Estats de l'Empire . . 17465- 0-0
A ceux d'Anvers, a cause des alluns 15000- 0-0
A cause des ouvrages & Fortifications est deu du reste . . . 36431-12-0
A cause des Artilleries, Munitions & aultrement pres de 30000- 0-0
A cause des Vivres par dessus 238000- 0-0

Payes aux Marchans . .	
Des prests levez en cette an 1557	600000- 0-0
A cause de l'esquipage, pour avoir convoyé l'Empereur . . .	42000- 0-0
A cause des arrierages des Gages, Traictement & Pensions des Chevaliers de l'Ordre, Consaulx & aultres Officiers . .	129040- 0-0
Somma . . .	1054550- 1-0
Au Gens de Guerre, tant de Cheval que de Pied, cassez du temps de l'Empereur	607311- 1-2
Ausdits Gens de Geurre, retenus dudit Sr. Empereur	329360-11-2
Auxdits Gens de Guerre, cassez du temps de Roy	132515-14-0
A ceulx, retenus du temps dudit Sr. Roy .	
Somme . . .	2770177-12-4
Somme toute du deu	

Middelen, by den Heere van Lalang ende de andere Gecommitteerden uytgeslagen.

SUr ce que les Deputez des Estats des Pays de pardeca, apres avoir entendu l'estat, que par charge du Roy leur a esté declaré & communiqué par Monsieur le Comte de Lalang, Gouverneur & Capitaine General en l'ab-

*l'absence de sa Majesté & de Monsieur le Duc & aultres du Conseil d'Estat & des Finances, pour n'estre aucuns deus charges, que de ouyr & entendre ce q'uon leur proposeroit, ont requis qu'on leur voulust donner ouverture d'aucuns moyens, par lesquels il leur sembleroit, que la Republique desdits Pays peust estre conservée & entretenu, aussi sortir des charges, ou ladite Republique est constitué, conforme a la fin ou tend l'intention de sa Majesté, pour les rapporter a ceulx qui les ont deputez, afin de tant mieux pouvoir satisfaire au bon plaisir de sa Majesté, ledit Sr. Comte de Lalang, & aultres du Conseil d'Estat, leurs Deputez sont bien memoratifs de la Proposition tant generale que particuliere, * faite par sa Majesté aux Estats dernierement a Valenchiennes, contenant, que par ceulx, que sa Majesté deputeroit, il leur seroit communiqué l'estat, ou quel se retrennoient les affaires de sadite Majesté, pour l'ayans entendu, ils puissent apres adviser sur lesdits moyens, non que ledit Sr. de Lalang & aultres du Conseil d'Estat les deussent proposer a nous vouloit sa Majesté en cest extremité avoir leur advis; bien que si l'on sçavoit quelque moien, pour adviser que volontiers l'on seroit comme d'eux mesmes, encoires qu'on n'en a aucune charge, que lesdits Deputez sçavoient les moiens, qui autrefois sont esté mis en avant, a sçavoir le centiesme sur les Biens immeubles, autres par dixiesmes & cinquiesmes par quelques Imposts sur le Sel, Laques, Especeries & semblables Marchandises, aucuns mettoient en consideration l'assiete capitale, & que les*

* Bl. 92.

Estats mesmes pouvoient estre recors, lesquels sont esté visités si devant par aucuns d'eux, & que l'on ne scauroit arrester a aucuns desdits moiens, les remettant conforme a ladite proposition auxdits Deputez, pour y adviser selon l'intention de sa Majesté, aussi que quant aux charges, & d'en pouvoir une fois sortir un chacun y debvoit penser pour y parvenir, bien avoit esté consideré sur le faict du Domaine tant charge que l'on pourroit regarder, s'il y auroit quelque moien d'induire, ceulx qui ont rentes sur iccelluy au denier douze, ou aultres, qu'ils se contentissent le reduire au denier vingt, ou prinssent gaigiere, pour en jouyr par leurs propres mains le denier double, ou aultrement pour par ce moyen purger aucunement le Domaine & d'icelluy pouvoir subvenir & furnir aux necessitez & charges accoustumez, & les Deputez pouvoient aussi perser sur aultres moyens, tant pour redintegrer aucunement par succession de temps ledit Domaine, que de furnir aux Pensions, Ouvrages, Fortifications & autres mises necessaires, aussi regarder par quel boult l'on pourroit contenter, tant les Gens de Guerre, & aultres, a qui en doubt, que d'une fois obvier un grand & si excessif fraict des deniers courans a Finances, bien que ce que ne peult faire si promptement, se face successivement aussi que lesdits Estats le pourront mieulx mettre en avant, que l'on ne leur sçauroit specifier; car de la part dudit Sr. de Lalang, & de ceulx du Conseil d'Estat, ne s'en scauroit dire d'avantage, & n'en ont de sa Majesté aucune charge, & qu'ils se sont si avant

 1557. Den 15. September.

eslargis a seulement esté comme d'eux mesmes par maniere de deviser, pour accelerer l'affaire selon l'intention de sa Majesté, & donner auxdits Deputez quelque satisfaction, sur la requisition, que par eulx leur en a esté faite, remectans a eulx aultres plus convenables moyens qu'ils pourront excogiter, & ayans apres la declaration, que dessus lesdits Deputez donne a entendre, que la plus part d'eulx estoit seulement chargé de ouyr les moyens, que se proposeroient, par sa Majesté encoires qu'el en y a eu aucuns qui ont en charge de communiquer & adviser, & pour se prie pour vue gratieusé retraicte pour pouvoir informer ceulx qui les ont deputez de tout, & d'avoir ung peine convenable, pour retourner devers ledit Sr. Comte de Lalange, aussi qu'on leur voulsist donner Copie du sommaire des estats, qui leur sont esté communiqués, anssi l'on eut les moiens susdits, requirans, si l'on en eult d'autres de semblablement les leurs communiquer, ledit Sr. Comte de Lalang leur a accordé ledit retraicte, pour estre de retour en ceste Ville au quinziéme jour du Mois d'Octrobre prochain, afin que ayans de tout estre presentement instruits, ils puissent cependant adviser avec ceulx, qui les ont deputez, plus meurement & ouvertement sur les moyens, que sa Majesté leur a requis mectre en avant, venans sur * tout bien & souffisamment instruits & depeschez, aussi ne veulent de laisser de faire tout bon office en leur endroit, & leur sera le sommaire de l'stat communiqué, & de donner ouverture d'autres moiens, l'on ne scauroit plus dire de ce que des- *Bl. 93.

1557.
Den 27,
tot den 29.
September.

deſſus. Fait à Bruxelles le 14. jour de Septembre 1575.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 27. 28. ende 29. September 1557.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere *van Aſſendelf*,
Van Obdam,
Van Lockhorſt,
ende
Otto van Egmont,
als Edelen.
Heyman Adriaenſz,
ende
Pieter Jacobſz,
van Dordrecht.
Mr. *Gerrit Hendrickſz*,
Burgermeeſter,
van Haerlem.
Mr. *Jacob van Eynde*,
van Delf.
Gerrit Aelbrechtſz, Burgermeeſter,
Mr. *Jacob de Milde*,
ende
Mr. *Cornelis van Veen*,
van Leyden.
Gerrit Claeſz, Burgermeeſter,
Mr. *Adriaen Sandelijn*,
ende
Mr. *Jan Nieuwenburgh*,
van Amſterdam.
Jan Dirckſz 't Hoen,
ende
Jan Hey,
vander Goude.

Omme te reſolveren middelen, dienende ten fine van 't inhouden van de Propoſitie, by de Koninglijcke Majeſteyt tot Valenchien gedaen.

De ſake van het vinden van eenige middelen uytgeſtelt.

TEn voorſz ſeven en twintighſten hebben de voorſz Staten, gehoort hebbende van den Advocaet 't rapport van 't Recueil van 't achterweſen van de Majeſteyt, ende van de ouverture van de middelen, henluyden me-

1557. Den 27, tot den 29 September.

mede gegeven by den Heere van Lalang ende de andere van den Rade van State; hebben by maniere van communicatie sekere middelen geopent, maer overmidts de absentie van den Heere van Assendelf, is de saecke uytgestelt tot op 's anderen daeghs.

Rapport van den Advocaet, beroerende 't publiceren van alle Ordonnantien, by de Staten gemaeckt.

BY den Advocaet rapport gedaen zynde, beroerende de Requeste, de Majesteyt overgegeven, omme die van den Rade van Hollandt belast te werden, te publiceren alle Ordonnantien, by de Staten gemaeckt, ofte nog te maken, ende daer toe verleenen behoorlijcke attache, ende daer op geëxpedieert waren Brieven aen den Rade, om van henluyden te weten, waeromme sy geweygert hadden te accorderen Brieven van attache op de Ordonnantie, by de Staten gemaeckt, nopende de collectatie ende executie van de seven grooten op de Marge, ende dat daer op weder by den Rade by een properen Boode antwoordt geschreven was, sonder dat den Advocaet hadde konnen vernemen het inhouden van dien; soo hebben de Edelen, die van Dordrecht, Haerlem, Delf ende Gouda geresolveert, dat men met het verdere vervolgh van dese saecke sal vertouven, tot by die van den Secreten Rade op de voorsz antwoordt van den Hove van Hollandt bescheydt overgesonden sal wesen, ende de Gedeputeerden van de Staten weder boven sullen reysen, dan die van Leyden ende Amsterdam waren van advise, dat den Advocaet in diligentie boven soude reysen, omme te vervolgen attache op de voorsz * Ordonnantie, niet tegenstaen- * Bl. 94.

 de

1557. Den 27, tot den 29. September.

de 't schrijven van den Hove van Hollandt, ende de selve hebbende, te vervolghen gelijcke attache op de Ordonnantie, die van wesen te maken op de collectatie van den Thienden penningh, daer de laetste helft van de tegenwoordige Beede mede gevonden moet werden, ofte dat by gebreck van de voorsz twee Ordonnantien de jaerlijcksche Renten onbetaeldt sullen blijven, midtsgaders oock 't voorsz laetste termijn van de voorschreve Beede.

Beroerende de attestatie van den Bailliu van den Hage, aengaende sijne Geboorte.

BY den Advocaet rapport gedaen zynde van de Attestatien, by den Bailliuw van den Hage die van de Rekenkamer gelevert, beroerende de plaetse van syne geboorte, soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat hy van de twee Getuygen, de welcke niet suffisantelijck van de plaetse van syne geboorte geattesteert en hadden, sal recouvreren behoorlijcke Certificatie onder hare Eedt, met insertie van de saecke van haer wetenschap, ende dat binnen den tydt van veertien dagen naestkomende, ofte dat by gebreke van dien de Staten tegens hem sullen versoecken verder provisie.

Nopende de informatie, by die van Amsterdam gedaen van seeckere drie Polderen, gelegen omtrent Weesp.

BY die van Amsterdam, die gecommitteert waren informatie te nemen van sekere drie Polderen, gelegen omtrent Weesp, de welcke in de Instructie, daer uyt de Verpondinge gemaeckt is, niet bevonden en werden, om te weten waer de selve precise leggen, waer die contribueren, en de grootte van dien, rapport gedaen zynde, ende oock de informatie, by henluyden by geschrifte gestelt, ende sekere Caerte, daer van gemaeckt, ge-

1557. Den 27, tot den 29. September.

gesien wesende, soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat men de voorsz Polderen sal doen meeten, ende mede in contributie brengen, ende dat men met Eygenaers van de selve Landen van 't geene wes sy van 't voorgaende schuldigh zyn, overkomen sal, ende dat die vander een Landtmeeter senden sullen, ende dat die van Amsterdam den selven Landtmeeter alle addresse doen sullen, ende dat by den Hove van Hollandt den Deurwaerder geauthoriseert sal werden, omme met den Landtmeeter de voorsz metinge te doen, ende dat de voorschreve meetinge gedaen sal werden met alsulcke mate, als men aldaer useert.

Ordonnantie voor Mr. Willem Schoock.

IS Ordonnantie gepasseert van drie en tsestigh dagen voor Meester Willem Schoock, uyt sake van sekere sollicitatien, by hem voor 't Landt gedaen in de maendt van Mey, Junius ende een partye van Julius.

Requeste van Willem Bogaert, Bailliuw van Waterlandt.

OP de Requeste van Willem Bogaert, Bailliuw van Waterlandt, versoeckende Copie van de Rekeninge van Jacob vander Duyn, woonende tot Edam, van den Impost van de Wynen van den Jare 1555; Is geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten van Hollandt accorderen den Suppliant Copie van de Rekeninge, by hem alhier versocht, midtsgaders van de verificatien daer op dienende, wel verstaende, indien by voorgaende informatie bevonden werdt, dat Jacob vander Duyn, Collecteur eertydts geweest hebbende van den Impost binnen de Stede van Edam, in

in het aenbrengen van den selven Impost-fraude gepleeght heeft, dat den Suppliant met hem niet sal mogen composeren, dan by advis van de voorsz Staten.

Requeste van Nicolaes van Mathenes.

OP de Requeste van Joncker Nicolaes van Mathenes, versoeckende verklaringe van seker Appoinctement, by de Staten op sekere syne andere Requeste gegeven, beroerende dat hy exempt soude wesen van seecker stuck Landts, gelegen in Vresaep, groot thien Margen, ende dat voor den tydt van acht Jaren; Is geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat den Suppliant sal exhiberen 't voorsz voorgaende Appoinctement, omme, dat gesien, alsdan verder gedisponeert te werden.

* Bl. 95. Beroerende de Commissarissen op de abuysen van het Margen-geldt.

* OP het versoeck, by die vander Goude gedaen, omme yemandt gecommitteert te hebben, omme te verstaen tot correctie van de abuysen, die gepleeght zyn in 't aenbrengen van de Margentalen; Is by de Staten verklaert, dat tot die ende gelijcke sake gecommitteert zyn Jacob Verduyn, Mrs. Adriaen van Leyden ende de Milde, onder de welcke sy alle bescheydt sullen mogen leveren.

Nopende de saecke, beroerende de Weeskamer van Leyden.

IS op het aengeven, by die van Leyden gedaen, dat onlanghs by den Rade van Hollandt gepronuncieert soude wesen sekere Sententien tusschen Pieter Gerritsz ende Dirck Gerritsz, als oomen van de Moeders zyde van de achtergelaten Kinderen van Aelbrecht de Vriese ende wylen syne Huysvrouwe, als Eyschers,

1557. Den 27, tot den 29. September.

ſchers, omme te hebben ſchriftinge, ſcheydinge ende deelinge van de achtergelaten Goederen van de voorſz Kinderen Moeder, op ende teghens den voorſz Aelbrecht de Vrieſe, die gecontendeert hadde, dat de ſake, midtſgaders partyen gerenvoyeert ſouden werden voor de Weesmeeſters van Leyden, als weſende competente Rechters ter eerſter inſtantie, by welck Vonniſſe de voorſz exceptie gerejecteert was, ende den voorſz Aelbrecht de Vrieſe gecondemneert, peremptoirlijck te antwoorden, waer door, ſoo verre men in toekomende tyden gelijcke Sententien ſoude willen pronuncieren, uyt krachte van ſeker Articul van de Ordonnantie van den Hove van Hollandt, vermeldende dat alle Weſen haer Debiteurs ter eerſter inſtantie voor den Hove van Hollandt mogen betrecken, niet alleen de Wees-kamer der Stede van Leyden, maer mede alle de Wees-kamers van den Hove van Hollandt geſchapen waren te niet te komen, die principalijck geordonneert zyn, ten eynde der Wees-kinderen Goederen wel geadminiſtreert ſouden werden, ende ſoude conſecutivelijck occaſie gegeven werden, omme de voorſz Weeſen te mogen frauderen ende bedriegen; verſoeckende aen de Staten, hier inne in toekomende tyden geremedieert te werden; Soo hebben de voorſz Staten gereſolveert, dat men aen die van den Rade verſoecken ſoude, dat ſyluyden in ſaecken, toucherende Weeſen, in toekomende tyden geen gelijcke Proviſien meer verleenen ſouden willen, byſonder in de ſaecken beroerende de Erffeniſſe ende ſucceſſie, als *in petitione hære-*

di-

Den 27, tot den 29. September.

ditatis Familiæ hærifcundæ, ende dat ten eynde de Weesfen niet gefraudeert en werden, noch oock de Wees-kameren vergaen en fouden.

Requefte, over te geven, omme onder het woordt Acten alle Sententien gecomprehente hebben.

IS gerefolveert dat den Advocaet een Requeft fal maecken, omme van de Majefteyt te verkrijgen, dat onder 't woordt, van dat partyen niet gehouden en fouden wefen eenige Acten te loffen, in Octroy by de Staten verkregen, mede gecomprehendeert behooren te wefen alle Sententien, foo wel diffinitief als provifioneel, ende dat by de middelen van de eerfte Requefte by de Majefteyt overgegeven, midtfgaders by de middelen van de Refolutien, genomen op den acht en twintighften Augufti laetftleden, ende van de andere ftucken, ende foo verre de voorfz Staten 't felve niet en mogen obtineren, alfdan te verfoecken, dat 't felve hem geaccordeert werde nae de expiratie van de tegenwoordige pacht van de Griffie.

Confent van Rennoy, dat Numan mag befoigneren op de Reeckeningen van 't gemeene Landt.

IS den Advocaet belaft te feggen Rennoy, dat alfoo Coebel onlanghs moet leveren drie Rekeningen in handen van Numan, omme die te vifiteren, en alfdan by de Staten gevifiteert te mogen werden, maer want de acte van Commiffie principalijck fprekende is op Rennoy, ende in fijn abfentie op Numan, foo en foude Numan niet gaerne daer toe verftaen, fonder te hebben fijn confent, daeromme te begeeren, dat overmidts fijn vertreck nae Brabandt, hy den voorfz Numan 't felve foude willen accorderen, 't welck by den Advocaet den voorfz Rennoy gefeydt zynde, heeft daer inne geaccordeert, ende * gefeydt, dat hy 't fel-

* Bl. 96.

1557. Den 28. September.

felve oock Numan fulcks verklaren fal; waer van by den Advocaet de Staten rapport gedaen zynde, hebben hem belaft, Coebel te fegghen, dat hy in handen van den voorfz Numan leveren foude de voorfz drie Rekeningen, 't welck den Advocaet fulcks gedaen hebbende, heeft Coebel belooft de voorfchreve drie Rekeningen den voornoemden Numan te fenden.

Den 28. September 1557.

P R Æ S E N T E N.

Alle de voornoemde, behalven

Lockhorft.

DE Staten hebben fekere middelen geconcipieert ende voorgeftelt, om volgende het inhouden van de voorfz Propofitie ende begeerte van de Majefteyt ten Hove ter prefentie van de andere Gedeputeerden aen te geven, ende met henluyden in communicatie te treden.

Middelen, by de Staten geconcipieert, om volgende dien te Hove te befoigneren.

ZYn gecommitteert, omme de felve middelen te concipieren ende by gefchrifte te ftellen, die van Haerlem, Delf, Leyden, Amfterdam ende den Advocaet, die oock fulcks die by gefchrifte geftelt hebben.

Gecommitteerden tot makinge van de voorfz middelen.

IS den Advocaet geordonneert, Coebel te feggen, dat hy in alle diligentie loffe de Lijf-renten van 't gemeene Landt, met de penningen onder hem wefende, die niet en behoo-

Nopende de loffinge van de Lijf-renten, by Coebel te doen.

hooren leegh te leggen, dan dat hy de Lijfrenten, toekomende de Ingezetenen van Delf, alderlaeſt ſal loſſen, 't welck by den Advocaet ten ſelven dage hem ſulcks geſeydt zynde, heeft verklaert, dat hy 't ſelve ſulcks doen ſal.

Den 29. September 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de ſelve, behalven

Lockhorſt ende *Egmont.*

De Inſtructie voor de voorſz Gecommitteerden geadvoueert.

DE voorſz Staten vertoont zynde de voorſz Inſtructie voor de Gedeputeerden van de Staten, die te Hove reyſen ſullen, beroerende de voorſchreve geconcipieerde middelen, ſoo hebben ſyluyden de ſelve geadvoueert, ende elcks van de Steden daer van verſocht Copie, om in den haren rapport te doen, omme op de naeſte Vergaderinge daer op eyndelijck te reſolveren.

Dach genomen, omme in de Herberge te weſen.

DE voorſz Staten hebben dagh genomen, omme alhier in de Herberghe te weſen den ſeſden van de toekomende maendt van October, en verſocht, dat tegens dien dage de andere Edelen mede beſchreven ſouden werden, het welcke den Heere van Aſſendelf ſulcks aengenomen heeft te doen.

Nopende de Proteſtatie, by

DE voorſz Staten geſien hebbende ſekere acte van proteſtatie, by Arent van Dalen,

1557.
Den 29. September.
Arent van Dalen en den Ontfanger Coebel gedaen.

len, Koopman, woonende tot Antwerpen, ende Contrepresentatie, by Mr. Arent Coebel, Ontfanger van 't gemeene Landt van Hollandt, gedaen, beroerende sekere Rente van tien hondert guldens 's jaers, die den voorsz Arent van Dalen, uyt krachte van transporte van den Heere van Armuyden, op de Landen van Hollandt sprekende heeft, hebben de voorschreve Staten geresolveert, dat den voorsz Ontfanger aen den voorschreve Arent van Dalen schrijven sal, dat hy behoort genoegh, achtervolgende de presentatie, in de voorsz acte van protestatie gedaen, onder synen Eedt voor 2 Schepenen te verklaren, wat penningen hy in goeden gereeden gelde voor de * hooft-somme van de voorsz Renten, ende oock aen andere Waren en Koopmanschappen den voorsz Heere van Armuyden gegeven heeft, ende wat penningen hy oock den selven gelevert heeft ter cause van een Jaer verschenen renten, omme, het selve wetende, by henluyden alsdan geadviseert te werden, of sy de voorschreve Renten sullen willen aflossen, dan niet.

* Bl. 97.

1557. Den 7, tot den 9. October.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den sevenden, achtsten en negenden October 1557.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere *van Assendelf.*
Van Obdam, ende
Van Lockhorst, Ridderen.
Otto van Egmont,
Jacob van Wijngaerden, ende
Jacob vander Duyn, als Edelen.
Mr. *Willem Schoock*, van Dordrecht.
Adriaen Cornelisz, ende
Mr. *Lambrecht Jacobsz*, van Haerlem.
Mr. *Jacob van Eynde*, van Delf.
Gerrit Aelbrechtsz, Burgermeester, ende
Mr. *Jacob de Milde*, van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgermeester,
Mr. *Adriaen Sandelijn*, ende
Mr. *Jan Nieuwenburgh*, van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen, ende
Mr. *Jan Jacobsz*, vander Goude.

Omme te visiteren de voorsz geconcipieerde Instructie, ende last te geven de Staten van 't geene wes sy, te Hove komende, met de andere Gedeputeerden van de Staten besoigneren souden.

Beroerende d'Instructie voor de Gedeputeerden te Hove reysende.

DEn voorsz sevenden gevisiteert zynde de Instructie by de Staten de laetste voorgaende Vergaderinge gemaeckt, naer dat de selve wat gealtereert ende gecorrigeert is geweest, verklaert daer by te voegen, nopende 't point van de defensie ter Zee; soo is geseydt, dat

Den 7, tot den 9. October.

dat men volgende 't inhouden sal besoigneren ende in communicatie treden met de andere Gedeputeerden van de Staten, dat evenwel de selve Instructie secreet gehouden sal werden, sonder daer van yemant eenige verklaringe te doen.

TEn selven dage is mede procuratie gepasseert ende last gegeven de selve Staten, hoe ende in wat maniere sy met de andere Gedeputeerden procederen ende in communicatie treden sullen, ende dat volgende 't Geschrifte, daer van zijnde, ende hier na geinsereert.

Procuratie voor de Staten, boven reysende.

DE Staten van Hollandt gesien hebbende soo wel de generale als particuliere propositien, by syne Majesteyt de Staten van de Landen van herwaerdts over binnen de Stede van Valenchien in de maendt van Augusti laetstleden gedaen, midtsgaders seker recueil van diversse Staten, beroerende syne Majesteyts Domeynen, als andere diversse partyen van der Oorloge, de Gedeputeerden van de Staten mede gegeven, ende begeerende de wille ende goede geliefte van *syne Majesteyt soo veel hen doenlijck is te volbrengen, hebben hare Gedeputeerden, te Hove reysende, last gegeven, ende geven mits desen, te treden in communicatie met de Gecommitteerden van syne Majesteyt ende de Gedeputeerden van de andere Landen van herwaerts over, ende te helpen adviseren middelen op de voorsz propositien, by de Majesteyt gedaen; wel

* Bl. 98.

1557. Den 7, tot den 9. October.

wel verstaende, dat by de selve Gedeputeerden niet geproponeert ofte uytgeslagen en sal werden, ten zy dat alle de andere Landen, die binnen de Stede van Valenchien ter Dachvaert beschreven zyn geweest, ende namentlijck die van Brabandt, gesamentlijck by den anderen compareren ende in communicatie treden; dat oock by de voorsz Gedeputeerden niet en sal geproponeert werden, voor ende al eer die geene, die henluyden gepreferеert zijn, openingen van hare middelen gedaen sullen hebben; ende in gevalle by de anderen eenige middelen voorgeslagen werden, die de voorsz Gedeputeerden bevinden sullen den Lande van Hollandt niet prejudiciabel zynde, sullen de selve niet mogen advoueren; ende soo verre by andere Gedeputeerden, ofte eenige van henluyden, yet voorgestelt werdt, 't welck eenighsints soude tenderen tot belastinge van de Landen van Hollandt, sullen de voorsz Gedeputeerden daer van in den haren rapport nemen, omme 't selve by de Staten in communicatie geleydt zynde, verder last te mogen gekrijgen.

Nopende het Pondtgeld, geeyscht by den Tollenaer van Repelmonde, &c.

IS op 't aengeven van die vander Goude, dat den Thollenaer van Repelmonde van de Ingezetenen vander Goude eyschende was, contrarie de usantie tot noch toe geobserveert, seker pontgeldt van alle Waren, voor by den Tol varende, waer door syluyden genoodtsaeckt souden wesen tegens hem in proces te tre-

treden; versoeckende, in gevalle van proces al vooren, dat het selve tot kosten van den Lande beleydt souden mogen werden, gelijck t'anderen tyde in gelijcke saecken by de Staten geaccordeert is geweest; soo is by de Staten geresolveert, dat die vander Goude sullen recouvreren Certificatie van de Schippers, wat sy gewoon zyn te geven, varende voor by den Thol van Repelmonde, ende van ende oock Copie van de Ordonnantie, daer de Thollenaers hen op fonderen, omme, 't selve gesien, alsdan by de Staten gedisponeert te werden, of 't voorsz Proces, by henluyden te institueren, tot kosten van den Lande beleydt sal werden, dan niet.

Den 7, tot den 9. October.

IS geresolveert, dat men vervolgh sal doen te Hove by de middelen by/die van Amsterdam geallegeert, omme vry uyt te mogen voeren 't Koorn, dat van buyten in dese Landen gebracht werdt, wel verstaende, dat die van Amsterdam goede toesight sullen nemen, dat 'er niet soo veel uytgevoert en werde, dat dese Landen daer door gebreck souden lijden, dan die van Dordrecht, Delf ende Leyden namen hier op rapport, ende hoopten dat hare Gedeputeerden, te Hove komende, last souden krijgen, om hen met de andere conform te maken.

Vervolgh te doen, omme te hebben de vrye uytvoeringe van de Greynen.

IS geresolveert te extenderen, hoe veel de Schepen, toegerust tot defensie van de Visscherye, gekost hebben, boven 't geene dat de Majesteyt, daer toe gegeven heeft, midtsgaders wat 't Lastgeldt bedragen heeft zedert den

Extensie te doen van de kosten van de toerustinge van de

1557. Den 8. October. Schepen van Oorloge, tot defensie van de Visscherye.

den jare vijftien hondert een en vijftigh tot noch toe, ende dat uyt de Rekeninge daer van zynde.

Attestatie te recouvreren van Arent van Dalen. * Bl. 99.

IS geresolveert, dat den Advocaet, komende tot Antwerpen, by Arent van Dalen, d'oude, Koopman aldaer, sal recouvreren Attestatie voor * Notaris ende Getuygen, ende dat onder sijnen Eedt, hoe veel penningen hy gegeven heeft voor de hooft-somme van de Renten van tien hondert gul. 's jaers, die hy door 't transport van den Heere van Armuyden op de Landen van Hollandt sprekende heeft, ende dat hy de selve Attestatie hebbende, de Gedeputeerden, die te Hove reysen sullen, vertoonen sal, omme alsdan te resolveren, of men de selve Renten lossen sal, dan niet.

Den 8. October 1557.

Nopende de exceptie, gerejecteert by den Hove van Hollandt, omme sekere saecke gerenvoyeert te hebben voor de Wees-kamer van Leyden.

IS, beroerende de exceptie, by Aelbrecht de Vriese, als Vader van seecker Wees-kindt, voor den Hove van Hollandt gepronuncieert, ten eynde de saecke, omme te hebben schiftinge, scheydinge ende deelinge van de achtergelaten Goederen van de Moeder van het selve, gerenvoyeert soude werden voor de Wees-meesters der Stede van Leyden, als wesende ordinaris Rechters; Is geresolveert, dat men Requeste overgeven sal den Hove van Hollant, ende daer by versoecken, dat die van den Rade, tot conservatie van de Jurisdictie van de Wees-meesters, in toekomende tyden gelieven gelijcke provisie niet te accorde-

deren, bysonder in saecken, beroerende schiftinge, scheydinge ende deelinge als vooren, ende in saecken *Familiæ ercifcundæ*, ende dat men in 't overgeven van de selve Requeste sal verwachten de presentie vanden Heere van Assendelf.

IS geresolveert, dat de Declaratie van Salaris van Joost Jacobsz gestelt sal werden in handen van de Gedeputeerden van de Staten, tot sulcke ende gelijcke taxatien gecommitteert zynde, in bywesen van den Advocaet, omme de selve taxatie gerevideert te werden, ende alsdan by de Staten Ordonnantie te passeren, ende dat den voorsz Joost Jacobsz in toekomende tyden sijn Declaratie sal leveren in handen van de Staten, omme by henluyden de taxatie van dien gedaen te werden.

Declaratie van Joost Jacobsz gestelt te werden in handen van de Gedeputeerden van de Staten.

DAt den Ontfanger Coebel van nu voortaen geen betalinge van Ordonnantien doen en sal, dan die by de Staten ofte hare Gecommitteerden gepasseert sullen wesen.

By Coebel geen Ordonnantie te betalen, dan by ordonnantie van de Staten.

HEbben de Gedeputeerden, die gecommitteert zyn omme eenige middelen te concipieren tot vorderinge van de Justitie ende in de expeditie van de Processen, dagh genomen, omme hen alhier te vinden, ende te besoigneren den negenthienden van October 's avonds in de Herberge.

Dagh by de Gecommitteerden genomen, omme op 't stuck van de justitie te besoigneren.

HEbben de Gedeputeerden van de Staten aengenomen, tegens de naeste Vergaderinge over te brengen Copie van haer Privilegie,

Privilegien over te brengen, dat de De-

Den 8, en 9. October. Linquanten boven haer Lijf niet meer verbeuren en mogen dan festigh ponden.

gie, daer by hen gegunt is, dat haer Poorters, delinquerende, boven haer Lijf, niet meer en mogen verbeuren dan festigh ponden, of soo veel als 't selve Privilegie vermelt.

Attestatien van de geboorte van den Bailliu van den Hage.

DE Staten vertoont zynde de twee Certificatien van twee Getuygen, die onder haren Eedt verklaren, dat Louis Scheraerdts, Bailliuw van den Hage, gebooren is binnen Mechelen, hebben verklaert, dat hy met de selve Certificatien mach passeren, midts dat by den Advocaet een kleyn Verbael gemaeckt sal werden van 't vervolgh, by de Staten gedaen, omme de voorsz verklaringe van sijn geboorte te hebben, ende dat hy de selve Certificatien en alle andere gelijcke sal doen registreren in een Register apart; ende dat sulcke ende andere gelijcke Certificatien by den Advocaet bewaert, ende aen de Lyasse geregen sullen werden.

*Bl. 100.

*Den 9. October 1557.

Debat te maken op de antwoord van den Raedt, daer door sy wygeren attache te leveren op sekere Ordonnantie van de Staten.

GEsien zynde de antwoordt van den Hove van Hollandt, geschreven aen myne Heeren van den Secreten Rade, inhoudende de redenen, waeromme sy de Staten geweygert hebben attache, omme te publiceren de Ordonnantie, by de Staten gemaeckt op de collectatie en executie vande seven grooten op de Marge; Is geresolveert, daer op te maken seker debat, ende 't selve die van den Hove over te leveren, daer by voegende Copie van de stucken ende Munimenten, dienende tot verificatie van 't inhouden van 't selve debat,

1557. Den 9. October.

bat, welck debat van woorde te woorde hier nae volght.

Het voorschreve Debat.

DE Staten van Hollandt gesien hebbende de antwoordt van myne Heeren de eerste ende andere van den Rade van Hollandt, geschreven op de Missive van de Koninghlijcke Majesteyt, onsen Genadighsten Heere, daer by sy seggen de Staten attache geweygert te hebben op sekere Ordonnantie, by hen gemaeckt, soo sulcks geen stijle noch gewoonte soude zyn, als Jan van Dam, eertydts Griffier, geattesteert soude hebben, ende dat de Staten de Jurisdictie van de Koninghlijcke Majesteyt daer by souden pogen te usurperen, maer dat sy de Staten alle vorderinge bereydt waren te doen, tot inninghe van haerluyder geconsenteerde Beeden, seggen de Staten, dat sy hen seer verwonderen van de Attestatie van Jan van Dam, soo de selve nimmermeer bewijsen en sal, dat sulcks geuseert is, als hy verhaelt want de Staten aen mijn Heeren van den Rade van Hollandt noyt attache versocht en hebben, omme hare Ordonnantie te publiceren, uytgesondert dese reyse, bysonder van den tydt van den dienst van Jan van Dam voorsz, dan hebben de Staten, tot inninge van hare Beeden, soo in de Jaren 1543. en 1544., als in de Jaren 1552, 1553, 1554 ende 1555. verscheyde Ordonnantien gemaeckt, hoe men den Impost van Wijn ende Bier collecteren en gaderen, soude,

1557.
Den 9.
October.

op welcke Ordonnantie hy den selve Impoften eerst doen collecteren, ende naederhandt verpacht hebben, ende zijn hen by de Keyserlijcke en Koninghlijcke Majesteyten, ende mede by den Hove van Hollandt verscheyde executorialen verleent, omme de selve Ordonnantie te executeren realijck ende met 'er daedt, ende aengaende 't collecteren van den Tienden penningh, ommeslagen in voorleden Jaren, ende ook namentlijck in den Jare 1553, hebben de Staten van Hollandt verscheyde Articulen ende Ordonnantien gemaeckt, hoe men die soude gaderen ende collecteren, ende heeft de Keyserlijcke Majesteyt de Staten van Hollandt aldaer attache op verleent by forme van Placate, met insertie van der selver Ordonnantie van woorde te woorde, met verhalinge van de onderteyckeninge van den Advocaet van den Lande, inhoudende nochtans de naevolgende clausule, in 't laetste Articul, dat indien eenige swarigheydt ofte dubiteyt soude vallen, ofte gemoveert werden, beroerende de voorsz Ordonnantie ende collectatie van den Tienden penningh aengaende, dat het selve by de Staten gedecideert soude werden.

Soo dat niet nieuws en is, dat de Staten versocht hebben, ende dat onder correctie hen de voorsz attache niet en behoorde geweygert geworden te hebben, bysonder soo myne Heeren van den Rade jegens de Ordonnantie niet en seyden,

maer

1557. Den 9. October.

maer genoegh de selve bekenden redelijck te zijn, ende anders niet versocht en is, dan de Keyserlijcke Majesteyt op het stuck van den Tienden penningh henluyden geconsenteert hadde, als verhaelt is.

Ende aengaende daer geseydt werdt, dat de Staten souden willen * usurperen jurisdictie, en konnen de Staten niet verstaen, soo sy by de clausule, by mijne Heeren van den Raedt verhaelt, anders niet en verstaen, dan dat, indien yemandt hem beklaeghde, beswaert te zyn by de Ordonnantie, dat sy 't selve voorsien souden, ende by gevoegh sien, of sy de selve souden konnen veracoorderen, of, indien niet, de Staten rapport te doen, die dan t'samen souden adviseren, of sy de Ordonnantie souden willen sustineren ofte veranderen, ende partyen hen alsdan dochten beswaert, souden dan van den Hove van Hollandt provisie van justitie mogen impetreren jegens de Staten, 't welck niet nieuws en is, maer wel gepractiseert, want notoir ende kennelijck is, dat tot verscheyde tyden eenige partyen, hen dolerende van de Ordonnantie van de Staten ofte executien by hen doen doen, Requeste overgegeven hebben den Hove van Hollandt, die by haer Appoinctement de selve Requeste gesonden hebben aen de Staten, omme daer inne geremedieert te hebben, als mede van veel al geschiet is, ende hebben de Staten daer selver inne geremedieert, dan indien de Staten dochte, dat het versoeck van eenige partyen on-

* Bl. 101.

onredelijck was, hebben gestelt *Nihil* op hare Requeste, ende hebben eenige van sulcke Personen daer nae provisie van Justitie verkregen van den Hove van Hollandt, ter cause van de welcke noch processen aldaer hangen ongedecideert, als tegens de Impostmeesters van Delf, Rotterdam, Schiedam en andere, soo dat het voornemen van de Staten niet en streckt usurpatie van eenige jurisdictie van de Koninghlijcke Majesteyt, maer alleenlijck een vriendelijck Appoinctement gemaekt met den geenen, die hen allegeren by de Ordonnantie beswaert, soo men alle inconvenienten niet en magh versien, maer dickwils bevonden werdt dat men moet corrigeren ende veranderen, dat de Staten eerst redelijck gedocht heeft te wesen, overmidts diversiteyt van tyd, allegatie van inconvenienten van partyen gelegentheydt ende conditie van de plaetsen, ende daeromme heeft de Keyserlijcke Majesteyt gelijcke clausule geaggreëert in de voorsz Brieven van attache, als vooren verhaelt is, dan indien mijn Heeren van den Rade van Hollandt hen stooten aen eenige woorden, in de voorsz Ordonnantie gestelt, als sy schijnen te pondereren in haer antwoordt, willen die gaerne wat altereren.

Ende aengaende daer geseydt werdt, dat mijne Heeren van den Rade begeeren de Staten te vorderen in hare consenten, en konnen sy niet wel verstaen, soo haer Impostmeester van Dordrecht onlangs heeft

1557. Den 9. October.

heeft doen sommeren eenige Wijnverkoopers in 't gros, omme sekere penningen op te brengen voor den Impost van de Wijnen, die sy binnen hare Huysen gedroncken hadden, soo sy doch niet vry nochte exempt zijn, ofte soo veel min als sy by Eede verklaren willen gedroncken te hebben, ende de selve, omme hare onwilligheydt, doen gijselen, met executorie van den voorsz Hove, ende is de voorsz executie kosteloos ende schadeloos afgedaen, ende den Impostmeester gecondemneert in de kosten, ende verklaert, dat hy sijn actie soude mogen institueren by raeuw actie, 't welck de Staten voor geen vorderinge en konnen verstaen, soo sulcks geschiedt is henluyden ongehoort, ende hebben daer van moeten appelleren, soo hen dunckt de executie seer wel gedaen, ende die sy dagelijcks in gelijcke saecken jegens Edelluyden, Conventen ende andere particuliere Priesters, op 't Landt woonachtigh, gebruycken, ende moeten gebruycken, ende daer anders niet tusschen en mogen komen, als sy in dese saecke mede niet en mogen doen; want indien de Koopluyden in 't gros van * de Rijnsche ofte Westersche Wijnen seker wilden zijn wat sy drincken souden, behooren een aem ofte halve aem af te steken, en daer alleen uyt te drincken, ofte haren Drinckwijn op te schrijven, soo die onsekerheydt anders by hare schuldt toekomt, soo behooren sy daer van verklaringe by Eede te doen, ofte met de Staten ofte haren Impostmee-

* Bl. 102.

Den 9. October.

meester te overkomen, soo sy niet ontkennen en mogen, of sy zijn soo wel schuldigh Impost als andere, soo daer niemandt vry ofte exempt van en is, dan dat sy hare Imposten met raeuw actie souden moeten innen, souden hondert processen krijgen, namentlijck in dese ende gelijcke saken, die sy in lange Jaren niet en souden konnen ten eynde brengen, soo men althans in ordinaris processen voor den Hove van Hollandt naeuwlijcks in een half jaer een termijn en magh houden, overmidts de veelheydt van de saecken ende anders, soo dat midtsdien de Staten de Beeden van de Koninghlijcke Majesteyt, ende hare Renten, daer sy mede belast zyn, uyt sake van de geconsenteerde Beeden niet en souden mogen betalen, ende wel behooren parate executie in allen gevalle hebben.

Requeste van Cornelis van Nes, versoeckende geguarandeert te wesen van sekere condemnatie.

BY de Staten gesien zijnde sekere Requeste van Cornelis van Nes, Pachter van den Impost tot Dordrecht, daer by hy versoeckt by de Staten geguarandeert te wesen van sekere condemnatie, ende dat de Staten voor hem souden willen aennemen de processen, die Gerrit Tack ende Pieter van Dortmont, Gegijselden, ende d'andere hare Adherenten, uyt saecke van 't executeren van den Impost, geinstitueert hebben, ofte noch souden mogen institueren; Is geresolveert, dat de Staten den voorsz Suppliant van den Processe, in sijn Requeste gementioneert, kosteloos ende schadeloos houden sullen, ende dat sulcks sy hen voegen sullen voor haer interest met den selven

ven Suppliant, ende dat den voorsz Suppliant ende de voorsz Staten, als Gevoegde, of den Advocaet uyt haren name, van 't voorsz Appoinctement appelleren sal aen mijne Heeren van den Grooten Rade, ende voorts vervolgen behoorlijcke provisie van appel, welcke appellatie oock ten selven dage by den voorsz Cornelis ende den Advocaet in den naem als boven geinterjecteert is.

Den 9. October

DAt den voorsz Pachter de voorsz appellatie by eenen Deurwaerder sal doen insinueren den voorsz Gerrit Tack ende Pieter van Dortmont, en haren Procureur ende henluyden uyt krachte van de voorsz appellatie gijselinge te doen houden, ofte by gebreke van dien, dat men tegens henluyden andere provisie sal verkrijgen, omme gijselinge te doen houden.

Wat den voorschreven Cornelis van Nes te doen sal hebben.

DAt voorts den voorsz Pachter alle andere Grossiers van Wijnen van gelijcke qualité eerst sal doen sommeren, omme by Eede te affirmeren, hoe veel Wijns sy gedroncken hebben zedert dato van de Pachtinge, ofte dat sy daer vooren sullen betalen sekere sommen van penningen, ofte dat sy ten minsten met den voorsz Pachter overkomen ter cause van den selven Impost, ende indien sy 't selve niet en volkomen, tot dien fine alsdan de selve te doen gijselen; dan de Gedeputeerden van Dordrecht, nemende hier op rapport, souden laten weten, of hare Meesters advoueren de voorschreve appellatie, dan niet.

Ut supra

By

1557. Den 9. October.

Requeste, van dat onder het woordt Acten alle Sententien gecompredeert sullen wesen.

BY den Advocaet de Staten vertoont zijnde de Requeste, by hem gemaekt, omme van de Majesteyt te gekrijgen, dat onder 't woordt van niet gehouden te wesen eenige Acten te lossen, dan die partyen begeeren ende van doen hebben, mede gecomprehendeert souden werden alle Sententien; Is geseyd, dat men, te Hove komende, de selve wat verandert ende gealtereert zynde, aldaer sal presenteeren ende expeditie van dien vervolgen.

* Bl. 103. Acte te recouvreren van geen prejudicie, eer men in Walsch sal besoigneren.

* IS geresolveert, dat de Gedeputeerden, te Hove komende, niet en sullen treden in communicatie met de Gedeputeerden van de andere Staten, nog oock yet pogen in Walsch te besoigneren, dan midts eerst hebbende acte van geen prejuditie.

Te recouvreren verklaringe, hoe veel die van Brabandt de naeste twintigh of vijf en twintig Jaren gecontribueert hebben.

IS geresolveert, dat de Gedeputeerden voorsz, midtsgaders den Advocaet, boven, komende, alle diligentie doen sullen, soo by Mr. Nicolaes Nicolai, eertydts geweest hebbende Ontfanger Generael van de Beeden over Brabant, als andere, omme te weten, hoe veel die van Brabandt de naeste twintigh of vijf en twintigh Jaren gecontribueert hebben.

Dagh genomen omme tot Dordrecht te wesen.

DE Gedeputeerden hebben geresolveert, Donderdagh 's avondts tot Dordrecht te wesen, omme nae 't Hof te reysen, ende waren die van Dordrecht, Delf, Leyden ende Amsterdam van advise, dat volgende de begeerte van de Koninghlijcke Majesteyt uyt elcke Stede een sal reysen, maer die van Haerlem ende Gouda lieten hen duncken beter te we-

1557. Den 9. October.

wesen, dat uyt elke Stede twee souden reyssen, om malkanderen, indien 't noodt ware, te raden ende assisteren.

Attestatie van de geboorte van Hendrick Pietersz Brugman.

DE voorsz Gedeputeerden gesien hebbende sekere Attestatie van drie Getuygen, gepasseert voor den gerechte van den Hage, verklarende onder haren Eedt, dat Hendrick Pietersz Brugman gebooren is binnen de Stede van Mechelen; hebben geaccordeert ende te vreden geweest, dat by den Heere van Assendelf gepasseert soude werden Commissie van Boodschap van den Hove van Hollant, mits dat de voorsz Certificatie by den Advocaet bewaert soude werden aen de Lyasse, ende oock geregistreert.

Ordonnantie voor Mr. Jacob vander Duyn.

IS by de voorsz Staten gepasseert Ordonnantie voor Mr. Jacob vander Duyn, van twintigh dagen, tot achtien stuyvers daeghs, ter cause van diversse vacatien, by hem gedaen op 't stuck van den Tienden penningh.

Ordonnantie voor Mr. Jacob de Milde.

Is mede Ordonnantie gepasseert van gelijcke vacatien Mr. Jacob de Milde van dagen, tot twee en dertigh stuyvers daeghs.

Den 21. October.

Vergaderinge, tot Brussel gehouden den een en twintighsten October ende andere navolgende dagen 1557.

P R Æ S E N T E N.

Otto van Egmont, Uyt de naem van d'Edelen,
Mr. *Willem Schoocx*, van Dordrecht.
Mrs. *Jan van Suyren*, ende *Cornelis van Alckemade*, van Haerlem.
Mr. *Jacob van Eynde*, van Delf.
Mr. *Cornelis van Veen*, van Leyden.
Jan van Nyenburgh, van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen, vander Goude.

Te versoeken de vrye uytvoeringe van den Koorn.

GEvisiteert zynde de Requeste van de Staten, daer by versocht werd de vrye uytvoeringe van Koorn van buyten binnen den Lande van Hollandt, Is geseydt, de selve over te geven, midts achter aen de selve Requeste, volgende voorgaende Resolutie, gestelt zynde dese Clausule, midts dat 'er goede toesicht genomen sal werden, * dat 'er niet soo veel Koorns uytgevoert en werde, dat de Landen van Hollandt door eenigh gebreck souden lijden.

* Bl. 104.

Aert van Dalem betalinge te doen van een jaer Renten van duysent guld.

GEsien wesende de Attestatie, by Aert van Dalem onder synen Eedt gedaen, daer by hy verklaert heeft, hoe veel hy in gereede penningen gegeven heeft voor de hooft-somme van sekere Rente van duysent guld. 's jaers, die hy sprekende heeft op 't Landt van Hollandt, midtsgaders voor 't verloop van een

jaer

jaer Renten; Is geseydt, dat den Advocaet de selve Attestatie oversenden sal in handen van den Ontfanger Coebel, ende hem schrijven, dat hy den voorsz Aert van Dalem in aller diligentie betalinge doe van een jaer Renten, hem verschenen.

Aen de Majesteyt versoeck te doen beroerende de Weeskamer van die van Leyden.

IS geresolveert by de middelen van de Requeste, overgegeven den Hoove van Hollandt, aengaende de saecke van dat de Weeskinderen ter eerster instantie te rechte behooren te staen voor de Weesmeesters daer questie geweest is voor den Hove van Hollandt, tusschen sekere Poorters der Stede van Leyden, aen de Majesteyt versoeck sal doen, in conformité van 't versoeck, aen den voorsz Hove gedaen, midts de selve Requeste principalijck fonderende, dat naer rechten alle saken, de Sterf-huysen aengaende, ter eerster instantie behooren beslecht te werden ter plaetse daer 't selve Sterf-huys gevallen is.

Te versoecken Acte van geen prejuditie, overmidts het useren van de Walsche Tale.

IS geresolveert, by Requeste aen de Majesteyt te versoecken, dat gemerkt de Staten Privilegie hebben van niet te besoigneren, ofte eenige antwoordt te doen dan in Duytsche Tale, ende nochtans by de Propositie van de Majesteyt tegenwoordelijck van henluyden versocht werdt eenige te committeren, de Walsche Tale kennende, omme in de selve Tale te communiceren met de andere Staten van de Landen van herwaerts over, dat hen verleent werde acte van geen prejuditie, overmidts 't useren van de Walsche Tale.

Den 21, en 25. Octob. Te vervolgen expeditie op de Requeste van onder 't woordt Acten alle Sententien gecomprehendeert te hebben.

IS geresolveert te vervolgen expeditie op de Requeste, van onder 't woordt Acten alle Sententien gecomprehendeert te hebben.

Attache te vervolgen tot de publicatie van de Ordonn. van de seven grooten.

VAn gelijcken oock expeditie op de stucken, die van den Secreten Rade by den Hove van Hollandt overgesonden, omme te hebben attache tot de publicatie van de Ordonnantie van de Staten, omme te executeren de seven grooten op de Marge.

't Mandament van appel van Corn. van Nes, Pachter vanden Impost binnen Dordrecht, te doen impetreren op den naem van de Edelen ende vijf Steden van Hollandt.

ALsoo die van Dordrecht verklaert hebben hen geen partye te willen maken, nopende de saecke van appel van Cornelis van Nes, Pachter van den Impost tot Dordrecht, ende de Staten met hem gevoeght; soo is geresolveert, dat 't mandament van appel geimpetreert sal werden op den naem van de Edelen ende de andere vijf groote Steden, ende dat ick 't selve sulks schrijven soude aen den Procureur Bouwensz, sulcks ick oock 's anderen daeghs gedaen hebbe.

Den 25. October 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de selve, behalven

van Eynden.

Nieuwigheydt, gepleeght by den

GEvisiteert zijnde seker bewerp van Requeste op den naem van die van Dordrecht ende Gouda, ende de Staten met hen gevoeght, om-

Den 25. October.

-omme afgedaen te hebben sekere nieuwigheydt, by den Tollenaer van Repelmonde ende van 't Wyel in 't afnemen van seker Pontgeldt van de Goederen, toebehoorende de Ondersaten van Hollandt, passerende sijnen Tol, contrarie * haerluyder oude possessie van exemptie, midts alleenlijck betalende den Roertol, hebben na voorgaende kleyne correctie geresolveert, de selve sulcks de Majesteyt over te geven, ende dat men Copie van sekere Missive van die van de Financie, by die van Antwerpen in gelijcke saken van de Majesteyt geobtineert, daer aen soude hechten.

Thollenaer van Repelmonde en 't Wyel.

* Bl. 105.

GEvisiteert wesende sekere Requeste, op op den naem van de Staten geconcipieert, beroerende de questie, vallende op de schiftinge, scheydinge ende deelinge van de Wees-kinderen Goederen, ter eerster instantie behoort te forteeren ter plaetse daer 't Sterfhuys valt; Is geseydt, de selve insgelijcks sulcks over te geven, maer dat men Mr. Jacob van Eynden die mede eens soude laten visiteren.

Te versoeken dat de schiftinge en scheydinge der wees-kinderen Goederen fortere ter plaetse daer 't Sterfhuys valt.

BY den Advocaet de Gedeputeerden verhaelt zynde het inhouden van sekere Requeste, by den Grave van Arenberge de Majesteyt gepresenteert, ende sekere Missive van den Hertogh van Savoyen, geëxpedieert aen den Ontfanger Coebel, daer by hy hem belast, de Ondersaten van Polsbroeck, leggende onder Arenberge, kosteloos ende schadeloos te ontslaen uyt de gijselinge ofte vangenisse;

Beroerende de ontslaginge van de Ondersaten van Polsbroeck uyt de gijselinge.

Den 25, en 31. Octob.

hebben elcks van beyde de stucken begeert Copie, omme, die hebbende, ende middeler tydt vernemende, of de Vergaderinge van de Staten hier langen tydt duyren sal, daer op eyndelijck te mogen disponeren.

Den 31. October 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de voornoemde Gedeputeerden.

Ontwerp gemaeckt, beroerende de Acte van geen prejuditie, omme te negotieren in de Walsche Tale.

DE Gedeputeerden hebben geconcipieert seker bewerp van de Acte van geen prejuditie, omme met de andere Gedeputeerden van de Staten te negotieren in de Walsche Tale, ende op correctie van den Præsident, sulcks als de selve by geschrifte gestelt is.

Ampliatie van 't versoeck van het uytvoeren van Koorn.

DE voorsz Gedeputeerden hebben geresolveert, achter aen de Requeste, daer by sy versoecken de uytvoeringe van de Granen, te stellen de clausule, *mits dat'er goede toesicht genomen sal werden, dat'er niet soo veel Koorns geduyrende desen tegenwoordigen Oorlogh uytgevoert en sal werden, dat 't Land van Hollandt daer door gebreck soude mogen lijden*, in conformité genoeg van de Resolutie in den Hage genomen, uytgesondert de woorden, *geduyrende desen tegenwoordigen Oorloge*, 't welck sy daer by gevoeght hebben, uyt dien dat 't selve accordeert genoegh met 't inhouden van de Privilegien, daer van de voorsz Requeste mentioneert, ende dat de Staten niet en souden schijnen de voorsz vrye uytvoeringe van de Gra-

Granen van 't Oosterſche Koorn te willen conſtringeren ofte limiteren, ende ſulcks conſecutive niet en is diſcorderende met de voorgaende Reſolutie, in den Hage genomen, ende dat in allen gevalle 't voorſz verſoeck by de Majeſteyt genoegh gelimiteert en gereſtringeert ſal werden, ſonder dat van noden is, dat die van ſyne Majeſteyts Rade yet van wegen de Staten geopent ende in de mont gegeven werde.

Den 2. November 1557.

PRÆSENTEN.

De ſelve.

Te beſoigneren met de Generale Staten, niet tegenſtaende de abſentie van die van Utrecht. * Bl. 106.

DE voorſz Gedeputeerden hebben gereſolveert, dat ſoo verre de andere Gedeputeerden van de Staten van herwaerts over te vreden zyn, niet tegenſtaende de non-comparitie van die van Utrecht, te treden in de Generaliteyt, * dat overmidts den grooten laſt, die elcks in den ſynen in 't particulier te dragen heeft, ſy niet gehouden en ſouden weſen te dragen verdere laſten noch te treden tot de liquidatie ende ſuyveringe van den ſtaet van den achterweſen van de Majeſteyt; dat voorts mede behoorden alhier beſchreven te weſen ende te contribueren de andere Landen ende Rijcken van ſyne Majeſteyt, midtſgaders oock die van Lutzenbourgh, Gelderlandt, Vrieslandt, Over-Yſſel, Groningen ende anderen, die welcke ſoo wel, ende meer, de ſaecke aengaet, als de voorſz beſchreven Gedeputeerden,

den,

1557. Den 2. en 3. Nob.

den, dat in dien gevalle tot dien eynde syluyden mede te vreden waren in communicatie te treden, niet tegenstaende de absentie van die van Utrecht, ende dat sy verstonden 't selve niet te wesen contrarie haren last, als niet tredende in 't principael poinct, beroerende de vindinge van de Middelen.

Den 3. *November* 1557.

PRÆSENTEN.

De selve.

Befoigne van de Generale Staten met den Grave van Lalang.

DE voorsz Staten ontboden zynde by den Heere van Lalang ende d'andere van den Rade van State ende die van de Financie, soo hebben sy henluyden doen aensoecken, datse souden willen verstaen tot de communicatie, die van henluyden van de Majesteyt volgende de Propositie versocht was; dat de voorsz Staten achtervolgende dien in 't werck getreden zijnde, bevonden hebben, dat de Gedeputeerden van Utrecht alleen Defaillianten gebleven zyn, ende dat, niet tegenstaende haerluyder absentie ende non comparitie, alle de Gedeputeerden van de voorsz Staten te vreden geweest zyn te besoigneren en in communicatie te treden, uytgesondert die van Brabandt, Doornick, Mechelen ende die van Hollandt, de welcke verklaerden, dat volgende den last, henluyden mede gegeven, sy niet en vermochten met de andere in communicatie te treden, ten ware alle die geene, die binnen de Stede van Valenchien beschreven,

1557. Den 3. November.

ende oock gecompareert waren geweest, mede present waren, ende bereydt omme in communicatie te treden, ende dat de voorsz verklaringe mijnen Heere den Grave van Lalang, ende de andere mijne Heeren vanden Rade van State aengegeven zynde, de voorsz van Brabandt, Doornick ende Mechelen aengesocht ende oock geinduceert hebben, dat, omme niet te verachteren de voorsz sake, die notelijck geaccelereert ende gevordert behoort te wesen, ende omme geen tydt te verliesen, dat syluyden, niet tegenstaende de non-comparitie van die van Utrecht, te vrëden geweest zijn de voorsz sake te beginnen, ende in communicatie te treden, midts dat van wegen de Majesteyt die van Utrecht in alle diligentie beschreven souden werden alhier te compareren, en dat mijn Heer van Lalang voor seker hield, datse niet en souden faillеren te komen, soo hebben den voorsz Heere van Lalang ende die van den Rade van State daer na het selve aengegeven de Gedeputeerden van Hollandt, ende henluyden oock met alle neerstigheydt gepooght te induceren, dat aengesien die van Brabandt, Doornik ende Mechelen te vreden waren in communicatie te treden, dat daeromme syluyden van gelijcken mede souden willen de sake aengrijpen, ende oock met den anderen tot communicatie verstaen, ende evenwel in alle diligentie aen de Staten van Hollandt overschrijven, omme last te gekrijgen het selve te mogen doen ende te advoueren 't geene wes middelertydt by henluyden gehandelt soude mogen wesen, ende dat sulcks oock van wegen de Majesteyt in alle

 di-

Den 3. November. diligentie aen die van Utrecht geschreven soude werden, dat sy met den eersten hare Gedeputeerden alhier by den anderen souden schicken, de welcke sy oock presupponeren, dat in geen gebreke en souden wesen te compareren; Wel verstaende, dat in gevalle de voorsz Gedeputeerden van Utrecht niet en compareerden, ende dat syluyden * geen avouyssement van de Staten van Hollandt, hare Meesters, en kregen, alle 't geene wes by henluyden getracteert ende gehandelt soude werden, nul, van onwaerde noch van geen effect en soude wesen, soo hebben de Edelen, Delf, Leyden, Amsterdam ende Gouda, na voorgaende communicatie, ende verstaende dat de besoigne, die by henluyden in der voegen als vooren begonst soude werden, niet en was contrarie haerluyder last, henluyden mede gegeven, ende oock omme te ontgaen de indignatie van de Koninghlijcke Majesteyt, die syluyden apparentelijck geschapen waren te incurreren, indien by henluyden den voortgangh ende communicatie van de voorsz saecke alleen belet ende gedilayeert wierde, den voorsz Heere van Lalang ende andere Heeren van den Rade van State doen aengeven hebben, dat soo verre die van Brabandt te vreden waren, niet tegenstaende de absentie van die van Utrecht, mede in communicatie te treden, gemerckt die van Doornick ende Mechelen alreede daer inne geconsenteert hadden, dat syluyden na vermogen haerluyder last ende procuratie mede te vreden waren de sake te beginnen, ende haer uytterste naerstigheydt te doen, omme met den eersten last te gekrijgen

*Bl. 107.

 1557. Den 3. November.

gen van de Staten van Hollandt, hare Meesters, omme tot de voorsz besoigne te mogen verstaen, ende voorts te hebben advouyssement van 't geene wes middelertyde by henluyden gehandelt soude wesen, midts oock dat by de Majesteyt aen die van Utrecht geschreven soude werden, dat sy in alle diligentie hen by de andere Gedeputeerden van de Staten alhier souden vinden, daer inne sy vastelijck oock praesupponeerden, dat geen faute wesen en soude, ende dit al onder expresse conditie, soo verre de voorsz van Utrecht niet en compareeren, ende sy van de Staten van Hollandt geen advouyssement en gekregen van 't geene wes middelertyden by henluyden in desen gehandelt soude werden, al 't selve nul, van onwaerde ende sonder effect soude wesen; maer die van Dordrecht ende Haerlem resolveerden, dat volgende den last, de Staten mede gegeven, sy niet en vermoochten te treden in eenige besoigne, in absentie van die van Utrecht; midts welcken soo hebben de voorsz Gedeputeerden den Advocaet belast, aen den Heere van Assendelf te schrijven ende te versoeken, dat de selve in alle diligentie de voorsz Staten soude willen doen convoceren, omme Resolutie te nemen nopende 't geene wes voorsz is, ende de voorschreve Gedeputeerden de selve met den eersten over te senden, omme volgende dien by henluyden gedaen ende gehandelt te warden.

Den

Den 4. November 1557.

PRÆSENTEN,

De ſelve.

Exhibitie in geſchrifte den laſt van een yegelick van de Generale Staten.

VErſocht zijnde by die van Brabandt aen de andere Gedeputeerden, of ſy te vreden waren te exhiberen hare macht ende laſt by geſchrifte, ende indien ſy 't ſelve willen doen, ſouden te vreden weſen haren laſt en procuratie te exhiberen, dat alle de Gedeputeerden te vreden waren hare procuratie ende laſt te exhiberen, uytgeſondert alleen die van Vlaenderen, Henegouwen en Zeelandt, allegerende de voorſz van Vlaenderen, dat ſy daer toe niet gelaſt en waren, ende dat het ſelve henluyden oock niet wel doenlijck en was, gemerckt haerluyder laſt ende Inſtructie omme te beſoigneren, onderlinge gemenght waren, ende qualijck van den anderen geſcheyden mochten werden; die van Henegouwen allegerende, dat ſyluyden geen procuratie ofte macht by geſchrifte en hadden, ende oock niet gewoon en waren eenige ſchriftelijcke laſt mede te geven ofte te nemen, dan werdt henluyden by hare Meeſters alleen verbale laſt gegeven, die ſy ſouden verklaren, beſoignerende, nae dat de ſake eyſchen ſoude; die van Zeelandt allegerende, dat ſy hare macht, laetſtmael te Hove weſende, vertoont hadden, ende dat de ſelve mede met hare * Inſtructie gemeen was, ende daer met de exhibitie, by henluyden eens gedaen, behoorden te volſtaen, dat 't ſelve by die van Brabandt uyt den naem

*Bl. 108.

van

 1557. Den 4. November.

van henluyden ende de andere Gedeputeerden, gereedt wesende hare Procuratie te vertoonen, 't selve aengegeven zynde den voorsz Heere van Lalang ende den voorsz Rade van State, hebben versocht de andere drie Gedeputeerden te willen induceren, van gelijcken haren last ende macht te exhiberen, midts welcken den voorsz Heere van Lalang ende de andere van den Rade van State lange communicatie gehouden hebben in bysonderheydt, eerst met die van Vlaenderen, naer met die van Henegouwen, ende ten laetsten met die van Zeelandt, ende de selve gehoort hebbende, hebben de voorsz Staten verklaert, dat 't different voorsz te seer kleyn was, omme daer door te dilayeren den voortgangh van de communicatie, by de Majesteyt versocht; ende hoewel die van Vlaenderen, Henegouwen ende Zeelandt geen last en hadden, ende sulcks oock niet wel en konden exhibitie van haren last ende Procuratie te doen, nochtans, aengemerckt dat sy verklaerden last te hebben om in communicatie te treden, ende dat men wel wiste datse Luyden van eeren waren, ende datse tot dien eynde by haerluyder Meesters alhier geschickt waren, om met den anderen te besoigneren, d'andere wel behoorden met henluyden in communicatie te treden, sonder difficulteyt te maken op de exhibitie van haerluyder Procuratie; dat de Staten van Brabandt, 't selve gehoort hebbende, na voorgaende communicatie, onderlinge gehouden, hen gevonden hebben by den Heere van Lalang ende d'andere; waer na oock die van Vlaenderen by den voorsz. Heere van Lalang ontboden

zijn-

zijnde, in 't lange gehoort zijn geweest, ende, 't selve gedaen zijnde, soo heeft den voorsz. Heere van Lalang de gemeene Gedeputeerden aengegeven, dat hy wel gehoopt hadde die, van Brabant en Vlaenderen nopende hare differenten te vereenigen, maer aengesien dat 't selve niet en hadde willen wesen sonder van, sijn wedervaren de Majesteyt rapport te doen, omme alsdan, ende wetende syne Majesteyts geliefte, de Staten weder te vergaderen, ende heeft midtsdien den voorsz Heere van Lalang, de voorsz Staten geseydt, dat hy henluyden, 't voorsz rapport gedaen zynde, soude laten weten, wanneer sy weder vergaderen sullen.

Den 5. November 1557.

Dat die van Brabant, Vlaenderen ende Henegouwen naer Huys souden reysen in diligentie, omme haer last by geschrifte te recouren.

DEn Præsident de Gedeputeerden van Hollandt by hem ontboden hebbende, heeft de selve vertoont, hoe dat de Majesteyt rapport gedaen wesende van de differentie tusschen die van Brabandt, Vlaenderen ende Henegouwen, beroerende de exhibitie van de Procuratie van die van Vlaenderen ende Henegouwen, soo heeft syne Majesteyt de sake sulcks verstaen ende bevonden, dat sy in conformité van de andere Staten mede behoorden Procuratie te exhiberen, ende heeft henluyden tot dien fine belast, in alle diligentie na Huys te trecken, omme hier weder te wesen ten langhsten binnen seven of acht dagen; dat daeromme die van Hollandt soo lange souden moeten vertoeven met hare besoigne, ende patientie nemen, ende by den Advocaet versogt zijnde, dat den voorsz tydt soude mogen ge-

1557.
Den 5, en 20. Nov.

geprolongeert wesen tien ofte twaelf dagen, ten eynde eenige van de Gedeputeerden van Hollandt, die nootelijk t'huys van doen hadden, middelertydt souden mogen na huys reysen, bysonder aengemerkt dat die van Vlaenderen ende Henegouwen apparentelijk wel soo lange vertoeven souden, eer sy weder te rugge souden mogen wesen; soo heeft den Præsident henluyden geseydt, dat haer besoigne soo lange niet en soude aenloopen; dat oock niet geraden en soude wesen alsnu die van Hollandt te accorderen t'huys te reysen, alsoo syluyden door tempeest, onweer ende vorst haren versochten dagh niet en souden mogen houden, ende midtsdien de sake te seer lange uytgestelt ende gedilayeert soude werden, ende dat voorts syluyden vertrocken wesende, d'andere Gedeputeerden 't selve wetende, van * gelijcken souden willen doen, 't welck komen soude tot groote verachteringe van de sake, dat in allen gevalle hy 't selve henluyden niet en soude konnen accorderen, sonder daer van eerst te spreken met sijne Majesteyt; maer indien yemandt van henluyden tot Mechelen ofte tot Leuven te doen hadde, souden daer mogen reysen, begeerende dat sy volgende dien hier souden blijven, ende hen daer na reguleren.

* Bl. 109.

Den

Den 20. November 1557.

PRÆSENTEN.

Alle de Gedeputeerden.

Afgedaen te hebben de provisie, by den Hertog van Savoyen den Heere van Arenberge verleent, beroerende die van Polsbroek.

DE voorsz Gedeputeerden hebben geresolveert, dat 'er Requeste gemaeckt soude werden van wegen de Staten, omme afgedaen te hebben de provisie, by den Heere van Arenberge van den Hertoge van Savoyen by Missive geschreven aen Coebel, geobtineert, daer by hem belast werdt te ontslaen uyt de gijselinge de Ondersaten van Polsbroeck, gelegen onder Arenberge, op sijn sinister te kennen geven, dat onder den Brieve van exemptie, gegeven den Prince van Orange, beroerende Polsbroeck, sijn helft mede gecomprehendeert soude wesen, ende dat, omme de Requeste pertinentelijck te fonderen, men soude recouvreren uyt de audientie de Brieven van exemptie ofte redintegratie van den voorschreven Prince van Orange, ende dat men voorts soude recouvreren Copie authentijcq van de voorsz drie Brieven van de drie Personagien.

Te versoecken Missive aen de Ontfangers van Hollandt, om inne te houden den tienden penningh van de Renten, die sy uytreyken.

IS geresolveert Requeste te maken, omme te hebben besloten Brieven, daer by alle de Ontfangers van Hollandt belast zy inne te houden den Thienden penningh van de Renten, die sy uytreycken moeten, verschenen, ofte noch te verschijnen in den Jare 1557, ende voorts breeder als hy de Minute van de voorsz twee Requesten blijcken magh.

Den

Den 24. November 1557.

P R Æ S E N T E N

Alle de selve, behalven

Suyren.

Voorlesinge van de Procuratien van de Generale Staten.

DE voorsz Gedeputeerden by de gemeene Staten vergadert geweest zijnde, soo zijn daer gelesen geweest alle de Procuratien van de voorsz Staten, ende want de Procuratie van die van Hollandt geen insertie en hield van haerluyder Gedeputeerden; Soo is versocht, datse de namen van deselve hare Gedeputeerden achter de voorsz Procuratie souden stellen, daer inne syluyden geaccordeert hebben.

Overleveringe van de Instructien ende lasten van de Generale Staten.

DIe van Brabandt hebben versocht gehadt, dat een yegelijck van de Gedeputeerden van de gemeene Staten soude overleggen sijne Instructie ofte last, volgende de welcke sy in meeninge waren te besoigneren, wel verstaende, dat de Instructie ofte last van die van Brabandt, ende soo consecutivelijck by ordre van de anderen soude lesen, ende dat men, de selve gelesen zijnde, terstondt een yegelijck de sijne weder soude restitueren; dat men ook secreet soude houden al het geene wes daer inne geschreven stondt, ende den Heere van Lalang uyt den name van de Majesteyt daer van niet openen ofte te kennen soude geven, voor ende al eer by de gemeene Staten een goede Resolutie gesamentlijck genomen soude

Den 24. November. wesen, waer inne eyndelijck alle de andere Gedeputeerden van de Staten geaccordeert hebben, uytgesondert de Gedeputeerden van Hollandt, de welcke sustineerden geen last te hebben, om de selve exhibitie van hare Instructie te doen, ende dat 't selve henluyden ook * niet wel doenlijck en was, overmidts de selve hare Instructie was alternatief, omme te proponeren middelen na de gelegentheydt van de sake, ende na dat by de anderen openinge van hare middelen gedaen soude werden; dat oock volgende de Propositie van syne Majesteyt versocht was, dat de Staten onderlinge met den anderen souden in communicatie treden, ende helpen bequame middelen te adviseren, naer inhoudt van syne Majesteyts Propositie, ende dat beginnende by overleveringe by geschrifte te besoigneren, de saecke meer soude retarderen dan avanceren; dat oock geen maniere van doen en was, yet by geschrifte over te leveren, voor ende al eer voorgaende mondelinge communicatie gedaen was, de voorsz van Brabandt ende de andere Staten ter contrarie sustineerden, ende dat een yegelijck sijnen last behoorde over te leggen, ende dat 't selve soude komen tot vorderinge van de sake, ende versocht hebbende dat den Heere van Lalang die van Hollandt daer toe soude willen induceren; Soo zijn eyndelijck de voorsz Gedeputeerden van Hollandt nae lange altercatie te vreden geweest hare middelen by geschrifte te stellen, wel verstaende dat de middelen van de Staten henluyden gepræfereert zijnde, eerst voorgelesen souden werden, ende soo verre haerluyder middelen ter eerster

* Bl. 110.

Ver-

Vergaderinge niet gelesen en wierden, henluyden terstondt gerestitueert souden werden, ende dat alle de middelen overgeleydt synde, geteyckent soude werden overgelevert op sulcken dage, ten eynde de selve niemandt soude mogen altereren, 't welck by mijn Heere van Lalang de andere Staten sulcks aengegeven zijnde, syluyden daer mede te vreden geweest. 1557. Den 24. en 25. Novb.

Eodem naer de noene.

DE Gedeputeerden van Hollandt hebben volgende het geene wes voorsz is geresolveert, dat men uyt de Instructie, henluyden mede gegeven, soude coucheren by maniere van middelen ofte advis, soo kort als doenlijck ware, 't geene wes hen mede gegeven was te proponeren, ende dat in de Walsche Tale, op dat alle de Gedeputeerden 't selve te bet souden mogen verstaen, 't welck gedaen zijnde, ende de voorsz Gedeputeerden voorgelesen wesende, hebben geseydt, dat men 't selve sulcks in 't nette soude doen stellen, omme op 's anderen daeghs, volgende de begeerte van mijn Heere van Lalang, over te leveren. Te coucheren by maniere van middelen in het korte 't geene by henluyden geproponeert was.

Den 25. November 1557.

P R Æ S E N T E N,

De selve.

ZYn by de Staten gelesen alle de middelen, by elcks van henluyden by geschrifte gestelt, beginnende die van Brabandt, ende continuerende by ordre tot die van Mechelen. Lesinge van de voorsz middelen.

1557. Den 25, en 26. Novb. Resolutien by de Staten genomen.

ZYn by de Gedeputeerden van Hollandt sekere Resolutien genomen, by my by geschrifte gestelt.

Den 26. November 1557.

Voorlesinge van de middelen van die van Brabandt.

ZYn by de Gedeputeerden van Hollandt sekere Resolutien genomen, als dat men de voorsz middelen soude oplesen, omme te sien waer inne de gemeene Staten souden accorderen, ende zijn eerst begonst te lesen de middelen van die van Brabandt, ende nopende 't eerste poinct, beroerende dat overmidts de Unie ende Confœderatie, gemaeckt met die van 't Rijck, de selve mede behoorden tot defensie van dese Landen te contribueren, soo hebben de voorsz Staten genoegh gesamentlijck geconsenteert, dat 't selve poinct soude gestelt ende overgegeven werden, na dat de voorsz Unie openbaerlijck aldaer gelesen was geweest; op 't tweede poinct van de contributie van die van Gelder, * Vrieslandt, Over-Yssel, &c. daer inne hebben de voorsz Staten mede geaccordeert, dan eenige van henluyden, als die van Artois, Henegouwen, Tournesis ende Tournay verklaerden, dat indien by de Keyserlijcke Majesteyt henluyden toegeseydt was exemptie van alle Beeden, ende dat hy te dier cause henluyden soude indemneren, dat 't selve henluyden wel behoorde te volgen; nopende het derde poinct, beroerende de contributie van die van Spaigne, Napels ende Milanen; Is geseydt, dat gemerckt de Landen van herwaerts over, overmits haer kleynighcydt, niet machtigh en waren te weder-

* Bl. 111.

derstaen tegens de grootheydt van de Rijcken ende Provincien, wesende onder de Kroon van Vranckrijck, ende dat de selve soo veel, ende meer, gehouden waren syne Majesteyt te assisteren, ende syne Domeynen te helpen defenderen, bysonder soo den oorsprongh van den Oorlogh uyt oorsaeck van die van Italien gesprooten was, mede behoorden onder dese contributie gecomprehendeert te zijn, ende hebben sulcks geconsenteert in de stellinge van 't selve Articul.

Den 28. November, 1557.

Staet, by die van Hollandt gemaeckt van de Oorlog sche pen.

IS by de Staten sekere staet gemaeckt, hoe veel Schepen, van wat grootte, ende hoe veel Hoofden daer op van noden souden zijn, om de gemeene Staten te communiceren.

By die van Hollant tot haerluyder kosten te versoecken alle de besoignes van de Generale Staten by geschrifte.

IS geresolveert, op morgen in de generale Vergaderinghe van de gemeene Staten te versoecken, dat alle de Staten gelevert sal werden Copie tot haerluyder kosten, van al 't geene wes dagelijcks by henluyden onderlinge gebesoigneert werdt, als henluyden in 't gemeen toucherende, omme by een yegelijck van de selve Staten daer van in den haren pertinentelijck rapport gedaen te mogen werden; ende of die van Brabandt daer inne wilden eenige difficulteyt maken, te seggen, dat sy 't selve van noden hebben, uyt dien dat by henluyden eenighe poincten geaccepteert ofte gerefuseert mogen zijn, die by hare Meesters respectivelijck ter contrarie geaccepteert

Den 28. November, den 9, en 17. Deb. en 9 Jan.

ofte gerefuseert fullen werden, of dat ten minsten by henluyden yemandt gecommitteert sal werden, omme de selve Resolutie tot haren behoef met die van Brabandt te teyckenen.

Den 9. December 1557.

Ordonnantie voor den Boode Coenraet Jansz.

IS Coenraedt Jansz, Bode van 't gemeene Landt, gepasseert Ordonnantie van acht en dertigh dagen, uyt sake van de reyse, by hem door last van de Gedeputeerden, te Hove wesende, op den vierden November laetstleden aen den Heere van Assendelf.

Den 17. December 1557.

Overlevering by de Staten den Hertoge van Savoyen gedaen, van het geene by henluyden by geschrifte gestelt was.

IS by de Staten den Hertoge overgegeven 't geene wes by henluyden by geschifte gedaen was stellen; ende heeft den Hertoge voor antwoordt geseyt, dat hy 't selve de Majesteyt soude communiceeren, ende voorts de Staten bedanckt van de moeyte ende arbeydt, by henluyden daer inne gedaen.

Den 9. Januarii 1558.

Antwoordt van de Majesteyt op het voorsz geschrifte.

HEeft de Majesteyt antwoordt doen geven by Bruxellis op 't voorsz Geschrift, ende voorts op 't selve doen stellen diversse Appostillen, ende voorts een staet doen leveren, wat tot den Oorlogh voor den toekomenden Jare van noden soude wesen, ende hoe veel de kosten van dien souden bedragen.

Den

Den 9. Januarii. Onderlinge communicatie, by de Generale Staten op de voorschreve Antwoordt gehouden.

DEn tienden hebben de voorschreve Gedeputeerden onderlinge alle het selve gecommuniceert, ende geresolveert van alles Copie te nemen, en te overleggen, wat antwoordt men syne Majesteyt daer op soude behooren te geven.

Finis Anni 1557.

1558. Den 5, tot den 7. Feb. * Bl. 1.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op den vijfden, sesden ende sevenden Februarii 1558.

PRÆSENTEN.

De Heeren *van Bergen*, *van Assendelf*, *Otto van Egmont*, *Gerrit van Poelgeest*, *Jacob van Wijngaerden*, ende *Jacob vander Duyn*, als Edelen.
Pieter Jacobsz Muys, ende Mr. *Willem Schoock*, van Dordrecht.
Mrs. *Jan van Suyren*, ende *Cornelis van Alckemade*, van Haerlem.
Michiel Jansz, Burgermeester, ende Mr. *Jacob vanden Eynde*, van Delf.
Mr. *Jacob vander Graft*, Burgermeester, ende Mr. *Cornelis van Veen*, van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgermeester, *Simon Coppen*, ende Mr. *Jan van Nieuwenburgh*, van Amsterdam.
Jan Claesz, *Diert*, Burgermeester, ende *Jan Hey*, vander Goude.

Omme te hooren het rapport van het besoigne, by de Generale Staten tot Brussel gehouden de voorgaende drie Maenden, mitsgaders van eenige andere sollicitatien, by de voorsz Staten in 't particulier gedaen.

Rapport van den Advocaet, van de be-

TEn selven dage by den Advocaet rapport gedaen zynde van het gebesoigneerde van de Generale Staten van Herwaerts over, tot

1558.
Den 5, tot den 7. Feb.

tot Brussel gehouden, sulcks als al 't selve in 't lange by Geschrifte gestelt is; hebben de Resolutie, nopende die saecke uytgestelt tot dat sy gerecouvreert souden hebben verklaringe, waer mede de Beeden ordinaris van alle dese Landen belast waren, daeromme sy oock geschickt hebben aen mijn Heeren van de Financie, omme de selve verklaringe te hebben.

soignes, by de Generale Staten tot Brussel gehouden.

EOdem is Mr. Willem Schoock Ordonnantie gepasseert van guldens, uyt saeke van de penningen, by hem gedebourseert voor de Maeltydt, by de Gedeputeerden van Hollant eenige van de Heeren van Brussel geschoncken.

Ordonnantie voor Mr. Willem Schoock,

DEn sesden is by den Advocaet rapport gedaen van de expeditie, by de Gedeputeerden van de Staten verkregen, beroerende de jurisdictie van de Wees-kinderen, te weten sekere Missive aen die van den Rade van Hollandt, daer van den teneur alhier geinsereert werdt.

De expeditie op de jurisdictie van de Wees-kinderen, Missive aen die van den Raede van Hollandt.

By den Konningh.

LIeve, Getrouwe. Gy sult noch versch gedencken hebben van den inhoudt der Suplicatie, ons in korts geleden tyden overgegeven van wegen de Edelen ende ses groote Steden van den Lande van Hollandt, als representerende Staten van den selven Lande, by welcke Supplicatie sy versoeckende zyn, dat ons gelieven soude U luyden te ordonneren,

De voorschreve Missive.

1558. Den 5. tot den 7. Feb.

in toekomende tyden geen provisien te consenteren ofte verleenen, beroerende het bewijs van Wees-kinderen Goederen, ofte de schiftinge ofte scheydinge van dien, maer dat Gy * de kennisse der selver saecke soudet laten volgen de Regeerderen ende Wees-meesteren der Stede daer de Sterf-huysen vallen sullen, ten minsten ter eerster instantie, ende dat Wy sulcks souden willen interpreteren ofte oock inbrengeren het Articul van de Instructie van den Hove van Hollandt, gementioneert in de voorsz Supplicatie, dewelke Wy U hier bevoorens hebben doen oversenden, omme daer op te hebben U luyder advis, als Wy oock daer op gehoort hebben die van onsen Grooten Rade, ende nae dat 't een ende 't ander advis alhier is gesien ende geëxamineert, ende deliberatie van Rade op het voorsz versoeck gehouden is geweest, en zyn geen redenen gevonden geweest, die ons souden hebben mogen bewegen tot eenige veranderinge, moderatie ofte interpretatie van de voorsz Articul der Instructie van den voorsz Hove van Hollandt, in welcke Instructie het voorsz Art. niet sonder reden en goede consideratien gevoegt en gestelt is geweest, als oock niet wesende exorbitant van de dispositie des gemeenen rechts, niet te min, alsoo onse meeninge wel is, dat Gy de authoriteyt, U by het voorsz Articul gegeven, discretelijck ende niet altydt indifferentelijck gebruycken sult over de Weesen van

* Bl. 2.

Uwe

1558. Den 5, tot den 7. Feb.

Uwe Jurisdictie, ende insonderheydt aengaende het bewijs van hare Goederen, midtsgaders de schiftinge ende scheydinge der selver, wesende de poincten, daer over de Supplianten henluyden beklagen, hebben U wel willen adverteren, dat Gy de voorsz authoriteyt sult useren, alleenlijck wanneer nae qualiteyt der twistende partyen, ende de ordre die men houdt in de Sterfhuysen, Gy redelijcke conjecture sult mogen nemen, dat 't recht van de Weesen niet wel bewaert soude zyn, latende in contrarie gevallen de kennisse den Wethouderen, onder de welcke de voorsz Sterfhuysen vallen, waer nae Gy U sult hebben te reguleren. Lieve, Getrouwe, Godt zy met U. Geschreven tot Brussel den sesden Januarii 1557.

De Expeditie op de lossinge van alle Sententien, Missiven aen den Rade ende Reeckeningen in Hollant.

Eodem is by den Advocaet rapport gedaen van de expeditie, by de Gedeputeerden van de Staten verkregen, omme niet gehouden te wesen eenige Sententien te lossen, te weten Missive aen die van den Rade ende Rekeningen in Hollandt, sulcks als hier nae volgt.

De voorschreve Missive

Tres-chiers Srs. & especiaulx Amis. Nous vous envoyons avec cestes la Requeste, presentée au Roy nostre Sire de la part des Nobles & six grosses Villes du Païs & Comte de Hollande, representans les Estats d'iceluy, avec les pieces y joinctes, & vous requerens la veoir sur le contenu, communiquer & oyr le present Greffier, quel interest il vouloit pretendre, en accordant lesdits Estats leur de-

demande, dont el de vostre advis s'il seroit raisonnable accorder icelle en tout ou en partie, aussi quelle diminution en tel cas conviendroit faire a la presente forme, advertissez Monseigneur le Duc ou nous pour apres y estre ordonné, comme en raison sera trouvé convenir. A tant, tres-chiers Srs. & especiaulx Amis, nostre Seigneur soit garde de vous. De Bruxelles le 13. *de Decembre* 1557.

Expeditie, beroerende d'uytvoeringe van Koorn.

EOdem heeft den Advocaet mede rapport gedaen van de expeditie, by de Gedeputeerden van de Staten verkregen, aengaende de vrye uytvoeringe van Koorn, seecker Appoinctement, sulcks als hier naer geinsereert staet.

Syne Majesteyt, omme sekere goede oorsaken ende consideratien, en mach alsnoch niet accorderen 't geene dat de Supplianten versoecken. * Gedaen tot Brussel den vijfden dagh van November vijftien hondert seven en vijftigh.

* Bl. 3.

Onderteyckent,

vander Aa.

De Expeditie, van dat de Rentmeesters van Hollandt den tienden penning

DEn sevenden Februarii is mede by den Advocaet rapport gedaen van de expeditie, by de Staten van Hollandt verkregen, beroerende dat den Rentmeester belast soude werden inne te houden den Tienden penningh van de Renten, die sy van wegen de Majesteyt

uyt-

1558. Den 5, tot den 7. Feb.

uytreycken, te weten sekere Missive aen die van de Reeckeningen in Hollandt, daer van den teneur hier naer volgt.

van de Renten souden in-houden, Missive aen die van de Reecke-ningen in Hollandt.

De voorschreve Missive.

EErsame, bysondere goede Heeren ende Vrunden. Wy senden U hier inne besloten de Requeste, den Koningh gepresenteert van wegen de Edelen ende ses groote Steden van Hollandt, ende versoecken U die te visiteren, ende voor U te ontbieden den Ontfanger van de Beeden, Rentmeesteren van Noordt- ende Zuydt-Hollandt, ende andere in de voorsz Requeste gementioneert, ende van hen verstaen, of sy eenige swarigheydt souden willen maken, om te leveren in handen van den Ontfanger van 't gemeene Landt, 't gunt de Staten in dese Requeste voorsz versoecken, ende in gevalle ja, verhooren de redenen, die sy souden willen allegeren ter contrarie, ende soo verre Gy de selve bevindt redelijck te wesen, sult ons daer af adverteren met Uw advis, om, al 't selve gesien, voorts daer inne gedaen te werden soo 't behooren sal; ende indien niet, sult den voorsz Ontfanger van de Beeden ende andere Rentmeesteren, of die 't aengaet, ordonneren, der Staten versoeck te voldoen. Eersame, bysondere goede Heeren ende Vrunden, onse Heeren Godt zy met U. Geschreven uyt Brussel den naestlaetsten November vijftien hondert seven en vijftigh.

Eodem

Den 5. tot den 7. Feb. De Expeditie tegens de provisie van den Grave van Arenberge, Missive aen den Groten Raede.

EOdem is by den Advocaet rapport gedaen van de expeditie, by de Staten van Hollandt verkregen, beroerende de Herve van Arenberge, te weten sekere Missive aen die van den Grooten Rade, daer van den teneur hier naar volgt.

Emanuel.

De voorschreve Missive.

TRes-chiers & bien amés. Nous vous envoyons quant & ceste la Requeste avec certaines prices y jointes, presentée au Roy mon Seigneur de la part des Nobles & six Villes d'Hollande, vous requerans, & de la part de sa Majesté ordonnans, que parties par vous oyez sur la Requeste susdite, vous y ordonnez, comme de droict & en bonne justice trouverez appartenir. A tant, tres-chiers & bien amez, nôtre Seigneur soit garde de vous. De Bruxelles le dernier jour de Decembre 1557.

De Expeditie op de Publicatie van de Ordonnantie van de seven grooten, Missive aen die van den Raede van Hollandt.

EOdem is by den Advocaet rapport gedaen van de expeditie, by de voorsz Staten verkregen, beroerende om gepubliceert te hebben de Ordonnantie, by de Staten gemaeckt, omme te komen tot executie van seven grooten, te weten sekere Missive aen die van den Rade van Hollandt, daer van 't inhouden hier nae volgt.

Den Koningh.

De voorschreve Missive.

LIeve, Getrouwe. Gehoort hebbende in onsen Rade het rapport van de Sup-

1558. Den 5, tot den 7. Feb.

Supplicatie, ons onlanghsleden gepresenteert van wegen onse lieve, getrouwe, de Edelen ende ses groote Steden onses Landts van Hollandts, representerende de Staten des selven, by de * welcke sy henluyden beklaeghden, dat hen by U geweygert waren Brieven van attache op sekere Ordonnantie, by henluyden gemaeckt op het stuck van het executeren van het Margen-geldt, midtsgaders van Uwe Rescriptie op de voorsz Supplicatie en andere stucken, desen aengaende overleydt, laten U weten, ende ordonneren by desen, dat Gy de Ordonnantie, gementioneert in de voorsz Supplicatie publiceert, ende doet publiceren, onder onse authoriteyt ende naem, ende dat Gy van gelijcken doet van andere Ordonnantien, die hier naemaels gemaeckt ende geconcipieert sullen werden by de voorschreve Staten van Hollandt, om de collectatie van de Beeden, by henluyden geaccordeert, ten ware dat Gy dien aengaende notabele ende merckelijcke swarigheydt ende difficulteyt bevindt, van de welke Gy in dien gevalle ons sult adverteren, om daer nae daer op te ordonneren als behooren sal. Lieve ende Getrouwe, Godt zy met U. Geschreven tot Brussel den sevenden Januarii 1557.

* Bl. 4.

EOdem heeft den Advocaet de voorsz Staten vertoont Copie van de Missive geschreven aen den Ontfanger Bol, beroerende de Contri-

Vertoninge van de Missive by die van de Fi-

Den 5, tot den 7. Feb. nancie geschreven aen den Ontfanger Bol, beroerende de Contributie van die van Sevenbergen.

tributie van die van Sevenbergen, waer van den teneur hier naer geinsereert staet.

De voorschreve Missive.

DE Hoofden, &c. Eerbare, &c. By de Brieven van rescriptie ende advise, tot onser Ordonnantie geschreven ende gegeven by de Luyden van de Kamere van de Rekeningen in den Hage, de welcke Wy U hier mede besloten senden, hebben Wy verstaen, dat naedien sy gevisiteert hebben gehadt sekere Brieven van Octroye, gegeven in April 1454, de Voorheeren van Sevenbergen gegeven van de selve Heerlijckheydt, soo verre hen genoegh gebleken is, dat de Onderdanen, ende alle de Landen onder Sevenbergen gelegen, contribuabel waren van voor den Jare 1454, oock van dien tydt voorts tot desen dage toe, ende noch zyn in alle Beeden ende Subventien, te mogen vorderen, ende dat de Onderdanen, in comparatie van de smaldeelinge ende grootte van de selve Landen, wel souden behooren ende mogen gestelt werden in de Beeden ordinaris van sestig duysent ponden ter somme van drie hondert sestig ponden van xl. grooten 's jaers, ende in andere subventien meer ende min naer advenant, ende dat geduyrende dat een nieuwe Verpondinge ofte Schiltale gemaeckt sal zyn; soo schrijven Wy tegenwoordelijck aen U, en versoecken aen syne Majesteyts wegen, dat Gy van de voorsz Onderdanen van Sevenbergen, naevolgende des voorsz

is,

is, recouvreert de voorschreve hare portie nae advenant van drie hondert sestigh ponden 's jaers in de voorsz Beede van sestigh duysent ponden, waer van Gy hen de eerste Sommatien sult senden voor den termijn, verschijnende Kersmisse toekomende, tot betalinge van welcke de voorsz Onderdanen geen swarigheydt en behooren te maecken, gemerckt men gefondeert soude wesen, hen boven dien te eysschen ende doen betalen hare portie in alle de Beeden, zedert dat de selve Landen bedijckt zyn geweest, naer advenant als vooren; waer van en wilt in geen gebreke wesen, ende soo verre U hier inne eenige swarigheydt gemoet, sult 't selve te kennen geven die van de voorsz Rekeningen, ten eynde sy U doen alle addresse. Eerbare, &c. Geschreven, &c. drie en twintighsten December 1557.

DEn sevenden Februarii by den Advocaet rapport gedaen zynde van het versoeck, by de Staten van Henegouwen aen de Majesteyt gedaen, om te hebben vrydom van alle Thollen; Is by de Staten Copie van de Requeste versocht, ende rapport genomen tot op Saturdagh toekomende.

Vrydom, by die van Henegouwen aen de Majesteyt versocht van alle Thollen.

* DEn sesden Februarii zyn by de voorsz Staten, die gecommitteert zyn op de correctie van den Tienden penning, geauthoriseert om een Concept te maken, hoe men de Landen in genere sal taxeren.

* Bl. 5. Concept te maken hoe men de Landen in genere sal taxeren.

1558. Den 5, tot den 7. Feb.

Te visiteren de stucken van Pr. Bruynsz.

Eodem zijn gecommitteert Duyn ende Milde, om te visiteren de Stucken van Pieter Bruynsz.

Als mede de Requeste van Gerrit Morsch.

Eodem zijn gecommitteert Duyn ende Milde, om te visiteren de Requeste van Gerrit Morsch.

Ordonnantie voor Coen Jansz, Bode, van tien gulden tot een Mantel.

Eodem is den Bode Coen Jansz gepasseert Ordonnantie, in absentie van Mr. Jacob van Eynden, tot tien gulden voor een Mantel.

Versochte verzegeling van hondert duysent guldens.

Eodem by den Heere van Assendelf de Staten vertoont zijnde de begeerte van de Koninghlijcke Majesteyt, beroerende de verzegelinge van hondert duysent guldens, de Staten Copie geaccordeert van syne Instructie en van de Brieven van Credentie, aen de ses Steden geschreven by de Maj., en hebben de Staten verklaert in de Herberge te wesen op Vrydagh naestkomende, omme daer op antwoort te brengen; ende sal Assendelf hen op morgen doen hebben Copie van de Domeynen van de Majesteyt, niet belast zynde, die syne Majesteyt presenteert henluyden in handen te stellen, tot ontlastinge van hare verzegelinge.

Duyn ende den Advocaet zijn gecommitteert, omme te passeren de Ordonnantien van de Boden.

Eodem is den Advocaet gecommitteert, omme te passeren Ordonnantien de Boden, van hare Vacatien, met Duyn ofte yemandt anders van de Gedeputeerden, nemende, voor dat sy reysen tot Brussel, gaens ende komens hebben thien schellingen Vlaems, ende stil leggende, voor elcken dagh ses stuyvers, op hare affirmatie, ten ware omme de vorstmen

Den 5, tot den 7. Feb.

men meerdere somme hen toevoeghde, ende van andere reysen naer advenant, tot haerluyder discretie.

Coebel te seggen, dat hy tegens den Grave van Arenberge procedere met executie.

Eodem is geresolveert Coebel te seggen, dat alsoo de surcheancie van den Grave van Arenberge, af, hy procedeert by executie, ende dat de voorschreve Arenberge procederende voor den Grooten Raedt, behoort Eysscher te zijn.

Requeste van den Impostmeester van Delf.

Eodem de Staten vertoont zynde de Requeste van den Impostmeester van Delf van den Jare 1561., hebben geresolveert, dat hy tegens Saturdagh sal exhiberen de Stucken, dienende tot verificatie van 't narré van sijn Requeste, omme alsdan daer op gedisponeert te werden, ende is ontslagen uyt de gyselinge tot Saturdagh naestkomende.

Ordonnantie voor die van Amsterdam.

Den sevenden Februarii hebben de voorsz Staten, nopende de drie eerste Articulen van de Memorie, by die van Amsterdam overgegeven, geaccordeert Ordonnantie van.

Ordonnantie voor Nicolaes Blockhoven.

Eodem is by de voorsz Staten mede gepasseert Ordonnantie op Nicolaes van Blockhoven, van negentien guldens achtien stuyvers, uyt saecke van geschreven te hebben seeckere Stucken, beroerende de Visscherye in de Zuyder-Zee.

Recompense aen Bartholomeus van Eynde gedaen.

Eodem hebben de voorsz Staten geaccordeert Bartholomeus van Eynde Procureur in den grooten Rade, een Angelot, uyt sake

1558. Den 5, tot den 7. Feb. van sedere Depesches, by hem] voor 't Landt gedaen.

* Bl. 6. Declaratie van Salaris van Mr. Dominicus Boot.

* Eodem by Mr. Dominicus Boot de Staten vertoont zynde sekere Declarati van Salaris van Mr. Vranck Boot zalr., sijn Vader; hebben geresolveert, dat Mr. Dominicus voorsz by verklaringe sal stellen het Salaris van sijn Vader, daer van hy Register gehouden heeft, omme, dat gesien, op de selve gedisponeert te werden.

1558. Den 12, en 13. Feb.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den twaelfden ende dertienden Februarii 1558.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Bergen*,
Otto van Egmont,
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van de Edelen.
Pieter Jacobsz Muys,
ende
Mr. *Willem Schoock*,
van Dordrecht.
Gerrit van Berckenrode, Burgermeester,
ende
Lambart Jacobsz,
van Haerlem.
Mr. *Jacob van Eynde*,
van Delf.
Claes Adriaensz, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Veen*,
van Leyden.
Gerrit Claesz, Burgermeester,
Simon Coppen,
ende
Mr. *Jan van Nieuwenburgh*,
van Amsterdam.
Jan Dirckſz 't Hoen,
Burgermeester,
ende
Job Fransz,
vander Goude.
Omme te resolveren op de voorsz versochte verzegelinge.

TEn voorsz dage is by de voorschreve Staten geaccordeert de versochte verzegelinge, volgende het Concept, by henluyden daer van gemaeckt, hier na volgende. Accord tot de voorsz verzegelinge.

Concept, omme van de Koninghlijcke Majesteyt te mogen verwerven behoorlijcke Brieven van versekeringe ende Octroy, daer by de Steten 's Landts van Hollandt souden mogen bevrijdt ende ontlast werden van de somme Brieven van verseekeringe te vervolgen, omme van de somme,

1558. Den 12, en 13. Feb.

me van hondert duysent ponden, van veertigh grooten vlaems 't pond, by de ses groote Steden in den naem van den voorsz Lande te verzegelen, tot profijte van syne Majesteyt ende defensie van den Lande tegens den Koningh van Vranckrijck.

daer voren sy verzegelen, bevrijt te wesen.

Verklaringe van de Parcelen ende Thollen, die de Staten tot hare ontlastinge in hare handen begeeren gestelt te werden.

DAt de Majesteyt de voorsz Staten in hare handen sal stellen ende transporteren alle alsulcke parcelen van Domeynen ende Tollen, als hier nae volgen; In den eersten, de geheele Thienden van de West-Maze, de Domeynen met de Thienden ende den uytslagh van den Lande van Putten, de Thienden van Swijndrecht, met de Thollen van Gornichem ende Geervliet, soo wel die jaerlijcks meer uytbrengen, dan de belastinge, die de Steden van Dordrecht ende Amsterdam daer op mogen hebben; ende dat de voorsz Majesteyt voorts de voorsz Staten Generael sal verbinden alle sijne Majesteyts Domeynen van Hollant, omme henluyden aen alle de selve Domeynen, en bysonder aen de voorsz gespecificeerde Parcelen ende Thollen, te mogen verhalen, 't zy by verkoopinge reële, ofte oock by belastinge, tot optie van de voorsz Staten, met Renten, als Graeffelijcke Renten, losbaer den penningh twaelf, ofte Lijf-Renten den penningh * ses, met conditie nochtans van lossinge ende anders syluyden ten minsten quetse van de Majesteyt sullen weten te gekrijgen, omme by de voorsz verkoopinge ofte

* Bl. 7.

1558.
Den 12, en 13. Feb.

ofte belastinge als vooren, ter hooft somme van hondert duysent ponden, ten prijse voorsz, met alle kosten ende interessen ter cause van dien te doen ende te dragen, hare Obligatien te mogen quijten ende lossen, soo verre de Majesteyt der voorsz Staten t'eynden 's jaers hare voorsz Obligatien kosteloos ende schadeloos niet en quete ende restitueerde; Wel verstaende, dat in gevalle van belastinge als vooren, de Staten alsdan sullen de voorsz gespecificeerde partyen ende Thollen mogen doen by hare Gecommitteerden jaerlijcks verpachten ende verhuyren, in alder voegen ende manieren als die tot noch toe by Uwe Majesteyts Reken-kamer van Hollandt verpacht en verhuyrt zijn geweest, de penningen van dien ontfangen by handen van haren Rentmeester, die sy daer toe sullen committeren tot laste van de Maj., om met de selve penningen de jaerlijksche verkogte Renten te betalen, mits dat de Staten gehouden sullen zyn te doen U Majesteyts Reken-kamer voorsz jaerlijcks behoorlijke Rekeninge en bewijs van haren voorsz ontfang ende uytgeef, ende te leveren in handen van den Rentmeester van Zuydt-Holland alle het geene by sloote van Rekeninge bevonden sal werden jaerlijcks over te schieten boven de voorsz lasten ende Renten, met de kosten van de betalinge, ende dit alsoo lange ende ter tydt ende wijlen alle de Renten met de voorsz hooft-gelden ten vollen by de voorsz Majesteyt afgelost

 ende

1558. Den 12. en 13. Feb.

ende gequeten sullen zijn, met alle verdere kosten, schaden ende Interessen, die eenighsints uyt sake van de voorsz verkopinge van Renten ende quijtinge van dien souden mogen vallen, maer want de voorsz Staten verstaen, dat eenige van de gespecificeerde Domeynen ende Thollen by de Majesteyt alsnu alreede souden verset zijn, op den voorsz voet ende voorwaerden, in handen van eenige Steden in 't particulier, dat in sulcken gevalle de Steden gehouden sullen, jaerlijks de voorsz Staten, ofte haren Rentmeester, te responderen al 't gunt dat by slote van Rekeninge bevonden sal werden by de selve Steden ontfangen te zijn, boven ende meer dan bedragen sullen de lasten, die by henluyden by consent van de Majesteyt daer op zijn gestelt, sonder dat de voorsz Steden haerluyder voorsz overschot sullen mogen leveren Uwe Majesteyts Reken-kamer ofte Rentmeester van Zuydt-Hollandt voorsz, maer dat de selve Steden sullen volstaen, midts leverende de voorsz Uwe Majesteyts Reken-kamer ofte Rentmeester van Zuydt-Hollant behoorlijk acquit van den voorsz Rentmeester van de Staten by voorgaende decharge van de voorsz Reken-kamer, ende van alles wes voorsz is de voorsz Staten te doen expedieren behoorlijcke Brieven van Transport ende Octroy, met authorisatie, van nu alsdan, ende dan alsnu, by de selve Staten geëffectueert ende volbracht te moghen werden met alle andere

be-

1558.
Den 12, en 13. Feb.

behoorlijcke claufulen, die men in gelijcke Brieven gewoonlijck is te infereren.

EOdem is geresolveert, dat de voorsz Declaratie, overgelevert by Mr. Dominicus Boot, by Milde gecommuniceert sal werden, omme daer af als dan rapport te doen.

Milde gecommitteert, omme te visiteren de declaratie van Mr. DominicusBoot.

Eodem is de saecke, beroerende den Prince van Orange, beroerende syne Missive, geschreven aen den Raedt, uytgestelt met de saecke van den Tienden penningh, daer van belast is Copie te maken van de geconcipieerde Ordonnantie voor elck van de Steden, ende van gelijcken van 't concept.

Uytstellinge van de saecke van den Prince van Orange.

* *AU mesme jour est resolu, de mettre sur la Requeste de ceuix de Haynuan pour Appoinctement, veu que la disposition sur ceste Requeste compete a sa Majesté, & neantmoins si les Estats de Hollande n'y peuvent faire quelque addresse aux Suppliants, pour entretenement de icy mentioné, seront contents de eulx a ce employer selon leur pouvoir. Fait a la Haye le 12. jour de Fevrier 1557, stilo Curiæ.*

* Bl. 8. Appoinctement op de Requeste van die van Henegouwen.

EOdem is op de Requeste van Mr. Pieter Bruynsz geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat nopende de hondert ponden sestien schellingen, van de Wynen ende Bieren, gedroncken in de Kelder van den Heere van Beveren, Stadthouder; Item, de negen ponden vijftien schellingen ses deniers, van den Impost van de Wijnen ende Bieren van den Pastoor van Wassenaer, die tot Leyden

Requeste van Meester Pieter Bruynsz.

betaeldt zijn; Item, de seven ponden derthien schellingen ses deniers, die hy Suppliant aen onkosten gehadt heeft van eenige proceduren jegens eenige Onwilligen; Item, de drie en twintigh ponden twee schellingen, ontfangen by den Collecteur van den Impost, eer dat den Suppliant de Pacht van den Impost aenvaerde, die 't Landt heeft genoten, ende tot synen profijte behoorde te komen, volgende de Verpachtinge, sullen alle de voorsz partyen den voorsz Bruynsz strecken in betalinge, ende dat den Ontfanger van het gemeene Landt hem te dier cause sal laeten ongemolesteert.

Beroerende de portie van die van Scheveningen.

NOpende de twee hondert drie en dertigh ponden, daer die van Scheveningen by de Staten gegunt is betalinge van vier halve jaren, dat de selve somme gehouden werdt in surcheantie, omme by den voorsz Bruynsz op de voorsz termijnen betaeldt te werden.

Requeste van den Impostmeester van Delf.

EOdem, nopende de Requeste van den Impostmeester van Delf, aengaende de twee Conventen van Wateringen ende Rijswijck, daer hy vijftigh ponden voor stelt; Is 't selve by de Staten gehouden in souffrancie, ter tydt de saecke van de voorsz onwilligen afgedaen sal zijn, om te sien of hy diesaengaende te boven of ten achteren komen sal.

Requeste van Adriaen Fijck.

DEn dertienden is op de Requeste van Adriaen Fijck by de Staten gecommitteert Duyn ende Schoock, ofte yemandt van Dordrecht, omme den Suppliant te hooren, ende van hem te verstaen, wat Interest hy pretendeert te heb-

hebben, ende voorts exhibitie te doen van sijn Blaffaerden, omme daer by te vertoonen wat sijn ontfangh geweest is; ende sal middelertydt in soufrancie houden de somme van ses hondert guldens van xl. grooten.

By de Gecommitteerden tot 't maecken van de Ordonnantie op het stuk van de Justitie dagh genomen, omme in den Hage in de Herberge te wesen.

EOdem hebben die van Dordrecht, Delf, Leyden ende Amsterdam, gecommitteert zijnde omme Ordonnantie te maecken op 't stuck van de Justitie, dagh genomen alhier in de Herberge te wesen den eersten Vrydagh in de Vasten, ende dat in absentie van yemandt van henluyden, by sieckte ofte andersints, de andere drie sullen mogen besoigneren.

Op affirmatie van den Ontfanger Teylingen, van de armoede van dePachters van deVronen, de selve quijtscheldinge te doen.

Eodem hebben de Staten geresolveert, dat men op de affirmatie van den Ontfanger Teylingen van de armoede ende miserabiliteyt van de Pachters van de Vroonen, de selve van haerluyder portie quijtscheldinghe sal doen.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op den 26, 27. ende 28. Februarii 1558.

* Bl. 9.

IN den eersten, of den taux, by de Majesteyt de Staten van Hollandt in de voorsz Beede van agt hondert duysent ponden gestelt, niet te hoogh én is, in comparatie van de andere Landen, ende namentlijck van die van Brabandt ende Vlaenderen, die by den voorsz Taux evidentelijck verlicht werden, naer advenant syluyden in de noch loopende ordinaris Beeden contribueren, bysonder aenschouw nemende, dat die van Hollandt onlanghsleden

1558. Den 26, tot den 28. Februarii.

by de Koninglijcke Majesteyt zyn gepriveert van de portie van de Landen in Hollandt gelegen, de Princen van Orange, Gaveren, ende den Grave van Hoorn toebehoorende, ende in gevalle van te hoogh getaxeert als boven, hoe veel alsdan de selve van Hollant souden behooren te dragen, soo wel in de voorsz jaerlijckfche acht hondert duysent ponden, als in de vier en twintigh hondert duysent ponden, die in dit tegenwoordige jaer by verkopinge van Renten sullen werden gelicht over alle dese Landen, bysonder aenschouw nemende op de twee groote ende exorbitante Leningen, by die van Hollandt de Majesteyt gedaen, grootelijks excederen de equipollencie van de Leeningen by de andere Landen gedaen, waer door Hollandt genoegh is geëxhaurieert van geldt: Waer op geresolveert is te versoecken verlichtinge, soo veel als doenlijck zijn sal, omme te mogen komen tot den negenden penningh, boven ofte behalven het gundt dat die van Putten ende Voorne gehouden zijn te contribueren; mitsgaders oock te weten, waer de voorsz van Hollandt sullen van de voorsz Majesteyt wesen geasseureert van 't gunt de Princen van Orange, Gaveren, ende den Grave van Hoorn met die van Hollandt gehouden zyn te contribueren, daer van sy nochtans exemptie zijn genietende, komende tot den vijfthienden penningh.

Ten anderen, of de Landen van Voorne ende Putten, met die daer exempt zijn, als Abbenbroeck ende Heenvliet, in de voorsz Beede sullen contribueren portie porties gelijk, en dat soo wel in de verkopinge van de voorsz

1558. Den 26, tot den 28. Februarii.

voorsz vier en twintig hondert duysent ponden, als in de lossinge van dien, ende hoe veel de portie van de voorsz Landen behoort te zijn: Waer op mede geresolveert is, mijn Heeren de Edelen verstaen, dat Abbenbroeck ende Heenvliet behooren te contribueren, oock die van Voorn, ende dat al nae vermogen d'inhouden van den Articule; maer soo verre het roert Putten, seggen het selve Landt te hebben Privilegie, 't welck men henluyden niet en soude behooren te benemen. De Steden conformeren hen met mijn Heeren de Edelen, *salvo*, dat men sal visiteren het voorsz Privilegie, omme 't selve gesien, geadviseert te werden, als dat henluyden goedt duncken ende behoorlijck zijn sal; gesien welck Privilegie, conformeren hen met de Edelen.

Item, of alle de Exempten, onder de Schiltale gelegen, als 't Landt van Steyn, Kortehaerlem, met die van Willensvliet, Seventer, Cabau, Broek, by Ter-Goude, Veenhuysen, Borchoorn, Coenekoop onder Wensveen, ende de andere van gelijcke nature, die van geen expres Privilegie en weten te spreken ofte doceren, in de voorsz Beeden sullen contribueren, dan niet: Waer op mede geresolveert is, dat alle dese, ende andere van gelijcke nature sullen contribueren in de voorsz geheele Beede, 't zy of die in 't deel op de Schiltale gevonden werdt, dan niet, ten ware syluyden, ofte eenige van hen, doceerden van Privilegie.

Of van gelijcken de Exempten buyten de Schiltale sullen oock met die van * Hollandt con-

* Bl. 10.

Den 26, tot den 28. Februarii.

contribueren in de voorsz Beede, dan niet; Is mede geresoveert *ad idem*, als in 't voorgaende Articul, midts de exemptie te niet doende met behoorlijcke clausule derogatoir, als in voorgaende gelijcke acten van consent by de Staten zijn geobtineert, bysonder nopende 't namptissement.

Item, waer men vinden sal de portie van de voorsz drie Heeren en Princen, by Octroy van de Koninghlijcke Majesteyt exemptie genietende als vooren; ende soo verre men yet op de Schiltalen soude vinden; waer men als dan vinden sal de portie van Egmont en Wijck; Is geresolveert, als op 't eerste Articul geseydt is.

Conditien, die men soude mogen stipuleren voor het consent van de voorschreve Beede.

I.

OF men sal conditioneren, dat geduyrende de voorsz Beede die van Hollandt by de Majesteyt niet en sullen belast werden met eenige verdere Beeden; Is geseydt, *Fiat*.

II.

Of de Majesteyt die van Hollandt sal ontslaen, ontlasten ende ongemolesteert laten, te versoecken eenige ontlastinge van syne Majesteyts schulden ofte Financie;

1558. Den 26, tot den 28. Februarii.

cie; Is mede geresolveert in dit Articul, als de andere Landen.

III.

Of men van gelijcken niet en sal conditioneren alle conditien ende pointen, die men tot noch toe in alle consenten van Beeden ordinaris heeft geconditioneert; Is geaccordeert, *Fiat*.

IV.

Of men sal conditioneren ontlastinge van de voorsz Beede in 't deel ofte geheel, soo verre daer eenighe inundatien van Landen gevielen geduyrende de voorsz Beede; Is geresolveert, *Fiat*, dat soo verre 't selve gebeurde, dit Art. te verswijgen, soo verre d'andere Landen 't selve verswijgen.

V.

Item, of men niet en sal conditioneren de reformatie der Justitie, met de condependentien van dien, midtsgaders het niet lossen van de Acten ende Sententien; Is geseydt, *Fiat*,

VI.

Of men oock niet en sal conditioneren, dat die van den Grooten Rade tot Mechelen, ende die van den Rade van Hollandt, hem

1558.
Den 26, tot den 28. Februarii.

hem in geender wijs sal intromitteren noch onderwinden van de Instructien, Ordonnantien ende inningen, die by de Staten van Hollandt tot furnissement, collectie ende betalinge van de voorsz Beede sullen werden geconcipieert ende geordonneert, maer dat de selve van den Rade de Staten alleenlijck gehouden sullen zijn alle vordernisse ende assistentie, des versocht zynde, te doen, sonder eenige contradictie ofte oppositie; Waer op geresolveert is, *Fiat & extendatur in amplissima forma.*

VII.

Dat men sal in de volle Vergaderinge van de Staten expresselijk stipuleren, dat d'een d'ander niet en sal mogen overstemmen; Is geresolveert, *Fiat.*

MIDDELEN.

ALsoo men verisimelijck sal moeten vinden over de Landen van Hollandt drie hondert duysent ponden in gereeden gelde by verkopinge van Renten, * soo men de selve somme sal mogen vinden, soo verre de selve somme niet en sal mogen werden gefurneert by willige verkoopinge van Renten; Is mede geresolveert, soo verre de Gedeputeerden, boven reysende, bevinden, dat alle de andere Staten souden persisteren by 't generael advis, dat in sulcken gevalle de voorsz Gedeputeerden in alle diligentie sullen daer af adverteren den

* Bl. 11.

den Heere van Affendelf, ten eynde die geene, die den ontfangh van de voorschreve Beeden sal hebben, in alle diligentie van penningen op Renten recouvreren. Den 9, tot den 12. Maert.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 9. 10. 11. ende 12 Maert. 1558.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Assendelf*,
Otto van Egmont,
Gerrit van Poelgeest,
Den Heere van *Roon*, ende
Jacob vander Duyn,
Uyt den naem van de Edelen.
Jacob Oom, ende
Mr. *Willem Schoock*, van Dordrecht.
Gerrit van Berckenrode, Burgermeester,
Mrs. *Lambrecht Jacobsz*, ende
Cornelis van Alckemade, van Haerlem.
Ewout Jacobsz, Burgermeester, ende
Mr. *Adriaen van Leyden*, van Delf.
Claes Adriaensz, Burgermeester, ende
Mr. *Jacob de Milde*, van Leyden,
Simon Coppen, ende
Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen, Burgermeester, ende
Jan Claesz Diert, vander Goude.
Omme te resolveren het voorsz besoigne van de Generale Staten, en op 't maecken van de Ordonnantie omme te collecteren ende te executeren den Tienden penningh.

DEn thienden by den Advocaet rapport gedaen zynde van de Missive, geschreven aen Rapport van den Advocaet,

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

op de publicatie van de Ordonnantie van de seven grooten, gestelt op de Margen.

aen den Rade van Hollandt, beroerende de publicatie van de Ordonnantie van de seven grooten, daer van den voorsz Advocaet Copie geweygert wierde, overmidts de laetste clausule, in de selve Missive gestelt, daer van in effecte den teneur is, dat henluyden belast werdt, niet tegenstaende de redenen en swarigheden, by hem ter contrarie geallegeert, onder de naem ende authoriteyt van syne Majesteyt te publiceren de Ordonnantie, by de voorsz Staten gemaeckt, omme te komen tot executie van de seven grooten, gestelt op de Margen, met limitatie volgende 't inhouden van 't derde Articul van de voorsz Staten Replique; te weten, dat indien eenige Buytenluyden, hen bevindende by de Repartitie, gemaeckt by de Staten, beswaert, ende dies aengaende by henluyden niet minnelijck veraccordeert te mogen werden, de selve klachtig komende aen den Hove van Hollandt, provisie van justitie verleent sal werden, midtsgaders oock te publiceren alle andere Ordonnantien, die in toekomende tyden by de voorsz Staten tot vorderinge van syne Majesteyts Beeden ghemaeckt sullen werden, dat oock niet nieuws en is, dat de Staten alhier jurisdictie usurperen, naedien syluyden daer toe by de Majesteyt geauthoriseert zyn, gelijck oock andere Staten van de Landen van herwaerts over, als * namentlijck die van Vlaenderen, daer van oock die van den Rade Copie overgesonden werdt, ende werdt daeromme henluyden belast, in toekomende tyden in sulcke usurpatie van jurisdicte geen swarigheydt te maecken; ende voorts 't vierde

*Bl. 12.

Ap-

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

Appoinctement gestelt op haerluyder Requeste, luydende als volght.

Veu depuis la rescription de ceulx du Conseil en Hollande, sera extendu l'Article comme en haut. Dat voor den toekomende tydt, &c. *Selon la declaration des Suppliants au troisiéme Article de leur Replique, & au surplus escripi auxdits du Conseil en Hollande, selon que a esté advisé. Fait à Bruxelles le 2. Mars 1557.*

Par moy soubsigné,

J. de la Torre.

Is by de voorsz Staten geresolveert, te versoecken van de Majesteyt Acte van 't inhouden van de Missive, geschreven aen den Rade, beroerende de publicatie van de Ordonnantie van de seven grooten, met insertie, dat by den Hove van Hollandt niet dan simpele provisie verklaert, en sal werden, uytlatende altoos de laetste clausule, die in de Acte niet en schijnt te behooren, alsoo anders partyen niet en souden te brenghen wesen tot eenigh accord, ende souden midtsdien de Beeden van de Koninghlijcke Majesteyt niet mogen geëxecuteert werden, noch de penningen ten Comptoire komen.

Rapport, by den Advocaet gedaen op de Brieven van versekertheydt.

Eodem by den Advocaet rapport gedaen zynde, dat den Commis Loo in 't bewerp van de Brieven van versekertheydt, in de plaetse van dese clausule, ende generalijck alle

 sy-

Den 9, tot den 14. Maert.

ſyne Majeſteyts Domeynen van Zuydt-Hollandt, te vreden was te ſtellen, ende generalijck alle ſyne Majeſteyts Domeynen van Hollandt; hebben verklaert te vreden te zijn, dat de Acte van verſekertheyt ſulcks gepaſſeert werde, als die by den Commis Loo gecorrigeert is, dan koſten ſy daer by krijgen, dat Coebel geauthoriſeert wierde, omme de penningen van de Domeynen, die noch verkocht ſullen werden, te mogen ontfangen, ſouden dat wel begeeren, ende dat midtſdien niet van nooden en is, dat den Heere van Aſſendelf ſchrijve 't geene wes by hem geconcipieert was, en dat men de Brieven van Obligatie ſal doen verzegelen, ende die overleveren, mits ontfangende de Brieven van Seureté, gepaſſeert als vooren.

Rapport van den Advocaet, nopende de publicatie van de Informatien, genomen op executien van Complainte.

BY den Advocaet rapport gedaen zijnde nopende de publicatie van de informatien, genomen op executien van complaincte, dat nae rechten die niet en behoort te geſchieden, dan *poſt informationem generalem, factam in principali cauſa*, hebben daer mede te vreden geweeſt, ſonder yet verders te reſolveren, midts dat de Copie van dien, ofte dies aengaende geſonden aen den Rade, gehecht ſal werden aen de Brieven van Octroy van de publicatie, ende voorts geregiſtreert ſulcks hier gedaen werdt, ende den teneur aldus luydt.

Alſoo de Edelen ende ſes groote Steden van onſen Lande en Graefſchappe van Hollandt, repreſenterende de Staten van den ſelven Lande, ons by Requeſte vertoont

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

toont hadden, dat hoewel ſy van ons verkregen hadden openinge ende publicatie van alle depoſitien ende getuygeniſſen in alle ſaecken ongedecideert weſende, in wat ſtate die zyn ſouden, dat dies niet tegenſtaende Burgermeeſters ende Regeerders onſer Stede van Haerlem, hebbende als Impetranten in cas van complainte ſekere queſtie ende geſchil hangende voor die van onſen Rade van Hollandt, tegens de Burgermeeſters ende Regeerders der Stede van Amſterdam, ende aldaer verſocht hebbende openinge van ſekere informatie, ten wederzyden in de ſelve ſaecke gedaen by den Commiſſaris, ter executie van de voorſz complainte gecommitteert, hadde * de ſelve openinge by die van onſen voorſz Rade hem den vijfden Februarii laetſtleden geweygert geweeſt, waeromme de voorſz Supplianten hadden by de ſelve Requeſte verſocht, dat ons ſoude gelieven de voorſz van onſen Rade te ordonneren de Burgermeeſters ende Regeerders te doen openinge, ende Copie te accorderen van de voorſchreve informatie, ende dat ſy van gelijcken oock in toekomende tyden alle andere partyen gelijcke publicatie ende openinge, des van hen verſocht zynde, accorderen ſoude. Soo IST, Dat Wy, geſien de voorſz Requeſte ende Octroy van de voorſz Publicatie met de ampliatie, dien aengaende by ons de Supplianten verleent, midtſgaders oock de reſcriptie daer op van die van onſen voorſz Rade, ende daer nae 't advis van

* Bl. 13.

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

onsen lieven ende getrouwen, den Hoofde, Præsident ende Luyden van onsen Secreten ende Grooten Rade, hebben verklaert, ende verklaren midts desen, dat van informatien, genomen op executien van complainte, geen openinge ofte publicatie gedaen en sal werden, dan als partyen ten principalen in 't volle possessoir, de ordinaris enqueste gedaen zynde, van verdere productie gerenuncieert sullen hebben. Gedaen tot Brussel den vijfden dagh Martii Anno 1558.

Geteyckent,

PHILIPS,

Ende wat neder,

J. de la Torre.

Aert van Dalem duisent guldens 'sjaers te verkoopen den penningh twaelf.

IS geresolveert te seggen Aert van Dalem, dat, soo verre hy soude willen vertoeven tot den vijftienden Mey, men soude te vreden wesen hem te verkoopen duysent guldens 's jaers den penningh-twaelf, ende dat deselve Rente alsdan innegaen sal; dat van gelijcken Coebel terstondt het selve aen hem schrijven sal, omme te weten sijn meeninge, ende voorts dat indien hy eenige weet, die oock tot een merckelijcke sommen Renten souden willen koopen, inne te gaen ten selve dage, dat men die oock sal accepteren.

Is

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

Requeste van de gemeene Visschers.

IS op 't versoeck, by de gemeene Visschers by Requeste gedaen, geresolveert henluyden voor antwoordt te seggen dat de Staten wel verstaen, hoe nootelijck de selve Visscherye den Lande is, ende wat interest het Landt soude lijden, indien de selve haer voortgangh niet en hadde, ende dat daeromme syluyden wel te vreden zijn aen de Majesteyt te vervolgen, dat de tien duysent guldens, henluyden toegeseydt te mogen lichten uyt de eerste Beede, die by de Staten geaccordeert soude werden, uyt de jegenwoordige Beede gelicht mogen werden, gelijck sy oock van meeninge zijn te vervolgen voor eenige particuliere Steden, die oock tot merckelijcke sommen op de Beede ordinaris geassigneert zijn, ende laten hen duncken, dat andere Landen gelijck vervolgh sullen doen, dan alsoo de Beede, die althans geconsenteert soude werden, toucheert de Generaliteyt van alle de Staten van dese Landen, beduchten of sy daer toe niet en sullen konnen komen, dat daeromme de Visschers 't selve versoeck sullen mogen doen by Requeste, ofte dat sy elders geassigneert mogen werden; ende aengaende de andere twee duysent guldens, die gebleven zijn ter cause van 't fret van de penningen by Financie gelicht te hebben, dat daer mede vertoeft moet werdens, tot op de vindinge van de voorsz tien duysent guldens gedisponeert zy.

Requeste van die van Heuckelom.

IS geresolveert te stellen op de Requeste van die van Heuckelum, dat de Supplianten hen sullen reguleren naevolgende de Ordonnantie, die by de Staten gemaeckt sal werden

 op

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

op de collectatie van den thienden penningh voor den Jare 1557.

* Bl. 14. Prorogatie van den termijn van Mey den tijd van drie maenden tot dertigh duysent ponden.

* DEn twaelfden by Mr. Jacob van Eynden de Staten rapport gedaen zynde van den Appoinctemente, by hem van de Majesteyt verkregen, omme den termijn van Mey noch den tydt van drie maenden geprorogeert te hebben, ende de Staten van 't fret van 't verloop van dien te indemneren, welck Appoinctement hier naer volght.

Den Koningh aenmerckende de redenen in dese Requeste verklaert, ende præsupponerende dat van wegen de Staten afgedaen sal werden dat mogelijck is, op dat hare Obligatien op haren tydt gelost mogen werden, sal vredigh wesen te dragen het fret ende interest van dertigh duysent ponden, voor den tydt van drie maenden, soo verre de Staten geen middelen en hebben omme de selve somme te betalen, van welck frait ende interest sy bewesen sullen werden op de reste van de Beede van drie hondert en twintigh duysent ponden, overbrengende midts desen Certificatie van den Factoor van syne Majesteyt, Gasper Schetz, ofte Quitantie van den geenen, wien 't selve betaelt geweest sal hebben. Gedaen tot Brussel den achtsten dagh van Maert 1557.

Ondergeteyckent,

PHILIPS.

Heb-

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

Hebbende de Staten genoegh te vreden geweest, dat de Majesteyt 't selve frait tot synen laste sal nemen voor de somme van veertig duysent guldens voor den tydt van de voorsz drie maenden, hopende de reste van het geene wes sy verzegelt hebben voor de maendt van Mey te vinden by inninge van den tienden penningh, dan die van Leyden maeckten hen conform op 't believen van hare Meesters, ende hoopten daer van wel last te gekrygen.

Waer de Staten, in gevalle van accord, souden recouvreren de portie van de drie Personagien.

EOdem den voorschreven Mr. Jacob van gelijcken rapport gedaen hebbende van het versoeck, by hem aen de Majesteyt gedaen, waer syluyden, in gevalle van accorde, souden recouvreren de portie van de drie Personagien, waer op hy voor Appoinctement gekregen hadde sulcks hier naer volght.

Alsoo de Beeden, gementioneert in dese Requeste, gevonden werden uyt, ende succederen in de plaetse van de ordinaris Beede, in de welcke de Ondersaten van den Prince van Orange ende Grave van Hoorn in 't geheel, ende van den Grave van Egmont eensdeels, als niet begrepen onder de Schiltale, exempt ende niet contribuabel geweest zijn; dat oock in de generale settinge regard genomen is op de gratien ende exemptien, die men in elcke Provincie gewoorlijck is geweest te doen ende laten volgen, ende dat volghende dien die van Hollandt, als redelijck genoegh geset, hen niet te veel beswaert en mogen

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

gen vinden; dat ook zyne Majesteyt, als hebbende al bygeset, ende noch dagelijcks bysettende, dat hy vermach omme te beschermen syne Landen ende Ondersaten, de macht ende middelen niet langer en heeft, omme de portie van de drie Heeren, hier geëyscht, te vervallen ende op te brengen; soo versoeckt syne Majesteyt, dat de Staten hem met alle de selve portien niet en willen beswaren ende te laste leggen, maer hen daer verdragen; niet te min, omme te doen soo veel in hem is, ende het gunt waer mede hem de selve Staten (aensiende 't geene dat vooren verhaelt is) behooren te laten genoegen, soo sal syne Majesteyt aennemen te betalen de portie van de Ondersaten van den Grave van Egmont, die gewoonlijck zijn onder de Schiltalen begrepen te wesen, ende waer van de portie beloopt in eene Beede van hondert duysent ponden seventhien hondert een en vijftig ponden dertien schellingen vier deniers van veertigh grooten, welke * portie men de Staten assigneren sal, omme jaerlijcks ontfanghen te werden van een van de Rentmeesters van de Domeynen in Hollandt, die 't selve best sal mogen dragen. Gedaen tot Brussel den agtsten Maert 1557.

* Bl. 15.

Ondergeteyckent,

PHILIPS.

Heb-

1558. Den 9, tot den 12. Maert.

Hebben de voorsz Staten daer op rapport genomen tot op de naeste Vergaderinge, ende hebben versocht Copie van beyde de versoeken, en de Appoinctementen daer op gestelt.

Beroerende de versochte uytvoeringe van den Koorn.

EOdem heeft Mr. Jacob voornoemt van gelijcken rapport gedaen beroerende de versochte vrye uytvoeringe van den Koorn, alsoo 't last van de Rogge gekomen is op een en twintigh of twintigh Goudt-guldens, dat 't selve de Staten geaccordeert is, volgende oock gelijcke voorgaende Appoinctement, tot dat de Rogge 't last tot acht en twintigh Goudt-guldens, ende de Tarwe 't last tot acht en dertigh Goudt-guldens gekomen soude zyn, ende is sulcks de interdictie tot dier tydt afgedaen.

Ordonnantie voor den Clercq van Frans Huybrechtsz.

EOdem is by de Staten gepasseert Ordonnantie op den Clercq van Frans Huybrechtsz, Procureur, van twintigh stuyvers, uyt saecke dat hy vijfmael tot behoef van de Staten geschreven heeft de Brieven van seureté, by die van de Financie de voorsz Staten overgesonden.

Aen de Generale Staten vervolg te doen, om te genieten de elf duysent guldens van die van Leyden, ende de tien duysent gul-

EOdem is mede by de Staten geseydt, aengaende de twee poincten, beroerende de elf duysent guldens van die van Leyden, ende de thien duysent guldens van de gemeene Visscherye, daeromme den elfden Maert den Advocaet geordonneert was boven te reysen, dat 't selve vervolgh beter gedaen sal werden in presentie van de Generale Staten, by den anderen wesende, alsoo eenige van de andere Staten, nae men verstaet, gelijck vervolgh in meeninge

Den 9, tot den 12. Maert.

ge zyn te doen, ende is de Gedeputeerden boven reysende, belast, niet te consenteren in de petitie, ten zy dat sy eerst verklaringe hebben, waer van de voorsz elf ende thien duysent guldens, in questie zynde, gerembourseert sullen werden, ende dat voorts vervolg gedaen sal werden, of onder de twaelf hondert duysent guldens oock de hooft somme van de Renten, daer de Staten mede belast zyn, gecomprehendeert zyn.

dens tot vorderinge van de Haringhvaert.

Beroerende de ordonnantie van den Tienden penning ende de moderatie van dien.

AEngaende de visitatie van de Ordonnantie van den Thienden penningh, ende de moderatie van dien, is oock uytgeset tot op de naeste Daghvaert, ende hebben de Staten Copie begeert van het geene wes by de Edelen diesaengaende uytgeslagen is.

Recompense, versocht by Simon Pijl.

EOdem is de dispositie op de versochte recompense van Simon Pijl, beroerende de diensten 't Landt gedaen, uytgestelt tot op de naeste Dagvaert, ende heeft Duyn aengenomen te ondersoecken aen Assendelf ende Pijl, waer mede hy te vreden soude willen wesen.

Requeste van de Ingelanden gelegen onder den Ouden Zeedijck.

EOdem is op de Requeste van de Ingelanden, gelegen onder den Ouden Zeedijck, geresolveert, dat de Staten te vreden zyn hen te voegen, om te gekrijgen Mandament van appel, van dat sy niet en zyn in Justitie ontfangen, ende dat eerst tot dien eynde versoeck gedaen sal werden, ende gestelt de redenen van 't interest dat de Staten daer by souden hebben, te weten, dat haerluyden Justitie geweygert werdt, ende dat syluyden moetende fur-

ne-

neren de penningen van seven en vijftigh duysent guldens tot Dijckveylinge, den Thienden penningh, 't Margen-geldt, ende andere laste op de Landen gestelt, * tot voldoeninge van de Majesteyts Beede niet en sullen mogen funneren. *Bl. 16.

Beroerende de selve Requeste.

Ende in gevalle van de denegatie van de selve provinsie, dat men alsdan sal vervolgen by de voorsz middelen van de Requeste, dat die saecke mach gecommitteert werden eenige van den Grooten Rade, ofte van den Rade van Hollandt; omme partyen ten vollen te hooren, ende dat soo lange de executie van den Vonnisse, by den Hove van Hollandt gegeven, sal werden gesurcheert; ende dat voorts die van Haerlem yemandt sullen committeren, om met de Supplianten van wegen de Staten als gevoeghden te doen 't voorsz versoeck.

Ordonnantie voor den Clercq Jan de Best.

EOdem hebben de voorsz Staten gepasseert Ordonnantie op Jan de Best, Clercq van Mr. Cornelis van Alckmaer, van acht en veertigh stuyvers, uyt saecke van acht mael geschreven te hebben de voorsz Requeste van de Ingelanden over den Ouden Zeedijck, tot behoef van de Staten.

Dagh omme in de Herberge te wesen.

EOdem hebben de Staten dagh genomen, weder in de Herberge te wesen op Vrydagh naestkomende.

Waer de Stateu gerembourseert sullen

DE voorsz Staten hebben geresolveert, dat den Gedeputeerde, boven comende in de Generale Vergaderinge, de Majesteyt vertoonen

Den 9, tot den 12. Maert.

werden van de elf duysent ende tien duysent guld.

nen sal, hoe dat die van Leyden, opgebracht hebbende de somme van elf duysent guldens, assignatie hebben die weder te ontfangen van de Beede ordinaris; dat van gelijcken de gemeene Visscherye gerespondeert hebben voor de somme van tien duysent ponden, de welcke geassigneert zijn op de eerste Beede, die by de Staten geaccordeert soude werden, ende te begeeren verklaringe, waer de voorsz Steden betalinge ende remboursement van haer voorsz achterwesen sullen halen, aengesien dat voortgangh hebbende het Concept, by de Gedeputeerden van de Staten van dese Landen geraemt, de Beede ordinaris cesseren sal, ende dat het selve achterwesen niet wel gevonden en mach werden uyt de Beede, alsnu te consenteren, overmidts die opgebracht sal werden by de Generale Staten van alle de Landen van herwaerts over.

Te versoeken verklaring, of in de somme van twaelf hondert duysent guld., geschickt tegens de lasten, staende op de ordinaris Beede, mede begrepen is de hooft somme van de Renten, daer de selve Beede mede belast is.

IS mede geresolveert, boven komende, te versoecken verklaringe, of in de somme van twaelf hondert duysent guldens, die geraemt ende geschickt zijn tegens de lasten, staende op de ordinaris Beede, mede gecomprehendeert is de Hooft-somme van alle de Renten, daer de selve Beede over alle de Landen mede belast is, alsoo de Beede alleen van die van Hollandt belast is met een Rente van twee en twintigh duysent vier hondert negen en veertigh ponden negen schellingen, ter losse den penningh sestien.

Beroerende de Or-

DE Staten hebben gevisiteert de Ordonnantie van den Tienden penning, ende hebben

1558. Den 19, tot den 24. Maert.

ben daer op-gestelt sekere Appostillen, ende is voorts by henluyden rapport genomen, om tegens de naeste Daghvaert te mogen verstaen tot opmakinge van de voorsz Ordonnantie.

donnantie van den Tienden Penningh.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op den 19. 21 22 23. ende 24. Maert 1558.

* Bl. 17.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Assendelf*, Uyt den naem van de Edelen.
Jacob Oom, ende Mr. *Willem Schoock*, van Dordrecht.
Mrs. *Lambert Jacobsz*, ende *Cornelis van Alckemade*, van Haerlem.
Ewout Jacobsz, Burgermeester, ende Mr. *Jacob vanden Eynde*, van Delf.
Claes Adriaensz, Burgermeester, Mr. *Jacob de Milde*, ende Mr. *Cornelis van Veen*, van Leyden.
Simon Coppen, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Jan Dircksz 't Hoen, Burgermeester, ende *Job Fransz*, vander Goude
Omme te resolveren op diversse poincten.

DEn voorsz negentienden Maert is by forme van communicatie geresolveert, dat aengaende 't poinct, beroerende 't versochte interest, by de Majesteyt te dragen, noch voor den tydt van drie Maenden nae de expiratie van de maendt van Mey, ter cause van de Obligatien by de Staten gepasseert, dat alsoo de Maje-

Contentement van de Staten van het interest by de Majesteyt te dragen den tijt van drie Maenden.

Den 19, tot den 24. Maert.

jesteyt, volgende 't schrijven aen den Heere van Assendelf, te vreden is 't interest en frait van dien te dragen voor de somme van veertigh duysent guldens voor den tydt van de voorsz drie maenden, ende dat 't selve genoegh gratuiteyt is, syluyden daer mede behooren te vreden te zyn, sonder dies aengaende syne Majesteyt verder te presseren, dan staet te letten, of uyt de reste van de Beede van drie hondert twintigh duysent guldens, daer op 't voorsz frait gewesen werdt, gevonden sal mogen werden.

Opinien van de Steden, beroerende de portie van de drie Personagien.

MAer aengaende 't tweede poinct, beroerende de portie van de drie personagien, seyden die van Dordrecht ende Haerlem, dat men eerst behoorde te resolveren op 't Consent van de petitie, ende op de middelen behoorde te nemen, voor soo veel als de selve Beede verstaen mag werden te succederen in de plaetse van de ordinaris Beede, dat daer inne de drie Personagien niet en behooren te contribueren, maer soo de selve oock schijnt te smaken extraordinaris Beede, dat sy voor soo veel mede behooren te contribueren, dan die van Leyden, Amsterdam ende Gouda laten hen duncken, dat boven de vier en twintigh hondert duysent ponden, daer inne de Majesteyt, volgende het schrijven aen den Heere van Assendelf, syne Majesteyt soude te vreden zyn te dragen de portie van de drie Personagien, ende de selve daer vooren te assigneren Renten op een van de Rentmeesters van syne Domeynen van Hollant, syluyden wel behooren te dragen hare portie in 't geene wes by de Schiltale niet

ge-

1558. Den 19, tot den 24. Maert.

gevonden en werdt, aengemerckt dat 't consent, tegenwoordelijck te dragen, niet verstaen en magh werden, alleen te succederen in de plaetse van de ordinaris Beede, gemerckt de portie van de jegenwoordige Beede over die van Hollandt soude beloopen hondert duysent guldens; dat de Beede ordinaris aen suyver geldt niet meer uyt en brachte, dan wat meer dan festigh duysent guldens, ende sulcks soude verstaen werden te wesen een dubbelde ordinaris * Beede; dat men daeromme soo geringe niet en behoort te scheyden van de toeseggine, by de Majesteyt gedaen, aengaende de portie van de voorsz drie Personagien, volgende de Acte die de Staten daer van hebben; dat oock de Staten met de voorsz assignatie van renten niet en behoorden te vreden te zyn, gemerckt sy meer dan te veel met renten belast zyn, ende soo wel voor de portie van de drie Personagien als voor de reste jaerlijcks gereedt geldt moeten opbrengen, de welcke sy anders mede by verkoopinge van Renten of op Financie souden moeten halen.

* Bl. 18.

Ordonnantie voor Simon Pijl.

EOdem is Simon Pijl op sijn versochte recompense, voor de diensten den Lande gedaen, geaccordeert Ordonnantie van festighguldens, te ontfangen uyt de penningen die komen sullen uyt de correctie van den Tienden penningh.

Te vervolgen expeditie op de saecke van die van Vlaerdinge.

EOdem hebben de Staten geaccordeert te vreden te wesen, dat de Gecommitteerden, boven komende, vervolgen expeditie op de sake van die van Vlaerdingen, die uyt de Gijselin-

linge ontslagen zyn, ende mede te nemen Acte van ontslaginge.

Den 22 Maert 1558.

Accord in 't dragen van 't laetste consent.

DE voorschreve Staten hebben geaccordeert 't laetste consent te dragen, in gevalle by de Generale Staten het selve advis achtervolght werdt.

Opmakinge van de Ordonnantie van den Tienden penningh.

DE Staten hebben de Ordonnantie van den tienden penningh opgemaeckt, in sulcker voegen die by den Advocaet gecorrigeert is.

Den 23. Maert 1558.

Beroerende de versogte gratie van die van der Goude.

AEngaende het versochte poinct van die van der Goude, die souden begeeren te genieten alle de gratien, die henluyden by de Majesteyt in alle Beeden geconsenteert zijn, ende dat d'Acte daer nae gemaeckt soude werden; Is geresolveert, dat de Acte daer nae gemaeckt sal werden, begrijpende de gewoonlijcke ende de ordinaris gracie, dan die van Leyden ende vander Goude seyden, dat sy oock hare extraordinaris gracie souden begeeren, en sulcks in de Acte conditioneren.

Den 24 Maert 1558.

Dagh-gelden van den Advocaet van den lande.

IS den Advocaet van den Lande gepasseert, reysende, daeghs voor hem ende sijn Dienaer twee guldens, ende sal Coen de Boode altoos gepasseert werden Ordonnantie tot twaelf stuyvers daeghs, van soo veel dagen als den Ad-

Den 24. Maert.

Advocaet attesteren sal den voorsz Boode by hem geweest te zyn.

Dagh gelden van d'Edelen en andere Gedeputeerden.

IS de Edelen gepasseert daeghs drie guldens, ende de andere Gedeputeerden, die van 's Landts wegen reysen sullen, oock twee guldens daeghs, buyten 's Landts reysende.

Den Advocaet antwoordt te schrijven, beroerende de Visscherye van den Prince van Orange.

DAt den Advocaet sal schrijven antwoordt op de Missive van den Prince van Orange, beroerende sijne Visscherye, het welck by hem sulcks gedaen is.

Dagh genomen in den Hage te wesen, omme te disponeren op de Verpachtinge van den Impost.

DE Staten hebben mede dagh genomen in den Hage weder in de Herberge te wesen, omme te disponeren op de toekomende Verpachtinge van den Impost, ende wat men daer inne sal veranderen, op Dinghdsdagh naestkomende.

Twee stuyvers gestelt op de Marge.

IS by de ses groote Steden, op het believen van de Edelen, mede geresolveert, dat men op de Margentalen, buyten de Schiltalen gelegen, geëximeert * de drie Personagien ende Wijck, sal stellen op elcke Marge twee stuyvers, beloopende vier duysent vijftigh ponden, alsoo 't selve genoegh schijnen soude equivalent te wesen, midts dat men daer af soude spreken den Heere van Assendelf, de welcke by den Advocaet ten selven dage gesproken zynde, daer inne geconsenteert heeft.

* Bl. 190.

1558. Den 30. Maert.

Vergaderinge, tot Brussel gehouden den dertighsten Maert 1558.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere *Otto van Egmont*,
als Edele.
Mr. *Willem Schoock*,
van Dordrecht.
Adriaen Willemsz Alckemade,
ende
Cornelus van Alckemade,
van Haerlem.
Mr. *Jacob van Eynde*,
van Delf.

Berendrecht, Schout,
van Leyden.
Mr. *Jan van Nieuwenburgh*,
van Amsterdam.
Job Fransz,
vander Goude.
Omme te communiceren met de Generale Staten van herwaerts over.

Overleveringe van sekere Articulen aen den Præsident.

TEn selven dage hebben de Staten geresolveert, den inhoude van de Articulen, henluyden mede gegeven omme te communiceren met de Majesteyt, by monde te vertoonen mijnen Heere den Præsident, ende de selve hem by geschrifte te leveren, des versocht zynde, omme daer op by de Majesteyt gedisponeert te werden.

Overleveringe van de Requeste van de Ingezetenen onder den ouden Zeedijck.

EOdem hebben geresolveert over te leveren de Requeste van de Ingezeten onder den ouden Zeedijck, ende de Staten met henluyden gevoegt, daer by versocht was geweest Mandament in cas d'appel, met de clausule van inhibitie tegens de nieuwe Bedijckers van de Sijp, daer op alleen verleent was Mandament in cas d'Appel, met de clausule omme te ver-

1558. Den 30. Maert.

foecken ten dage dienende de claufule van inhibitie, of dat ten minften de faecke gecommitteert foude werden die van den Grooten Rade, daer partyen fommierlijck haer recht fouden deduceren, ende dat de executie van den Vonniffe van die van den Grooten Rade ende Reeckeningen in Hollandt gefurcheert foude werden den tydt van twee Maenden nae de expiratie van de jegenwoordige Vacantie van Paefſchen, ende anders gedifponeert foude zyn, ende dat overmidts appellatie oock met claufule van inhibitie is *remedium ordinarium juris*, 't welck niemandt behoort geweygert te werden, daer by gevoegt, dat de Majefteyt in 't accepteren van de Landen van Hollant de felve belooft heeft te onderhouden hare rechten, Privilegien ende oude ufantien, ende dat achtervolgende, dat 'er van den feventienden Maert 1556, ftilo Curiæ, alsnoch eerft queftie gecontroverteert worde, of de Supplianten boven hare gewoonlijcke Dijckflachten, Dijckveylingen fouden gehouden zyn te geven in den nieuwen Dijk van de Sijpe, ende dat het de felve Suppliantten te feer laftigh foude vallen, op te brengen de feven en vijftigh duyfent guldens, daer inne fy gecondemneert waren, den Thienden penningh, de feven grooten op de Marge, ende andere reële laften, als van Sluyfen, Dammen ende diergelijcke.

1558. Den 1. April. * Bl. 267.

* Vergaderinge, by de Gedeputeerden vande Staten tot Brussel gehouden den eersten April.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere *Otto van Egmont*, als Edele.
Mr. *Willem Schoock*, van Dordrecht.
Adriaen Willemsz, ende *Cornelis van Alckemade*, van Haerlem.
Mr. *Jacob van Eynde*, van Delf.
Berendrecht Schout, van Leyden.

Mr. *Jan van Nieuwenburgh*, van Amsterdam.
Job Fransz, vander Goude.

Omme antwoordt in te brengen op 't generael advis, by de Generale Staten tot Brussel te vooren gehouden ende genomen.

Beroerende de Ingelanden, gelegen onder den Ouden Zeedijck.

BY de voorsz Gedeputeerden den Præsident Viglius gepresenteert wesende seeckere Requeste van de Ingezetenen onder den ouden Zeedijck, ende de Staten met hen gevoeght, daer by versocht was geweest Mandament in cas d'appel, met de Clausule van inhibitie, ofte dat ten minsten de sake gecommitteert soude werden die van den Grooten Rade, tegens de nieuwe Bedijckers van de Sype, heeft henluyden daer inne swarigheydt gemaeckt de voorsz provisie te verleenen, overmidts dit een sake was toucherende Dijckage, waeromme oock de selve geweygert was, midts dat de voorsz Supplianten ende Gevoeghden het selve versoeck by de middelen voorsz souden doen

1558. Den 1. en 2. April.

doen aen mijn Heeren van den Grooten Rade, als wesende Rechters ordinaris, ende aen henluyden haer toevlucht te nemen; Soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat eerst de voorsz provisie, ende nae 't tweede poinct aldaer versocht soude werden, ende hebben gecommitteert, omme 't selve vervolgh te doen, Egmont, Schoock ende Eynde, die tot dien fine oock op staende voet nae Mechelen gereyst zyn.

Den 2. April 1558.

Expeditie op de Articulen, by de Staten overgegeven.

HEeft mijn Heere den Præsident ende den Commis Loo Gedeputeerden voorsz by hen ontboden, hebbende genoegh geaccordeert en toegeseydt expeditie te doen hebben op de voorsz Articulen, hem daeghs te voren overgelevert, uytgesondert alleen op 't poinct van die van Voorn en Putten, wiens portie hy sustineerde dat niet en behoorde te komen tot profijte van de Staten van Hollant, die sonder hulpe van haerluyder portie gemaeckt was, anders souden behooren geaugmenteert werden, daer toe oock d'andere Staten, 't selve wetende, souden willen contenderen; dat oock de Majesteyt niet en behoorden af te trecken, 't geene wes hem altoos gecompeteert hadde, immers hadde syne Majesteyt sekere merckelijcke somme de voorsz Staten voor de portie van de drie Personagien toegevoeght, meenende 't selve te stoppen ende te recouvreren van 't gunt wes van die van Voorne en Putten nae ouder gewoonte tot synen profijte komen soude; ende aengaende

Den 4. Maert.

de de andere Exempten die de voorsz Staten mede willen trecken in contributie van de voorsz Beede van acht hondert duysent guldens 's jaers, negen Jaren langh geduyrende, seyden, dat alsoo de voorsz Beede apparentelijck sekere Jaren in tyden van Peys oock cours hebben soude, daeromme niet en behoorden te contribueren in de voorsz jaerlijcksche Beede, voor soo veel als de ordinaris Beede gewoonlijck was uyt te brengen, alsoo men niemandt en behoorde sijn recht van exemptie te benemen, maar voor soo veel als de selve jaerlijcksche Beede meer soude uytbrengen, dan de gewoonlijcke ordinaris Beede plach te doen, * scheen wel reden te wesen, dat de voorsz Exempten daer inne haere portie ende aenpart souden dragen, daer toe syluyden de voorsz Staten wel willen assisteren, begeerende, dat alsoo de tegenwoordige sake van den Oorlogh eyschte acceleratie, ende dat het welvaren van dese Landen principalijck dependeerde aen de goede voortgangh ende succes van desen jare, daeromme hen wilden contenteren ende te vreden houden met het geene wes vooren aen henluyden versocht is: Waer op de voorsz Gedeputeerden voor antwoort gegeven hebben, dat sy met de andere Gedeputeerden, wesende tot Mechelen, die sy van daegh t'huys verwachten, hier van souden communiceren, ende alsdan hare Resolutie 's anderen daegs in te brengen, midts welcken sy aen henluyden een Boode afgevaerdight hebben, ten eynde sy henluyden noch van desen dage alhier souden vinden.

* Bl. 21.

Den

Den 3. April 1558.

DE voorsz Gedeputeerden gehoort hebbende het rapport van de voorsz Gecommitteerden, tot Mechelen geweest hebbende, te weten dat de Ingelanden, gelegen onder den ouden Zeedijck, anders geen Appoinctent op haer Requeste gekregen en hadden, dan *Sermo Regi*; hebben geresolveert, weder van nieuws aen de Majesteyt Requeste over te geven, met insertie van eenige breedere middelen, volgende 't inhouden van de Requeste daer op gemaeckt, ende te versoecken provisie van appel met de clausule van inhibitie, ofte ten minsten de voorsz surcheantie van twee maenden naer de expiratie van de tegenwoordige vacantie van Paesschen; waer op sy, niet tegenstaende diverse resolutien gedaen, soo aen den Præsident, Bruxelles, Harmes ende Hontsoigh, op den vijfden April anders niet verkregen en hebben, dan dat sy hen te vreden sullen houden met den voorgaenden Appoinctemente.

Rapport van Gecommitteerden, tot Mechelen geweest zijnde, aengaende de saecke van de Ingelanden onder den ouden Zeedijck.

Den 4. April 1558.

DE voorsz Staten hebben geresolveert, op de voorsz antwoordt van den Præsident ende Loo, beroerende die van Voorn ende Putten ende de andere Exempten, weder te seggen 't geene wes by den Advocaet by geschrifte gestelt is, beginnende, *Alsoo dese jegenwoordige Beede*; welcke antwoort, nae dien den voorsz Præsident ende Loo 't selve geheel afsloegen, ende verklaerden, dat evenwel de

Beroerende de portie van die van Voorne ende Putten.

Den 4. en 5. April.

Majesteyt te vreden soude wesen, *in promptis*, en soo wanneer die van Hollandt hare portie in de vier en twintigh hondert duysent guldens souden opbrengen, mede op te brengen de negenthien duysent negen en veertigh ponden, midtsgaders oock henluyden jaerlijcks goede assignatie doen, waer sy jaerlijcks ontfangen sullen de seventhien hondert een en vijftigh ponden derthien schellingen drie deniers, voor de portie van de Ondersaten van den Grave van Egmont, leggende onder de Schiltale, midtsgaders de hondert drie en tachtigh ponden ses schell. acht den. voor de portie van die van Wijk op Sant.

Den 5. April 1558.

Assendelf te adverteren van de voorschreve saecke.

DE voorsz. Gedeputeerden hebben geresolveert, hier van den Heere van Assendelf te adverteren, ten eynde hy de Staten daer op met den eersten soude doen vergaderen, ende dat achtervolgende 't inhouden van de Minute van de Missive daer van zijnde.

Quæritur, die van de Financie overgegeven.

HEbben oock seecker quæritur die van de Financie overgegeven, daer op sy nopende 't geene wes voorsz is sekere verklaringe gekregen hebben, blijckende by het voorschreve quæritur ende verklaringe daer op gestelt, van welke Verklaringhe oock den Heere van Assendelf Copye overghesonden is.

* Bl. 22. Missive van den Prince van

* DEn vijfden April heeft den Advocaet de Gedeputeerden gecommuniceert de Missive van den Prince van Orange, daer by hem ex-

excuseert, dat overmidts den rouw, die hy hadde vermits het overlijden van sijn Huysvrouwe, ende andere occupatien die hy hadde, hem niet mogelijck en was antwoordt absolute te schrijven op de Missive van den Advocaet, beroerende de contributie van den Thienden penningh van syne Visscherye, ende zyn met de selve Antwoordt de voorschreve Gedeputeerden almoch te vreden geweest.

Den 3. en 7. April. Orange, beroerende de contributie van syne Visscherye.

Den 7. April. 1558.

DE Generale Staten voor 't eerste by den anderen vergadert zynde, soo is eyndelijck altercatie geresen, of sy onderlinge haren last by monde souden verklaren, dan by geschrifte over leveren; waer op sy eyndelijck geaccordeert zyn, dat, in conformité van de voorgaende besoigne, een yegelijk sijn last by geschrifte soude exhiberen, uytgesondert die van Zeelandt, de welcke verklaerden geen last te hebben haer bescheydt over te leveren de gemeene Staten, maer alleen de Majesteyt, dan naderhandt by den Præsident van den Secreten Rade ende Cancelerie van Brabandt anders geinduceert zynde, hebben hen met de andere Staten geconformeert, midts welcken geseydt is, dat een yegelijck sijn last in 't Walsch by geschrifte soude doen stellen, volgende welcken die van Hollandt haer last by geschrifte overgegeven hebben, volgende 't concept daer van zijnde.

Overleveringe by geschrifte van den last by een yegelijck van de generale Staten.

Den 8. April 1558.

De Instructie ende last van elk van de Staten in de Generale Vergaderinge voorgelesen.

DE Staten weder by den anderen vergadert zynde, hebben elcks haere Instructie ende last by geschrifte overgelevert, de welcke, na dat openbaerlijck alle gader gelesen zyn geweest, soo is bevonden, dat die van Henegouwen, Zeelandt, Rijssel, Douay, Orchies, ende Doornick hen doleerden te hoogh gestelt te zijn, verklaerden geen last te hebben, ofte in verdere communicatie met de andere Staten te treden, sonder den selven taux gemodereert ende vermindert te wesen; ende alsoo de voorsz andere Staten ter contrarie sustineerden, seggende, dat alsoo by de Propositie van de Majesteyt expressellijck verklaert was, dat in gevalle yemandt hem by de voorsz taux bevonde beswaert, sekere Commissarissen geordonneert souden werden, omme nae reden te verstaen, ende de saecke met gelijckheydt te dresseren, syluyden daerom niet en behoorden te verachteren dese saecke van de Petitie, soo nootelijck wesende, ende want de voorsz van Henegouwen *cum Sociis* persisteerden, seggende geenen anderen last te hebben; soo is by de gemeene Staten eendrachtelijck geresolveert, dat henluyden niet mogelijck en was te procederen op de andere poincten ende conditien, in de Instructie ofte last van elcks van de Staten respectivelijck gestelt, ende dat men 't selve de Commissarissen van syne Majesteyt soude aendienen, het welck sulcks gedaen zynde, heeft mijn Heer den Præsident de voorsz van Henegouwen *cum Sociis* gepooght by de middelen voorsz te induceren, dat syluyden daer-

om-

Den 8, tot den 11. April.

omme niet en behooren te verachteren den voortgangh van dese tegenwoordige nootelijcke negotiatie, ende want de andere persisteerden geen anderen last te hebben, soo heeft den voorsz Præsident, versocht hebbende haerluyder Geschriften, die hem oock gelevert zijn geweest, verklaert, dat hy hier van de Majesteyt ende oock den Hertogh van Savoyen soude adverteren, omme te weten sijne Majesteyts geliefte, ende dat middelertydt de voorsz Gedeputeerden hen by den anderen souden houden, sonder uyt Brussel te vertrecken.

Den 9. April 1558.

Visiteringe van de Instructie beroerende de reformatie van de Justitie.

HEbben de Gedeputeerden van Hollandt begonst te visiteren de Articulen, beroerende de reformatie van de Justitie, ende deselve wat gecorrigeert ende geamplieert.

* *Den* 11. *April* 1558.

* Bl. 23.

De voorsz Instructie overgesonden aen Assendelf.

DE voorsz Gedeputeerden hebben de voorsz Instructie ten vollen gecorrigeert ende opgemaeckt, ende de selve sulcks by Coen de Boode overgesonden mijn Heere van Assendelf, omme by de Staten gevisiteert te werden, omme te weten wat sy verder daer inne gedaen souden willen hebben, ende hebben noch eenige andere Resolutien genomen, volgende 't inhouden van de Missive, geschreven aen den Heere van Assendelf.

Den

Den 12. *April* 1558.

Dat de Generale Staten in verdere communicatie souden willen treden, niet tegenstaende de onwilligheydt van eenige Landen.

DEn Hertog van Savoyen gecommuniceert hebbende de Majesteyt de swarigheden, by de Gedeputeerden van de Staten syne Hoogheyt den agtsten der selver maendt geopent, ende bysonder beroerende de onwilligheydt van die van Zeelandt, Utrecht ende Tournesis, hen absenterende, ende dat daer en boven eenighe andere onwilligh waren te accepteren het gemeene Middel, by de Staten geproponeert, als die van Henegouwen, Rijssel, Douay, Orchies ende Doornick, ende dat daeromme de Staten van de andere Landen niet gelegen en was voorts te procederen, overmits de conditien in haerluyder accord gestelt; te weten, soo verre alle de Staten hen conformeerden, soo heeft syne Hoogheydt de selve geremonstreert, dat hy, niet tegenstaende dien, behoorde voorts te procederen tot vorderinge van de jegenwoordige Beede, aenschouw nemende op de urgente necessiteyt, ende dat syne Majesteyt de onwilligen sulcks hoopte te induceren, dat sy hen tot reden souden geven, als sy oock souden doen met den geenen, die versocht hadden reductie van haren taux, volgende welcken de voorsz. Gedeputeerden ten voorsz. dage elcks haren last begonst hebben te openen, ende hebben eyndelijck geadviseert, dat ten fine het ende sekerlijcker geprocedeert soude werden, een yegelijck synen last by geschrifte soude stellen, om die by ordene gelesen ende gevisiteert te werden, sulcks sy oock gedaen hadden in de voorgaende laetste Besoigne, onderlinge te vooren gehouden.

Den

Den 13. April 1558.

DE voorsz Gedeputeerden gevisiteert hebbende de Instructie ende last, van een yegelijck by geschrifte gestelt, ende bevindende dat de voorsz van Zeelandt ende Utrecht persisteerden by hare voorsz opinien, ende dat de last meest van alle de anderen was, niet te procederen tot eenigh absoluyt accord, ten ware een yegelijck hem conformeerde met den generalen voet, te vooren genomen; soo hebben sy geresolveert, 't selve de Commissarissen van syne Majesteyt aen te willen geven, het welck ten selven dage by henluyden sulcks gedaen zijnde, hebben den selven voor antwoordt gegeven, dat sy daer van souden rapport doen aen syne Majesteyt, omme van de selve syne Majesteyt te weten, wat daer hreeder inne gedaen soude werden.

Rapport, de Majesteyt gedaen van de onwillig-heydt van sommige Landen.

Den 14. April 1558.

DE Koninghlijcke Majesteyt by hem ontboden hebbende de Gedeputeerden van de Generale Staten, heeft de selve doen proponeren, als de Propositie, henluyden by geschrifte gelevert, dat breeder in houdt; Waer op de voorsz Gedeputeerden syne Majesteyt voor antwoordt doen geven hebben, dat sy onderlinge op syne Majesteyts Petitie souden communiceren, en alsdan de selve syne Majesteyt antwoordt in te brengen.

Propositie, by de Majesteyt de Generale Staten gedaen.

Den

Den 15. April 1558.

Antwoordt op de voorsz propositie van sijne Majesteyt.

* Bl. 24.

OP het geene wes voorsz is onderlinge gecommuniceert hebbende, hebben nae veele ende lange altercatien, eyndelijck geresolveert, dat men syne Majesteyt ofte den Hertogh van Savoyen voor antwoordt soude seggen, dat * alsoo den last van meest alle de Gedeputeerden was, niet te verstaen eenigh accord, sonder te hebben de conformité van alle de andere, dat, daeromme syne Majesteyt wel soude doen, omme de onwilligen ende de andere, niet te vreden wesende met haerluyder taux, te induceren, dat sy van haer voorsz voornemen souden desisteren, byzonder; gemerckt dat 't furnissement, dat by henluyden, volgende den voorsz taux, gedaen soude werden, niet en ware dan provisionelijck, 't welck by de Commissarissen, by syne Majesteyt geordonneert, gereduceert soude werden tot sulcken egalité ende gelijkheyt, als men nae voorgaende informatie bevinden soude te behooren, ende dat sijne Majesteyt meer de voorsz onwilligen, ende anderen, swarigheydt maeckende in den voorsz Taux, behoorde van haer opinie te doen wijcken, dan de goedtwilligen, die merckelijck meerder in getale waren, te constringeren tot procederinge van accord, sonder te hebben de conformité van alle de andere, gemerckt sy anders geen last en hadden, ende niet en vermogen de selve te buyten gaen; Welcke antwoordt den Hertogh van Savoyen gedaen zijnde, heeft van stonden aen mondelinge geantwoordt, dat de selve niet dan tot verachteringe tendeerde van sijne Majesteyts affaires, ende

1558. Den 15. April.

de sulks van geen meeninge en was sijne Majesteyt daer van rapport te doen, dat daeromme de Gedeputeerden andermael souden in communicatie treden, omme andere antwoordt te resolveren, die tot vorderinge van de tegenwoordige nootelijcke affairen souden dienen, ende sijne Majesteyt aengenaem mochte wesen.

De voorschreve Gedeputeerden persisteren by de voorgaende antwoordt.

DAt de voorsz Gedeputeerden, hier van onderlinge een weynig gecommuniceert hebbende, syne Hoogheyt voor antwoordt doen geven hebben, dat de reiterative communicatie, sprekende met reverentie, nae haerluyder goedtduncken seer weynigh vruchts soude innebrengen, alsoo syluyden anders niet anders souden konnen resolveren, dan sy te vooren ghedaen hadden, nae vermogen elcks van haren last, dan waren te vreden, sijne Hooghheydt elcks haren last apart te verklaren; Welcke antwoordt sijne Hoogheydt gehoort hebbende, heeft nae voorgaende communicatie, gehouden met den Bisschop van Atrecht, den Prince van Orange, den Marquis van Bergen en den Præsident Viglius, de voorsz Gedeputeerden doen verklaren, dat, aengemerkt de voorsz antwoordt niet tendeerde, dan tot verachteringe van syne Majesteyts affairen, hy begeerde de antwoordt van een eygelijck apart te hooren, omme daer uyt te weten wie principalijck die geene waren, die den voortgang van de tegenwoordige petitie pooghden te beletten, welcke antwoordt sulcks oock by een yegelijck sijne Hoogheydt gedaen is, ende daer na de selve van een yegelijck begeert hebbende by geschrifte, omme te beter daer

Den 15. April.

van sijne Majesteyt rapport te mogen doen, is hem de selve by een yegelijck by geschrifte gelevert.

Beroerende de Renten ende partyen, geassigneert op de ordinaris Beede.

TEn voorsz dage is by de Gedeputeerden van Hollandt die van de Financie seker versoeck gedaen, beroerende de Renten ende andere portien, geassigneert op de ordinaris Beede, omme te weten, waer sy het dechargement ende de assignatie voor de jaerlijcksche betalinge souden mogen hebben; Waer op henluyden by syne Hoogheydt sekere verklaringe gedaen is, blijckende by het voorsz versoeck ende verklaringe daer op gestelt.

Remonstrantie, by den Hertoge, Raedt van State ende Financie de Generale Staten gedaen op haerluyder antwoordt.

DAt ten selven dage 's avondts ten seven uyren by syne Hoogheydt, den Rade van State ende die van de Financie gevisiteert zynde de voorschreve antwoordt, sijne Hoogheydt ten selven dage gelevert heeft de selve Gedeputeerden, nae lange altercatie, over en weder daer over gehouden, eyndelijck geremonstreert, dat sy met de voorsz verklaringe hen behoorden te laten genoegen, ende dat sy daeromme in alle diligentie yemandt souden * deputeren naer Hollandt, omme de Staten daer toe te induceren, ende bysonder mede dat sy souden wijcken van de clausule in haer accord gestelt, van te moeten hebben de conformité van een eygelijck aengesien dat syne Majesteyt voor de onwilligen te vreden was te responderen, ende hare quote ende aenpart te furneren, maer aengemerckt dat de voorsz Gedeputeerden sustineerden, dat alsoo by de voorsz verklaringe henluyden gewey-

* Bl. 25.

1558. Den 15. April.

weygert wierde, uyt haerluyder portie in de twaelf hondert duysent guldens, gedestineert tot dechargement van de lasten ende Renten, staende op de ordinaris Beede, te mogen ontfangen de thien duysent ponden, by syne Majesteyt in het dragen van den laetsten consente geaccordeert te heffen ende lichten uyt de eerste Beede, sijne Majesteyt te accorderen, ende dat by faute van dien voor den tegenwoordigen Jare de Haringhvaert, voor soo veel als die van Hollandt toucheert, geschapen was gantschelijck te cesseren ende ledigh te staen, tot onuytsprekelijcke schade ende interest, niet alleen van die van Hollandt, maer oock van alle de Landen van herwaerts over, daeromme syne Hoogheydt gelieven wilde henluyden te consenteren, uyt hare voorsz portie de voorsz tien duysent guldens te mogen lichten; soo heeft syne Hoogheydt de selve mondelinge verklaert, dat, soo verre die geene, die naer Huys geschickt souden werden, vruchtbare antwoordt inne brachten, nopende de principale Petitie, de selve sulcke assignatie, nopende de voorsz thien duysent guldens, souden doen hebben, dat sy dies aengaende synder wel te vreden souden wesen.

Missive aen Assendelf, omme de Staten in den Hage te doen beschrijven

Eodem hebben de voorsz Gedeputeerden geconcipieert sekere Missive, addresserende aen den Heere van Assendelf, beroerende alle haerluyder voorsz wedervaren, ende dat in diligentie de Staten beschreven souden werden, omme alles eyndelijck ende absolutelijck te resolveren, blijckende by de Minute van dien, ende voorts gecommitteert Mr. Jacob

van Eynde, om van alles breeder rapport te doen, ende de ſaecke te helpen dreſſeren tot intentie ende meeninge van ſyne Maj.

Den 19. *April* 1558.

Miſſive van de Staten aen den Advocaet.

DE Gedeputeerden van de Staten geviſiteert hebbende ſekere Miſive, by de Staten geſönden aen den Advocaet, midtſgaders ſekere Inſtructie, hebben verklaert; van 't inhouden van de voorſz Inſtructie, beroerende die van Voorn, Putten, d'Exempten, d'aſſignatie van de dertigh duyſent guld. by de Majeſteyt in gereede penningen te doen, ende andere poincten aldaer geſtelt, geen openinge mijn Heere den Præſident te doen, voor ende al eer Eynden weder gekomen, ende van ſijn wedervaren henluyden rapport ghedaen ſoude hebben, dan hebben geſeydt, dat men de Ordonnantie, beroerende 't avancement van de Juſtitie, by de Staten overgeſonden, achtervolgende 't ſchrijven van henluyden, ſoude overgeven, uytlatende 't negende, thiende, elfde ende twaelfde Articulen, omme de ſelve by de Majeſteyt gedepeſcheert te werden; dat men voorts ſoude vervolgen ſekere executoriale voor de Staten ofte haren Ontfanger, omme de onwillighe Pachters van den Impoſt te conſtringeren tot betalinge.

Den 25. *April* 1558.

Seeckere Requeſte, beroerende den Thien-

BY den Advocaet aen de Gedeputeerden vertoont zijnde ſekere Requeſte, daer inne in 't lange geinſereert waren de middelen, waer-

Den 25, en 26. April.

waeromme de Staten behoorden geaccordeert te werden de Ordonnantien van den Thienden penningh ende seven grooten op de Marge, niet tegenstaende de correctien ende royeringen, by den Rade van Hollandt in de voorsz twee Ordonnantien gedaen; hebben de voorsz Requeste mijn Heer den Præsident doen presenteren, ende voorts te versoecken, dat Placaten daer op gedepescheert mochten werden, sonder te hebben verder advis van die van den Grooten Rade.

den Penningh ende de seven grooten op de Marge.

*Den 26. April 1558.

*Bl. 26.

DE voorsz Requeste gepresenteert, ende 't selve versoeck aen mijn Heere den Præsident gedaen zynde, en hebben de voorsz Gedeputeerden anders niet konnen verwerven, dan voor 't eerste advis van den Grooten Rade, uyt dat mijn Heere den Præsident sustineerde, dat by de Majesteyt geordonneert was, dat in alle materien, daer men bevondt de Exempten mede gecomprehendeert te wesen, die van den Rade mede souden kennisse hebben, ende dat 't selve niet en koste wesen dan tot voordeel van de Staten, uyt dien dat die van den Grooten Rade mede kennisse hebbende van de saecke, ende die te vooren gehandelt hebbende, in gevalle by yemanden in toekomende tyden de Staten proces gemoveert wierde, genegen souden wesen de saecke te verstaen tot voordeel van de Staten, ende dat de expeditie van 't selve advis de saecke niet en mochte retarderen, dan ten langhsten twee dagen, midts welcken den voorsz Advocaet

De voorschreve Requeste gepresenteert aen Viglius.

 de

Den 26, en 27. April. de voorsz Brieven, omme te hebben advis, met Coen de Boode op den drie en twintighsten April aen die van den Grooten Rade gesonden heeft.

Advis verkregen op de saecke van de Justitie. EOdem hebben de voorsz Gedeputeerden op hare Requeste, omme te hebben by forme van Placaet geëxpedieert sekere Ordonnantie, beroerende de vorderinge van de Justitie, verkregen Brieven omme te hebben advis van die van den Rade van Hollandt.

Executorie op de Pagters van den Impost. EOdem zijn de selve oock geaccordeert executorialen, omme by de Staten ofte haren Ontfanger geëxecuteert te mogen werden de Pachters van den Impost, onwilligh wesende den Impost op hare verschijn-dagen op te brengen.

Den 27. April 1558.

Distributie van de Landen in vier quartieren. BY die van Brabandt de gemeene Staten vertoont zijnde, hoe dat sy gedistribueert hadden de Landen in vier quartieren, te weten voor 't eerste die van Brabandt, Namen ende Mechelen, voor 't tweede die van Vlaenderen, voor 't derde die van Hollandt, Zeelandt ende Utrecht, ende voor 't vierde die van Arthois, Henegouwen, Valenchien Lille, Douay, Orchies, Doornick en Tornesis; Soo hebben meest alle de Gedeputeerden in de voorschreve distributie geaccordeert, behalven die van Hollandt, de welcke verklaerden, dat hen noodeloos dochte de voorsz distributie te doen, naerdien elck van de Landen

den in sijne quartieren van noden soude wesen te hebben eenen Ontfanger particulier, ende dat daer en boven by de gemeene Staten een Ontfanger Generael geordonneert moeste werden, daer de voorsz particuliere Ontfangers hare penningen souden brengen, die oock die van Hollandt niet en begeerden de adjunctie van die van Zeelandt ende Utrecht, uyt dien dat de selve van geen meeninge en waren hare quote ende aenpart op te brengen volgende den voet ende Concept, by de gemeene Staten genomen, immers dat die van Zeelandt seer weynigh in meeninge waren te accorderen, ende die van Utrecht gantschelijck niet, ende al waer 't soo dat de Majesteyt presenteerde voor hare portie te responderen, nochtans soo waren die van Hollandt door faute van betalinge van henluyden geschapen, van de Ruyteren ende Knechten overvallen te werden ende groote overlast te lijden; van gelijcken sustineerden die van Tournesis de voorsz distributie inutil te wesen by de redenen voorsz.

Den 28. *April* 1558.

Articulen, by die van Brabant in geschrifte gestelt, beroerende de voorschreve distributie.

DE voorsz van Brabandt hebben de andere Gedeputeerden voorgehouden, dat sy by geschrifte doen stellen hadden sekere Articulen, beroerende de voorsz distributie, ende wat elck Quartier gehouden soude wesen te furneren in gereeden gelde, tot betalinge van 't Volck van Oorloge, en oock * omme te stellen ordre tot Officien, van noden wesende tot administratie van de voorsz Beede; ende heb-

* Bl. 27.

hebben verſocht, of hen geliefte de ſelve te hooren leſen, waer inne alle de Gedeputeerden genoegh geconſenteert hebben, als oock deden die van Hollandt, onder expreſſe protestatie; van niet te willen accepteren de voorſchreve diſtributie met die van Zeelandt ende Utrecht, ende hebben de voorſchreve Gedeputeerden van het voorſchreve Geſchrifte elcks Copie begeert.

Verſoeck, by Boulogne aen de Staten gedaen.

EOdem by den Commis Bouloigne van wegen de Majeſteyt aen de voorſz Gedeputeerden verſocht zijnde, dat ſy ſouden willen accorderen, dat de Majeſteyt tot haren laſte ſoude betalen voor Ruyters, die tot laſte van de Staten weſen ſouden, twaelf duyſent Daelders, midtſgaders oock dat hy ſoude raedt ſoecken omme te furneren omtrent achthien duyſent guldens, omme eenſdeels te contenteren de Ruyteren ende Knechten, in dienſte van ſijne Majeſteyt geweeſt, ende de Frontieren bewaert hebbende; Soo hebben de voorſz Gedeputeerden, omme niet te retarderen de affairen van ſyne Majeſteyt, te vreden geweeſt, dat de voorſz betalinghe van twaelf duyſent Daelders tot haren laſte gedaen ſoude werden; maer aengaende het tweede poinct, ſeyden, dat henluyden niet doenlijk en ware ſyne Maj. daer inne te gelieven, voor en al eer 't generael conſent op de Beede, by ſijne Majeſteyt geëyſcht, gedragen ſoude zijn, ende ſulcks oock 't ſelve by ſyne Majeſteyt geaccepteert; dat oock men alſnoch verwachte de antwoordt van die van Hollant, die alſnoch geen laſt en hadden te conſenteren in de voorſz pe-

petitie, sulcks dat by syne Majesteyt begeert was geweest, dat van gelijcken die van Hollandt in 't geene wes voorsz is hen conform gemaeckt hebben, onder expresse verklaringe soo verre hare Meesters in 't generael accord consenteerden, ende sulcks 't selve synen voortgangh hadde.

Den 28. April. den 13, tot den 15. Mey.

EOdem is Cornelis de Boode vander Goude voor sijne reyse, gedaen tot Mechelen op den tweeden April, omme te halen sekere Gedeputeerden aldaer wesende, toegevoeght drie schellingen vlaems.

Ordonnantie op Cornelis Crael Boode van der Goude.

Den 13. *Mey* 1558.

IS by de Staten geresolveert, te vervolgen dat 'er niet gedisponeert en werde nopende de reserve van 't Sout in eenige particuliere handen, sonder die van Hollandt ende de Staten daer op te hooren, 't welck oock henluyden by den Hertoge van Savoyen op 's anderen daeghs sulcks geaccordeert is.

Nopende de reserve van het Sout.

Den 14. *Mey* 1558.

ZYn by de Majesteyt seeckere twee Propositien gedaen, breeder blijckende by 't inhouden van dien.

Twee Propositien, by de Majesteyt gedaen.

Den 15. *Mey* 1558.

IS by de voorsz Gedeputeerden geresolveert, d'Acte particulier van den consente te maken ende over te leveren sulcks die by geschrifte

De Acte particulier van consent over te leveren, sulcks die by geschrifte gestelt is.

te

1558. Den 15, tot den 18. Mey.

te gestelt is, de welcke oock sulcks den Præsident op den seventhienden sulcks overgelevert is.

Den 16. Mey 1558.

Propositie, by den Hertoge van wegen de Majesteyt de Staten gedaen.

IS breeder by den Hertoge de selve Staten sekere Propositie gedaen, omme de Majesteyt te helpen supporteren van het geene daer vooren hy geresponddeert heeft voor de geene die te hoogh in de tegenwoordige Beede getauxeert waren, omme een partye van dien gebracht te werden tot laste van die van Hollandt, breeder blijckende by de Propositie ende de sekere staet daer van gemaeckt, ende is de voorsz Gedeputeerden dagh gegeven, omme daer op haer antwoordt in te brengen binnen ses weken.

* Bl. 28.

* *Den 18. Mey 1558.*

Beroerende de ontslaginge uyt de gijselinge, by die van den Rade van Hollant geaccordeert die van Vlaerdinge.

IS geresolveert, dat beroerende de Requeste, die overgegeven soude werden tegens die van den Rade van Hollandt, omme tegens henluyden te hebben provisie, beroerende de ontslaginge uyt de gijselinge, by henluyden geaccordeert die van Vlaerdingen, gegijselt wesende omme te furneren sekeren Impost van de Wijnen ende Bieren, volgende de Ordonnantie, by den Rekenmeester Numan ende de Gedeputeerden van de Staten daer op gemaekt, de selve uytgestelt sal werden tot de naeste Vergaderinge van de Staten in den Hage, omme breeder verificatie te recouvreren op het narré van de selve Requeste, ende dat de Gede-

de-

deputeerden, alhier wesende, gedocht heeft bequamer middel te wesen, te procederen *per viam ordinariam*, te weten by appellatie ofte andersints.

Den 18. Mey.

EOdem soo heeft den Hertogh van Savoyen doen aensoecken, dat, omme te eer gereedt te mogen hebben ses duysent Paerden, ende bysonder die noch niet opgeseten ende toegerust en zijn, de Staten souden willen accorderen, dat de tweede van de ses maenden mede promptelijck gefurneert en opgebracht mochte werden.

Remonstrantie, by den Hertog van Savoyen de Generale Staten gedaen.

Dat van gelijcken syluyden te vreden souden wesen, dat 't Regiment van de Knechten, wesende onder den Hopman
ende met den eersten gemonstert souden werden, ende volgende dien betaelt, omme alsulcks te bet dienste van henluyden te mogen genieten, midts dat sy leggende zijn omtrent het Quartier van Luxemburgh, alwaer de Vyanden de meeste Vergaderinge hebben, ende dit al niet tegenstaende syluyden haer vol getal niet en hebben, maer uytgeschickt hebben omme het selve te vollen.

Dat voorts de voorsz Staten souden willen accorderen in 't geene wes den veerthienden der selver maent henluyden by de Majesteyt geproponeert was; beroerende het rembourssement van de penningen, by Jasper Schetsz verschoten in 't opbreken van den Leger in 't voorleden Jaer, omme af te dancken sekere Ruyteren ende Knechten, ende dat 't selve rembourssement gedaen mogte werden uyt de twaelf hondert duysent ponden, geaccordeert

tot

1558. Den 18. Mey.

tot aflegginge van de Renten ende laſten, geaſſigneert op de ordinaris Beede.

Antwoordt van de Generale Staten op de voorſchreve Remonſtrantie.

OP welcke voorſz Articulen de voorſz Generale Staten voor antwoordt gegeven hebben, dat ſy de twee eerſte poincten te vreden waren ſyne Majeſteyt te verwilligen, ende dat, nopende 't derde poinct, rapport by henluyden genomen was, dan die van Hollandt hadden verklaert, dat alſoo ſyluyden geaſſigneert waren, omme voor een groote partye te furneren de penningen, nootelijck weſende tot equipage van de Zee, in de voorſz twee poincten niet en koſten accorderen, immers dat ſy quaedt genoegh ſouden hebben hare penningen ten gepræfigeerden dage op te brengen, dan waren te vreden, de tweede maendt van de Equipage, indien 't noodt ware, oock promptelijk te furneren.

Overlevering by de Generale Staten van haerluyder doleantien.

EOdem ſoo hebben de voorſz Staten verſocht gehadt, audientie te mogen hebben by de Majeſteyt, omme hem te vertoonen diverſſe hare doleantien, daer inne ſy begeeren voorſien te werden, 't welck henluyden geaccordeert zijnde, zijn de ſelve doleantien by henluyden mondelinge vertoont geweeſt, ende oock by geſchrifte overgelevert; ende hebben voorts verſocht oorlof omme te reyſen, is 't ſelve henluyden geaccordeert geweeſt.

Den

Den 19. Mey 1558.

DE Staten hebben gecommitteert tot Commissaris generael over de Schepen van Oorloge den Heere van Poelgeest, die oock 't selve sulcks * geaccepteert heeft, den welcken gelevert sal werden Copie van de Instructie by de gemeene Staten gemaeckt, ende de Verklaringe by die van Hollant geconcipieert.

Poelgeest, Commissaris generael, over de Schepen van Oorloge.

* Bl. 29.

Ende sal te vreden wesen met den twee-hondertsten penningh van de penningen, gedestineert tot de voorsz Equipage, ten ware de Staten bevonden hem meer toegevoeght behoorde te werden.

Beroerende, sijn Salaris.

Ende heeft ten voorsz dage den behoorlijcken Eedt gedaen in handen vande Gedeputeerden van de Staten.

Eedt, gedaen by den voorsz Poelgeest.

Als oock van gelijcken gedaen heeft Otto van Egmont, als geordonneert Commis van de Monsteringe van de voorsz Schepen.

Eedt, gedaen by Otto van Egmont Monster-Commissaris van de voorsz Schepen.

TEn voorsz dage hebben de Staten geaccordeert Cornelis Ulrickfz, Bode der Stede van Leyden, acht Caroli guldens, uyt saecke van twee reysen, volgende sijn Biljet gedaen.

Ordonnantie voor Cornelis Ulrickfz, Bode van Leyden.

Den 24. Mey 1558.

DE voorsz Gedeputeerden de Commissie van Bol, by my geconcipieert, daer by hy gecommitteert werdt tot Thesaurier Generael ter Zee, naer eenige correctien geresolveert sulcks

Commissie op Bol, als Thesaurier Generael ter Zee.

Den 24. Mey. den 6, tot den 10. Junii.

sulcks in 't nette te stellen, ende by den Griffier van Brabandt te doen teyckenen.

Ordonnantie voor Cornelis Crael, Bode van der Goude.

EOdem hebben gepasseert Cornelis Crael, Boode vander Goude, ses guld. uyt saecke van de reyse, by hem volgende sijn Biljet gedaen.

Ordonnantie voor F. Simonsz, Bode van Haerlem.

Van gelijcken Frans Simonsz, Boode van Haerlem, oock ses guld., uyt sake van de reyse in sijn Biljet gementioneert.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den sesden, achtsten ende tienden Junii 1558.

Commissie, gemaeckt op Coebel, beroerende sijn Weddens,

DEn voorsz sesden Junii is by de Staten van Hollandt gemaeckt seeckere Commissie op den Ontfanger Coebel, beroerende de Weddens van synen ontfangh, sulcks als die hier naer geinsereert staet.

De voorsz Commissie.

De Staten van den Lande van Hollandt gesien hebbende diverse Remonstrantien, gedaen by den Ontfanger van den voorsz Lande, Mr. Aernout Coebel, nopende sijn Salaris ende Vacatien van den ontfangh, uytgeven ende administratie van 's gemeene Landts penningen, hebben nae diverse voorgaende communicatien ende retraicten, daer op genomen, eyndelijck daer op geresolveert als hier nae volght; te weten, dat hy van allen den ontfangh ende uytgeven van 's Landts penningen, soo wel voor den voorleden

tydt,

1558. Den 6, tot den 10. Junii.

tydt, ende sijne voorgaende Rekeningen, daer af hy alsnoch niet gecontenteert en is, als oock mede voor den toekomenden tydt ende Rekeninge, die alsnoch te doen ofte te sluyten zijn, genieten sal den hondertsten ende vijf en twintighsten penningh van allen den ontfangh, ende dit voor al sijn Salaris, moeyte ende arbeyt, gedaen ofte te doen, soo wel in 't ontfangen als in 't uytgeven, sonder dat hy yet verder sal moghen eyschen voor hem ofte syne Clercquen ofte anders, in eeniger manieren, * voor reysen, vacatien ofte andere onkosten ofte moeyten, die uyt saecke van synen ontfang ofte uytgeven eenigsints binnen 's Lants gevallen zijn, ofte sullen mogen vallen, ende sal op de voorsz syne profijten ende hondertsten ende vijf en twintighsten penningh, als geseydt is, de selve reysen binnen den voorsz Lande van Hollandt, midtsgaders alle de onkosten van 't vervoeren van de penningen; doen al t'synen laste ende pericule, des sal hier uytgesondert blijven 't Salaris van den ontfangh van de Ommeslagen, die gedaen werden tot behoef van 's gemeene Landts onkosten, waer van den voorsz Ontfanger hebben sal alsulck Loon, als met hem dies aengaende in 't particulier overkomen is; Wel verstaende, wat kosten den voorsz Ontfanger doen sal buyten 's Landts, omme penningen aldaer te brengen, die tot laste van 't gemeene Landt aldaer gebracht moeten werden, 't welk hy alsdan gehou-

* Bl. 30.

1558. Den 6, tot den 10. Junii.

houden sal zijn, omme meerder seker-heydts wille, te doen te Water, ofte oock Renten aldaer te betalen, het welck hy tot drie mael 's jaers gehouden sal wesen te doen, ter plaetse alwaer het voorsz Landt eenige Renten schuldigh sal zijn, te weten teghen den eersten dagh van Maert, Julius ende November, de selve kosten hem sullen betaeldt werden by 't gemeene Landt, ende in Rekeninge werden gepasseert, staende oock de lasten ende periculen van 't brenghen van de voorsz penningen buyten 's Landts alsdan tot laste van 't voorsz Landt, ende sal in dien gevalle gehouden wesen die van Delf te adverteren goedt tydts te vooren, wat somme van penningen hy vervoeren moet, die hem dan nae grootte van de selve somme een Schip ende Convoy bestellen sullen tot koste van 't Landt, 't welck hy t'synder komste gereedt vinden sal; ende sullen hem gepasseert werden in alle reysen, buyten 's Landts vallende, soo wanneer hy in persoon reysen sal, drie guldens daeghs met synen Clercq ende Assistent; maer indien hy yemandt van syne Clercquen sal senden, sal den selven gepasseert werden vier en twintigh stuyvers daeghs; dat van gelijcken, soo wanneer de Staten hem ordonneren sullen ergens te reysen, in saken synen ontfangh ende uytgeven niet aengaende, 't ware binnen ofte bnyten 's Landts, dat hy in dien gevalle hebben sal voor hem, synen Clercq ofte Assistent ende Dienaer, daeghs

drie

1558. Den 6, tot den 10. Junii.

drie guldens als voorsz is, ende sullen hem van gelijcken de onkosten van de Brieven van Renten, die 't gemeene Landt verkoopen sal, soo van 't schrijven als bezegelen van dien, mede in Rekeninge werden gepasseert; des werdt hem geordonneert, voortaen jaerlijcks te doen syne Rekeninge, te weten van den Impost ende Margen-geldt, altydts teghens den eersten October nae de expiratie van elcken jare ende laetsten termijn van dien, ende de andere met den eersten als 't hem eenighsints mogelijck sal zyn, t'elken reyse tot sulcken bequame dage, als hem by de Staten sal werden gepræfigeert.

Den Ontfanger Coebel by provisie twee stuyvers omme te slaen op de Schilt, tot support van de kosten van het gemeene Landt van Hollandt.

IS by de Edelen ende vijf groote Steden, als Dordrecht, Haerlem, Leyden, Amsterdam ende Gouda, geresolveert, dat den Ontfanger van het gemeene Landt, Mr. Aernout Coebel, by provisie doen ommeslaen sal op de Schilt twee stuyvers, omme daer mede te supporteren ende te betalen de kosten van 't gemeene Landt van Hollandt, dan die van Delf pretenderende by de Majesteyt van de Koninginne by provisie gestelt te zijn op drie duysent Schilt, begeeren dien achtervolgende te betalen, ende daer mede te mogen volstaen; ende want 't selve versoek de voorsz Edelen ende vijf groote Steden bevonden hebben geheel onredelijck te wesen, uyt dien dat die van Delf niet langer versocht en hadden in desen te volstaen met drie duysent Schilt, dan * geduyrende de twintigh jaren van hare gratie, henluyden vermidts den grooten Brandt ver-

* Bl. 31.

1558.
Den 6. tot
den 10.
Junii.

verleent, de welcke alsnu geëxpireert zijn, soo ordonneren alsnu de voorsz. Edelen ende vijf groote Steden den voorsz. Ontfanger, dat hy in den voorsz. ommeslagh de voorsz. van Delf soo veel executeren sal, als sy van oudts voor den Brandt naer advenant daer inne gewoonlijck zijn te contribueren, en sulcks sy verpondt zyn.

Adjectie van seker Articul achter het placaet van den Tienden penningh.

EOdem soo hebben de voorschreve Edelen ende vijf groote Steden, als Dordrecht, Haerlem, Delf, Leyden ende Gouda, geresolveert, te stellen dit naervolgende Articul achter aen den Placate van den Thienden penningh.

Het voorschreve Articul.

Alsoo de Staten van Hollandt rijpellijck doorsien hebbende de Ordonnantie, Octroy ende Placaet van den Thienden penningh, bevonden hebben, dat indien sy 't vierde, vijfde, sesde, sestiende en andere Articulen van de voorsz. Ordonnantie, beroerende dat men in 't taxeren van de Huysen, soo binnen de besloten Steden als op 't platte Landt staende, regaert soude nemen op de reparatien van de selve Huysen, haren voortgangh souden hebben ende volkomen effect sorteren, groote swarigheden, difficulteyten, questien ende inconvenienten geschapen souden wesen daer uyt te vallen ende te rijsen; hebben omme seer sonderlinge ende merckelijcke redenen geresolveert en geordonneert, dat men de tauxatie van de selve Huysen, met den aenkleven van dien,

1558. Den 6, tot den 10. Junii.

dien, in den voorsz Articule geroert, soo wel in de Steden als ten platten Lande staende, doen sal nae de rechte waerde van dien, sulcks die ter huyre gelden, ofte gelden souden mogen, in conformité van den selven Articule, ende sonder nochtans eenig aenschouw te nemen, ofte deductie te doen van eenige reparatien, ende dit niet tegenstaende de contrarie dispositie van den voorsz Articule; maer de Gedeputeerden van Amsterdam seyden, dat het Placaet, in dato den vijfsen twintighsten Mey 1558, ten versoecke van de Staten by de Majesteyt uytgegeven, behoort in sijn geheel te blijven, ende alsulcks van woorde te woorde gepubliceert werden, sonder daer inne te doen eenige alteratien op de Articulen, sprekende van de onkosten, die van de Huysen behoorden afgetrocken te werden, gemerkt dat nae rechten geen vruchten van de Huysen ofte andere Goederen verstaen mogen werden te zijn, dan die geene die boven de nootelijcke reparatien ende onkosten daer van suyver over blijven, al het welcke de Staten oock blijven volgende in alle de Landen, Visscheryen, Molens ende allerhande Goederen, daer van de nootelijcke onkosten afgetogen sullen werden, volgende den Placate voorsz, en versochten dat de publicatie van 't selve Placaet nae syne forme ende inhouden eerstdaeghs ende in alle diligentie geschieden soude, om allen verderen loop van Financie, die door langer vertreck van

 het

1558. Den 6, tot den 10. Junii.

het-opbrengen van den Thienden penning sullen mogen komen, te præcaveren.

Adjectie van noch een Articul achter 't voorsz Placaet.

TEn voorsz dage is by de Staten gelijckelijck geresolveert, dit naevolgende Articul mede te stellen achter het voorsz Placaet, overmidts 't selve soo laet gedepescheert is.

Het voorschreve Articul.

Ende alsoo by de voorsz Ordonnantie gestatueert is, dat den Tienden penningh geheven sal werden van de Vruchten van den jare 1557. laetstleden, ende dat wel te vermoeden is, dat veel van de Pachters ende Huyrluyden van 't voorleden jaer verandert zyn, ende oock mede veel in haer Pachten ende Huyren van den selven jare 1557. betaelt * hebben, ende dat oock eenige Landen by koopinge, sterfte ofte andersints gekomen zijn in anderen Luyden handen, ende nogtans geen apparentie en ware, dat de voorsz Staten van haren Thienden penningh souden werden gefrustreert, hebben daeromme geordonneert dat de jegenwoordige Eygenaers, soo wel van de Landen als van de Huysen, daer sulcke veranderinge geschiet mach zyn, gehouden sullen wesen den selven Thienden penningh te verschieten, behoudens haer actie op de Eygenaers, Pachters ofte Huyrluyden van den voorsz jare van 1557, ofte dat men by gebreke van dien 't selve by reële executie sal mogen executeren aen de eygendom van de selve Huysen ofte Landen.

* Bl. 32.

Eodem

1558. Den 6, tot den 10. Junii.

EOdem hebben de Gedeputeerden, gecommitteert zynde tot de hooringe van Coebels Rekeninge, geresolveert ende geordonneert, dat den Impostmeester der Stede van Woerden by eenen Deurwaerder van den Hove van Hollandt sal mogen doen executeren de geene die den Impost van de Wynen ende Bieren zedert Meydagh 1557 tot den laetsten April daer aen volgende niet ten vollen opgebracht ende betaeldt en hebben, ende sullen de voorsz Staten hem ende den Deurwaerder van de selve executie vryen.

Den Impostmeester van Woerden mach executeren de geene die onwilligh zijn den Impost te betalen

DAt van gelijcken den voorsz Impostmeester sal by behoorlijcke executie als gijselinge ofte andersints Heer Gerard van Renes, Castelyn van Woerden, mogen constringeren, by Eede aen te brengen de meenighte van de Wijnen ende Bieren, t'sijnen Huyse gebrouwen ende gedroncken zedert den eersten dagh van Mey anno 1557 tot den laetsten dagh Aprilis anno 1558. beyde incluys, ende daer van den Impost te betalen.

Dat de selve mach constringeren Gerard van Renes tot betalinge van de Wijnen ende Bieren, t'sijnen Huyse gedroncken.

SAl insgelijcks den voorsz Impostmeester de Brandewijn verkoopers, ende mogen doen executeren ende gijselen, omme insgelijcks by Eede aen te brengen haren Brandewijn, gesleten ende verkocht zedert Meydagh laestleden, ende daer van den Impost te betalen.

Dat de selve mach executeren de Brandewijnverkopers.

Den 10. *Junii* 1558.

IS belast Coebel, te seggen, dat by de Staten geresolveert is, dat hy voor St. Jacob-soude

Dat Coebel levere in handen van

Den 10. Junii.

de senden in handen van Mr. Gerrit Hendrickſz de Rekeninge vande converſie van de Lijfrenten in Loſrenten, die hy alſdan te doen heeft, om die by hem ende andere Gecommitteerden van de Staten geviſiteert te werden omme daer nae de Staten beſchreven te werden, omme de voorſz Rekeninge te hooren ende te ſluyten.

Mr. Gerrit Hendrickſz ſijne Rekeninge van de Converſie van lijfrenten in losrenten.

Dagh genomen om in de Herberge te weſen.

DE Staten hebben mede dagh genomen 's avondts in de Herberge te weſen den twintighſten Junii, tot dien dage doen te beſchrijven de Edelen. De Staten hebben mede gereſolveert te doen prenten ſes hondert Placaten, ſoo wel van den Thienden penningh als van de ſeven grooten, ende dat men de ſelve ſal leveren in handen van den Advocaet, die de ſelve leveren ſal de Deurwaerders, die daer van in elcke Stede, kleyn ende groot, ſoo veel leveren ſal, als men bevinden ſal dat 'er Dorpen onder haer Impoſt begrepen zyn, volgende d'Ordonnantie daer van zynde.

Van de Contributien, by die van Hollandt gedaen.

DAt een yegelijck extraheren ſal uyt ſijn Rekeninge, wat die van Hollant zedert den jare 1500 gecontribueert hebben, omme dat te confereren tegens het geene wes by die van Brabandt den Advocaet gelevert is.

* Bl. 33. Schoock in abſentie van Veen gecommitteert, om te vervolgen confirmatie

* MR. Willem Schoock is gecommitteert, ende in ſijn abſentie Mr. Cornelis van Veen, omme te vervolgen confirmatie op de Articulen, geſtelt achter de Ordonnantie van den Thienden penningh, ende expeditie op de Requeſte, beroerende de verſwijmeniſſe, gepleeght

pleeght in 't Octroy van vijftien hondert vijf en vijftigh.

Den 21, tot den 24. Junii. op de Articulen, gestelt agter d'Ordonnantie van den tienden penningh.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den, 21, 22, 23, ende 24. Junii 1558.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Obdam*, ende *Lockhorst*, Ridderen, Den Heere van *Warmont*, *Wijngaerden*, *Jacob vander Duyn*, ende *Benthuysen*, Uyt den naem van de Edelen. Mr. *Cornelis van Hogelande*, van Dordrecht. *Gerrit van Berckenrode*, Burgermeester, ende Mr. *Lambert Jacobsz*, van Haerlem. *Jan Dirck Herpertsz*, ende Mr. *Jacob vanden Eynde*, van Delf. *Simon Jan Reyersz*, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, Met *Nieuwenburgh*, van Amsterdam. *Jan Claesz Diert*, ende *Jan Reyersz*, vander Goude.

Ommete resolveren op diverse poincten.

DEn voorsz een en twintighsten Junii soo is by de voorsz Staten geresolveert, dat Mr. Jacob Bol, soo verre Jacob vander Duyn met hem kan overkomen, hebben sal den ontfangh van de Bede ordinaris voor 't half jaer, verschijnende St. Jans Misse naestkomende, komende tot profijte van de selve Staten, midts dat hy met de selve penningen betalinge doen

Overkominge met Bol, beroerende het Salaris van sijnen ontfangh.

Den 21, tot den 24. Junii.

doen sal van de Renten, daer vooren de vijf groote Steden, ende oock die van Amsterdam, apart verzegelt hebben, als nu verschenen, ende dat den Ontfanger van 't gemeene Lant, Mr. Aernout Coebel, hebben sal den Ontfangh van de hondert en vijftigh duysent guldens, wesende de portie van die van Hollandt in de twaelf hondert duysent guldens, by de gemeene Staten geaccordeert tot betalinge van de Renten, geassigneert op de Beede ordinaris, midts dat hy de selve penningen leveren sal in handen van den voorsz Mr. Jacob Bol, omme daer mede oock te betalen de voorsz jaerlijcksche Renten voor den tydt van de andere twee jaren ende een half, dat de voorsz Beede ordinaris loop gehadt soude hebben, ende de reste van dien te employeren tot aflossinge van de Renten, verkocht binnen 's Landts; wel verstaende dat by hem naer advenant soo veel Renten gekocht sullen werden, daer vooren die van Amsterdam op hen selven verzegelt hebben, als daer de andere vijf groote Steden voor verzegelt hebben, ende dat men voorts met den voorsz Bol overkomen sal van sijn Salaris, nopende den voorsz ontfangh, des werdt den voorsz Bol gehouden, de voorsz Staten belofteniSSe te doen, dat hy uyt den voorsz ontfang hem selven niet en sal rembourseren van de penningen, die hy de Koninghlijcke Majesteyt geleent heeft, ende daer vooren hem assignatie op de voorsz Beede ordinaris gedaen is.

* Bl. 34. Overkominge met

*TEn selven dage hebben de voorsz Staten gecommitteert Jacob vander Duyn, Heere

1558. Den 21, tot den 24. Junii.

Bol, beroerende het Salaris van synen ontfangh.

re van Sprange, om met Mr. Jacob Bol te overkomen ter cause van sijn Salaris, nopende den ontfangh van de Beede ordinaris voor het halve jaer, verschijnende St. Jans Misse naestkomende, daer toe hy by de voorsz Staten gecommitteert is, midtsgaders oock van de administratie, om te doen de betalinge van de Renten, daer vooren de vijf groote Steden ende oock die van Amsterdam apart verzegelt hebben voor de andere twee Jaren ende een halve, te weten voor 't eerste halve jaer met den hondert vijf en twintighsten penningh van synen ontfangh, ende voor de twee ende een half jaer dat hy alle de betalingen van de verschenen Renten doen sal met den hondert vijf en tseventighsten ofte hondert vijftighsten penningh, sulcks als hy met den voorsz Bol ten meesten oirbaer van 't gemeene Landt sal konnen accorderen, alsoo hy de penningen van dien uyt handen van Coebel ontfangen sal.

Afslag van de augmentatie vande portie van die van Hollandt.

HEbben de voorsz Staten ten selven dage mede geresolveert de augmentatie gantschelijck af te slaen, alsoo syluyden merckelijck te hoogh gestelt zijn, ende niet doenlijck en is yet meer te geven, ende omme 't selve te deduceren, zijn gecommitteert de Pensionarissen van Delf, Leyden, Amsterdam ende den Advocaet.

Beroerende de Assignatie, gedaen op Jasper Schetz.

DAt men voorts, beroerende de twee andere poincten, aengaende d'assignatie, gedaen Jasper Schetz, tot hondert achtien duysent een hondert veertigh ponden sestien schell., ende eenige Rentmeesters van de Beede tot

Den 21, tot den 24. Junii.

twaelf duysent een hondert ponden, alsoo by de acte generael blijckt dat de 1200000 guldens geëmployeert souden werden tot aflossinge van de assignatie die de Staten van Hollant daer op hebben, ende dat by de acte van acceptatie particulier van die van Hollandt, daer geen swarigheydt op gemaeckt en werdt, daer expresseiijck 't selve uytgedruckt werdt, de Staten daer inne niet en mogen accorderen, alsoo syluyden, 't selve doende, te buyten souden gaen de voorsz Acten, soo generael als particulier.

Aengaende de twee stuyvers, gestelt op de Margentalen, gelegen buyten de Schiltalen.

AEngaende de twee stuyvers, gestelt op de Margentalen, gelegen buyten de Schiltale, te seggen, dat alsoo voor den tydt van negen Jaren de Staten opbrengen seven en dertigh duysent ponden, daer inne de voorschreve Margentalen niet en contribueren, ende dat 't selve is in de plaetse van de onderhoudenisse van de ordinaris Benden, soo behooren sy wel te contribueren de twee stuyvers tot vorderinge ende betalinge van de jaerlijcksche Renten, daer 't Landt mede belast werdt.

Nopende de nieuwe gratien.

NOpende de nieuwe gratien, is geresolveert te seggen, dat alsoo de laetste acte van de ordinaris Beede expresselijck vermelt, dat een yegelijck alleen sal genieten syne oude gewoonlijcke gratien, dat daeromme de gratien, die eenige gegunt zijn van nieuws, niet en behooren te komen tot laste van de Staten, maer tot laste van de Majesteyt, gelijck de selve Majesteyt tot synen laste genomen heeft de

de drie Personagen ende van die van Wijck op Sant, immers souden de Staten moeten van gelijcken dragen die gratien, die eenighe gegundt souden mogen werden, uyt saecke van toekomenden Brandt ofte andersints, 't welck geen apparentie en heeft, mits dat een yegelijck genoegh te doen heeft met sijn jegenwoordige lasten.

Alle Officien van de Majesteyt den Tienden penningh te betalen.

DAt mede alle Officien van de Majesteyt sullen betalen den Tienden penningh, gelijck andere Officien gedaen hebben; van gelijcken oock de Pachters van de Thollen van de Majesteyt voor een derdendeel, ende dat voor den Jare 1553; ordonnerende de voorsz Staten den Ontfanger Coebel deselve daer vooren te executeren.

* Bl. 35. Ordonnantie voor J. Mathijsz, Prenter tot Leyden.

* EOdem is gepasseert Ordonnantie voor Jan Mathijsz, Prenter tot Leyden, van tien guldens thien stuyvers, voor 't prenten van ses hondert Placaten van den Thienden penningh, ende ses hondert Placaten van de seven grooten.

Den 22. Junii 1558.

Dat den Ontfanger yemand sal senden in Zeelandt, omme te halen sekere penningen, die aldaer gereed legge.

IS by de voorsz Staten mede geresolveert, dat den Ontfanger van 't gemeene Landt yemandt senden sal naer Zirekzee, omme te ontfangen veerthien duysent guldens, die aldaer gereedt leggen, ende de selve leveren in handen van Mr. Jacob Bol, als Thesaurier van de toerustinge van de Schepen van Oorloge, in afkortinge van de vijf en twintigh duy-

1558. Den 22, en 23. Junii.

duysent negen hondert en twintigh ponden, die hy gehouden is voor die van Hollandt te furneren, ende dat de selve aldaer veertien dagen ofte daer omtrent sal blyven leggen, omme de opschrijvinge te doen van den geenen, die noch sullen willen op 't gemeene Landt eenige Renten koopen.

Te recouvreren Appoinctement van de gepretendeerd de Exempten.

DAt de Deurwaerders, willende executeren den Impost, gestelt op de Wynen ende Bieren, sullen recouvreren van de geene die exemptie pretenderen d'Appoinctementen ofte Copie authenticq van dien, daer by henluyden de selve exemptie by de Staten gegunt is, met attestatie van de selve hoe veel Wynen ende Bieren sy gedroncken hebben binnen 's Jaers, met de Clausule, *ende niet meer.*

Den 23. *Junii* 1558.

Swarigheden, by Coebel gemoveert, Beroerende sijne Weddens en Vacatien.

NAe dat de Staten van Hollandt rapport in in den haren gedaen hadden van sekere swarigheden by den Ontfanger van 't gemeene Landt henluyden gemoveert, beroerende sekere Acte van syne Weddens ende Vacatien, in dato den sesden Junii 1558, soo hebben de voorsz Staten eendrachtelijck geresolveert, dat sy persisteren by de selve Acte, met limitatie, dat in gevalle den voorsz Ontfanger, met hem genomen hebbende goedt ende suffisant Convoy, tot bewaernisse van 't geldt, dat hy binnen 's Landts sal halen, eenighe groote overlast ende *vis major* overquame, dat sy dies aengaende te vreden zijn hem te reguleren nae de dispositie van de gemeene rechten; ende aen-

Den 22, en 23 Junii.

aengaende het Convoy van 't geldt, 't welck by den voorsz Ontfanger buyten 's Lants gevoert sal werden, daer van de voorsz Acte mede mentioneert, zijn de voorschreve Staten te vreden, dat den voorsz Ontfanger, tot bewaernisse van het selve, alhier uyt den Hage neme sulcken Convoy, als hem goedt duncken sal; Wel verstaende dat hy 't selve geldt altoos t' scheep sal overbrengen, ende dat hy, komende tot Dordrecht ofte Delf, daer hy in meeninge sal wesen 't selve geldt te schepen, de Burgermeesters ende Regeerders aldaer van 't selve Convoy adverteren sal, ende nae haer luyder advis 't selve augmenteren, indien sy bevinden 't selve van nooden te wesen.

Te vernemen, hoe die van Brabandt hare Imposten executeren.

DAt men van gelijcken vernemen sal, hoe dat die van Brabandt hare Imposten executeren, ende te recouvreren van Coebel de voorgaende Executorien.

Beroerende de assignatie van de thien duysent guldens, tot vorderinge van de Haringvaert.

IS mede geresolveert, dat beroerende de assignatien van thien duysent ponden, by de Koninghlijcke Majesteyt gedaen voor de Visscherye van den jare 1557., dat soo verre als 't aengaet de assignatie van vyf duysent vijff hondert dertigh ponden, gedaen op de penningen, komende van de verkopinge van de Heerlijckheydt van Bleyswijck, by de Gedeputeerden, boven reysende, vervolgh gedaen sal werden aen de Majesteyt, omme te hebben andere assignatie van de acht hondert ponden, die Heer Joost van Bronckhorst, als Kooper van de selve Heerlijckheydt, gekort heeft voor de leeninge, by hem de Koninglijcke Majesteyt

ge-

1658.
Den 22, en
23. Junii.

* Bl. 36.

gedaen; ende aengaende de verdere assignatie van * vier duysent vier hondert tseventigh ponden, gedaen op den Ontfanger Coebel, dat den selven Ontfanger de selve sal betalen uyt de penningen, die hy by slote van Rekeninge schuldigh blyft; ende soo verre hy soude willen sustineren sijn achterwesen soo groot niet te zyn, dat hy alsdan maken sal een pertinenten staet van alle 't geene hy ten achteren is; midtsgaders van 't geene hy weder in uytgeven soude willen brengen, omme, 't selve gesien, alsdan by de Staten daer op gedisponeert te werden nae behooren.

Dordrecht ende Amsterdam gecommitteert om boven te reysen.

TE vervolgen advis van den Rade, nopende de vorderinge van de Justitie, ende dat aen twee ofte drie Heeren van den Rade.

Van gelijcken zijn gecommitteert boven te reysen een van Dordrecht ende Amsterdam.

Requeste van Philips Hinckaert.

IS mede op de Requeste van Philips Hinckaert geresolveert voor Appointement te stellen, dat de Staten van Hollandt, gesien hebbende dese Requeste, versoecken, dat U Mogende Heeren van den Rade gelieven den voorschreven Suppliant te belasten, binnen veerthien dagen naestkomende te exhiberen Copie authenticq van de Commissie van Anthonis van Bronhesen, uyt krachte van de welcke den voornoemden Bronhesen zedert dato van de Commissie van den Suppliant 't Casteleynschap van Gorinchem met sijn aenkleven den tydt van elf Jaren, ende tot sijn overlyden toe, bedient heeft; omme de selve gesien, alsdan

by

by de Staten verdere antwoort op desen gedaen te mogen werden.

Dat den Advocaet ende den Ontfanger Coebel wijderen sullen alle Requesten beroerende den tienden penningh ende seven grooten.

DAt mede, in gevalle den Advocaet ofte den Ontfanger Coebel, by den Hove van Hollandt eenige Requesten, by partyen overgegeven, gelevert werden, nopende de sake van den Thienden penningh ofte seven grooten, omme daer op binnen vijf ofte ses dagen te antwoorden, naer vermogen van de Placaten, geëxpedieert by de Koninghlijcke Majesteyt op den voorsz Tienden penning ende seven grooten, dat soo verre sy sonderling geen swarigheydt en vinden, de selve Requeste communiceren sullen met Jacob vander Duyn, ende sulcke Gedeputeerden, die alsdan in den Hage sullen mogen wesen; maer ingevalle sy swarigheydt vinden, dat alsdan syluyden sullen beschrijven een van Delf ende Leyden, omme met henluyden de voorschreve saecke mede te communiceren, voor ende al eer sy eenige antwoordt op deselve Requesten sullen geven.

Beroerende het Salaris van den Clercq van den Advocaet

EOdem hebben de voorsz Staten mede geresolveert, dat den Clercq van den Advocaet van den Lande van nu voortaen van elck Bladt schrifts, dat hy eenige Gedeputeerden van de Staten ofte den voorsz Advocaet tot behoef van 't Landt leveren sal, hebben sal een stuyver, gelijck hy tot nochtoe gehadt heeft, behoudelijck dat hy van nu voortaen gehouden werdt aen sijn Ordonnantie, die hy begeert gepasseert te hebben, Brieven van recognitie te hechten van elcks van de voorsz Ge-

Gedeputeerden, midtsgaders van den Advocaet, hoe veel Bladeren geschrifts hy elcks van henluyden uytgelevert heeft, ende dat, exhiberende deselve Recognitien, hem sulcks Ordonnantie gepasseert sal werden.

Requeste van Sebastiaen Joostensz.

EOdem is op de Requeste van Sebastiaen Joostensz, versoeckende betaeld te zijn van 't proberen van eenige Accijns-Boecken van de Wynen ende Bieren van de Jaren 1556. ende 1557., naer advenant als hem van de Accijns-Boecken van den Jare 1555. gedaen is, by de voorsz Staten geresolveert voor Appoinctement te stellen. Alsoo den Impost voor dese Jaren 1556. en 1557. verpacht zyn geweest, sal den Suppliant breeder verklaringe doen van sijn versoeck, omme, 't selve gesien, ordonneert te werden nae reden.

* Bl. 37. Requeste van Louis Carbout.

* EOdem is op de Requeste van Louis Carbout, Deurwaerder van 't Comptoir van Mr. Aernout Coebel, versoeckende betalinge van syne Vacatien ende Salaris van diverse Gijselingen, by hem gedaen; geresolveert voor Appointement te stellen, naer het advis van den Ontfanger Coebel by hem daer op gestelt was, dat den Suppliant sal doen speciale verklaringe van syne Vacatien, te weten van de dagen van syne Vacatien, ende wanneer hy uytgereyst ende wedergekeert soude zijn, omme, al gesien, geordonneert te werden als nae reden.

Requeste van Paulus van den Honne.

EOdem is op de Requeste van Paulus vander Honne, Substituyt van den Griffier van den Hove van Hollandt, versoeckende sekere quijt-

quijtscheldinge van 't laetste quartier van de Pacht van den Impost, geresolveert voor Appoinctement te stellen. *Habeat patientiam.*

Requeste van de Ingelanden van Broek.

EOdem is op de Requeste van de Ingelanden van Broeck, versoekende te mogen volstaen, midts betalende hare quote ende hooftsomme van het Margen-geldt, sonder te dragen eenige onkosten van de Gijselingen, geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten ordonneren den Ontfanger Coebel, te ontfangen van de Supplianten de hooft-penningen by de Supplianten bekent, ende dit by provisie; ende aengaende de onkosten van de Gijselinge, sal den Ontfanger stellen sijn advis by specificatie van dien.

Ordonnantie voor Jan Bouchet, Clercq van Rennoy.

EOdem is Jan Bouchet, Clercq van Rennoy, dat den Advocaet Ordonnantie voor hem sal passeren van vier guldens vier stuyv., uyt sake van sekere stucken, by hem voor 't gemeene Landt geschreven.

Requeste van Jan Hendrickſz Timmerman tot Dordrecht.

EOdem is op de Requeste van Jan Hendrickſz, Timmerman tot Dordregt, versoeckende ontslagen te zijn van de Pacht van den Impost van desen Jare, ende de kosten, uyt dier oorsake gevallen, te betalen op eenen gracelijken termijn, by de Staten geresolveert voor Appoinctement te stellen, dat den Suppliant sal binnen een maendt naestkomende suffisante Cautie ende Borge stellen voor hondert Caroli guldens, 't welck gedaen zynde, sullen de Staten hem Appoinctement geven, daer nae hy hem sal reguleren.

Den 22, en 23. Junii. Requeste van Cornelis van Nes Impost-meester tot Dordrecht.

EOdem is mede op de Requeste van Cornelis van Nes, Pachter van den Impost binnen Dordrecht in den Jare 1557., versoeckende te mogen onderhouden hondert Caroli guldens, tot debourfement van de kosten van den processe, die hy voor den Grooten Rade hangende heeft tegens de Wynverkoopers binnen Dordrecht, waer van de voorsz Staten hem belooft hebben te indemneren, by de Staten geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten gesien hebbende de Acte van indemnité hier gementioneert, sullen op 't versoeck van den Suppliant doen ende ordonneren nae behooren.

Requeste van Elizabeth Oude-regge, Bagijne op 't Ronde Hof tot Amsterdam.

EOdem is op de Requeste van Elisabeth Ouderegge, Bagijne op 't Ronde Hof tot Amsterdam, versoeckende dat de Staten den Ontfanger Coebel synen particulieren Ontfanger over Amstelandt soude in Rekeninge doen passeren de acht ponden sestien schell., by hem de voorsz Suppliante gegeven voor het verloop van den verschijn-dage tot den dage van de lossinge, geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Suppliante sal haer reguleren, volgende voorgaenden Appoinctemente, ofte haer behelpen met de Justitie.

Requeste van Hans van Sittert.

EOdem is mede geresolveert op de Requeste van Hans van Sittert, Pagter van den Impost binnen Heuckelom, versoeckende quijtscheldinge van d'eene helft van de Pacht, beloopende twee en twintigh Caroli guldens, van * den Jare 1557., voor Appoinctement te stellen. Den Suppliant sal sijn beloofde

* Bl. 38.

Pacht

Den 22. en 23. Junii.

Pacht betalen, ende voor dese tydt die patientie hebben.

Approbatie van de Staten van 't Accord, by eenige Gecommitteerden gedaen in de vijf duysent guldens, tot betalinge van de vier Vaendelen Knegten.

EOdem hebben de voorsz Staten voor dese reyse geapprobeert 't geene wes by den Heere van Lockhorst die van Dordrecht, Delf ende Leyden ghedaen is, op het versoeck van den Commis Loo, omme te hebben ses duysent guldens tot betalinge van vier Vendelen Knechten, die gelegen hebben omtrent Gornichem, sonder van gelijcken meer te doen buyten de volle beschrijving van de Staten, ende dat sy van de selve hare vacatien betaeldt sullen werden by 't gemeene Landt.

Ordonnantie voor den Burgemeester Simom Jan Reyersz en den Secretaris Milde.

Eodem is mede gepasseert Ordonnantie voor Simon Jan Reyersz, Burgermeester, ende Mr. Jacob de Milde, Secretaris van Leyden, elck van twee Dagh-gelden, tot twee guldens daegs, uyt saecke dat sy op den veertienden ende vijftienden Junii laetstleden gebesoigneert hebben met den Commis Loo ende sekere andere Gedeputeerden, mede beschreven geweest zijnde, beroerende het furnissement van de voorsz vijf duysent guldens tot betalinge van de vier Vaendelen Knechten, leggende omtrent Gornichem.

De Boden voortaen thien stuyvers daeghs geaccordeert.

Eodem is geresolveert, dat men voortaen de Booden sal geven thien stuyvers daeghs, de nachten gerekent voor dagen, midts dat sy onder affirmatie sullen verklaren de dagen, die sy uytgereyst ende weder t' huys gekomen zijn, ende dat men hen op de selve affirmatie sal

Den 22, en 23. Junii.

betalen de nootelijcke extraordinaris onkosten, die sy verklaren sullen gedaen te hebben.

Duyn, Milde en Sandelijn gecommitteert, omme wat by geschrifte te stellen, beroerende het Salaris van de Deurwaerders.

Eodem zijn gecommitteert, omme wat by geschrifte te stellen nopende het Salaris van de Deurwaerders, Jacob vander Duyn, Milde ende Sandelijn, die by hen sullen mogen nemen eenige Advocaten van den Hove.

Ordonnantie voor Jacob van Eynde.

Eodem is gepasseert Ordonnantie voor Mr. Jacob van Eynden, van twintigh Dagh-gelden, tot twee guldens daeghs, uyt sake van diversse vacatien, by hem tot diversse tyden in den Hage gedaen.

Ordonnantie voor den Advocaet.

Eodem is gepasseert Ordonnantie voor den Advocaet, van vijf en tseventigh Dagh-gelden, tot twee guldens daeghs, uyt saecke dat hy op den seven en twintighsten Maert laetstleden met de Gedeputeerden van de Staten naer Brussel gereyst is, omme antwoordt inne te brengen op 't generael advis van de gemeene Staten, ende omme te vervolgen diversse andere poincten, van welke reyse hy weder t' huys gekomen is den sevenden dagh van Junii daer aen volgende.

Ordonnantie voor 't Convent van de Predicaren in den Hage.

Eodem is mede gepasseert Ordonnantie voor 't Convent van de Predicaren in den Hage, van twee hondert vijf en tseventigh guldens; uyt saecke van sekere Erve, by henluyden de voorsz Staten verkocht, nae vermogen de Brieven van Contract daer van zijnde, midtsgaders noch ses guldens voor een recreatie voor de

Con-

1558. Den 23, en 24. Junii.

Conventualen, ende is geseydt, dat den Ontfanger Coebel henluyden geen betalinge doen en sal, dan midts overbrengende acquit onder het Zegel van den voorsz Convente, ende signature van den Prior, Subprior en Procurator, ende dat de betalinge geteyckent zy op beyde de Brieven van Contracte.

Den 24. *Junii* 1558.

ALsoo by de Staten op daeghs te vooren geseydt is, dat Coebel de Acte van versekertheydt soude ontwerpen, sulcks hy die begeerde, soo is by hem dese navolgende Acte gelevert, ende is wat gecorrigeert by Duyn, Hogelande, * Milde ende Nieuwenburgh, ende my belast de selve sulcks te onderteyckenen, welke Acte hier nae geinsereert staet.

Acte van verseekertheydt, by Coebel ontworpen.

* Bl. 39.

ALsoo de Staten van Hollandt in desen jare 1558. de Koninglijcke Majesteyt geconsenteert hebben drie hondert duysent ponden van veertigh grooten vlaems 't pondt, waer inne het contingent van de drie Personagien, als de Princen van Orange, Gaveren ende den Grave van Hoorn, bedraeght negenthien duysent negen en veertigh ponden Munte voorsz., welck contingent de voornoemde sijne Maj. belooft heeft by sekere Acte, gedaen tot Brussel in de Financie den vijfden April 1557. voor Paeschen. Als aengaet de negentien duysent negen en veertigh ponden, syne Majesteyt sal de Staten assigneren en de selve somme doen uytreycken

De voorschreve Acte.

 re-

1558. Den 24. Junii.

reëlijck in gereede penningen, tot sulcken tyde ende termijne als sy accorderen sullen op te brengen hare quote in de vier en twintigh hondert duysent ponden, by handen van synen Ontfanger Generael Lievin Wouters, ofte Jasper Schets tot Antwerpen, tot keuse van de Staten, ende geven de selve Staten daer van behoorlijcke Acte, geverifieert by die van de Financie, en Brieven van belofte van eén van de voornoemde 't selve te volkomen, de Staten goedt te doen ende daer af te rembourseren; soo heeft Lievin Woutersz, Ontfanger Generaal van syne Majesteyts Domeynen en Financien, omme de voornoemde Staten contentement te doen, belooft te betalen, eerst aen gereede penningen seven duysent vijf hondert drie en vijftigh ponden veertien schellingen. Noch aen een Decharge, sprekende op Jan van Kerckwerven, Rentmeester 's Landts van Voorn, thien duysent ponden. Noch aen een Decharge, sprekende op den Rentmeester des Landts van Putten, veerthien hondert vijf en tnegentigh ponden ses schell.; maeckende t'samen de voorsz negentien duysent negen en veertigh ponden. Maer alsoo den Ontfanger Aert Coebel de selve Assignatien niet heeft willen accepteren, sonder eerst ende alvoorens te hebben 't advoy ende consent van de voornoemde Staten, of sy met alsulcke Assignatien hen souden willen laten te vreden stellen, soo hebben de selve Staten het selve geadvoueert, ende geor-

ordoneert haren Ontfanger, Quitantie absoluyt te passeren van de voorsz negentien duysent negen en veertigh ponden, midts dat hem by de Staten van den Lande gelevert werden seven duysent vijf hondert drie en vijftigh ponden veertien schell., ofte Quitantie van den Thesaurier Gerhard Grammay, daer by hy bekennen sal, de voorsz somme uyt handen van den voornoemden Coebel van wegen de voorsz Staten ontfangen te hebben, ende de twee voorsz Decharges, die sy nemen voor valabel ende goede betalinge, sonder dat den Ontfanger, ter cause van syne Quitantie, by henluyden sal mogen geëyscht werden de voorsz somme, voor en al eer dat hy de voorschreve drie partyen geprofiteert sal hebben, volgende de Assignatie voorsz.

EOdem is by de voorsz Staten gemaeckt seeckere Instructie voor de Gedeputeerden boven reysende, sulcks die hier nae geinsereert staet. Instructie, by de Staten gemaekt voor de Pensionarissen van Dordrecht ende Amsterdam, ten Hove reysende.

Instructie, by die van Hollandt een van de Pensionarissen van Dordrecht ende Amsterdam mede gegeven, omme dien achtervolgende met de Majesteyt ende andere te besoigneren.

*EErst, aengaende de Acte particulier, ende de clausulen daer inne geälte- *Bl. 40. De voorschreve Instructie.

 reert,

1558. Den 24. Juuii.

reert, beroerende de twee stuyvers op de Marge, gelegen buyten de Schiltale, die de Staten begeeren daer op ommegeslagen te werden, volgende d'Acte van consent.

Dat in de Acte van consent sal bevonden werden, dat tot onderhoudenisse van de ordinaris Benden jaerlijcks soo veel ommegeslagen werdt, als daer toe van noden is, te weten jaerlijcks acht en dertigh duysent vijf hondert ponden van veertigh grooten, ende dat over de Schiltalen alleenlijck, soo dat nootelijck volght, dat 't geene wes op de Margentalen, buyten de Schiltale gelegen, ommeslagen sal werden voor den tydt in de Acte begrepen, notelijk geëmployeert moet werden tot betalinghe van de jaerlijckse Renten van drie hondert duysent ponden, ende de lossinge van dien.

Ende soo verre geobserveert soude werden, dat de Margentalen, gelegen buyten de Schiltale, niet en behooren te gelden in de hondert vijftigh duysent guldens, wesende de portie van die van Hollandt in de twaelf hondert duysent ponden, waer mede in effecte de Beede ordinaris voor een deel ontlast werdt, ende alsulcks gerekent behooren te zijn als ordinaris lasten; sal geseydt werden voor solutie, dat, hoewel de voorsz Renten ende Assignatien uyt de Beede ordinaris betaeldt werden, soo zijn nochtans de hooft-penningen niet gehaelt *ex causâ ordinaria*, maer *ex causa extraordinaria, videlicet defensionis Patriæ*, daer inne de Margentalen geen

ex-

1558. Den 24. Junii.

exemptie en hebben, noch behooren te hebben.

Ende is het verstandt van de Staten, dat de drie Personagien in de voorsz twee stuyvers niet en sullen gelden, maer alleen andere exemptie pretenderende, daer vooren de Majesteyt niet en respondeert.

Ende alsoo bevonden sal werden 't meerendeel van die geene, die exemptie pretenderen, geen Privilegie van exemptie noch reden te hebben, omme uyt de Schiltale ofte ordinaris lasten te blijven, ende dat de andere in alle extraordinaris lasten van defensie van den Lande in allen gevalle gehouden zijn, ende nochtans daer inne veel swarigheydt maecken, sal men aen de Majesteyt versoecken eenige Commissarissen van den Hove van Hollandt, voor de welcke compareren sullen alle de geene die exemptie pretenderen, ende voor de selve deduceren ende proberen haer recht van exemptie, de Staten daer tegens hoorende, die alsdan haer gebesoigneerde met haerluyder advis aen de Majesteyt sullen oversenden, omme by de selve ten principalen, ofte by provisie voor den toekomenden tydt geordonneert te werden soo behooren sal, sulcks als t' anderen tyde in den Jare 1536. geuseert is tot Utrecht, alwaer eerst by de Majesteyt nae voorgaende kennisse geordonneert wierde, wie by provisie betalen soude ofte niet, ende indien yemandt hem bevoelde by de selve provisie beswaert, wierde gerenvoyeert voor den grooten Raedt.

 Ende

1558. Den 24. Junii.

Ende aengaende de verdere Clausule van de nieuwe gratie van eenige Steden ende Vlecken, de welcke de Majesteyt sustineert, dat sy hare gratie behooren te genieten, ten minsten voor den tydt van drie Jaren, die in de Beede ordinaris loop gehadt soude hebben, alsoo dese Beede schijnt te hebben de natuyre van de selve ordinaris Beede, in wiens plaetse de selve succedeert, staet te seggen, dat de laetste Beede ordinaris, van dato den veertienden Mey 1555., geconsenteert ende oock geaccepteert is voor den tydt dat deselve duyren soude, onder expresse conditie, dat alle de Steden van Hollandt daer inne genieten * souden sulcke gratie, als sy in de voorgaende Beede ordinaris genoten hadden, ende verder niet.

*Bl. 41.

Ende soo verre eenige van de voorsz Steden souden genieten eenige nadere gratie, dan sy voor dato van den voorsz consente hadden, souden andere Steden werden gelædeert, uyt dien dat henluyden niet en soude mogen volgen 't effect van de voorsz acte, maer souden de nieuwe gratien van de andere Steden moeten dragen, ende mitsdien meer geven dan sy belooft hadden.

Ende de gratien, die de Majesteyt zedert de voorsz Acte van de ordinaris Beede heeft gegeven, heeft syne Majesteyt hem selven wel mogen onttrecken, 't welck niet en behoort gebracht te werden noch te redonderen tot yemandts anders laste.

Ende

1558. Den 24. Junii.

Ende soo verre de ordinaris Beede gecontinueert, ofte van nieuws ter expiratie van dien een ander geconsenteert hadde geweest, soude altoos by de Staten gestipuleert hebben geweest, dat sy souden hebben volstaen, midts genietende hare gratie, sonder voor yemandt anders te betalen.

Ten derden, aengaende de clausule, daer by geseydt werdt, dat de portie van de drie Personagien, midtsgaders van die van Wijck op 't Sandt, de Staten van Hollandt betalinge ende als geldt strecken soude, sullen de Gedeputeerden de selve clausule doen veranderen, volgende het consent van de selve Staten, te weten dat syne Majesteyt de portie van de voorsz drie Personagien, elcks in sijn reguard, midtsgaders van die van Wijck op Sandt, sal suppleren op sulcke Jaren ende termijnen, als de selve Staten die sullen moeten opbrengen.

Pro Memoria.

Voor de drie Personagien in de drie hondert duysent ponden, negentien duysent negen en veertigh ponden, ende voor den Grave van Egmont ende die van Wijck, hare portie, de negen Jaren geduyrende.

Welke clausule by de Staten begeert werd verandert te wesen, uyt dien dat de selve geheel improprie gestelt is, want sy haer portie moeten furneren aen de

pen-

1558. Den 24. Junii.

penningen, de welcke sy uyt handen van de Majesteyt moeten hebben, voor soo veel syne Majesteyts portie bedraeght, ende de woorden van het dispositief van de Acte souden wel staen, soo verre de Majesteyt de voorsz penningen selver soude genieten.

De voorsz Gedeputeerden sullen voorts, komende boven, eerst vernemen, hoe dat die van Brabandt haren Impost, Thienden penningh ende andere executeren, ende wat forme van executorialen sy hebben, ende die confereren tegens die geene die laetstmael gelicht zijn.

Ende te versoecken andere executorien, alsoo uit krachte van de selve executorien den Ontfanger niet en kan komen tot penningen, midts dat 's Koninghs penningen geëxecuteert werden, eerst by sommatie, gijselinge ende naer by subhastatie, 't welck een langhen train is, alsoo de Koninghs Rentmeesters altoos een Jaer hebben, eer sy rekenen.

Sullen voorts de Gedeputeerden versoecken confirmatie op de Ordonnantie, wesende onder Bruxelles, ende expeditie op de versinnes in de Acte van den jare 1555. gepleeght, ende letten op seeckere gesubreguleerde Articulen, staende in het Placaet van de seven grooten.

Noch confirmatie van twee Articulen, by de Staten gevoegt achter 't Placaet van den Tienden Penningh.

* Bl. 42. * Noch andere Assignatie voor de somme van acht hondert guldens, die Heer Jooft van

1558. Den 24. Junii.

van Bronckhorst gekort heeft op den eersten termijn van de Koop van Bleyswijck, alsoo den Kooper de selve somme heeft mogen korten, uyt sake van de laest voorgaende Leeninge by hem gedaen.

Noch te recouvreren uyt handen van den Ontfanger Generael de somme van seven duysent vijf hondert drie en vijftig ponden veertien schellingen, omme die gelevert te werden Gerhard Grammay, ende van den selven Quitantie, luydende op den Ontfanger van de Staten.

Noch te recouvreren de twee Decharges, de een sprekende op den Ontfanger van Voorne, van thien duysent guldens, ende de andere op den Rentmeester van Putten, van veertien hondert vijf en tnegentigh ponden ses schellingen.

Daghvaert, in den Hage gehouden op den vierden ende vijfden Augusti 1558.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Lockhorst*, Ridder,
Jacob van Duvenvoirde, Heere van Warmont,
Otto van Egmont,
Gerrit van Poelgeest,
Den Heere van *Roon*,
Jacob van Wijngaerden, ende
Jacob vander Duyn,
Uyt de naem van de Edelen.
Mr. *Cornelis van Hogelande*, Persionaris, van Dordrecht.
Mr. *Gerrit Hendricksz*, ende
Lambrecht Jacobsz, van Haerlem.
Huych de Groot, ende
Mr. *Adriaen van Leyden*, van Delf.
Mr. *Jacob vander Graft*, Burgermeester, ende
Mr. *Jacob de Milde*, van Leyden.
Mr. *Jan van Nieuwenburgh*, van Amsterdam. ende
Jan Claesz Diert, Burgermeester, vander Goude.
Omme te hooren 't rapport van Hoogelande ende Nyenburgh, die ten Hove geweest hadden.

Rapport van Hogelande ende Nyenburg, van't geene van de Majesteyt geobtineert hadden op de poincten van haerluyder Instructie.

TEn voorsz vierden Augusti by Hoogelande ende Nyenburgh rapport gedaen zynde van 't geene sy van de Majesteyt geobtineert hadden op de poincten, henluyden by Instructie mede gegeven by de Staten, ende eerst nopende 't Appoinctement, gestelt op den Articule van de Instructie, beroerende dat men soude versoecken, dat in de Acte perticu-

1658. Den 4, en 5. Augusti.

culier van acceptatie van de laetste geconsenteerde Beede toegelaten soude werden de twee stuyv. op de Margen, gelegen buyten de Schiltale, te mogen ommeslaen, achtervolgende den Text van de Acte van Consent, welck Appoinctement luydende is, dat de intentie van syne Majesteyt is, dat 't geene geheven sal werden op de Margentalen, geëmployeert sal werden tot furnissement van de portie van die van Hollandt in de vier en twintigh hondert duysent guldens, ende tot betalinge ende lossinge van de Renten te dier cautie verkocht, sonder daer mede te mengen 't geene dat succedeert in de plaetse van de Beede ordinaris; soo hebben de voorsz Staten, gelet hebbende op de alteratie van 't voorsz Articul, beroerende de twee stuyvers op de Margen, in het dispositief van de voorsz Acte particulier gestelt, geresolveert, * dat men 't selve gealtereerde Articul in de Acte soude laten blijven, bysonder, gemerckt men niet mach pertinente verklaringe doen, hoe veel de portie van de Margentalen, gelegen buyten de Schiltale, beloopt in de voorschreve drie hondert duysent guldens, wesende de portie van die van Holland in de vier en twintigh hondert duysent guldens, ende in de betalinge van de jaerlijcksche Renten ende lossinge van dien, uyt dier dat men niet en weet, wat interest ende fret tot inninge van de voorsz penningen, ende kosten daeromme gedaen sullen moeten werden, ende dat men oock het selve niet en sal mogen weten, dan nae de expiratie van de negen jaren, dat by den Ontfanger van 't Landt van alles Rekeninge gedaen sal wesen; ende

* Bl. 43.

Den 4, en 5. Augusti.

ende indien de Eygenaers van de Landen, gelegen buyten de Schiltale, pretenderen te hoogh gestelt te zijn, dat sy daer van klachtigh mogen komen, de welcke alsdan, soo veel als 't doenlijck wesen sal, by de Staten wel vertoont sal werden ter contrarie, ende dat men tot dien eynde van Coebel sal begeeren verklaringe, hoe veel dat twee stuyvers op de Marge, gelegen buyten de Schiltale, beloopt, daer niet inne gerekent de Margentalen van de Princen van Orange, Gaveren ende den Grave van Hoorn. Dan die van Leyden waren van advise, dat men het geene wes voorsz is, indien 't te pas quame, te Hove komende, den Præsident Viglius wel soude mogen vertoonen, nopende 't poinct van de nieuwe gratien, daer van in 't dispositief van de Acte particulier alteratie gedaen is, is gesseydt, dat de Gedeputeerden, boven reysende sullen by de middelen, in de Instructie gestelt, versoecken, de clausule uyt de Acte te hebben, nadien alle de andere Staten hare Acte particulier hebben, niet tegenstaende dat Appoinctement, gestelt op 't selve Articul, volgende den teneur van 't welcke de Acte niet en mach gemaeckt werden.

Beroerende de andere poincten.

AEngaende d'andere poincten, dat op eenige Brieven te vervolgen zyn, omme te hebben advis, ende op andere expeditie op de advisen alreede gepasseert, ende daer oock eenige acte ende assignatie te vervolgen is, zyn die geene, die boven reysen, gecommitteert om 't selve te doen.

Is

Den 4, en 5. Augusti.

Coebel te leveren twee decharges, d'eene van tien duysent guldens, sprekende op Kerckwerven, en d'andere van veertien hondert vijf en negentigh guld., sprekende op Bol.

IS mede geresolveert, Coebel te leveren de twee Decharges, d'eene van tien duysent guldens, sprekende op Kerckwerven, ende d'andere van veertien hondert vijf en tnegentigh ponden van veertigh grooten, sprekende op Bol, ende dat den Advocaet de selve leverende, sien sal, of de acte van beloftenisse, by de Staten gegeven den voorsz Coebel, inhoudt, dat hy, ontfangende de voorsz Decharges, de voorsz acte van beloftenisse sal restitueren, dan soo wanneer hy effectivelijck de voorsz penningen ontfangen sal hebben; ende soo verre de voorsz acte inhoudt, dat die gerestitueert sal werden ten dage van de leveringe van de voorsz Dechargen, alsdan die te repeteren, overleverende de selve Decharges.

Beroerende 't arrest, gedaen aen de Poorters van Dordrecht.

EOdem is, nopende de Missive van Dordrecht, geschreven aen den Heere van Assendelf, beroerende 't arrest, gedaen aen haerluyder Poorters, geresolveert, dat alsoo ten versoecke van de Abdye der Stede van Middelburgh binnen de selve Stede in arrest gestelt zyn sekere penningen, aenkomende eenen Cornelis Adriaensz Turfcloot, Poorter der Stede van Dordrecht, uyt saecke dat den voorsz Proost, als actie ende transport hebbende van eene Cornelia Lucas Dochter, pretendeerde aen de vijf groote Steden van Hollandt, ende aen Mr. Jacob Bol, Ontfanger van de Beede van de Koninghlijcke Majesteyt over Hollandt, als gecommitteert wesende tot betalinghe van de selve Renten, ten achteren te wesen de somme van vijf ponden twaelf schellingen ses penningen Vlaems, uyt sake van drie Jaren ver-

Den 4, en 5. Augusti. schenen Renten; soo hebben de voorsz Staten, naedien hen volkomentlijck gebleecken, dat de selve * Renten lange voor dato van den voorsz arreste, by den voorsz Prooft gedaen op de voorsz penningen van den voorsz Cornelis Adriaensz, ten versoecke van Gerrit van Loo, eertydts Rentmeester van Vrieslandt, onder den voorsz Bol gedaen waren arresteren, geresolveert, dat by den voorsz Mr. Jacob Bol, als Ontfanger van de Beede, ende de voorsz Staten ende Loo, met hem gevoegden voor haer interest, uyt den naem ende intervenierende voor den voorsz Cornelis Adriaensz, Mandament van den Hove van Hollandt versocht sal werden, uyt krachte van de welcke den voorsz Prooft, op sekere pœnen, jegens de Koninghlijcke Majesteyt te verheuren, bevoolen sal werden, 't voorschreve arrest kosteloos ende schadeloos af te doen, ende geinterdiceert, van gelijcken meer te doen, ende in cas van oppositie, pœnen ende breuken stadhoudende, van niet verder te procederen, tot partyen gehoort, anders sal wesen geappoincteert; ende het voorsz arrest op cautie afgedaen zynde, dagh voor desen Hove, omme te aenhooren alsulcken eysch ende conclusi, &c. ofte dat ten minsten henluyden geaccordeert sal werden besloten Missive, tendeerende ten selven effecte, ende daer by den voorsz Prooft tot sekeren daghe beschreven sal werden, hem te vinden alhier in den Hage, om met de voorschreve Supplianten, ofte hare Gecommitteerden, te compareren voor sekeren Commissaris, omme henluyden te verhooren ende vereenighen, indien

* Bl. 44.

't doen-

Den 4. en 5. Augusti.

't doenlijck is, indien niet, proces verbael te maken, ende den Hove rapport te doen, omme gedisponeert te werden naer behooren, midts dat den voorsz Loo gehouden werdt de voorsz Staten te passeren behoorlijcke acte, daer by hy henluyden belooven sal kosteloos ende schadeloos te guaranderen van den voorsz processe; ende van gelijcken zyn de voorsz Staten te vreden, den voorsz Cornelis Adriaensz kosteloos ende schadeloos te garanderen van den Processe, hangende op het voorschreve arrest voor den Gerechte van Middelburgh.

De sake van den Casteleyn van Gornichem uytgestelt.

EOdem is de sake van den Casteleyn van Gornichem uytgestelt tot de naeste Vergaderinge.

Te concipieren Commissie op Mr. Jacob Bol.

EOdem is by Jacob vander Duyn de Staten rapport gedaen, beroerende hoe gehandelt heeft nopende de Weddens van Bol, van den ontfangh vanden termijn van de ordinaris Beede, gevallen St. Jans Misse laetstleden, ende van de Weddens voor de betalinge van de Renten, geassigneert op de voorsz Beede, die hy doen sal voor de twee jaren ende een half dat de voorsz Beede noch loop gehadt soude hebben; Soo hebben de voorsz Staten geresolveert te concipieren seeckere Commissie op den voorschreven Bol, sulcks als hier nae is volgende.

De voorschreve Commissie.

OP den vierden Augusti 1558. soo hebben de Edelen en ses groote Steden van Hollandt, representerende de Staten

1558. Den 4, en 5. Augusti.

van den selven Lande, geeommitteert, ende committeren midts desen Mr. Jacob Bol tot den ontfangh van den termijn van de Beede ordinaris, gevallen St. Jans Misse laetstleden, beloopende ter somme van dertigh duysent vijf hondert en festigh ponden van veertigh grooten het pondt, ofte soo veel meer ofte min, als de selve bevonden sal werden te bedragen, komende tot profijte van de Staten, nae vermogen van de laetste Acte van consent, mits dat hy met de selve penningen betalinge doen sal van een half jaer Renten, daer vooren de vijf groote Steden, ende oock die van Amsterdam apart verzegelt hebben, als nu verschenen, bedragende ter somme van elf duysent ses hondert vier en tseventig ponden veertien schellingen van veertig grooten 't pond, midtsgaders noch van elf duysent hondert en vijftien gelijcke ponden, aenkomende de gemeene Drapperye binnen de Stede van *Leyden, ende dat hy de reste van de selve somme, bedragende omtrent ter somme van acht duysent gelijcke ponden, voor soo veel als de selve strecken magh, employeren sal tot aflossinge van de Renten, staende op de vijf groote Steden, ende die van Amsterdam apart binnen 's Landts verkocht; Wel verstaende dat hy in de lossinge vande voorschreve Renten præfereren sal de Ondersaten van Hollant, die te vreden sullen wesen haerluyder penningen weder te employeren tot koopinge van andere Renten op 't gemeene Landt,

*Bl. 45.

Den 4 ende 5. Augusti.

Landt, den penning twaelf; hebben voorts de voorsz Staten den voorsz Mr. Jacob Bol ook gecommitteert, omme uyt handen van den Ontfanger van 't gemee-Lant Mr. Aernout Coebel jaerlijks te ontfangen voor den tydt van twee toekomende jaren ende een half, dat de Beede ordinaris loop gehadt soude hebben hondert vijftigh duysent gelijcke guldens, wesende de portie van die van Hollandt in de twaelf hondert duysent guldens, by de gemeene Staten geaccordeert tot betalinge van de Renten, geassigneert op de Beede ordinaris, midts dat hy met de selve penninghen jaerlijcks betalen sal, geduyrende den voorsz tydt van twee Jaren ende een half, de Renten, die op de voorsz vijf groote Steden, ende die van Amsterdam apart, noch sullen blyven staen, ende het overschot van dien employeren tot aflossinge van de voorsz Renten, in der voegen ende manieren voorsz, ende dat by advis van de voorsz Staten; ende sal den voorsz Jacob Bol ter cause van synen voorsz ontfang ende administratie, te weten voor 't voorsz half Jaer, verschenen St. Jans Misse laetstleden, hebben den hondertsten en vijf en twintighsten penningh van synen ontfangh, ende voor de andere twee Jaren ende een half den hondert ende vijftighsten penningh, ende voor syne extraordinaris Reysen, die hy twee mael 's Jaers buyten 's Landts doen moet, tot betalinge van de Renten aldaer verkocht, t'elcken reyse hebben

 vijf-

vijftigh gelijcke guldens; Wel verstaende, dat hy in het overvoeren van de penningen buyten 's Landts sulke sorge dragen ende diligentie doen sal, als hy voor sijn eygen geldt soude mogen doen.

Ordonnantie voor Mr. Christoffel Gout.

EOdem is Mr. Christoffel Gout dertigh guldens, volgens sijn Declaratie, gepasseert.

Ordonnantie voor Mr. Jan Betz.

IS Mr. Jan Betz toegeleydt tien guld. seven stuyv., uyt saecke dat hy als Advocaet voor 't gemeene Landt gebesoigneert heeft.

Requeste van Cornelis van Nes Impostmeester tot Dordrecht.

IS op de Requeste vanden Impostmeester van Dordrecht, Cornelis van Nes, geresolveert, dat den Impostmeester synen Pacht sal betalen, ende de Staten sullen 't proces doen vervolgen, &c. by haerluyder Advocaet ende Procureur tot Mechelen; ende sal den Suppliant sijn Declaratie overleveren van het gunt hy verschoten mach hebben, omme daer van betalinge te mogen obtineren, ende sal den Advocaet met Mr. Jacob de Milde Instructie maken, tot dese saecke dienende.

Ordonnantie voor Mr. Willem Schoock.

IS gepasseert Ordonnante voor Mr. Willem Schoock, Pensionaris der Stede van Dordrecht, van veertien Dagh-gelden, tot twee guldens daegs, uyt saecke van twee reysen by hem gedaen, ende noch seventien guld. vier stuyv. by hem verschoten aen Wagenhuyr.

Versoeck, by Hogelande ghedaen, be-

IS aengaende het versoeck van Mr. Cornelis van Hogelande, beroerende de Margentalen, buyten de Schiltale gelegen, die de Ey-
ge-

1558. Den 5 ende 6. Augusti.

genaers van dien, wesende Poorters der Stede, selver gebruycken, niet en behooren te contribueren * gelijck d'andere Margentalen, onder de Schiltale gelegen; Is 't selve afgeslagen, overmidts in de Articulen dies aengaende in 't Placaet van den Tienden penningh met kennisse van saken anders geordonneert is, ende daeromme by 't selve Placaet persisteren, alsoo in henluyden niet en is 't selve te veranderen, bysonder alsoo 't selve alomme gepubliceert is.

roerende de Margentalen gelegen buyten de Schiltale.

* Bl. 46.

IS mede op het versoeck, by den Pensionaris van Amsterdam gedaen, of den Collecteur van den Thienden penningh aldaer, met de restanten, die hy niet en sal konnen gekrijgen, sal moghen volstaen, midts de selve bestellende in syne Rekeninge; hebben de Staten geresolveert ende verklaert, dat hy met de selve restanten, die brengende in Rekeninge, niet en sal mogen volstaen, maer gehouden wesen in Rekeninge te brengen den Thienden penningh van alle de Huysen, naer inhouden 't Placaet daer van zynde.

Versoeck, by den Pensionaris van Amsterdam gedaen, beroerende den Collecteur van den Tienden penningh aldaer.

EOdem is ten versoeke van den voorsz Pensionaris by de voorsz Staten verklaert, dat den voorsz Collecteur sal mogen volstaen, midts leverende de penningen loopends geldts, ende heeft den Ontfanger van de Majesteyt consent, de selve sulcks te mogen ontfangen.

Beroerende den selven Collecteur.

EOdem is by de voorsz Staten toegevoeght mijn Heere den Raedtsheer Suys, voor syne besoigne in de correctie van den Thienden

Recompense voor Suys, voor de besoigne in de

Den 5 ende 6. Augusti. correctie van den Thienden penningh.

den penningh de anno vijftien hondert drie en vijftigh, de somme van vier hondert ponden van veertigh grooten.

Ongeregeltheyt van 't Slachturven.

EOdem is geadviseert op de poincten, geadviseert op de ongeregeltheidt van Slachturven, dat elck van de Staten soude hebben Copie van de geconcipieerde Articulen, omme ter naester Daghvaert eyndelijck te resolveren.

Ordonnantie op Bol, voor de Drapperye van Leyden, van de somme van elf duysent een hondert vijftien ponden 12. sc. 6. den.

EOdem is by de voorsz Staten gepasseert Ordonnantie op den Ontfanger Bol voor de gemeene Drapperye van Leyden, van de somme van elf duysent een hondert vijfthien ponden twaelf schellingen ses penninghen van veertigh grooten vlaems 't pondt, van den termijn van de ordinaris Beede, verschenen St. Jans Misse laetstleden, aenkomende de Staten van Hollandt, nae vermogen d'Acte van consent, by de Staten gepasseert in Mey vijftien hondert acht en vijftigh.

Met den Impostmeester van Delf te overkomen.

DEn vijfden Augusti daer aen volgende is geresolveert, dat men met den Impostmeester van Delf sal accorderen ten naesten dat men sal mogen, sonder te excederen de ses hondert guldens, ende zyn, omme 't selve te doen, gecommitteert Mrs. Jacob van der Duyn ende Jacob de Milde; gehoort hebbende haerluyder rapport, zyn hem toegevoeght de voorschreve ses hondert guldens.

1558. Den 5 ende 6. Augusti.

EOdem is gepasseert Ordonnantie voor Dirck Gerritsz, van twee schellingen grooten Vlaems.

Ordonnantie voor Dirck Gerritsz, Boode.

EOdem is mede geresolveert Mandament op de naem van de Staten tegens den Bailliuw van Zuydt-Hollandt, omme hem te doen beveelen, 't gene hy van de Placaten ontfangen heeft, te restitueren, en evenwel ons te laten contenteren met besloten Missiven, inhoudende 't selve effect, ende dat den Heere van Assendelf te seggen.

Den Bailliuw van Zuydt-Hollandt te doen restitueren 't geene hy van de Placaten genoten heeft.

* EOdem hebben de voorsz Staten geresolveert ende geaccordeert, dat alle de Ordonnantien van den Clercq van den Advocaet, die by den Ontfanger Coebel in syne Reeckeninge wederleydt zyn, sonder eenige swarigheydt in syne Rekeninge, die hy te doen heeft, gepasseert sullen werden, sulcks ende daer den voorschreven Ontfanger bevinden sal dat de selve in Rekeninge behooren gepasseert te werden.

* Bl. 47. Ordonnantie voor den Clercq van den Advocaet.

EOdem is geseydt, dat men in 't doorsien van den Staet van liquidatie sal letten op 't gene dat de Staten te luttel aengebracht souden mogen hebben, naedien die van 's Koninghs wegen 't selve in meeninge zyn te doen.

Te letten op 't geene de Staten te luttel aengebracht souden mogen hebben.

EOdem hebben de voorschreve Staten den Impostmeester van Delf, volgende de voorgaende Resolutie, gepasseert sekere Acte, sulcks als hier na volght.

Den Impostmeester van Delf by de Staten Acte gepasseert.

1558. Den 5 ende 6. Augusti. De voorschreve Acte.

Alsoo de Staten van Hollandt uyt 't rapport van sekere hare Gecommitteerden, gevisiteert hebbende de Rekeninge ende Blaffaerden van Adriaen Fijck, Pachter van den Impost binnen de Stede van Delf over den Jare 1557., bevonden hebben, dat den voorsz Pachter, overmidts de groote sterfte, die in den voorz Jare binnen de selve Stede geweest is, verlies gehadt heeft over de ses hondert Caroli guldens, soo hebben sy den voorsz Pachter de voorsz somme van ses hondert Caroli guldens geremitteert, en remitteren mits desen, ordonnerende den Ontfanger van 't gemeene Landt, Mr. Arent Coebel, hem te dier cause ongemolesteert te laten.

Ordonnantie voor Cornelis van Hogelande.

EOdem is gepasseert Ordonnantie voor Mr. Cornelis van Hogelande, Pensionaris der Stede van Dordrecht, van dertigh Dagh-gelden, tot twee guldens daeghs, uyt saecke dat hy met Nyenburgh op den eersten Julii laetstleden gereyst is omme diverse stucken te vervolgen, ende noch twee guld. by hem verschoten voor Bodeloon.

Ordonnantie voor Mr. Jan van Nieuwenburg.

Eodem is mede gepasseert Ordonnantie voor Mr. Jan van Nieuwenburgh, van dertigh gelijcke Dagh-gelden, tot twee guldens daegs, uyt saecke voorsz, ende noch drie guld. veertien stuyv., by hem verschoten aen Missiven ende Schrijfloon.

Dagh-

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 18. Augusti 1558.

DE Staten hebben besloten ende geaccordeert, dat den Ontfanger van 't gemeene Landt, Aert Coebel, sal met eene ofte twee Gedeputeerden, te weten van Dordrecht ende Leyden, hem transporteren tot Antwerpen, omme aldaer eerst ende alvooren te handelen met Gerhard Grammay, Thesaurier Generael vander Oorloge van de Staten van de Landen van herwaerts over, omme hem te genoegen van sijn achterwesen van de quote van die van Hollandt van de maenden van Junius en Julius, ende soo verre betreft de betalinge van de quote van Augustus, beloopende 11660. ponden, en konnen de selve somme alsnoch niet opbrengen, maer sullen moeten hebben eerst de Copie authentiq van de Commissie van den Heere van Stalen ende de syne, mitsgaders Copie authentiq van den staet, op haer luyder Commissie gemaeckt, ende daer en boven alsoo syluyden tegenwoordelijck noch schuldigh zyn sekere Koopluyden tot Antwerpen het interest van ses weecken van tsestigh duysent ponden, waer van de Majesteyt henluyden belooft heeft te indemneren by seeckere Acte, by syne * Majesteyt getekent, soo souden syluyden geerne eerst aen de Majesteyt vervolgh doen, omme van 't selve interest gedresseert te werden; versoeckende aen den selven Thesaurier, daer mede de handt aen te willen houden, ende alsdan sullen raedt soecken, omme, 't selve gedaen zynde, de maendt van Augustus te furneren; voorts sal den

Coebel met Dordregt gecommitteert, omme tot Antwerpen te handelen met Gerhard Grammay.

* Bl. 48.

1558. Den 18. Augusti.

den voorsz Ontfanger met de voornoemde Gedeputeerden handelen met de Koopluyden, die Obligatien van de Staten onder hen hebben, soo wel beroerende 't frait van de drie maenden voorleden, als voor noch drie toekomende maenden, omme die te mogen verlengen tot de redelijcke cours van de Beurse, soo sy best sullen konnen tot 's Landts oirbaer, midts dat sy bedingen sullen, indien 't mogelijck is, dat t'elken reyse, als den Ontfanger penningen sal overschicken, dat 't frait van alsulcke somme sal cesseren, waer toe syluyden alle neerstigheydt sullen doen, om de penningen te doen accelereren.

Dagh gelden voor de Boden.

EOdem is by de voorsz Staten geresolveert, dat alle Booden, reysende in des gemeene Landts affairen ende saecken, daeghs sullen hebben twaelf stuyvers, sonder meer Daghgelden te eyschen, dan sy gevaceert hebben; te weten,

Uyt den Haegh tot Leyden een dagh,
Tot Amsterdam drie dagen,
Tot Delf een halven dagh.
Tot Dordrecht drie dagen,
Tot Utrecht vijf dagen.
Tot Mechelen seven dagen.
Tot Bergen in Henegouwen 12 dagen.
Tot Bruggen dertien dagen.
Tot Haerlem twee ende een halven dagh.
Tot Alckmaer vier dagen.
Tot Rotterdam twee dagen.
Tot Gouda drie dagen.
Tot Antwerpen ses dagen.

Tot

1558. Den 13. Septemb.

Tot Brussel acht dagen.
Tot Gent tien dagen.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 13. September 1558.

PRÆSENTEN.

Den Heere van *Roon*, Ridder,
Gerrit van Poelgeest,
Uyt den naem van de Edelen.
Adriaen van Blyenburgh, Schout,
Mr. *Willem Schoock*,
van Dordrecht.
Joost van Hillegom,
ende
Mr. *Lambert Jacobsz*,
van Haerlem.
Huych de Groot,
ende
Cornelis Jansz Croeser, Burgermester,
ende
Mr. *Aert Franckesz*, Secretaris.
van Delf.
Jacob vander Graft,
Claes Adriaensz, Burgermeester,
ende
Mr. *Cornelis van Veen*,
van Leyden.
Dirck Hillebrandtsz, Burgermeester,
Pieter Cantar,
ende
Mr. *Jan van Nieuwenburgh*,
van Amsterdam.
Jan Hey,
ende
Simon Gerritsz,
vander Goude.

Omme te resolveren op de Propositie van den Hondertsten ende vijftigsten penningh, by de Kon. Maj. de Generale Staten in Augusto laestleden binnen Atrecht gedaen.

Betoerende den Hondert.

IS by den Advocaet de Staten rapport gedaen, ende oock voorgelesen de Middelen

Den 13. Septemb.

Hondersten ende Vijftighsten penningh.

len beroerende de opbrenginge van den Hondertsten ende Vijftighsten penningh, maer want ter Daghvaert maer twee Edelen gekomen en waren, ende dat sy van te vooren niet gehadt en hadden Copie van 't Geschrifte, beroerende de Negotiatie * van 't Sout, wesende het derde poinct van de Propositie; Soo hebben sy de Resolutie van dien uytgestelt tot de eerste Daghvaert, die in den Haegh gehouden soude werden.

* Bl. 49.

Rapport van de Besoigne van Coebel ende Hogelande, tot Antwerpen gedaen, volgende seeckere Memorie.

EOdem by den Advocaet mede rapport gedaen zynde van de Besoigne van Mrs. Cornelis van Hoogelande ende Aernout Coebel, tot Antwerpen, volgende de Memorie hier nae geinsereert.

Deselve Memorie.

IN den eersten soo moet den Advocaet van den Lande recouvreren de Acte van indemniteyt, daer by de Majesteyt de Staten belooft heeft, dat syluyden geen interest dragen en souden van de twee hondert en thien duysent ponden, by henluyden verzegelt op de Beede van de drie hondert en twintigh duysent ponden; te weten de eene helft te betalen Mey 1557., ende de andere helft Mey 1558, al waer 't dat de Staten betaelden ses weken na den dagh in de Obligatie begrepen, welck interest soude by syne Majesteyt gedragen werden.

Ende door het retarderen van de collectatie van den Thienden penningh (geschiedt by 't ontbreken van den Octroye) zyn blijven staen de hondert vijf duysent pon-

1558. Den 1. Septemb.

ponden, die den thienden Mey 1558. verschenen waren, tot den laetsten Augusti daer aen, makende drie maenden ende een en twintigh dagen, daer de Majesteyt de Staten ontlast heeft van 't frait van veertigh duysent ponden, blijvende tot laste van de Staten 't rest van de sestigh duysent ponden, voor de drie maenden, daer af insgelijks de Majesteyt behoort de Staten te indemneren voor 't frait van de ses weken, volgende de voornoemde Acte.

't Welck al moet gedresseert werden by mijne Heeren van de Financie by twee Dechargen, d'eene omme gerembourseert te werden van 't frait van de veertig duysent ponden voor den tydt van drie maenden, dat by den ontfanger Coebel de Koopluyden, de Obligatien van de Staten in handen hebbende, betaeldt is.

Ende d'andere van het frait van de vijf en tsestigh duysent ponden voor den tydt van ses weken, alsoo de Staten de Koopluyden de Obligatien hebben moeten vervolgen 't geheel interest, gevallen zedert den thienden Mey tot den voorsz uytgaenden Oughst daer aen volgende.

Hebben voorts de Gecommitteerden, te weten Arent Coebel ende Mr. Cornelis van Hogelande, met de Koopluyden, Houders vande voorsz Obligatien, sulcks gehandelt, dat den Ontfanger Coebel sal tellen alle de penningen, die hy onder hem sal moghen hebben, in minderinge van de voorsz Obligatien, uytgesondert Daelders, die niemandt van henluyden en heeft

wil-

1658.
Den 13.
Septemb.

willen ontfangen, sulcks dat die blyven in handen van den Ontfanger, ende van de penningen van vijf en dertigh stuyvers, hebben die ten laetsten met groote swarigheydt ontfangen, met conditie, dat den Ontfanger daer onder eensdeels gepermitteert geldt soude mengelen, cesserende daer mede 't frait; ende hebben de rest, die onbetaeldt blijft, verlenght voor den tydt van drie maenden, tot drie ten hondert, volgende den cours van de Beursse, met conditie, dat de Houders van de Obligatien te vreden zyn, tot allen tyden, als den Ontfanger eenige merckelijcke somme oversenden sal, de selve te ontfangen, ende nae rato van dien den interest te laten cesseren; des hebben bedongen, dat men henluyden voor den tydt van een en twintigh dagen, als van den thienden Augusti tot den laetsten, voor interest betalen soude de somme van twee hondert ponden, dat alsoo gedaen is.

* Bl. 50.

* Soo verre als aengaet Gerhard Grammay, die heeft ontfangen ten vollen de tweede ende derde maendt van Junius ende Julius ende van Augustus, die nu al verschenen is, is te vreden de handt daer aen te houden, ende te sollicitéren aen mijn Heeren van de Financie, dat de Staten gedresseert mogen werden van 't interest van de ses weken van vijf en tsestigh duysent ponden; begeerende dat binnen middeler tyde den Ontfanger Coebel binnen Antwerpen sal willen de penningen gereedt maecken, omme die te mogen

gen

Den 13. Septemb.

gen voeren nae den Legere, alsoo na dese reyse geen penningen meer in den Leger van Antwerpen gevoert sullen werden, voor de Leger opgebroocken werdt, als Grammay seydt.

Heeft oock gelevert Copie authentijcq van de Commissie van den Heere van Stralen, mitsgaders d'Ordonnantie, Instructie en Staet daer inne geinsereert.

Maer aengaende syne Commissie, seyde geene generale te hebben, dan van Brabandt.

Daer af hy Copie gelevert heeft, versoeckende aen de Staten van Hollandt gelijcke te hebben, ende hem gelevert te werden.

NOTA. Indien hem Commissie gelevert werdt, sullen de Staten hem moeten Wedden geven van hare portie, sulcks dat in effecte de Staten dobbel Stalaris sullen moeten betalen.

Vertooninge, by den Advocaet gedaen op den eersten Articul van de voorsz Memorie.

HEeft den voorsz Advocaet den selven mede vertoont, dat 'er geen Acte en was, dat de Majesteyt soude dragen 't frait van twee hondert en thien duysent guldens, ses weken nae elcks van de verschijn-dagen, immers dat de Gedeputeerden van de Staten, te Hove wesende, op den elfden December 1556. hen van 't selve versoeck gedeporteert hadden, uyt dien dat die van de Financie henluyden verklaert hadden, dat indien het selve henluyden geconsenteert wierde, de Koninghlijcke Majesteyt daer door schade soude lijden van om-

trent twaelf duysent guldens, waer mede de voorsz Gedeputeerden te vreden zyn geweest.

Beroerende de versogte Commissie by Grammay.

AEngaende de versochte Commissie by Grammay van die van Hollandt, volgende het inhouden vande voorsz Memorie, is uytgestelt tot de komste van Coebel, omme te weten tot wat eynde hy diesaengaende in sijn Memorie een Nota gestelt heeft.

Rapport, gedaen van de Missive, by Coebel aen Assendelf geschreven.

EOdem by den Advocaet de selve Staten rapport gedaen zynde van de Missive, by Coebel aen den Heere van Assendelf geschreven, hebben verklaert, van geenen noode te wesen yet aen Coebel te schrijven nopende de twintigh duysent Daelders, die hy van 't Capittel van St. Stevens tot Keulen verwachte, maer dat hy, hebbende van 't voorsz Capittel daer van bescheydt, het selve henluyden wel soude laten weten; dat oock te vergeefs ware, aen den Heere van Cruningen ofte de Majesteyt te versoecken eenige Schepen, tot defensie van de Haringhvaert, naedien de selve voor dese Teelt by de Reeders afgeslagen was, ende dat oock de Teelt overstreken soude wesen, al eer men daer van eyndelijck antwoordt soude mogen hebben.

Rapport genomen op de swarigheden van het 42. en 53. Art. van den Placate van den Tienden penning, en vijfde van de seven grooten.

DE Staten hebben rapport genomen op de swarigheden, by Mr. Willem Schoock gemoveert op 't 42. ende 53. Art. van 't Placaet vanden Tienden penningh, ende op 't vijfde Art. van 't Placaet van de seven grooten, inhoudende dat de Bruyckers 't derdendeel van den

1558. Den 13. Septemb.

den Thienden penningh betalen moeten van 't Landt daer de Eygenaers vry af zyn.

*BY den Advocaet rapport gedaen zynde van de fauten, by de Clercquen van Coebel gebesight in de sommatien, gedaen doen omme te brengen de penningen, van nooden wesende tot betalinge van 's gemeene Landts Renten; te weten, dat de selve Clercquen veele ende diverse Dorpen hadden doen sommeren voor de geheele somme van een en veertigh duysent acht hondert seven en dertigh guldens, welcke somme gesurrogeert was geweest in de plaetse van de seven grooten, by de Staten voortydts geaccordeert op de Margen ommegeslagen te werden, daer nochtans syluyden niet en behoorden de voorsz Dorpen verder gesommeert te hebben, dan voor de helft vande voorsz somme van een en veertigh duysent acht hondert seven en dertigh guld. Dat daer en boven de voorsz Clercquen de selve Dorpen hadden doen sommeren, ten fine voorsz op te brengen seven oort op de Margen, de welcke nochtans gesmolten waren in de voorsz somme van een en veertigh duysent acht hondert seven en dertigh guldens, sulcks dat midtsdien de voorsz Dorpen bevonden werden tweemael hooger gesommeert te zyn, dan sy gehouden waren op te brengen; Soo hebben de voorsz Staten de Clercquen van den Ontfanger Coebel by hem ontboden zynde, belast, geen verdere sommatie ofte executie diesaengaende te doen voor de komste van den selven Ontfanger, dan alleen voor de helft van een en veertigh duysent acht hon-

*Bl. 51. Fauten, by de Clercquen van Coebel gebesight in de sommatien van diversche Dorpen.

1558. Den 13. Septemb. hondert en seven en dertigh guldens, ende dat sy de Deurwaerders by monde souden doen verklaren, dat sy de verdere sommatie souden houden voor nul, als by erreur gedaen zynde, ende indien dat sy yet uyt saecke voorsz indebité ofte t'over van yemandt ontfangen hadden, dat sy 't selve weder souden restitueren, ofte betalinge laten strecken in den toekomenden termijn, 't welck de voorsz Clercquen sulckx belooft hebben te achtervolgen.

Dagh genomen, om in de Herberge te wesen.

Eodem hebben de voorsz Staten dagh genomen, weder in den Hage in de Herberge te wesen den ses en twintighsten September eerstkomende.

1558.
Den 28.
Septemb.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 28. September 1558.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere *van Assendelf*,
Van Goudriaen,
Otto van Egmont,
Gerrit van Poelgeest,
Uyt de naem van de Edelen.
Adriaen van Blyenburg, Schout,
Mr. *Cornelis van Hogelande*,
van Dordrecht.
Joost van Hillegom,
ende
Mr. *Lambert Jacobsz*,
van Haerlem.
Cornelis Jansz Croeser, Burgermeester,
ende
Frans Duyst, met
Mr. *Adriaen van Leyden*,
van Delf.
Jacob vander Graft,
Gerrit Reyersz, Burgermeesters,
ende
Mr. *Jacob de Milde*,
van Leyden.
Sibrandt Ocko, Burgermeester,
Pieter Cantar,
ende
Mr. *Adriaen Sandelijn*,
van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz, Burgermeester,
ende
Simon Gerritsz,
vander Goude.

Omme te resolveren op de Petitie, by de Kon. Maj. den 19. Augusti binnen Atrecht gedaen, beroerende den Hondertsten ende Vijftighsten penningh, negotiatie van het Sout ende den Impost op de Wynen.

Rapport van den Advocaet van de Mis-

BY den Advocaet rapport gedaen zynde van 't inhouden van de Missive van Coebel aen den Commis Generael te Lande, Heer An-

1558. Den 28. Septemb.

*Bl. 52.

sive van Coebel aen den Commis Generael Anthonis van Stralen.

Anthonis van Stralen, vermeldende van dat de Staten souden moeten * opbrengen meerder somme te Lande, dan de Instructie ende syne Commissie vermelt; midtsgaders den selven vertoont zynde de selve Missive van Stralen, ende twee syne Ordonnantie, in conformite van dien gemaeckt, midtsgaders de Minute van Coebel van de antwoordt van de selve Missive van Stralen; hebben den Advocaet belast, voor antwoordt te schrijven aen den voorsz Coebel, dat sy niet en verstaen in de vier en twintigh hondert duysent guld., by de gemeene Staten de Koninghlijcke Majesteyt geaccordeert, verder gehouden te wesen, dan in de somme van drie hondert duysent gelijcke guldens, als wesende een achtste part van de voorsz somme, ende dat sy wel verstonden en bevonden, dat de Staten van Hollandt gehouden zijn te betalen de somme van dertigh duysent negen en vijftigh guldens voor de maendt van Julius, ende gelijcke somme voor de maendt van Augustus, ende dat sy te vreden waren, dat de selve betalinge sulcks by hem gedaen wierde, midts afkortende op de voorsz maendt van Julius de een en veertigh duysent ses hondert negen en vijftig ponden, die daer op betaeldt zijn, ofte soo veel meer als in afkortinge van dien betaeldt mach wesen, midts dat de voorsz twee Ordonnantie van Stralen gealtereert, ende daer uyt gelaten werde de somme van veertien duysent guldens, die achter de voorsz drie hondert duysent guldens gestelt zijn, daer inne de voorsz Staten in geender manieren gehouden en zijn, ende daeromme op sulcke Ordonnantien geen

pen.

Den 28. Septemb.

penningen en souden begeeren te betalen.

BY den Advocaet rapport gedaen zynde, beroerende sijn verdere besoigne, tot Atrecht gedaen, beroerende de expeditie van de Acte particulier, beroerende 't vervolgh van de rigoureuse Executorien, beroerende de confirmatie op de Ordonnantie van den Impost, beroerende de versuymenisse in de Acte van Consente van den Jare 1555. gepleeght, ende voorts andere assignatie van acht hondert guldens, die Heer Joost van Bronckhorst gekort heeft op den koop van Blyswijck, ende beroerende het dilayeren van den Raedt van Hollandt, nopende de expeditie van 't advis, de vorderinge ende abbreviatie van de Justitie toucherende; Soo hebben de voorsz Staten geresolveert, het voorsz laetste poinct, dat men by Requeste soude versoecken expeditie van 't selve advis.

Rapport van de Expeditien, tot Atrecht verkregen.

By Requeste aen den Hove van Hollandt te versoecken expeditie op 't advis, beroerende de vorderinge van de Justitie.

EOdem hebben de voorsz Staten geordonneert, dat den Advocaet sal teykenen de Ordonnantie van de Verpachtinge van den Impost tot Delf gedaen voor den Jare 1558.

Dat den Advocaet sal tykenen d'Ordonnantie van den Impostmeester van Delf van den Jare 1558.

P R Æ S E N T E N.

Alle de selve behalven	Ende in sijn plaetse is geweest
Cornelis Jan Croeser,	*Jan Dirck Harpertsz.*

ZYn gecommitteert Jacob vander Duyn, Mrs. Adriaen van Leyden, Jacob de Milde

Duyn, a Leyden, de Milde ende

Den 28. Septemb. den Advocaet gecommitteert, omme te taxeren diversse Declaratien.

de ende den Advocaet, omme te tauxeren de Declaratien van de Erfgenamen van Mr. Pieter Wouterfz, van Mr. Aelbrecht Bouwenfz, van de Clercquen van Bol ende Coebel, van Cornelis van Nes, Pachter van den Impost tot Dordrecht, mitsgaders omme te expedieren diversse Requesten, ende soo verre den voorsz Duyn, overmidts syne sieckte, niet vaceren en mochte 't selve gedaen soude werden by de andere drie.

Rapport van den Advocaet, beroerende de Propositien binnen Atrecht gedaen, en dat Coebel verneme tot Antwerpen, hoe die van Brabandt procéderen beroerende de voorsz Propositien.

BY den Advocaet rapport gedaen zynde, nopende de voorsz Propositie van de Majesteyt tot Atrecht gedaen, soo hebben de voorsz Staten geresolveert, dat den Advocaet schrijven sal aen den Ontfanger Coebel, dat de Staten hen bevinden in groote swarigheydt ende perplexiteyt, niet wetende eenige middelen te excogiteren, omme de Majesteyt in sijn voorsz petitie te * believen, uyt dien dat alle de middelen sulcks belast zijn, ter cause van diverse voorgaende consenten, dat de selve niet wel eenige verdere belastinge dragen en mogen, dat daeromme hem soude gelieven secretelijck aen die van Brabandt te vernemen, hoe de selve Petitie, ende wat middelen de selve geexcogiteert mogen hebben, beroerende soo wel den Hondertsten ende Vijftighsten penningh, als oock het stuck van den Soute, ende oock den Impost; ende of t'Antwerpen geen tydinge en is van 't vertreck van den Grave van Lalange ende den Præsident van den Secreten Rade van Atrecht nae Brussel, ende indien niet, of 'er eenige hoop soude mogen wesen van t'Atrecht yet te mogen be-

* Bl. 53.

soi-

 1558. Den 28. Septemb.

soigneren, ende dat den Advocaet met den eersten te adverteren, alsoo sy 't selve wetende, ende dat 'er hoop soude wesen van eenige expeditie t'Atrecht te mogen gekrijgen, den Advocaet met eenige Gedeputeerden in meeninge zyn aldaer te schicken, omme te vervolgen eenige poincten, daer op van noden is expeditie te hebben voor 't dragen van eenigh consent.

ENde zyn daer toe gecommitteert de Pensionarissen van Dordrecht, Amsterdam ende den Advocaet, ende voorts omme te vervolgen rigoureuser Executorien, confirmatie op de Ordonnantie van den Impost, van de versuymenisse, gebesigt in de Acte van consent van den Jare 1555., ende andere assignatie van de acht hondert guldens, daer van daeghs te vooren by den Advocaet rapport gedaen was, ende dat volgende sekere Instructie, die daer van gemaeckt sal werden.

Dordrecht, Amsterdam ende den Advocaet gecommitteert, om te vervolgen aen de Majesteyt diverse poincten.

EOdem zyn gecommitteert, omme de selve Instructie te maken, de Pensionarissen van Delf, Leyden ende den Advocaet, die aengenomen hebben op 's anderen daeghs in 't werk te treden, welcke Instructie hier na geinsereert sal werden.

Delf, Leyden en Dordrecht gecommitteert, om te maken Instructie voor de voorsz Gecommitteerden.

DIe van Delf hebben aengenomen, middeler tydt by henluyden te ontbieden die van Delf, Rotterdam, Schiedam ende den Brielle, ende die van Amsterdam de Water-Steden, omme met henluyden te communiceren nopende 't poinct van de Propositie, de ne-

Die van Delf Rotterdam&c. met de Watersteden te besoigneren op het stuck van

Den 28. Septemb.

den Soute, ende dagh omme in de Herberge te zijn.

negotiatie van 't Sout aengaende, omme hebbende haerluyder advis, 't selve te mogen communiceren met de ses groote Steden, die alhier in den Hage vergaderen sullen den dertienden October naestkomende 's avondts in de Herberge.

De Kamer van de Staten in het Klooster te decken met Couverdack.

DE voorsz Gedeputeerden hebben geordonneert, dat de Kamer van de Staten, die in 't Klooster gemaeckt is, gedeckt sal werden met Couverdack, niet tegenstaende de tegenwoordige dierte van de Leyen, daer door de voorsz Kamer by advis van Dirck Jorisz van Delf sekeren tydt ongedeckt gebleven is; ende hebben die van Dordrecht aengenomen, Pieter Bruyselaer, Contrerolleur, ofte den geenen die van wegen de Staten tot Dordrecht gesonden sal werden, alle assistentie te doen, omme de voorsz Leyen te helpen koopen.

Ordonnantie voor Poelgeest en den Advocaet.

IS den Heere van Poelgeest ende den Advocaet gepasseert Ordonnantie van haer Reyse, in Augusto te vooren tot Atrecht gedaen, naervolgende de dagen dat sy uytgeweest zijn, ende noch daer en boven haer Wagenhuyr apart, ende dat sonder prejuditie van de Ordonnantie te voren gemaeckt, dat 'er geen extraordinaris onkosten gepasseert souden werden.

Gecommitteerden omme te passeren Ordonnantie voor de Erfgenamen van den Heere Adr. van Mathenes.

ZYn de Pensionarissen van Delf, Leyden ende den Advocaet gecommitteert, om te passeren Ordonnantie van de Erfgenamen van Heer Adriaen van Mathenes.

* Is

1558.
Den 28.
Septemb.
* Bl. 54.

* IS by de gemeene Staten geresolveert op de Requeste van Floris van Dam, Schout van den Hage, versoeckende dat 't Schout Ambacht ongemolesteert soude blijven van de contributie van den Thienden penningh, voor Appoinctement te stellen. *Nihil.*

Requeste van Florus van Dam Schout van den Hage.

IS op de Requeste van die van Voorschoten cum suis, versoeckende uytstellinge van hare portie van den Thienden penningh, geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten ordonneren haerluyder Procureur ende Ontfanger, te houden de gijselinge ende proceduren, jegens de Supplianten gedaen, in surcheantie, den tydt van huyden in veertien dagen, omme middeler tydt den Thienden penningh te furneren, met de kosten hier omme gedaen, ende by gebreke van dien, sal jegens henluyden geprocedeert werden nae behooren, sonder verder insinuatie te doen, ofte de voorsz gijselinge te vernieuwen.

Requeste van die van Voorschoten, cum suis.

EOdem is by de voorsz Staten gelijck Appoinctement gestelt op de Requeste van die van Santvoort, gelijck versoeck gedaen hebbende, als vooren.

Requeste van die van Santvoort.

IS gelijck Appoinctement mede gestelt op de Requeste van die van Voorburgh, gelijck versoeck gedaen hebbende, als vooren.

Requeste van die van Voorburg.

IS gelijck Appoinctement mede gestelt op de Requeste van die van Soeterwoude, Coudekerck ende Rhijnsburgh, t'samen gevoegt, mede gelijck versoeck gedaen hebbende, als vooren.

Requeste van die van Soeterwoude.

Is

Den 28. Septemb.

Requeste van Anthony Willemsz Muys cum suis.

IS op de Requeste van Anthony Willemsz Muys cum suis, versoeckende vrydom ende exemptie van de seven grooten, geresolveert voor Appoinctement te stellen. Advis van den Ontfanger Coebel.

Beroerende de selve Requeste.

Pro Memoria.

DE voorsz Staten geresolveert, nae dat 't advis van Coebel op de voorsz Requeste gesien sal wesen, dit Appoinctement alsdan op deselve Requeste te stellen. Alsoo oude-Mathenes ende het Dorp van de Ketel leggen onder de Schiltale, soo sal den Ontfanger de Supplianten laten ongemolesteert van de seven grooten van de Landen, die sy selver gebruyken, ofte in den jare van 1557. gebruyckt hebben, maer dies niet te min sal den Ontfanger verhalen de volle somme op die van Mathenes ende die van de Ketel, daer sy volgende hare Schilden op gestelt zyn, volgende het Placaet, ten ware den Ontfanger eenige merckelijcke redenen hadde, waerom hy de Supplianten heeft doen sommeren, waer van hy de Staten gehouden werdt te adverteren, al eer hy jegens de Supplianten verder procederen sal.

Requeste van die van Eeten en Meeuwen.

IS op de Requeste van die van Eeten ende Meeuwen, versoeckende uytstellinge van hare portie van den Thienden penningh, geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Staten consenteren de Supplianten, omme de redenen in de Requeste gementioneert, uytstellinge van een maendt, midts dat sy binnen veertien dagen in handen van den Ontfanger leveren sullen behoorlijck quohier van den

Thien-

1558.
Den 28. Septemb.

Thienden penningh, ende soo verre jegens henluyden eenige gijselinge gedaen is, sal de selve in surcheantie gehouden werden voor den tydt van een maendt.

IS gelijck Appoinctement gestelt op de Requeste van die van 't Ooge, daer by gelijck versoeck gedaen is als vooren. Requeste van die van 't Ooge.

* IS op de Requeste van die van 't Ooge, beroerende de seven groote, *pro memoria*: gereſolveert, dat goedt waer, hare quohieren van den Thienden penningh gesien, ende voorts geweten op hoe veel Schilden dat sy staen, om, dat gesien, alsdan te disponeren op hare Requeste. * Bl. 55. Andere Requeste van die van 't Oogh.

IS op de Requeste van die van Amsterveen, versoeckende dat de somme van twee hondert drie en dertigh guldens seven stuyvers, by henluyden t'onregt ende t'over betaeldt, in de contributie van den Tienden penningh van den jare 1553. henluyden kortinge soude strecken, geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Supplianten sullen verklaringe doen, of de Landen, alhier gementioneert, te huyr gegaen hebben in den jare 1554., ofte dat deselve by de Eygenaers gebruyckt zyn geweest, ende in gevalle van huyre, exhiberen daer van de Huyr-cedulle, ofte by gebreke van dien, verklaren by Eede, of de voorsz. Huyrlanden niet en zijn gebruyckt geweest om vry geldt ofte afslagh geldts; sullen ook naeder ende speciaelder verklaringe doen van alle de Landen, die sy sufti- Requeste van die van Amsterveen.

stineren dat in den jare 1553. met onkosten van Dijckagien belast zijn geweest, omme een yegelijk in 't particulier restitutie gedaen te mogen werden van den Tienden penningh die sy aengebracht hebben, sulcks als nae reden behooren sal, des sullen de Supplianten verstaen, dat in allen gevalle henluyden niet meer en behoort afgetrocken te werden, dan den Thienden penningh van de onkosten, soo sy maer den Thienden penningh van de Vruchten betaeldt en hebben.

Requeste van die van Enckhuysen.

IS op de Requeste van die van Enckhuysen, versoeckende restitutie van de penningen, die de Impostmeesters aldaer te veel ontfangen hadden van hare Poorters, geresolveert voor Appoinctement te stellen. De Supplianten sullen voldoen 't Appoinctement, by de Staten gestelt op sekere hare Requeste, hier aen gehecht, van dato den vierden Mey 1557, omme, dat gedaen zijnde, alsdan eyndelijck gedisponeert te werden nae behooren.

Den 30. September 1558.

Requeste van die van Leyderdorp.

IS op de Requeste van die van Leyderdorp, versoeckende in consideratie als die van Soeterwoude cum Sociis hier vooren gedaen hebben, ook gelijcke Appoinctement gestelt.

Instructie geconcipieert voor sekere Gedeputeerden, reysende aen de Koningklijcke Majesteyt.

EOdem is by de Gedeputeerden van de Staten geconcipieert sekere Instructie voor de Gedeputeerden, boven reysende, sulcks als hier nae geinsereert staet.

In-

1558. Den 30. Septemb.

Instructie voor de Gedeputeerden van de Staten van Hollandt, gecommitteert op den acht en twintighsten September 1558. omme te reysen aen de Kon. Maj.

De voorschreve Instructie.

IN den eersten, sullen de voorsz Gedeputeerden de Majesteyt vertoonen, dat de Staten niet mogen verstaen tot eenigh nieuw consent, sonder eerst ende alvoorens in haer handen te hebben de Acte particulier van het voorgaende consent, sulcks dat by henluyden gedragen is.

Alsoo henluyden niet mogelijck en is het selve consent te effectueren ende ter executie te stellen sonder de voorsz Acte, welck consent nochtans vereyschende is parate executie, uyt dien dat de penningen, die uyt krachte van den voorsz consente geheven sullen werden, gedestineert zyn, ende geëmployeert moeten werden tot onderhoudenisse van een partye van de Ruyteren ende Knechten, wesende in sijne Majesteyts dienst.

* Ende aengaende de clausule van de nieuwe gratien van eenige Steden ende Vlecken, de welcke de Majesteyt sustineert, dat een yegelijck van henluyden behoort in 't voorsz consent te genieten, ten minsten voor den tydt van drie Jaren dat de Beede ordinaris loop gehadt soude hebben, ende dat de selve souden komen tot laste vande gemeene Staten van Hollandt; sal voor antwoordt gesеydt

* Bl. 56.

1558.
Den 30.
Septemb.

ſeydt werden, dat de laetſte Beede ordinaris, van dato den veerticnden Mey 1555. geconſenteert ende oock geaccepteert is voor den tydt dat de ſelve duyren ſoude, onder expreſſe conditie, dat alle de Steden van Hollandt daer in genieten ſouden ſulcke gratie, als ſy in de voorgaende ordinaris Bede genoten hadden.

Daer en boven ſoo hebben de Staten van Hollant in dit jegenwoordige conſent van gelijcken bedongen, dat ſy in de penningen, die men op de Schiltale van den Lande genieten ſoude, ſulcke gratie, als ſy in de voorgaende ordinaris Beede genoten hadden, 't welck henluyden mede niet gehouden noch volgen en ſoude, 't voorſz conſent ſoo geaccepteert zynde.

Als oock niet volgen en ſoude die van Delf 't gene ſy bedongen hebben in de betalinge van hare portie.

Immers 't voorſz intereſt (onder reverentie ſprekende) ſchijnt verre te præpondereren de pretenſe equiteyt, dat de ſelve Steden en Dorpen ſouden behooren te genieten hare nieuwe gratien, na dato van het voorſz conſent verleent.

Soo immers niemandt gehouden is andere Luyden ſchulden te betalen, ofte daer mede belaſt te werden.

Byſonder gemerckt veel al Steden ende Dorpen ſulcks geſtelt ende gequalificeert zijn, als ſy preſenteren te doen blijcken, dat 'er ſoo veel reden toe dient de ſelve te verlichten ende nieuwe gratien te verlee-

1558. Den 30. Septemb.

leenen, als die gene hebben, die de selve gegunt zyn.

De welcke mede in extraordinaris Beeden, zedert den Jare 1555. geaccordeert, gelijcke nieuwe gratien daeromme genoten hebben.

Midts welcke Clausule bevonden werdt, dat tot laste van de Staten niet en mogen gebracht werden de gratien, die eenige particuliere Steden ende Vlecken nae dato van den voorsz consente verleent ende gegunt souden mogen werden, als onder het selve consent niet begrepen zynde.

Want te seer buyten alle reden ende equiteyt sonde wesen, dat men yemandt verder belasten soude, ongehoort ende ongeroepen, dan 't geaccepteerde consent bedraeght.

Dat oock de Acte van 't accord generael expressselijck vermelt, dat niemant gehouden en sal wesen te betalen ofte geexecuteert te werden, voor een ander, welcke Clausule notoirlijck soo wel te verstaen is van de Staten in het particulier, als van de Staten in 't generael.

Hier mede bygevoeght, dat de selve nieuwe gratien de voorsz Staten in 't generael, ende andere in 't particulier, te seer lastigh souden vallen, als wesende te seer groot ende excessief, want de selve gratien de Staten van Hollandt voor de jaren 1559. ende 1560., dat jaerlijcks hondert duysent ponden op de Schiltale gevonden moeten werden, t'elcken Jare

Den 30. Septemb.

bedragen ter somme van negenthien hondert een ponden achtien schellingen acht deniers van veertigh grooten, belopende voor de voorsz twee Jaren ter somme van drie duysent acht hondert drie ponden vijftien schell. vier deniers.

Ende voor de Jaren 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, en 1567. dat by de Schiltale jaerlijcks opgebracht moet werden seven en dertigh * duysent vijf hondert ponden, beloopen de voorsz gratien t'elcken Jare ter somme van twee duysent acht hondert vijf en dertigh ponden vijf schellingen negen deniers, uytbrengende voor de voorschreve seven jaren de somme van negentien duysent acht hondert seven en veertigh ponden seven schellingen drie deniers.

* Bl. 57.

Waeromme geen apparentie en heeft, dat men de voorsz Staten soude willen belasten met de voorsz nieuwe gratien van deselve Steden ende Vlecken, ende henluyden niet houden, daer op sy beyde de voorschreve consenten gedragen hebben.

Maer alsoo de voorsz nieuwe gratien tot desen dage toe altoos gedragen zijn geweest by de Koninghlijcke Majesteyt, de welke alsdoen uyt krachte van dien te min geprofiteert heeft.

Soo mogen de voorsz Staten wel lijden, dat de voorsz Steden ende Vlecken genieten van hare nieuwe gratien, henluyden na dato vande voorsz Acte van de ordinaris Beede gegunt, in sulcker voegen als sy tot noch toe gedaen hebben, te weten

tot

Den 30. Septemb.

tot laste van syne Majesteyt, en dat syne Majesteyt de selve gelieve te suppleren, als syne Maj. doet voor den Grave van Egmont ende andere, sonder jegens byde d'Acten van Consent andere daer mede te belasten.

Maer en verstaen niet, dat de selve alsnu behooren gebracht te werden tot laste van de Staten, naedien sy voor het dragen van dit laetste consent, ende loop hebbende de voorsz Beede ordinaris, daer van ongehouden zijn geweest, ende noch blijven souden, indien de ordinaris Bede sijn loop ende cours gehouden hadde.

Ende soo verre als aengaet de verdere Appostille op haerluyder voorgaende versoeck gestelt, onder anderen inhoudende, aengesien dat dit poinct soo wel concerneert andere Landen als die van Hollandt, men hier inne sal useren ende doen met die van Hollandt als met de anderen:

Sullen de voorsz Gedeputeerden seggen, dat 't consent particulier van de Staten van Hollandt niet gemeens en heeft met 't consent van de andere Staten, gemerckt dat een yegelijck sijn consent apart draegt, nae sijn gesteltenisse, macht ende faculteyt, ende dat daeromme niet en behoort geretardeert te werden de expeditie van hare Acte, volgens haer versoeck.

Sullen voorts de voorsz Gedeputeerden de Majesteyt remonstreren dat in gevalle men de voorsz nieuwe gratien tot haren laste soude willen leggen, 't welck sy nochtans niet en sien hoe het soude mo-

gen ghefchieden of gepractifeert werden, dat 't felve wefen fal een groot retardement van de Petitie, die jegenwoordelijk by fyne Majefteyt geëyfcht werdt, uyt dien dat een groote partye van de felve Beede apparentelijck by de Schiltale gevonden fal moeten werden, foo fy alsnoch geen andere middelen weten te excogiteren, overmidts dat de andere middelen, tot noch toe geufeert, meer dan te veel belaft zyn, tot welcke vindinge op de Schiltale, die oock genoegh belaft is, de voorfz Staten niet en fullen willen verftaen, foo verre by henluyden de voorfz nieuwe gratien van eenige Steden ende Vlecken gedraghen fouden moeten werden, ende dat omme de redenen, breeder hier voren in 't lange verhaelt.

De voorfz Gedeputeerden fullen voorts verfoecken andere ende rigoureufes Executorien, ende in conformité van de Executorien, by eenige harer Gedeputeerden defe jegenwoordige Somer verfocht, en als die van Vlaenderen en Brabandt hebben, nae fy verftaen, alfoo uyt kragte van de voorgaende Executorien den Ontfanger niet en kan * komen tot penningen, midts dat 's Koninghs penningen geexecuteert werden, eerft by fommatie, gijfelinge, ende naer by fubhaftatie, 't welck een langen train is, alfoo de Rentmeefters van de Majefteyt altoos een Jaer hebben eer fy rekenen, ende dat Renten ende andere Affignatien, die fy gehouden zyn uyt te reycken, foo haeft niet en betalen.

* Bl. 58.

Sul-

1558. Den 30. Septemb.

Sullen oock de voorsz Gedeputeerden versoecken confirmatie op de Ordonnantie van den Impost, wesende onder Bruxelles, midtsgaders op de Ordonnantie van den Impost van den jegenwoordigen jare van 1558, ende voorts expeditie op de versuymenisse, gepleeght in de Acte van Consent van den Jare 1555.

Noch extensie van de confirmatie op de twee Articulen, by de Staten gevoeght achter 't Placaet van den Thienden penningh.

Noch andere assignatie van de somme van acht hondert ponden, die Heer Joost van Bronckhorst den Rentmeester van Noordt-Hollandt gekort heeft op den eersten Termijn van de koop van Bleyswijk, alsoo den Kooper de selve somme heeft mogen korten, uyt sake van de laetste voorgaende Leeninge, by hem gedaen.

Noch expeditie op 't 't advis van den Rade van Hollandt, beroerende die geene, die in de Beeden vrydomme ende exemptie pretenderen.

Noch gelijcke expeditie op 't advis, beroerende de vorderinge en abbreviatie van de Justitie.

Daghvaert, gehouden in den Hage op den 14. October 1558.

P R Æ S E N T E N.

Adriaen van Blijenburg, Schout, ende Mr. *Cornelis van Hogelande*, Pensionaris, van Dordrecht.
Lambrecht Jacobsz, ende *Cornelis van Alckemade*, van Haerlem.
Mr. *Adriaen van Leyden*, van Delf.
Mr. *Cornelis van Veen*, van Leyden.
Dirck Hillebrandtsz, Burgermeester, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Adriaen Gerritsz, ende *Simon Gerritsz*, vander Goude.
Omme te visiteren 't besoigne, by die van Delf ende Amsterdam by Geschrifte gestelt, beroerende 't stuk van den Soute.

Beroerende het besoigne, by die van Delf ende Amsterdam by geschrifte gestelt, aengaende 't stuk van den Soute.

BY de voorsz. Gedeputeerden gevisiteert zijnde 't voorsz Geschrifte van die van Delf, gemaeckt uyt de communicatie, gehouden met die van Delf, Rotterdam, Schiedam ende den Briele, hen generende met de Visscherye, ende van gelijcken het Geschrifte van die van Amsterdam, gemaeckt uyt de voorgaende van de Water-Steden, hen generende met de Koopvaerdye, ende bevonden hebbende dat by die van Delf wederleydt was soo 't poinct van de reserve van den Soute, als oock van den Impost van vijftigh guldens op 't hondert Souts, te stellen na inhoudt van de petitie van de Majesteyt, met debat oock in

1558. Den 14. October.

in 't particulier op beyde de voorsz poincten, ende dat by 't Geschrifte van die van Amsterdam alleen geinsisteert was op 't poinct van den voorsz Impost, 't welck oock alleen in genere by haer gedebatteert wierde; soo hebben syluyden eyndelijck in communicatie * geleydt, welck van beyde de voorsz Geschriften oorbaerlijckst soude wesen te achtervolgen, ende ten eynde daer op by de gemeene Staten pertinentelijck geresolveert soude mogen werden, hebben versocht aen de Pensionarissen van Delf ende Amsterdam, te willen nae de noen de voorsz twee besoignes by een brengen, ende ten besten connecteren 't welck sy sulcks aengenomen hebben te doen, ende dat sy voorts daer van binnen drie of vier dagen de Edelen ende elck van de groote Steden Copie leveren ofte oversenden, omme daer op ter naester Daghvaert, die geleydt is den vier en twintighsten deser maendt 's avondts in de Herberge, eyndelijck te resolveren, teghens welcken dage by den Heere van Assendelf de Edelen oock beschreven sullen werden.

* Bl. 59.

Dagh genomen, om in de Herberge te wesen.

IS mede geresolveert, dat de Pensionarissen van Dordrecht ende Amsterdam in 't beginssel van de toekomende weeck reysen sullen naer 't Hof, om te vervolgen de poincten, die op de laetste voorgaende Daghvaert geresolveert zyn, ende henluyden by Instructie in geschrifte gelevert.

De Pensionairssen van Dordregt ende Amsterdam gecommitteert om boven te reysen

GEhoort hebbende 't rapport van Joost Jacobsz, dat op eergisteren by den Hove van Hollandt in de sake tusschen de Abdisse

Te appelleren van de Sententie, gewe-

 van

Den 14. October.

sen in de sake tegens de Abdisse van Loosduynen tot achterdeel van de Staten.

van Loosduynen, Impetrante, ende de voorsz Staten Sententie tot achterdeel van de Staten gewesen soude wesen, daer by de Staten gecondemneert zijn, de voorsz Abdisse te restitueren vijf en tsestigh guldens, ter cause van seker Margen-geldt, by haer betaeldt, midtsgaders in de helft van de kosten; hebben geresolveert, dat den voorsz Procureur voor de expiratie van de thien dagen van de selve Sententie sal appelleren, ende hebben de voorsz Gedeputeerden aengenomen, van de pronunciatie van de selve Sententie elcks in den haren rapport te doen omme op de voorsz Daghvaert te resolveren, wat in dese saecke verder behoort ghedaen te zijn.

Beroerende de uytgevinghe van de Daelders, &c. by eensghe Koopluyden tot Amsterdam ghedaen.

BY die van Amsterdam vertoont zynde, dat diverse Koopluyden aldaer, by den Schout van Amsterdam gecauseert zijnde, ter cause van uytgegeven te hebben Daelders, dobbelde Numarchsche Ducaten, ende van Geldt gewisselt te hebben op profijt, daer van diverse Processen aldaer hangen ongedicideert, soo is eyndelijck by seker Mandament van de Koninghlijcke Majesteyt, geëxpedieert in den Secreten Rade, de selve saecke alhier geëvoceert, omme te procederen nae de laetste retroacten, in welcke die van Amsterdam voor d'interest van de Steden hen gevoeght hebben, in meeninge, tot sustentatie van haer Privilegie, te contenderen tot subreptie ende obreptie van het selve Mandament, ende dat de saecke weder gerenvoyeert sal werden voor die van Amsterdam, als hare ordinaris Rechters wesende, waeromme de voorsz van Amsterdam versocht

heb-

hebben, dat sy daer van jegens de naeste Vergaderinge mede rapport doen souden, omme van gelijcken te gekrijgen adjunctie van de Staten.

* Daghvaert, gehouden in den Hage op den 25. October 1558. * Bl. 60.

P R Æ S E N T E N.

Den Heere van *Lockhorst*, Ridder, *Gerrit van Poelgeest*, Heere van Homade, ende *Jacob van Duvenvoirde*, Heere van Warmont, Uyt den naem van de Edelen.
Mr. *Cornelis van Hogelande*, van Dordrecht.
Claes vander Laen, ende Mr. *Lambert Jacobsz*, van Haerlem.
Cornelis Jansz Croeser, Burgermeester, ende Mr. *Adriaen van Leyden*, van Delf.
Jacob vander Graft, ende Mr. *Jacob de Milde*, van Leyden.
Dirck Hillebrandtsz, ende Mr. *Adriaen Sandelijn*, van Amsterdam.
Simon Gerritsz, ende *Job Fransz*, vander Goude.
Omme te resolveren op de reserve van den Soute. &c.

Beroerende de reserve van den Soute.

TEn selven dage hebben de voorsz Staten, uytgesondert die van Dordrecht, op de Petitie van de Majesteyt, roerende de reserve van den Soute, ofte Impost op den selven, geadviseert te insisteren op de voorsz reserve,

ende dat men van de Majesteyt soude vervolgen schriftelijcke verklaringe op seeckere Remonstrantie ende Interrogatorien, by geschrifte geredigeert, om de verklaringe op elck Articul hebbende, te mogen resolveren op de selve Petitie van den reserve; dat de selve interrogatorien ofte Articulen souden aen den Advocaet vande Staten, te Hove zynde, eerstdaeghs overgesonden werden, omme te Hove te vervolgen met de andere poincten, hem by schriftelijcke Instructie mede gegeven in 't eynde van September 1558. Dan de voorsz Gedeputeerden van Dordrecht begeerde hier van syne Meesters ende Regeerders van Dordrecht rapport te doen, en vereyschen, of sy henluyden met de andere Staten souden willen conform maken.

De voorsz Remonstrantie, by de Staten van Hollandt de Koninghlijcke Majesteyt overgegeven, beroerende de reserve van den Soute.

Remonstrantie, by de Staten van Hollandt de Koninghlijcke Majesteyt overgegeven, beroerende de reserve van den Soute.

ALsoo de Majesteyt in de Propositie, gedaen tot Atrecht den negentienden Augusti laetstleden, onder anderen heeft doen vertoonen, dat syne Majesteyt van meeninge soude zijn aen hem te reserveren de distributie van den witten Soute, sonder de Navigatie te prejudicieren, ende dat een yegelijck soude blijven in syne oude gewoonlijcke liberteyt, Neeringe ende Hanteringe, in sulcker voegen ende manieren, als die tot noch toe gehandelt ende getracteert is geweest, ende oock sulc-

1558, Den 25. October.

ſulcke politie ende ordre te ſtellen, dat men geenſints gewaer ſoude werden eenige rijſinge ofte verdieringe van den Soute, ende dat de Staten niet wel en verſtaen, in wat manieren de reſerve gepractiſeert ende te werck geleydt ſoude werden; Soo verſoecken de Staten, dat de Majeſteyt believe de ſelve te doen leveren by geſchrifte, op wat maten de reſerve ter executie geleydt ſoude werden, omme, die geſien, naeder op de voorſz Propoſitie te mogen reſolveren, ſulcks als ter materie dienen ſal, ende * dat tot dien eynde ſyne Majeſteyt believe op de haervolgende Articulen te appoſtilleren, hoe dat de ſelve ende een eygelijck van dien by de Majeſteyt verſtaen werden. * Bl. 61.

Is voor Appoſtille geſtelt.	I.
Op dit eerſte Articul werdt de vrage ofte ſwarigheydt gereſolveert by den achtſten en negenden Articul van de vertoninge ofte Remonſtrantie, van wegen ſyne Majeſteyt de Staten gedaen, nopende de ſaecke van den Soute, by de welke blijckt, dat ſyne Majeſteyt niet gewilt en heeft, dat de Koopluyden ofte Pachters van de uytdeylinge ofte diſtributie van den witten Soute hen ſouden onderwinden van het halen van den groven Soute, of-	In den eerſten, by wat Schepen ende Schipperen het grof Sout, uyt Brouage, Spaigne, Portugael en andere Plaetſen gehaelt en in deſe Landen gebragt ſal werden, dan of een yegelijck, 't ſelve begerende te doen, ſal toegelaten werden.

II.

1558. Den 25. October.

ofte hen 't selve, met seclusie van anderen, gereserveert, of in 't bysonder toegelaten werden, maer 't selve blijven open staende den Koopluyden, Schipperen ende anderen, die 't selve tot noch toe geconsumeert ofte geplooghen hebben te doen, sonder hen dien aengaende eenigh hinder, belet of opstacle gedaen te werden, ofte yet te willen veranderen ofte innoveren, het ware by den eenen ofte anderen middele, het zy van reserve of bestellinge van Impost, blyvende alsoo eenen yegelijck in synen ouden gewoonlijcken vrydom ende liberteyt, daer mede in effect Antwoordt ende Resolutie gegeven zijnde op alle de navolgende Articulen.

Appostille.

De antwoordt ofte solutie van desen volgt consecutivelijck uyt den voorgaenden, als te weten, dat de Schipperen ende andere 't grof Sout in den Lande van Spaigne, Portugael ende elders sullen mogen halen, tot hunnen pericule ende

II.

Item, of de selve Schipperen 't selve Sout ter voorsz plaetsen selver tot haren bate ende schade halen sullen, ende weder hier te Lande verkopen mogen

1558. Den 25. October.

ende fortuyne, schade ende bate, ende het selve hier te Lande verkoopen tot gelijcken hazard ende risicque, gelijck sy tot noch toe gedaen hebben, ende soo hier nae op 't vierde Art. naeder sal verklaert werden.

Appostille.

Hier op werdt geresolveert by præsuppositien van de voorgaende, als te weten, dat blijvende de saecke van het inkoopen ende halen van den groven Soute, soo de selve tot noch toe gheweest is, staende ter schade ende bate van den geenen, die het selve gewoonlijck zijn te halen, syne Majesteyt, ofte syne Gecommitteerden Koopluyden ofte Pachters voorsz, daer af noch schade noch baet en pretenderen te hebben.

Appostille op 't vierde en vijfde Art.

De Schipperen sal by den eenen ofte anderen wege, soo wel van reserve als opstellinge van Impost, geoorlof ende toegelaten wesen, het grof Sout by hen her-

gen tot haeren bate ende schade.

III.

Dan of syluyden alleen by de Majesteyt ofte syne Gedeputeerden sullen bevracht werden, ende dat tot kosten, laste ende bate van de Majesteyt 't Sout in dese Landen gebracht sal werden.

IV.

Indien de Schipperen sullen mogen het Sout tot haren schade ende bate halen, en in de Landen brengen, hoe sy het sel-

1558. Den 25. October.

herwaerts over te brengen, ende het selve voorts te verkoopen t'hunder meeste baete, * profijte ende winninghe, gelijck sy tot noch toe gedaen hebben, behalven dat, nemende den weg van reserve, sy 't selve alleenlijck sullen moghen verkoopen syne Majesteyt, ofte syne Gecommitteerden, de Pachteren ofte Kooplui-den voorschreve; ende dat tot alsulcken redelijken ende tamelijcken prijse, als sy des met de selve sullen eens werden, respect nemende op den prijs van den innekoop, kosten van Vrachten, ende andere occurrentien, na gelegentheydt van den tydt, hier mede oock solverende het vijfde Articul.

* Bl. 62.

selve, gebracht hebbende, sullen moghen alhier verkoopen, en weten, of henluiden by de Majesteyt ofte syne Gedeputeerden, een sekeren penningh ofte winste sal toegeleydt werden, en hoe veel, dan of sy 't selve sullen mogen verkopen tot haren wil den meest daer vooren biedende.

V.

Item, of de winst die hen by de Majesteyt toegeleyd sal werden, altyd eenparig sal zijn, of gehooght en gemindert sal werden, na exigentie van den tyd en believen van de Majesteyt.

Ap-　　VI.

1558. Den 25. October.

Appoſtille.

De Schipperen ſullen van hunne bevrachten ende geladen Soute mogen doen 't ſelve vervoeren, of anders daer af diſponeren, gelijck ſy tot noch toe gedaen hebben, byſonder naedien ſyne Majeſteyt, of ſyne Gecommitteerden, in cas van reſerve, des niet van doen hebben en ſullen, en ſy van 't geene de behoefte van deſe Landen vereyſcht genoeghſaem ſullen voorſien weſen.

Appoſtille op 't ſevende en achtſte Art.

De Koopluyden ende Schipperen ſullen 't grof Sout na haren wille mogen verkoopen, gelijck ſy tot noch toe gedaen hebben, behoudens dat in cas van exceſſen, abuyſen ofte ongeregeltheydt, als te weten, dat deſe Koopluyden ende Schipperen het ſelve by onbehoorlijcke practijcquen exceſſivelijck ſouden willen verdieren, ende te brengen tot ſeer hoogen ende exceſſiven prijſe, ſyne Majeſteyt daer inne voorſien ſal, ordre ende politie ſtellen, ge-

VI.

Item, of de Schipperen haren geladen Soute niet en ſullen mogen voeren in andere Landen, ſoo wanneer de Majeſteyt al haer Sout niet en ſal van noden hebben.

VII.

Ende ſoo verre de Schipperen niet geoorloft en ſal zijn haer Sout na haren wille te verkopen, ofte hen in dien gevalle altoos by de Majeſteyt winſt ſal toegeleyt werden, en wat voor winſt gerekent ſal werden.

VIII.

Indien de Schipperen het Sout op vracht halen ſullen hoe veel de Ma-

gelijck de selve tot noch toe heeft vermogen te doen, komende by dien te cesseren, dat by syne Majesteyt, ofte syne Gecommitteerden, hen eenige winninge soude toegeleyt werden, als hen by den eenen ofte andere middele niet afgenomen zijnde, ende sy alsoo staende ter selver avonture van winninge ende verlies, als sy te vooren gedaen hebben.

Appostille op 't negende en tiende Art.

Cesserende by dien, ende solutie gegeven zijnde op 't achtste, negende ende tiende Articulen, uyt dien, als vooren geseydt is, syne Majesteyt in geen meeninge en is veranderinge te doen aengaende het halen van den
*Bl. 63. groven Soute voorsz * ende alsoo van den Loon van de Vrachten hier geene questie en valt, uyt dien syne Majesteyt ofte syne Gecommitteerden hen des niet aendragen en willen, maer daer mede laten geworden de voorsz Koopluyden ende Schipperen, omme hen daer mede te generen, gelijck sy tot nochtoe gedaen hebben.

Majesteyt ofte syne Gedeputeerden op elck hondert Souts te vragt sullen geven, te weten, hoe veel op Brouage, hoe veel op Spaigne ofte Portugael, nae de distantie ofte gelegentheyt van de plaetsen.

IX.

Item, of 't voorsz Loon van de Vrachten altijt eenparig wesen en blijven sal, dan of de selve na gelegentheydt van den tydt vermeerdert of vermindert sal werden.

X.

Item tot wiens discretie ende arbitrage de selve vermindering ofte vermeerderinge vallen sal, ende uyt wat respecten.

Ap- XI.

1558. Den 25. October.

Appostille.

Het sal soo wel de Uytlandige als de Inlandinge toegelaten werden 't grof Sout te halen ende hier te verkoopen, gelijck men 't selve tot noch toe gewoonlijck is te doen, alsoo men by dese saecke, bysonder in cas van opstellinge van Impost, in meeninge niet en is eenige veranderinge inne te brengen, maer een yegelijck te laten op sijn geheel van synen gewoonlijcken train, neeringe en hanteringe.

Appostille op 't 12. ende 13. Art.

Waer mede oock geresolveert werdt 't inhouden van den twaelfden Articule, alsoo syne Majesteyt ofte sy Gecommitteerden hen als voorsz is het halen van den groven Soute in geene meeninge en zijn te onderwinden, ende alsoo in Vrankrijck, Spaigne of Portugael geen Factoors van doen en hebben; ende aengaende den Loon van de Vragt, met de voorsz Schipperen te tracteren, laten de selve daer mede geworden, gelijck sy tot

XI.

Item, of indifferentelijck soo wel de Uytheemsche als de Inwoonders van dese Landen geadmitteert sullen werden, om de Vragten vanden Soute, aen te nemen, en wat onderscheydt daer inne gevolgt sal werden.

XII.

Item, of de Majesteyt in Vranckrijck, Spaigne ende Portugael syne Factoors hebben sal, omme met de Schipperen aldaer komende, te tracteren op 't Loon van den Vrachte, dan of een yegelijck sijn contract van den Vrachte alhier te Lande maken sal, al eer hy uytreyst.

XIII.

tot noch toe gedaen hebben, alsoo sy gewoonlijck zyn, de onkosten van de Vracht aen hen selven te vinden, ende in 't verkoopen van den Soute hen daer af te recompenseren, daer mede oock voorby gaende het dertiende Articul.

Appostille op 't 14. ende 15. Art.

Beroerende den witten Soute, is syne Majesteyt in meeninge, als by den 22. ende 23. Articule van de voorsz Vertoninge ende Remonstrantie vermelt werdt, bysonder in cas van reserve, ordre ende politie te stellen op den prijs van de distributie ende uytdelinge vanden selven Soute, ende de selve sulcks te reguleren ende modereren, dat de Ingezetenen van den selven Lande van geene rijsinge of verdieringe van den selven Soute gewaer worden en sullen, immers merckelijcke ende sulcke, daer af sy met re-

XIII.

Item, of alle de Schipperen, ter voorsz plaetsen komende, ende op Soutvracht begerende te varen, geladen werden, dan of daer inne onderscheydt sal gemaeckt werden, ende in wat manieren dat geschieden sal.

XIV.

Ende beroerende 't wit ende gefineert Sout, dat in dese Landen sal gesoden werden, sal van noden zijn te weten, tot wat prijs het selve verkocht ende uytgelevert sal werden.

XV.

Item, of de prijs of koop van het wit Sout altoos sal eenparig wesen sonder veranderinge, dan of de selve nae gelegentheyt van de tydt, dierte in de

Den 25. October.

reden hen souden behooren te beklagen, bysonder respect nemende op de laetste vertooninge ende verklaringe, * daer mede een yegelijck van de Gemeente hem voorsiet van syne noodtdruft ende slete ofte behoef van syne Familie, 't geene alsdan een yegelijck van de Staten behoort genoegh te zyn, om in 't gene des aen hun versocht is te adviseren, soo men 't selve niet naeder soude konnen verklaren, voor en al eer men des eyndelijck overkomen zyn, met den geenen, die men d'uytdeelinge ofte distributie van den selven Soute soude willen laten; ende dat by hunnen advise ofte consente eenen sekeren ende gelimiteerden prijs soude gestelt werden, de welcke sy in het uytdeelen ofte verkoopen van den selven Soute niet en souden mogen excederen ofte te buyten gaen, alsoo uyt die redenen syne Majesteyt niet en heeft willen sluyten met de Koopluyden, in de voorsz Vertooninge geroert, uyt dien sy den selven prijs wilden te de verkopinge, ende andere respecten, sal gehooght ofte vermindert werden, ende tot wiens discretie het selve sal staen, en wat voet daer inne onderhouden sal werden, ofte hoe veel ten profijte van de Majesteyt daer uyt verwacht sal werden.

* Bl. 64.

Ee 2 XVI.

1558.
Den 25.
October.

te hoogh gestelt werden, daer mede voorby gaende 't vijftiende Art., als daer jegenwoordelijck, midts de redenen voorsz, niet op te seggen valt.

Appostille.

Hier op is genoegh geantwoordt by den achtsten ende negenden Articule der voorsz Remonstrantie, als dat syne Majesteyt niet en verstaet, als dat men de Panneluyden soude willen ondergaen hun Ambacht ofte Neeringe van het sieden ofte rafineren van den Soute; ende noch veel min dat syne Majesteyt, ofte syne Gecommitteerden souden willen tot herwaerts nemen de Pannen of Sout-keeten van de selve Soutsieders ofte Panneluyden, gelijk oock in diversse plaetsen der voorschreve Vertoninge verklaert ende te kennen gegeven werdt, syne Majesteyts meeninge ende intentie te zijn een yegelijck te laten by sijne. Gedaen tot Brussel den tweeden dagh van November 1558.

Onderteyckent,

J. vander Aa.

XVI.

Item, of de Majesteyt sal alle de Pannen of Soutkeeten, in alle dese Landen staende, tot syne Majesteyts behoef nemen, ende, in seker getal onderhouden, dan of een eygelijck sal toegelaten werden nieuwe Pannen te stellen, onder alsulcke Ordonnantie, als de Majesteyt praescriberen sal.

Op

1558.
Den 25.
October.

Te furneren de seven en dertigh duysent vijf hondert twintig ponden, wesende de portie van die van Hollandt, tot afdanckinge van de Knechten ende Bootsgesellen van de Schepen van Oorloge.

OP het versoeck van den Commissaris Generael, Heer Anthonis van Stralen, Ridder, eyschende de Staten van Hollandt dertig duysent negen en vijftigh ponden van veertigh grooten Vlaems, verschenen den vijf en twintighsten September laetstleden, ende noch vijf en veertig duysent vijf en tachtigh gelijcke ponden, die verschijnen souden den vijf en twintighsten deser Maendt October; ende den Heere van Poelgeest, eyschende seven en dertigh duysent vijf hondert twintigh gelijcke ponden, alles over de portie vande Staten voorsz in de generale Contributie tot den jegenwoordigen Oorloge van de Koninghlijcke Majesteyt, onsen Genadigen Heere, tegens den Koningh van Vranckrijck; hebben de Staten geresolveert, dat den Heere van Poelgeest ende Mr. Jacob Bol, Ontfanger Generael van de Equipage ter Zee, hen sullen eerstdaeghs mogen vinden by de Staten van Zeelandt, ende vereyschen, of die van Zeelandt haerluyder portie ende schult, gesproten uyt sake als boven, opgebracht hebben, of anders gereedt is, dan niet, midtsgaders * of de penningen, die de Majesteyt tot synen laste voor de voorsz van Zeelandt genomen heeft, ende althans verschenen zyn, mede gereedt ofte betaeldt zyn, ende den Ontfanger van de Staten, Arent Coebel, eerstdaeghs daer van schriftelijck te adverteren; ende in gevalle de voorsz van Zeelandts portie ende contingent gereedt is, in dien gevalle sal den voorsz Ontfanger de voorsz Commissarissen Poelgeest en Bol oversenden, 't welck hem midts desen belast werdt, de voorsz somme van seven en

* Bl. 65.

 der-

1558.
Den 25.
October.

dertigh duysent vijf hondert en twintigh ponden, by hem te nemen uyt de penningen, gekomen van de verkoopinge van Renten, soo veel die strecken mogen, ende de rest suppleren uyt de penningen, gekomen van den tienden penningh do anno 1557.; Wel verstaende even verre, den voorsz Heere van Poelgeest ende Bol verstaen sullen, dat men met de voorsz penningen, die de voorsz van Zeelant schuldigh zijn, ende met de voorsz seven en dertig duysent vijf hondert twintigh ponden souden mogen betalen ende afdanken alle de Knechten en Bootsgesellen, die in de Soldye op de Schepen van Oorloge aen genomen zyn, anders en sal den voorsz Ontfanger Mr. Jacob Bol yemandt eenige penningen overleveren ofte aenstellen, maer sal den voorsz Heere van Poelgeest de selve penningen mogen halen op financie, nae vermogen syne Commissie, hem by de Koninghlijcke Majesteyt gegeven aengaende de voorsz somme van dertig duysent negen en vijftigh ponden, by den Heere van Stralen geëyscht, ende verschenen den vijf en twintighsten September laestleden, sal den voorsz Ontfanger Aert Coebel den voorsz van Stralen schriftelijck adverteren, dat hy de voorsz penningen op financie tot laste de Staten sal recouvreren ten minsten quetsen van den Lande, alsoo de Staten niet en weten de voorsz penningen te recouvreren by verkoopinge van Renten, ende beroerende de vijf en veertigh duysent vijf en tachtigh ponden, verschijnende den vijf en twintighsten deser maendt October, dat hem gelieve patientie te hebben voor den tyd van drie weken of een maendt,

de

1558.
Den 25.
October.

de Staten sullen alle diligentie doen om penningen binnen middelertyde te recouvreren ende oversenden.

ENde is voorts by de voorsz Staten ten voorsz dage geresolveert, dat Mr. Aert Coebel alle de penningen, die hy kan recouvreren uyt den Thienden penningh de anno 1557, sal employeren tot aflossinge van de Obigatien, by de Staten verzegelt anno 1556, ende dat om te schuwen de schaden van de loopende financie.

Dat Coebel alle de penningen, die hy kan recouvreren van den Thienden penning de anno 1557, sal employeren tot aflossinge van de Obligatien van de Staten d'anno 1556.

DEn selven is voorts in sijn presentie belast, eerstdaeghs te doen twee Rekeningen, gementioneert in seker Geschrifte, hem in Augusto laetstleden by de Staten doen leveren; daer op hy antwoorde gereedt te zyn, ende te verwachten de komste van den Heere van Assendelf, die in Noordt-Hollandt gereyst was.

Dat Coebel eerstdaeghs sal doen twee Rekeningen ter komste van den Heere van Assendelf.

DEn Ontfanger Coebel met Hoogelande zijn gecommitteert geweest den vijf en twintighsten October, omme hen te vinden aen den Raede van Hollandt, ende te versoecken, gestelt te werden drie Taxateurs uyt de Suppoosten, van de Huysen, staende in den Hage, de selve Suppoosten toebehoorende, als geseydt is; ende zijn gecommitteert Jacob de Jonge, Herweyer en Haeften, ende is henluyden by den Hove belast, op haerluyder Eedt den last te aenvaerden ende te excerceren, ende den Thienden penningh te collecteren.

Hogelande ende Coebel gecommitteert, omme aen den Rade te versoecken drie Taxateurs van de Suppoosten, om te tauxeren de Huisen van de Suppoosten.

Den

Den 26. October 1558.

Aen de Majesteyt te vervolgen remedie tegens eenen Schets ende Foukers, die geen geldt van de Staten, dan achtervolgende de permissie, en willen ontfangen.

IS geresolveert, dat men aen de Majesteyt soude vervolgen remedie teghens het voorstel van de Koopluyden van Antwerpen, als Schets ende een Foukers, onder hen hebbende de bezegelde Obligatien van de Staten, die geen * Daelders noch vijf en dertigh stuyvers penningen, noch ander geldt, Goudt of Silver, ontfangen willen, dan na de permissie de anno 1548, hoewel de Staten by de Majesteyt belooft is, te mogen de Beede betalen met loopendt geldt; te weten, dat syne Majesteyt het selve verlies soude gelieven te dragen, of de Koopluyden onderwijsen in de lossinge van de Obligatien loopendt geldt te ontfangen.

* Bl. 66.

Voeginge van de Staten met die van Amsterdam in den Processe van Rennoy contra den Schout aldaer.

DE Edelen ende Gedeputeerden van Dordrecht, Haerlem, Delf, Leyden ende Gouda hebben ten selven dage geresolveert, ende geconvenieert, hen te voegen met die van Amsterdam in den processe van Rennoy, by de selve van Amsterdam voor den Hove van Hollandt gemoveert contra den Schout van Amsterdam ende den Procureur Generael, Gevoeghden, beroerende de materie van contraventie tegens 't Placaet van de Munte, laetstmael gepubliceert.

Gouda gecommitteert, omme te vervolgen de saecke tegens den

DIe vander Goude zijn ten selven dage gecommitteert, te vervolgen provisie tegens den Officier ofte Bailliuw van Nieuwpoort, na vermoghen d'Acte, by de Staten henluyden vander Goude daer van verleent den

den 19. Junii 1556., sonder hem te voegen met de Regeerders der Stede van Nieuwpoort voorsz, ende sal aen den Advocaet geschreven werden, de voorsz provisie te helpen avanceren, midts dat Simon Gerritsz alle instructie recouvreren ende den Advocaet leveren sal.

Den 26. October. Officier of Baillluw van Nieupoort.

DE Requeste van de Ingelanden van 't Oost-Somerlandt is op rapport van Hogelande ingepasseert per fiat den ses en twintighsten van October, ende de reste van de Requesten, wel tot veertigh toe in getale, zyn geremitteert ende gestelt in handen van den Heere van Sprange, Mrs. Adriaen van Leyden ende Adriaen Sandelijn, op behoorlijck Salaris ende Dagh-gelden, dan bevindende syluyden sonderlinge swarigheydt, sullen daer van de Staten ter naester Vergaderinge rapport doen, om, 't selve gehoort, by de Staten op alles geordonneert te werden nae behooren.

Requeste van de Ingelanden van 't Oost-Somerlant.

DEn Burgermeester van Amsterdam, Dirck Hillebrandtsz, gegijselt zynde ten versoecke van den Ontfanger Coebel, omme op te brengen drie duysent seven hondert ses en twintigh ponden van veertigh grooten, te kort by die van Amsterdam overgebracht van den Thienden penningh de anno 1553, pretenderende te mogen korten de reparatien van de Huysen, &c; Is Commissaris geordonneert by den Hove Mr. Arent Sasbout, om partyen te hooren ende vereenigen, &c. ende by consent van partyen, is daer by gekooren den Raedtsheer Mr. Cornelis Suys; ende zijn partyen geaccordeert, dat den Gegijselden op-

Suys ende Sasbout gecommitteert, omme te vereenigen Coebel ende die van Amsterdam van seekere restanten van den Thienden penningh.

1558. Den 26. October, brengen soude gereedt twee duysent ponden in handen van den voorsz Ontfanger, ende midtsdien soude ontslagen zyn uyt de Gijselinge, en de reste, als seventhien hondert ses en twintigh ponden, soude staen tot discretie ende ordonnantie van de Staten, te doen ter naester Vergaderinge, gehoort nochtans het rapport van de voorsz twee Commissarissen, sonder eenige verdere proceduren by die van Amsterdam vande Resolutie ofte conclusie daer op te nemen, te maken.

Finis Anni 1558.

